

ڈاکٹر ذاکر حسین لائبریری

DR. ZAKIR HUSAIN LIBRARY

JAMIA MILLIA ISLAMIA

JAMIA NAGAR

NEW DELHI

Please examine the books before
taking it out. You will be responsible
for damages to the book disco-
vered while returning it.

DATE
H/Rare
954.79
SHA

Call No

c. No. 111884

Late Fir , first 15 days.

Rs. 2.00 per day after 15 days of the due date,

--	--	--	--

Dr. ZAKIR HUSAIN LIBRARY

111884

SELECTIONS FROM THE SATARA RAJA'S
AND
THE PESHWA'S DIARIES.

I

SHAHU CHHATRAPATI.

PREPARED BY

RAO BAHADUR GANESH CHIMNAJI VAD B. A.
NATIVE ASSISTANT TO THE COMMISSIONER C. D.

PRINTED AND PUBLISHED WITH THE PERMISSION OF
THE GOVERNMENT OF BOMBAY

BY

D. B. PARASNIS Esq.
FOR THE DECCAN VERNACULAR TRANSLATION SOCIETY

POONA.

"Sahasrakar Press" Satara.

PRICE 25 PAGES.

अनुक्रमणिका.

	विषय.	पृष्ठ.
	(१) राजकीय महत्वाच्या गोष्टी	१- ३५
	(अ) राजकीय	"
	(ब) इतर माहिती	३६- ९८
	१ सातारकर महाराज	३६
	२ पेशवे	४१
	३ प्रतिमिधि	५४
	४ आंग्रे	५९
	५ सचीव	६३
	६ मंत्री	६७
	७ सुमंत ...	६९
	८ अमात्य	७१
	९ न्यायाधीश	७४
	१० दाभाडे सेनापति.....	७७
	११ गाडकवाड	८०
	१२ श्योजी भोसले	८०
	१३ होळकर	८३
	१४ घोरपडे	८५
	१५ कोल्हापूरकर महाराज	८५
ह. हाहदे	१६ फत्तेसिंग भोसले अकलकोटकर	९०
	१७ निजाम	९०
	१८ पोर्तुगीज	९२
	१९ लहान लहान संस्थाने	९४
	(क) देशांतील बंडे	९९-१२०
	२) लष्करी खाते	१२१-१२९
Huz	(अ) फौज	१२१
(	(ब) किल्ले	१२४
	३) मुलकी खाते	१२९-१३४
	(अ) जमिनीची पहाणी व जमाबंदी	१२९

विषय.	पृष्ठ.
(ब) सान्याचा वसूल, सूट आणि हजेरंदी....	१३०
(क) मामलेदार आणि कमाविसदार	१३०
(ङ) गांवच्या शिवेसंबंधी तंटे	१३१
(४) इतर कर	१३४-१३५
(अ) जकात	१३४
(ब) घासदाणा	१३४
(५) महालचे व गांवचे बतनदार	१३५-१५३
(६) न्यायस्वार्ते....	१५३-१५६
(७) सरकारी कामदारांचें गैरवर्तन	१५६-१५८
(८) इनाम, नक्त नेमणुकी, बतनें वगैरे	१५८-२०६
(अ) नोकरी केल्याबद्दल	१५८
(ब) धर्मकृत्यें अगर मेहेरबानगीदाखल	२०२
(९) किताबती व बहुमान	२०७
(१०) सार्वजनिक इमारती व लोकोपयोगी कृत्यें	२०७-२०८
(११) वैद्यकी व शस्त्रक्रिया	२०९
(१२) व्यापार व कारखाने	२०९-२१०
(१३) सरकारानें घेतलेलें कर्ज	२११
(१४) वेठ	२११-२१२
(१५) गुलाम	२१२-२१४
(१६) धर्मसंबंधी व सामाजिक	२१५-२२
(१७) सार्वजनिक उत्सव	२२९-२३ :

श्री छत्रपति

शाहू महाराज यांची रोजनिशी.

भाग १ ला.

राजकीय महत्वाच्या गोष्टी.

- इ. स. १७१३-१४. [१] बदल देणें वेतनात लोकांनीं दिमत लबे कामगारी
अर्बो अशर मया व अलफ. लष्करचे सरदारांस जमावानिशीं हुजूर बोलाविलें यास मसाला :—
जमादिलाबल १९ सटकुनी जाधव यास पत्र मसाला उंबरजेपैकीं जथे दर्याजी
नाईक. रुपये २ नरांजी जाधव. २ शहाजी पवार. एकूण ४.
तुळाजी बरगे व सिदोनी बरगे मसाला. जामूद कोरेगांव पैकीं जथे दर्याजी नाईक. रु. २
शाबाजी मोरे २ भिकाजी निकम. एकूण ४.
कुसाजी काळभार कसबे पालीपैकीं. २ कासी महाडीक. २ शिवाजी भोजल. एकूण रु. ४.
विठोजी पाटील रहिमनपुर जामूद जथे कृष्णाजी, २॥ तुकोनी सवाशी. २॥ खेत्रोजी
जाधव. एकूण रु. ९.
संभाजी पवार मसाला जाब. २॥ संताजी सूर्यवंशी. २॥ बहिरजी भोमले. एकूण रु. ९.
राणोजी सोळसकर मुकासेगांवपैकीं. २॥ संतजी जाधव जथे कृष्णाजी नाईक. २॥ मक-
रजी. एकूण रु. ९. जथे कृष्णाजी नाईक.
[२] किता राजश्री पंत प्रधान याकडे राजेश्री रघुनाथ उमाजी खाना केले. हबशी :
इ. स. १७२०-२१. त्या प्रांतीं आज्ञा आहे हणून वर्तमान आलें त्याविषयीं पंडित
ब्रह्मदे अकारान मया व अलफ. मशारनिहेंस पत्रें लिहिता, हुजुरे पाठविले, त्यास देविले रु. ५०
जिल्हेज १९ जोत्याजी जाधव. २० व. मळाजी याकडे एकूण १००.

I POLITICAL MATTERS.

(a) Events of importance.

(1) Santaji Dalhaya, Tulaji and Sidoji Pargo, Vithoji Patil of Rahimatpur, Kusaji Kalbhor of Pal, Sambahji Pawar, and Ranoji Solaskar were called to the Huzur with their armies.

(2) News having reached the Raja that the Habshi had come to the Government territory, the Pant Pradhan was addressed on the subject.

[३] किता हातरोखा राजश्री मुरारजी हिंदुराऊ घोरपडे वजारतमाहा याजकडील राजश्री

इ. स. १७२२-२३. भिवराऊ अनंत यासी पत्र कीं निजामनमुलुख नबाब कडपे याज
सल्लास अशरीन मया व अलफ. वरी गेले. पुढें अर्काटपावेतों जाणार ह्मणून वर्तमान आलें आहे-
जिल्हेज १७. ऐशीयास अर्काटवर गेले ह्मणजे त्रिचनापल्लीशीं खवडळी करतील्लीं
त्यास त्रिचनापल्ली महास्थळ, तेथें चिरंजीव राजश्री फत्तेसिंग भोसले यांनीं राजश्री मुरारज्जर
हिंदुराव घोरपडे वजारतमाहा यास ठेविले आहेत. तेथील कुमक करणें स्वामीस अत्यावश्यक.
येविषयीची तरतूद करणें ती केली आहे. हा सविस्तर अर्थ मशारनिल्ले यांनीं तुझांस
लिहिला आहे त्यावरून कळें येईल. तुझीं त्याचे वडील वडिलापासून सेवक, श्रम साहास.
विशेष केले आहेत हें स्वामीस विदित आहे. त्यांनींही राज्याभिवृद्धीकरितां कष्ट मेहेनत केली
आहे हें तुझीं जाणतच आहां. ऐसीयास सांप्रत नबाबाचें आगमन झालेंच तरी टक्कर देणें.
घाटाखालीं नबाब गेले तरी बातमी येऊन पावतांच फौजाही कुमकेस येतील हा निशा असों देणें.
किल्ला सामान पुरें करून बंदोबस्त करणें अंतर न करणें. या कामास लोक दिमत लब्धे पाठविले
आहेत. जामूद यास वेतनात देणें बरहुकुम चिट्ठी प्रतिनिधी रुपये:—

१०० निसवत दर्याजी नाईक पवार. १०० निमवत राघोराम सबनीस एकूण २००. पत्र १

[४] किता पत्रें सरदार यांस कीं जो मनसबा करणें तो विचारें करणें. उतावीळ न

इ. स. १७२३-२४. करणें. भागानगरकर मोगल फौज तोलदार सामान पुरा आहे,
अबो अशरीन मया व अलफ. त्यासी उतावीळ करून गाठीं न घालणें. राजश्री कानोजी भोसले
रविलाखर २१. यास सामील करून घेणें. राजश्री बाजीराऊ प्रधान यासही
स्वामी रवाना तुझाकडे करित आहेत, उतावीळी न करणें ह्मणून पत्रें पाठविलीं. या कामास
लोक रवाना यास मसाला:—

(3) News reached Government that Nizaman-muluk Nabob had
gone to Kadpe and intended to proceed as far as
A. D. 1722-23. Arcot. It was apprehended that should he go to
Arcot he would attack Trichanapoli where Murarji Hindurao Ghorpade
Vajarat-Mahar was kept by Fatesing Bhosle. Bhiwarao Anant, a servant
of the Ghorpade was directed to attack the forces of the Nizam and was
informed that an army would be sent to his assistance, as soon as in-
formation was received of the Nabob's crossing the Ghats.

(4) Khanderao Dabhade, Chunnaji Pandit Rajadnya, and Fatesing,
Bawa were directed to arrange their plans after full
A. D. 1723-24 consideration, to be in no hurry to attack the
Mogul of Bhaganagar as he had a large and well-equipped army, and

१ राजश्री खंडेराव दाभाडे सेनापती. १ फतेसिंग बाबा.

१ राजश्री चिमणजी पंडित राजाज्ञा.

[१] राजश्री खंडेराव दाभाडे सेनापती यासी पत्र जे राजश्री आनंदराव रघुनाथ

इ. स. १७२३-२४.

अर्वा अशरीन मया व अलफ.

जमादिल्यावर १.

सुमंत यांसमागमें शहरास पाठवायास जिवाजी माने व भीव-
राऊ व दोनशें स्वार व सरदाराकडील कारकून पाठवून देणें
झणून तुझास आज्ञा केली, तुझी मान्य केली. तैसेंच पिलाजी
गायकवाडास आणवितों झणून निश्चय केला त्यामध्ये कांहींच अर्थ होऊन आला नाहीं.
स्वामीच्या पायाची शपथ केला तो एकाकडे ठेविला हें तुझांस उचित नव्हे. तुझांकडून
आज जी गोष्ट होऊन आली तेव्हां अन्यत्रही असेच कर्तो लागतील. याउपरी जिवाजी माने
व भीवराऊ व दोनशें स्वार व पवाराकडील मलार प्रभु व सोमवंशीयाकडील हरीपंत, भोस-
लेकडील दादोपंत यांस सत्वर रवाना करणें. नवाब ऐबजखान शहराबाहेर येऊन राहिले
आहेत, आनंदराव यास सत्वर पाठवणें झणून पत्रें येतात, याकरितां याची रवानगी केली
जाणोन जिवाजी माने कारकून व जमाव रवाना करणें. पिलाजी गायकवाड आणवणें.

[१] बदल देणें ते वेतनात शाहा दाला हुजुन्या राजश्री सुलतानजीराऊ निबाळकर

इ. स. १७२३-२४.

अर्वा अशरीन मया व अलफ.

जमादिल्यावर १.

सरलप्कर यांकडे पत्र देऊन पाठविला जे राजश्री फतेसिंग
बाबा व चिमणजीपंत व सेनापती यांस फौजेनिशीं सामील होणें
मसाला शाहा दाला यास देविता रुपये ५०.

[७] किता बदल देणें ते वेतनात लोकांनीं जाकर रवाना कामगारी सरदारांस राजपत्रें

इ. स. १७२३-२४.

अर्वा अशरीन मया व अलफ.

जमादिल्यावर १.

15-2-1724

पाठविली कीं भारी तोळदार फौज करून भागानगर प्रांनें जाणें.
कानोजी भोसले यास मार्शल करून देणें. सरलप्कर व बाजीराऊ
प्रधान यांस तुझांकडे रवाना केले आहेत हेही तुझास सामील

to join over Kanaji Bhosle to their side. They were informed that
Bajirao Pradhan was being sent to their assistance.

(1) Anandharao Raghunath Surbani was to be sent for negotia-

A. D. 1723-24.

tion with Atwaraj Khan. Dabhadle was directed to
send Jiwajirao and Bhiwrao and 200 swars with
him. This, Dabhadle, failed to do. He was censured and was directed to
send the men at once.

(6) Sultanjirao Nirabalkar was directed to join Fatesing Bawa,

A. D. 1723-24.

Chimnaji Pant, and the Senapati with his army.

(7) The Sardars were directed to proceed against the province of

A. D. 1723-24.

Bhaganagar with a large army and were informed

होतील. मनसबा करणें तो भारी करणें झणून पत्रें पाठविलीं लोक पाठविले यांस मसाशहा देविला रुपये.

[८] कानोजी जाधव यास रोजपत्र जे राजश्री आनंदराऊ रघुनाथ सुमंत नबाब ऐस-

इ. १७२३-२४.

अर्वा अशरीन मया व अलफ.
रजब १०.

जखानाकडे नाजूक कामास पाठविले आहेत त्यांबरोबर तुम्हीं जाणें झणून तुम्हांस आज्ञा केली असतां तुम्हीं गेलेच नाहीं, याउपरांत जमावानिशीं त्याकडे जाणें. या कामास लोक यांस वेतनात रुपये.

२९ रायाजी कदम निसबत दर्याजी पवार. २९ रामजी लबे.=९०

[९] बदल देणें ते वेतनात लोकांनीं दित्त लबे कामगारी लष्करचे सरदारांस पत्रें पाठ-

इ. स. १७२३-२४.

अर्वा अशरीन मया व अलफ.
जिल्हाद ६.

विलीं जे संताजी पांडरे यांनीं चंद्रसेन जाधव यासी युद्ध केलें. युद्धामध्ये संताजी पांडरे पडले तें वर्तमान पहिलें तुम्हांस लिहिलें आहे. ऐशियास गनिमास नतीजा पावावा लागतो या गोष्टीचा

मनसबा विचार करणें आहे तरी तुम्हीं फौज घेऊन हुजूर येणें झणून पत्रें पाठविलीं. या कामास लोक पाठविले यास वेतनात देविले.

केरूजी पवार याजकडे जामूद जेथे संभाजी नाईक पवार. देवजी सोमवंशी याजकडे जामूद यास रुपये.

काळोजी भोसले याजकडे जामूद निसबत लतीबा नाईक रुपये. माणकोजी वायेसे यास पत्र कीं, तुम्ही हुजूर येणें. या कामास माहोन्यास रुपये.

[१०] महादाजी घाटगे यास पत्र जे तुम्हीं विनंतीपत्र पाठविलें प्रविष्ट झालें. लेखनार्थ

इ. स. १७२३-२४.

अर्वा अशरीन मया व अलफ.
रजब २५.

कळो आला. छ १४ रजब सोमवारीं अस्तमानीं मुघोळाहून कोकटनुरास आलों झणून लिहिलें त्याबरोबर स्वामी संतोषी झाले. तुम्हीं कोकटनुरास आले ते उत्तम गोष्ट झाली. गनीम या प्रांतें

that the Sir Laskar and the Pradhan were ordered to join them.

(8) Kenoji Jadhava was directed to accompany Anandrao Ragnath Sumant entrusted with Political Mission to Nabob Aiwaj Khan. He failed to go. He was now directed to proceed with his army at once.

(9) Santaji Pandhare lost his life in a fight with Chandrasen

Jadhava. A force was therefore to be sent against the enemy. Keroji Pawar, Kaloji Bhosle, and Dewaji Somavanshi were therefore called to the Huzur with their armies, for consultation.

(10) Mahadaji Ghatge went from Mudhol to Kokatnur and wrote to the Raja of his movement. His action was ap-

आला त्यास नतीजा पोहचविला होऊन [शब्द लागत नाही.] आपले स्थलास गेलों. तुझास कळवें क्षणोन लिहिलें असे.

[११] जाब सेख महंमद सफी यास पत्र जे तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें विदित झालें.

इ. स. १७२४-२५. राजश्री बाजीराव प्रधान व सरलष्कर यांची भेट झाली. शनिवारी खमस अशरीन मया व अलफ. घाटाखालीं अष्टमीस मुकाम झाला. रविवारी कृष्णातीरीं. सोमवारी ६ रजब ११७२. स्वामीचें दर्शन होईल क्षणोन लिहिलें त्यावरून विदित झालें. ऐशास नियताप्रमाणें राज मशारनिल्ले यास घेऊन येणें, सोमवारी दर्शनास येणें जाब.

[१२] राजश्री कान्होजी भोसले यास पत्र कीं तुझी आपले फौजेनिशीं गाहा करून

इ. स. १७२४-२५. असणें. निजामनमुलुख व शाहामतखान याणें युद्ध आरंभिलें आहे अज खमस अशरीन मया व अलफ. तरी तुझीं कोणाकडेही न जाणें क्षणून पत्र. या कामास लोक यास जिल्हाद १९. वेतनात देविले रुपये:—

हुजरे रुपये २०० संताजी यादव. २०० अर्जोजी बोडका. एकूण ४००.

आफराप दिमत लवे रुपये १०० संताजी मोहिते. १०० लिंगोजी यादव. एकूण २००.

[१३] राजश्री बापूजी रायाजी व सिदोजी थोरात यास राजपत्र जे मिरजेचा मोगल

इ. स. १२२४-२५. इसलामपुरास गुराचें वलीत करावयास आला होता त्यासी तुझीं खमस अशरीन मया व अलफ. नतीजा दिला. यावरून स्वामी तुझावरी संतोषी झाले. तुमचें जमादिलाखर २७. उर्जीत जाहलें, पत्रें.

proved. He was informed that the enemy had come to the Government province, that he was attacked and forced to return.

(11) Sekh Mahomed Safi wrote to the Raja stating that Bajirao

A. D. 1724-25.

Pradhan and the Ser Laskar met each other on Saturday, that they then encamped at Ashtani,

that on Sunday Bajirao intended staying on the banks of the Krishna and that he would pay his respect to the Raja on Monday. He was informed that the arrangement was approved and that Bajirao should come for a visit to the Raja on Monday.

(12) Kanoji Bhosle was informed that a war had ensued between

A. D. 1724-25.

Nizam-un-nuk and Shahamut-khan and was directed to hold his army in readiness and to remain neutral.

(13) Bapuji Rayaji and Sideji Thorat were congratulated upon their successfully repulsing the Mogul of Miraj who

A. D. 1724-25.

intended to forcibly remove cattle from Islampur.

१ बापूजी रायाजी. १ सिदोजी थोरात. एकूण २.

[१४] किता पत्रें सेनापती व सरलष्कर यास पत्रें जे तुझांस कितेक मनसुबीयाचे आज्ञा कर्तव्य तें करून राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधी ह. स. १७२५-२६. आज्ञा कर्तव्य तें करून राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधी सित अशरीन मया व अलफ. याचा व तुमचा एक वेत करून दिला आहे. प्रस्तुत विजयादशमीचे मुहूर्तें पंडित मशारनिल्ले यास आज्ञा देऊन स्वामी रवाना करतील. तुम्हीं आपले फौजेचा गाहा करून विजयादशमीचे मुहूर्तें स्वार होऊन पंढरपूरचे रोखें येणें. राजश्री पंत प्रतिनिधी यास सामील होऊन याचे विचारें वतोंन स्वामीकार्य करणें पत्रें.

१ सेनापती. १ सरलष्कर. एकूण २.

[१५] किता पत्रें तुझांकडून विनंतीपत्रें येत नाहींत, कोठपर्यंत गेला काय मनसुबा ह. स. १७२५-२६. करितां हें कळत नाहीं, ऐशास तुम्हीं सरकार कुलअखत्यारी सित अशरीन मया व अलफ. सेवक ८१४ रोजीं वार्तिकासमागमें हुजूर विनंतीपत्र पाठवून राज २७. आपलें कुशल मनसुबीयाचा अर्थ, स्वामीस विदीत करावा हें उचित आहे, ऐसें असोन गेलीयादारम्य विनंतीपत्र पाठविलें नाहीं, यावरून अपूर्व भासतें. याउपरी कोठपर्यंत गेला, काय विचार करितां, पुढें मनसुबा कराल तो दिनप्रतीनें स्वामीस लिहून पाठवीत जाणें पत्रें.

१ बाजीराऊ प्रधान. १ प्रतिनिधी. १ सरलष्कर. १ ज्यंबकराऊ दाभाडे.=४.

ह. स. १७२५-२६. [१६] किता राज पत्रें सरदागंनीं लष्कर. सित अशरीन मया व अलफ. सबान १६.

(14) The Senapati and the Sir Laskar were informed that Shrinivas was Pandit Pratinidhi would start on the Dasara holiday and that they should proceed with their armies towards Pandharpur and join him. They were entrusted with certain projects which are not mentioned.

(15) Bajirao Pradhan, Pratinidhi, Sir Laskar, and Trimbakrao Dabhade were taken to task for not reporting their movements to the Raja. They were directed to write in detail from to-day as to how far they had proceeded and what plans they had made for the future.

(16) Sidhoji Thorat and Kaloji Bhosle were informed that Government had their interest at heart, and were ex-

१ सिंदोजी थोरात यास पत्र जे तुमचे एकनिष्ठतेचे अर्थ राजश्री खंडो बळाळ चिटणीस यांणीं विदित केला. तुम्हीं २।३ विनंतीपत्रें पाठविलीं व महाबाजी जाखदेव तुझांकडून आले. त्यांनीं तुमचें वर्तमान विदित केलें. ऐशास तुमचे मनोदयानुरूप चालवावें, उर्जीत करावें हा अभिमान स्वामीस आहे मागती खंडोबा पाठविले आहे तो, मिरजकर, तुम्हीं, वरकड अउचे एकत्र होऊन गनिमाचा शह राखोन स्वामीस संतोषातें पाववणें. समाधानपत्रें सरदार लष्कर.

४ तुम्हीं अउचे एकत्र होऊन गनिमाचा शह राखणें.

१ काळोजी भोसले.

१ किता पत्र काळोजी भोसले पदमार्जी जाचला आपणानवळ आहे एकनिष्ठें सेवा करितात. त्याचा सरंजाम वराडप्रांतें आहे. त्याचीं ताकीदपत्रें देविलीं पाहिजे झणून लिहिलें त्यावरून ताकीदपत्रें देविलीं आहेत. ते तुम्हीं राजश्री खंडोबाचे आज्ञेंतें वर्तोन स्वामीकार्य करणें.

१ पदमार्जी जाचला यास समाधानपत्र.

१ दुर्गोजी भोईते यास गनिमानीची अवई आली यांनीं तुम्हीं एकत्र होऊन गनिमाचा शह राखणें.

इ. स. १७२५--२६. [१७] राजश्री निलकंठराऊ जाधव यास नवाब निजामनमुल्लूख याणीं कैदेत ठेविलें आहे, तुम्हीं त्या प्रांती गेलिया उपरी त्याची मुक्तता होई तो अर्थ करणें पत्रें.

१ पिल्लानी जाधव. १ बाजीराऊ प्रधान.==२

[१८] राजश्री कानोजी आंग्रे यास पत्र जे शामलचा जमाव पालगडावाली येऊन राहिला आहे. दंगा करणार आहेत, तरी तुम्हीं पालगडाची कुमक करणें झणून पत्र.

horted to join the Mirajkar and all the other Sirdars, and to keep the enemy in check.

(17) Pilaji Jadhava and Bajirao Pradhan were directed on their going to the territory of Nizam-ul-Muluk to secure the release of Nilkantrao Jadhava, who was kept in confinement by that Prince.

(18) The army of Shamal (of Janjira) had assembled below the fort of Palgal and intended to attack it. Kanaji Angria was directed to send assistance to the fort.

[१९] किता पत्रें राजश्री बाजीराऊ प्रधान व राजश्री खंडेराऊ दाभाडे सेनापती यांस
 इ. स. १७२६-२७. पत्रें जे कितेक मनसुबाचा अर्थ अलाहिदा स्वस्ताक्षरपणी लिहिला
 सबा अशरीन मया व अलफ. आहे, याउपरीं दिसगत न लावितां अतिसत्वर फौजेची तयारी
 २१/११/१७२६ करून विजयादशमीच्या मुहूर्ते उभयतां स्वार होऊन पंढरपूरचे
 रोखें येणें. कितेक मुखवाचेनें मिरधे सांगतां कळेल. पाठविले आहेत यास खर्चास प्रविष्ट
 करणें.

राजश्री प्रधान याजकडे तुलाराम मिरधे याजबराबर पत्र पाठवून खर्चास देविले रु. १००.

सेनापतीकडे शाहा महमद मिरधे याजबळ पत्रें देऊन पाठविले यास खर्चास देविले रु. १००.

इ. स. १७२६-२७. [२०] राजश्री रायाजी जाधवराव यासी पत्र जे तुळांस
 सबा अशरीन मया व अलफ. फौजेनिशीं रहिमतपुरावरी जावयाची आज्ञा केली आहे, देखत
 मोहरम ६. आज्ञापत्र फौजेनिशीं रहिमतपुरावरी जाणें.

चिठीमसाले.

इ. स. १७२६-२७. [२१] बदल देणें वेतनात हुजरे कामगारी लष्करचे सर-
 सबा अशरीन मया व अलफ. दारास पत्रें पाठविलीं जे फौजेनिशीं हुजूर येणें खणून आज्ञापत्रें
 साबान १. पाठविलीं यांस वेतनांत रुपये.

रायाजी जाधवराव सरदार लष्कर यांजकडे हुजरे पाठविले यांस देविले रुपये ५०
 कान्होजी आंगरे ३० रुपये.

देवजी सोमवंसी सरदार लष्कर यांजकडे पाठविले यांस देविले रुपये ५० जोगोजी
 जाधव ३० रुपये.

(19) Bajirao Pradhan and Khanderao Dabhade Senapati were writ-
 A. D. 1726-27 ten to, by the Raja in his hand-writing in regard
 to certain state-matters and were directed to start
 with their armies towards Pandharpur on the Dasara festival.

A. D. 1726-27. (20) Rayaji Jadhavrao was directed to pro-
 ceed at once with his army to Rahimatpur.

[21] Rayaji Jadhavrao, Kanoji Angria, Dewaji Somavanshi and
 A. D. 1726 27. Jogoji Jadhava were ordered to come to the Huzur
 with their armies

[२२] राजश्री मुलतानजीराव निंबाळकर सरलष्कर यास पत्र जे राजश्री बाजीराव

इ. स. १७२६--२७.

सबा अशरीन मया व अलफ.
जमादिलाखर ४.

पंडित प्रधान व सेनापती फौजेनिशीं दक्षिण प्रांतीं मसलतीस गेले आहेत तरी या प्रांतीं धामधुमेचा प्रसंग आहे तरी दोन हजार स्वार चांगले हुजूर पाठवून देणें क्षणून पत्र.

✓ [२३] राजश्री फत्तेसिंग बाबा व नारोराम भंत्री उभयतां कलबर्गे प्रांतीं जाऊन राजश्री

इ. स. १७२६--२७.

सबा अशरीन मया व अलफ.
जमादिलाखर २०.

चिमणाजीपंत यांसी सामील करून व्याघे तो राजश्री कानोजी भोसले यासी ऐवजखान याचे फौजेनें पिटून अलंद प्रांत बालाघाट येथें आणिले तो राजश्री चिमणाजीपंत जाऊन सामील केले हें वर्तमान मोगलास कळतांच ते माघारे गेले. आपणही जाऊन त्यास सामील करून घेतां. क्षणून लिहिलें त्यावरून आज्ञा जे, राजश्री कानोजी भोसले याचें वहत प्रकारें समाधान करणें. सरंजामाचीं पत्रें राजश्री बाजीराव प्रभु व बापूजी प्रभु याबरोबर पाठविलीं आहेत. तुम्हीं व ते मिळोन फौज मातबर झाली आहे तरी त्या प्रांतींचा मनसुबा सिद्धास पावून येतेमई दर्शनास बरोबर राजश्री कानोजी भोसले यास घेऊन येणें त्याप्रमाणें पत्रें.

१ राजश्री नारबा. १ राजश्री फत्तेसिंग बाबा. १ कानोजी भोसले. १ चिमणाजी पंडित.

१ जिवनराव शंकर याना जाच. एकूण ९.

✓ [२४] राजश्री कान्होजी भोसले यास राजपत्र जे तुम्हीं राजश्री चिमणाजीपंतास भेटलेस

इ. स. १७२६--२७.

सबा अशरीन मया व अलफ.
जमादिलाखर २४.

क्षणून लिहिलें, उत्तम केले. चंद्रसेन याचा फिरतुर मोडून दर्शनास हुजूर येणें. सरंजामाच्या सनदा राजश्री बाजीराव व महादेव बापूजी

(22) Sultanjirao Nimbalkar was informed that Bajirao Pandit and the Senapati had gone with their army on a campaign in the South, and was directed to send 2000 thousand swars to the Huzur as there was a likelihood of a disturbance in the country.

(23) Fatesing Bawa and Naro Ram Mantri intended to proceed to Kurlburga District and join Chimmaji Pant. In the meanwhile Kanoji Bhosle was routed by the army of Aiwaj Khan and driven into Aland in Prant Beleghat. Chimmaji Pant joined him there. The Moguls on getting this information retreated.

Fatesing and Mantri informed the Raja that they also wished to proceed for Kanoji's assistance. They were directed to console Kanoji for his defeat and bring him to the Huzur. They were also instructed to successfully carry out, with the assistance of Bajirao and Bapaji Prabhu, the project for which they had been sent to the South.

A. D. 1726-27.

[24] Kanoji Bhosle was to put down the insurrection of Chandrasen and to repair to the Huzur.

प्रभु यांजबरोबर पाठविल्या आहेत तर योजिला मनसुबा सिद्धीस पावून दर्शनास येणे. स्वामी तुझांवर संतोषी होतील.

१ पत्र कान्होजी भोसले. १ नारोराम मंत्री. १ फत्तेसिंगबाबा. एकूण ३.

✓ [२९] किता राजपत्र चंद्र मजकूर ऐसीजे राजश्री बाजीराज प्रधान व राजश्री खंडे-

इ. स. १७२६-२७. राज दाभाडे सेनापती दक्षण प्रांतास गेले आहेत, सांप्रत मन-
सबा अशरीन मया व अलफ. सुबीयाचा प्रसंग प्राप्त झाला आहे; त्यास राजश्री प्रधान व सेना-
साबाव ६.

१९-३-१७२७ पती यांसी पत्रे पाठवून या प्रांते यावयाची आज्ञा केली आहे.
अविलंबकरून त्याचें आगमन होईल, परंतु पोक्ते फौजेचा गाहा करून मनसुबा करावा
लागतो. तुझी उभयतां मशारनिल्लेचे ताबीन आहां. निष्ठेनें सेवा करिता याणेकरून स्वामी
तुझांवरी संतोषी आहेत. आणि तुझांस फौजेनिशीं यावयाची आज्ञा केली आहे. तरी तुझीं
फौजेनिशीं या प्रांतास देखत आज्ञापत्र स्वार होऊन येणे, विलंब न करणे. पत्र १.

उदाजी पवार दिमत प्रधान. १ दिमत सेनापती. १ कंठाजी कदम. १ पिलाजी गायकवाड.

एकूण २.

✓ [२६] राजश्री कान्होजी भोसले यांस पत्र जे तुझीं पत्र पाठविलें वर्तमान विदित जालें.

इ. स. १७२६-२७. आपण मळे खेडावरी गेला होता, परंतु चंद्रसेन बाहीर निघाला
सबा अशरीन मया व अलफ. नाहीं याकरितां तेथून कूच करून कलबरगे परगणीयांत आला.
साबाव ६. या प्रांतीं चालोन आले तरी त्यास नतीजा देतो झणून लिहिलें

विदित झालें. निजामनमुलुक पुढें आला आहे त्याचे बातमी बारीक चौकशीनें राखोन तुझीं
व चिमणाजीपंत व नारोराम मंत्री ऐसे एका विचारें राहोन जो मनसबा करणे तो भारी
करावा. अमित्राचा उपमर्द होय तो अर्थ करणे. आपण सनदा पत्राविशीं लिहिलें तरी राजश्री

(25) Bajirao Pradhan and Khanderao Dabhade were in the South
A. D. 1726-27. with their armies. They were recalled as there
was likelihood of a disturbance in the country.

Udaji Pawar, who was in the Pradhan's service, and Kataji Kadam,
and Pilaji Gaikwad, who were in the Senapati's service, were also directed
to proceed to Satara with their armies.

(26) Kanoji Bhosle wrote to inform the Raja that he attacked Mal-
A. D. 1726-27. kheda, but retreated and marched to Kulburga,
as Chandrasen did not turn out. He was in-

formed that Nizaman-Muluk was proceeding onwards and that he, Kanoji,
should keep a watch on his movements, and act in concert with Chinnaji
Pant and Naro Ram Mantri.

कापुजी प्रभु याजबरावर सनदा पाठविल्या आहेत. जमनाजी महाडीक याचे गांवाविशीं लिहिलें तरी त्यांचे स्वामीस अगत्य आहे गांवास उपसर्ग लागणार नाही.

[१७] जाबखानगौडा देशमुख परगणे लक्ष्मेश्वर व राजश्री सुरेराव लिंकदेऊ यास
६. स. १७२६-२७. पत्रे जे तुम्हीं विनंतीपत्रे पाठविलीं अभिप्राय कळों आला. नवा-
बचा अशरीन मया व अलफ. बानीं आपणावरी बहुत अतीशय मांडला आहे. परगणे मजकुरीं
२० जिल्हेज ११३६ गावगन्ना ठाणीं चालायाचा उद्योग करितात. तरी स्वामींनीं आपलें
साहित्य करून स्थलरक्षण होय तें केलें पाहिजे झणून लिहिलें. ऐशास तुमचा अभिमान
पूर्वीपासून स्वामीस आहे. त्या प्रांतीचे बंदोबस्त कर्तव्य आहे याबद्दल राजश्री बाजीराऊ
प्रधान व खंडेराऊ दाभाडे सेनापती व मुलतानजीराऊ निंबाळकर सरलप्कर यांस फौजा
आणावयाची आज्ञा केली आहे. तुम्हीं प्यादे जलद जमाव करून नवाबास आपल्या स्थळा-
मध्ये पराश्रम होऊं न देणें. दमरीयाकारणें स्वामी फौजा रवाना करतील.

१ खानगौडा १ सुरेराऊ लिंकदेऊ.

✓ [२८] राजश्री चिमणाजी पंडित राजाज्ञा यास पत्र जे तुम्हीं मनसबा काय करितां
१२ ६. स. १७२६-२७. चंद्रसेन जाधव पाराशराकडे गेले झणून हुजूर वर्तमान आले
बचा अशरीन मया व अलफ. तुम्हीं कांहीं लिहिलें नाहीं. हा कोण विचार, याउपर चंद्रसेन व
जिल्हेज ११. पांडरे यांचें वर्तमान लिहिणें व मनसबा काय करीत अहां तें
लिहिणें. जमाव करून फौज दहा हजारपावेतों फौजबंदी करणें. निजामनमुलुक याचे भेटीस
जाऊन भागानगर प्रांतीचा तह करून घेणें.

(27) Jabkhan Gauda Deshmukh of Pargane Laxmeshwar and
A. D. 1726-27. Surerao Linkdeo wrote to say that they were much
molested by the Nawab Nizam-ul-Mulk that he
wished to establish his authority in the province and prayed that assist-
ance might be sent to them for the protection of their territory. They
were informed that Bajirao Pradhan, Kbanderao Senapati and Sultan-
jirao Nimbalkar Sir Laskar were ordered to proceed with their armies
and that they would start on Dasara festival. In the meanwhile the
Deshmukhs were asked to collect their men and to prevent the Nabob
from entering their province.

(28) Chimmaji Pandit Rajdurga was informed that news had reach-
A. D. 1726-27. ed the Raja about Chandrasen's going to Parashar,
and was reproved for not communicating the news
himself. He was directed to collect 10000 men, to pay a visit to Nabob
Nizam-ul-Mulk and to get the terms about Bhaganagar Prant settled.

[२९] परवानगी महाराजांनीं जगन्नाथास दिली. रसाजी हसन चौपदार दिमत तुळाराम
 इ. स. १७२७--२८. मिर्धा राजश्री बाजीराव यास पत्र जे निजामनमुलुक याचे
 समान अशरीन मया व अलफ. लष्करचे बातमीचें वर्तमान वरचेवर तुळांस लिहिलें आहे त्यावरून
 र. विलावल २. कळलें असेल आणि एक बातमी आली कीं धारुरीहून तीन-
 मजली अलीकडे आला. घाटापासून पांच सहा कोस वर आहे झणून वर्तमान आलें असे.
 गनिमानें जलदी काढली आहे, तुझीं त्यांचे शहरावरी जावयाचा उद्योग केलाच असेल.
 प्रस्तुत कोठपर्यंत गेलां, विचार काय करितां, फौज किती आहे हें लिहिणें. अविळेंबें निजामन-
 मुलुक व सबाजीराव याचे पिछावर येऊन पायबंद देणें. सदरहूप्रमाणें खंडेराव यास पत्र असे.

✓ [३०] सरदारांस पत्रें पाठविलीं कीं, आपलाल्या फौजांनिशीं किलीजखान मोगल
 इ. स. १७२७--२८. याचे पिछावर येऊन पायबंद देऊन नतीजा पोहचावून स्वामी
 समान अशरीन मया व अलफ. तुळांवरी संतोषी होत ते गोष्ट करणें. या कामास जासूद लोक
 र. विलावल ८. दिमती लगे पाठविले पत्र वेतनांत देविले रुपये:—
 १३-१०-१७२७
 कानोजी आंग्रे. रायाजी जाधव. कानोजी भोसले. दावलजी सोमवंशी. कंठाजी कदमराऊ.
 पिलाजी जाधव.

[३१] देवजी सोमवंशी हिंदुराऊ मोगलांचे कहीवर संताजी घोरपडे पाठविले त्यांणीं
 इ. स. १७२७--२८. कहीवर घातलें. घोडी घेतली. ५१७ माणुस जखमी केले झणून
 समान अशरीन मया व अलफ. लिहिलें. उत्तम केलें. तुमचे सेवेचा मजुरा जाला. तुझीं पत्र पाव-
 रजव १९. तांच हुजूर येणें.

(29) The Raja wrote to Bajirao that news had reached him that
 Nizaman-Muluk had come three stages beyond
 A. D. 1727-28. Dharur and that he was within 5 or 6 Kos of the
 Ghats. The Raja expressed a hope that steps had been taken by Bajirao
 to attack the city [of Hyderabad] and requested him to state how far he
 had proceeded, what plans he had formed and what army he possessed.

(30) Kanoji Angria, Dawalji Somawanshi, Pilaji Jadhav and other
 Sirdars were directed to attack the rear of Kilij-
 A. D. 1727-28. khan Mogul and to distract him.

(31) Dawalji Somawanshi reported that Santaji Ghorpade was sent
 against the advanced party of the Mogul and that
 A. D. 1727-28. he repulsed it and wounded five or six men. He
 was thanked for his conduct.

[३६] राजश्री दौलतराऊ शिर्के याचा जाव आज्ञा होईल तर दर्शनस्त येणें झणून लिहिलें तर प्रस्तुत निजामनमुलुक याचे पिछावरी राजश्री श्रीनि-
 व. स. १७२७-२८. वाम पंडित प्रतिनिधी यांसी रवाना केल असेत. तरी तुझी
 समान अशरीन मया व अलफ. आपल्या जमावानिशीं पंडित मशारनिलेस सामील होऊन स्वामी-
 रजव २१. कार्य करणें झणून पत्र १.
 २३-२-१७२८

[३७] राजश्री कान्हेजी भोसले यांसी पत्रें जे प्रधान व सेनापती सरलप्कर बरकड
 व. स. १७२७-२८. ५/फौजा गुजरात कुली एकत्र होऊन निजामनमुलुक याच्या तोंडा-
 समान अशरीन मया व अलफ. वरी आल्या. तुझीं त्यास सामील होऊन गनिमास नतीजा
 सावान १. देणें. पत्रें राजश्री स्वामीचे दस्तकाचें निशाण.
 २-३-१७२८
 १ राजश्री कानोजी भोसले. १ बापुजी सोनाजी.

व. स. १७२७-२८. [३८] राजश्री माधवराव गणेश मुतालीक दिमत राजाज्ञा
 समान अशरीन मया व अलफ. यासी फौजेनिशीं त्या प्रातें पाठविले आहेत तर तुझीं यास आपले
 सावान १. जमावानिशीं सामील होऊन एकामतें वर्तोन स्वामीसेवा करणें.
 १ सावाजी नाईक निंबाळकर. १ माहादजी नाईक निंबाळकर. १ चिमणाजी बल्लाळ.
 १ माधवराव गणेश. १ नागोजी घाटगे. १ दुर्गोजी माहाडीक.

✓ [३९] रघोजी कदम यास पत्र जे तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें तें प्रविष्ट जालें. लिहिला
 व. स. १७२७-२८. अभिप्राय कळों आला. सांप्रत तांबानें बहुत वळवळ आरंभिली आहे.
 समान अशरीन मया व अलफ. काळोजी जाधव व जोगोजी जाधव परगणीयांतून येऊन निघोन
 जिल्हाद १. नजीक वडझिरेवरी येऊन राहिले होते. त्यावरील तुरुक ताजखान
 १०-६-१७२७

(36) Doulatrao Shirke asked permission to come to the Huzur for an audience. He was informed that Shrinivas Pandit Pratinidhi was sent to pursue Nizaman-Muluk, and that he (Doulatrao) should join him.

(37) The Pradhan, the Senapat and the Sir Laskar and others had proceeded against Nizaman-Muluk. Kanoji Bhosle was directed to join them.

(38) Madhavarao Ganesha, Mutalak of the Rajadnya, was sent with an army and Ghatge, Nimbalkar and other sirdars were directed to join him.

(39) The Tambras [Mahammadans] were disturbing the country in various ways. Turuk Tajkhan and other Moguls who had come to Parner, made a sally upon Kaloji

व आपली मोगलाची फौज शहरांतून पारनेरास आली होती. त्याणी याची पाळत ठेवून याजवरी आपा घातला. खासा उभयतां सांभाळून निघाले. वरकड घोडी बैल नेलीं छणून तपासिलें लिहिलें विदित जालें. पुढें तुरुक तानखान कोणीकडे गेला हें लिहिणें. तुझीं सावध राहोन गनिमाची खबर वरचेवरी लिहीत जाणें पत्र १.

[४०] राजश्री माणकोजी बांडगर याचा जाव पाम नाइकाकडील मलिकखानास नतीजा दिलहा बरी गोष्ट केली. सेवेचा मजुरा जाला. निजामनमु-
ह. स. १७२७-२८. लुक याणें आपणावरी फौज रवाना केली आहे त्याचाही हिसा-
समान अशरीन मया व अलफ. लुक याणें आपणावरी फौज रवाना केली आहे त्याचाही हिसा-
जिन्हेज ३. 12-7-1727 व धरीत नाही. आपणास सामील व्हावयास सरदारांस पत्र पाठ-
वाची तरी पूर्वी पत्र पाठविली आहेत. पावलीच असतील. बुवाजी मोहिते व गोंदाजी देव-
काते सामील जाले बरे जालें. वरकड सरदारांस सामील करून वेऊन गनीम आला तर नतीजा
देणें. चिरंजीव फतेसिंग याचेही रवानगी लौकरच होईल. सविस्तर त्याणीं लिहिलेवरून
कळें येईल.

[४१] बाजीराव बंडीत प्रधान यास पत्र जे-कानोजी भोसले यासी भेटीचा संदर्भ
ह. स. १७२८-२९. करून संताजी आठले व भिवजी काकडे यांस पुढें पाठविले
तिसा अशरीन मया व अलफ. त्याशीं त्याणीं कशह केला छणून लिहिलें तर वराडप्रांती न
११-२-१७२८ जावें पेशी तुझां आज्ञा होती. बरे होऊन गेलें त्यावर नव जावें.
प्रस्तुत राजश्री येशवंतराव व बापुजी प्रभु स्वामीमंनिभ आले आहेत. कानोजी भोसले हुजूर-

Jadhava and Jogoji Jadhava, who had encamped at Wadzire. Kaloji and Jogoji escaped. But their horses, bullocks &c were taken away. Bhaghoji Kadam communicated this news to Government. He was asked to report where Turuk Taj Khan had gone and was directed to be on his guard.

(40) Mankoji Bandgar was thanked for his repulsing Malik Khan in the service of Pan Naik. Mankoji wrote to say that Nizamun-Muluk was about to send an army against him and that other Sirdars might be directed to render him assistance. He was informed that orders had been issued, as desired by him, that Bubaji Mohitye and Gondaji Deokate had probably joined him and that Fatesing Bhosle would soon proceed to that province.

(41) Bajirao Pandit wrote to inform the Raja that on his sending Santaji Athole into the territory of Kaloji Bhosle, a dispute took place between Athole and Bhosle. Bajirao was reminded that he was warned against going into that territory.

दर्शनास येतात. तुम्हीं वराडप्रांती धामधूम न करणें. बुंदेलखंडास जावयाचा विचार केला ह्मणून लिहिलें (फाटलें आहे) दीन प्रतिदीन फत्ते वर्तमान लिहीत जाणें ह्मणून जाव १.

इ. स. १७२९-३०. [४२] संभुशिग जाधव यास पत्र जे तुम्हीं फौजेनिशीं पनाळे सलासान मया व अलफ. प्रांतिं येणें. या कामास केदारजी निकम व शिवाजी सांवत जासूद दिमत लबे पाठविले यासी रुपये ९०.
रविलाखर २.
१४-१०-१७२९

माणकोजी बांडगर अमीरल उमराव यासी जे तुम्हीं फौजेनिशीं स्वामीसनिध येणें. या कामास केदारजी निकम व निंबाजी सांवत जासूद दिमत लबे पाठविले यासी रुपये ९०.

राजश्री दावलजीराव सोमवंशी सरलप्कर स्वामीचें कूच कार्तिक शुद्ध पंचमीचें आहे. तुम्हीं फौजेनिशीं अविलंब येणें. या कामास सुभानजी साळोखा व केदारजी काळा जासूद दिमत लबे पाठविले यासी रुपये २०.

सिंदोजीराव निंबाळकर यासी पत्र जे अविलंब फौजेनिशीं येणें. या कामास सुभानजी साळोखा व केदारजी काळा जासूद लबे यासी पाठविले देणें रुपये ३०.

राजश्री सखोजी आग्ने यासी पत्र जे स्वामीचें कूच कार्तिक शुद्ध पंचमीचें आहे तरी तुम्हीं फौजेनिशीं स्वामीसनिध पनाळेखालीं येणें. गोलंडान ४ वेऊन येणें. या कामास हरजी मोरे व सुभानजी शिंगटे जासूद दिमत लबे यासी रुपये ३०.

इ. स. १७२९-३०. [४३] स्वामी पनाळे प्रांतीं मसलत मोहिमेस जातात तर सलासान मया व अलफ. फौजेनिशीं पत्रदर्शनीं स्वार होऊन हुजूर येणें एकवडीचा दिरंग न लावणें ह्मणून.
रविलाखर ३.
१५-१०-१७२९

१ काळोजी भोसले. १ देवजी सोमवंशी १ मालोजी पवार. १ कृष्णाजी पवार.

With respect to Bajirao's proposal to go to Bundelkhand, he was directed to write about his movements from day to day.

(42) Mankoji Bandgar Amiral Umarao, Dawaljiroo Somawanshi Sir Laskar, Sidejiroo Nimbalkar and Sakhoji Angria, were directed to come to the Huzur with their armies, as the Raja was to start on the 5th of the bright half of Kartik. Sambhusing Jadhavrao was directed to join the Raja with his army in the province of Panahia.

(43) Kaleoji Bhosle and other Sirdars were invited to the Huzur with their forces, as the Raja intended to lead a campaign against the territory of Panahia.

इ. स. १७२९-३०.

सलासोन मया व अलफ.

जमादिलाखर २६.

५-१-१७३०

[४४] कित्ता पत्रें राजश्री श्रीनिवास परशराम पंडित प्रतिनिधि यांस जत्राव निजामनमुलुक याकडे रवानगी केली याबद्दल पत्रें दिधली.

चिटनिशी पत्रें.

राजश्री संभुसिंग जाधव यास पत्र कीं तुझांविशीं राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि याणीं विनंति केली, त्यावरून तुझांविशीं यांस आज्ञा करणें ते केली आहे. तुझीं फौजेनिशीं यास सामील होऊन स्वामीसेवा करणें. मशारोनरहे तुझास सांगतील तें स्वामीचीं वचनं जाणोन यासमागमें दर्शनास येणें. स्वामी तुझांस सरंजाम देऊन ऊर्जित करतील ह्मणून पत्र १.

राजश्री माधवराऊ पिंगळे यास पत्र कीं राजश्री फत्तेसिंग भोसले याणीं महाल म्हरकार उठरूर प्रांतें तुझांस पाठविलें आहे, ऐशाम नत्राव निजामनमुलुक याकडे राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि यांस रवाना केलें आहे तरी तुम्हीं प्रांतमजकुरीं धामधुम न करणें ह्मणून पत्र १.

इ. स. १७२९-३०.

सलासोन मया व अलफ.

रजब २१.

१-२-३०

[४५] राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान व पिलाजी जाधवराव यांसी पत्र जे स्वामीचें कृव होऊन उंबरजेवरीं सुखाम झाला तरी तुझीं पत्रदर्शनीं स्वार होऊन येणें ह्मणून.

१ प्रधान पंतास पत्र. १ पिलाजी जाधवराव यास.

[४६] राजश्री त्रिंबकराव दाभोडे सेनापती याचा जात्रा कीं तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें

इ. स. १७२९-३०.

सलासोन मया व अलफ

सावान १६-३-१७३०

प्रविष्ट झालें. आपण व घोरपडे व सरलप्कर त्रिवर्ग एकत्र होऊन हेरलेवरी जाऊन हेरले घेतलें. वाडा मात्र राहिला तोही घेतों ह्मणून. तरी वाडा घेऊन कोल्हापुराभोंवते राहून चव्हाणास तंत्री पोहचवणें लांब नच जाणें ह्मणून पत्र. निशाण राजहस्ताक्षर १.

(44) Shrinivas Parsuram Pratinidhi was sent to Nabob Nizaman-

Muluk. A letter was also written to Sambhusing

A. D. 1729-30.

Jadhav desiring him to join the Pratinidhi and

promising the grant of a saranjam.

(45) Bajirao and Pilaji Jadhavrao were informed that the Raja had

A. D. 1729-30.

left Satara and had encamped at Umbraj, and were directed to repair to that place at once.

(46) Trimbakarrao Dabhade wrote to say that he, Ghorpade and Sir

A. D. 1729-30.

Laskar, had joined together and had captured Herle and that the palace which alone had remained in the

इ. स. १७३०--३१.
इहिदेसलासीन मया व अलफ.
मोहरम ७.
१२-७-१७३०

[४७] संभाजी आग्रे यास पत्र जे तुझी विशाळगडाखाले चौकी बसविली आहे हणून वर्तमान आईकोन स्वामी संतोषी जाहले. चौकी जबरदस्त बसवून गडावर दाणा एकंदर जाऊ न देणें हणून पत्र १. मसाला रुपये:—

१० राघो महादेव. १० तुकोजी कदम. एकूण २०.

[४८] राजश्री शिंदोजीराव निंबाळकर यासी पत्र जे तुझांस दोन तीन पत्रे पाठविलीं परंतु अद्यापि आले नाहीं. राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि विशा-
इ. स. १७३०--३१.
इहिदेसलासीन मया व अलफ.
रविलाखर १५.
१७-१०-१७३०
कामास आवजी पिंगळे व गोंदाजी जाधव दिमत हुजुर पाठविले यासी मसाला रुपये २९.

[४९] कित्ता पत्रे सरदारांस जे राजश्री सवाई कटसिंग कदमराऊ याणीं खानदेश प्रांते रोग पत्र करून धामधूम मांडिली आहे. राजश्री बाजीराऊ पंडित प्रधान याचे फौजेशीं कटकट करणार हणून विदित जालें, तरी त्यास मुखखांत धामधूम करावयास प्रयोजन काय आहे. याउपर त्यास ताकीद करून मुखखांत धामधूम करूं न देणें व प्रधान पंतर्चे फौजेशीं कटकट होऊं न देणें हणून पत्रे:—

१ राजश्री त्रिंबकराऊ सेनापती. १ पिलाजी गायकवाड. १ राघोजी कदमराऊ. एकूण ३.

hands of the enemy would soon be taken. He was told to remain near Kolhapur and to keep the Chavan in check. १७३०-३१.

(47) Sambhaji Angria was thanked for establishing a chowki at the fort of Vishalgad and was directed to prevent any grain finding its way into the fort.
A. D. 1730-31.

(48) Shrinivas Pandit Pratinidhi had gone with the army to take Vishalgad. As it was necessary that some force should remain with the Raja, Sidhojirao Nimalkar was directed to come to the Huzur with his army.
A. D. 1730-31

(49) The Senapati, Raghoji Kadamrao and Pilaji Gaikwad were directed to prevent Sawai Katsing Kadamrao from coming into collision with the Peshwa's army and from disturbing the country.
A. D. 1730-31.

इ. स. १७३१-३२. [५०] चिटणीशी पत्रें सरदारस जे, फैज अलीखान त्या
इसने सलासीन मया व अलफ. प्रांतें येऊन धामधुम करितो तरी तुझी फौजेनिशी जाऊन नतीजा
१. १. १७३१ रजब ११. पोहोचवणें झणून पत्र.
१ रत्नोजी पांदरे शाहामतमुलुक. १ माधवराव पिंगळे. १ कृष्णाजी गुणाजी मजमदार
दिमत हैबतराव बांडगर. १ लुकाजी पांदरे समशेरवहादर. १ व्यासो भुजवळराव
उमदेतुलमुलुक. एकूण ५.

[५१] राजश्री देवजी सोमवंशी हिंदुराऊ याचे पत्राचा जाब कीं, तुझीं विनंतीपत्र
इ. स. १७३१-३२ पाठविलें तें प्रविष्ट होऊन लिहिला अर्थ अवगत झाला. औरंगा-
इसने सलासीन मया व अलफ. बादेकदून फौजा येऊन मुलखांत उपसर्ग मांडिला आहे झणून
२७. २. १७३१ साबान ३०. लिहिलें तर त्याची पैरवी करणे ते केली आहे. मुलीचें लग्न
करून सेवेस येऊं झणून लिहिलें तरी लग्नाविधि करून अवश्य येणें. सरलप्करचे सरंजा-
माच्या सनदा राजश्री आपाजी खंडेराऊ जमेनीस घेऊन येतील. बोझ व मुक्रेणे या गांवा-
विशीं व नियोज तर्फेचे सरदेशमुखीविशीं लिहिलें तरी तुझी हुजूर असतां येविशीं तुझांस
आज्ञा करणें ते केली आहे झणून छ मजकूरचें चिटणिशी पत्र.

[५२] कित्ता पत्रें सरदारस नवाब जमालुद्दीखान व राजश्री सुलतानजिराव निंबाळकर
इ. स. १७३१-३२. व राव रंभाजी निंबाळकर हे फौजेनिशी त्या प्रांतें आले आहेत
इसने सलासीन मया व अलफ. तरी तुझीं बहुत खबरदार रहाणें, बातमी राखणें, तहाप्रमाणें वर्त-
सवाल १०. नूक करणें झणून पत्रें:—
१ लुकाजी पांदरे समशेर वहादर. १ रंभाजी पांदरे. १ माधवराव पिंगळे. १ चिमणाजी
माणकेश्वर.

(50) As Feij Afkhan was molesting the province, Ratnoji Pandhare
A. D. 1731 32. Shahamat-Muluk and other Sirdars were directed
to proceed against him with their army and put him
down.

(51) Deoji Somavanshi Hindurao reported that forces from Au-
rangabad were molesting the country and that the
A. D. 1731 32. necessary arrangements had been made by him.

(52) Lukji Pandhare and others informed the Raja that Nabob
Jamaluddinkhan and Sultanzirao Nimbalkar and
A. D. 1731 32. Rao Rambhaji Nimbalkar had come with their forces
to their territory. They were directed to be on their guard, to keep them-
selves informed of the Nabob's movements and to act in accordance with
the treaty.

[५३] राजश्री सूर्याजी पांदरे व माधवराऊ पिंगळे यांस जमावानिशीं सामील होऊन
इ. स. १७३१-३२. मोगलांचे शहावरी गेला हणोन लिहिलें तें विदित झालें. पुढेही
इसने सलासीन मया व चिरंजीव राजश्री फतेसिंग भोसले लिहितील त्याप्रमाणें स्वामीनेवा
अलफ. करणें हणोन पत्र.
साबान ९.

[५४] राजश्री आनंदराव सोमवंशी सरलष्कर व देवजी सोमवंशी यास खांस दस-
इ. स. १७३१-३२. खताचीं पत्रें जे फौजेनिशीं हुजूर येणें. कामास हुजूर पाठविले
इसने सलासीन मया व अलफ. आहेत यास उभयतांकडून देविले रुपये २९. राजश्री कृष्णाजी
साबान ९. पवार व संतानी अटोळे यास खासदस्तकाचे जे फौजेनिशीं हुजूर
येणें. या कामास खेत्ताजी जाधव व शिंदेजी चव्हाण व जोत्याजी माने पाठविले आहेत.
१८११-१२-१३

[५५] राजश्री आनंदराऊ सोमवंशी सरलष्कर यांस खास दस्तखताचें पत्र जे तुझांस
इ. स. १७३२-३३. राजश्री बाजीराऊ पंडित प्रधान यासमागमें जावयाची आज्ञा केली
सलास सलासीन मया व असतां तुझीं आणखी उद्योग धरून जात आहां हणून विदित
अलफ. २९-११-१७३२ जालें. तरी हे गोष्टी कार्याची आहे ऐसें नाहीं. प्रधानपंत नवाबाकडे
जमादिलाखर २९. जात आहेत आणि तुझांस जावयाची आज्ञा केली असतां त्यासमागमें जाण्याचा विचार
करात नाहीं. यावरून काय हणावें. हल्लीं हें आज्ञापत्र सादर केलें असे तरी पत्रदर्शनीं
स्वार होऊन जाऊन पंडित मशारनिलेस सामील होणें. ये गोष्टीस उजूर कराल तरी स्वामी
नाखुश होतील ऐसें समजोन वर्तणूक करणें. या कामास महादानी बाबाजी प्रभू व पुंजाजी पवार
हुके बारदार हुजरे पाठविले आहेत. यास देविले दर अमासीस रुपये २९ प्रमाणें देणें रुपये ५०.

(53) Suryaji Pandhare and Madhavrao Pingle informed the Raja
A. D. 1731-32. of their movement with their army, towards the
Mogul camp. They were directed to act under
the instructions of Fatesing Bhosle.

(54) Letters in the Raja's own handwriting were sent to Anand-
rao Somawanshi Sir Laskar, Deoji Somawanshi,
A. D. 1731-32. Krishnaji Powar and Santaji Athole, to come to
the Huzur with their armies.

(55) Anandrao Somawanshi Sir Laskar was asked to accompany
Bajirao Pradhau who was going to the Nizam.
A. D. 1732-33. He failed to do so. He was reprimanded for his
neglect and was directed to join Bajirao at once.

[५६] राजश्री रघुनाथ हरी यांस खास दस्तकाचें पत्र जे, चिरंजीव राजश्री फत्तेसिंग भोसले
इ. स. १७३२-३३. व राजश्री बाजीराऊ पंडित प्रधान कोकण प्रांतें मोहिमेस पाठविले
सलास सलासीन मया व अलफ. ३-१७३३ आहेत. त्यास सामील व्हावयाविशीं राजश्री सखोजी आंग्रे सर.
जिल्हाद २८. खेल यास आज्ञा केली आहे. ऐशास ये प्रमंगी सरखेलीनी
उभयतांस भेटोन आंगेजणें करून स्वामीकार्य करावें. स्वामीस संतोष पावावें हें उचित आहे.
त्यास कित्येक आज्ञा करून राजश्री जिवाजी खंडेराऊ चिटणीस पाठविले आहेत. तुझी सर-
खेलीजवळ असतां क्षणजे बरी गोष्ट होती, परंतु तुमचें येणें रत्नागिरीस जालें. विचारें पाहतां
रत्नागिरीस विशेष प्रयोजन आहे ऐमें नाहीं. याकरितां त्वार होऊन सरखेलीकडे जाऊन
त्यास उभयतांस सामील करणें क्षणून पत्र सादर करून जासूद (मजकूर लागत नाहीं.)
पाठविले. यांस देविले रुपये:—

५ गोसाजी सावंत. ५ जिवाजी खानकर. एकूण १०.

[५७] राजश्री चिमणानी बल्लाळ यांस खास दस्तकाचें पत्र जे सांप्रत उत्तरेकडील
इ. स. १७३२-३३. फौजांचा चळवळीत दक्षणां प्रांतास यावधाचे उद्देशें जाला आहे
सलास सलासीन मया व अलफ. ३-१७३३ क्षणून तत्त्वतां वर्तमान लिहिलें आलें. ऐशास तुझी त्या प्रांतास जात
जमादिलाखर ५. आहां. तिकडील खबर तुझांकडे येत असेल, परंतु तुझांस कळावें,
तुझी सावध असावें यास्तव हें आज्ञापत्र सादर केलें आहे. तरी उत्तरेकडील बातमी चौकस
राखोन जो मनसुजा कर्तव्य तो विचारें करून करणें. या कामास सुभानजी पवार जथे संताजी
नाईक पवार व जोत्याजी जाधव निमंत्रित सवर्नास दिमत लबे यांस वेतनांत देविले रुपये ५०.

[५८] गंगाजळ निर्मळ उमाबाई व डमाजी गाडकवाड यांस खास दस्तखताचीं पत्रें
इ. स. १७३३-३४. कीं राजपूरीकर हजरशी अमर्यादेनें वर्तों लागला. कोकणप्रांतें
अर्बा सलासीन मया व अलफ. उत्पात आरंभिला. त्यास शासन केल्याविना देवब्राह्मण स्वस्थकीं
सप्टर ६. राहत नाहीं ऐसें जाणोन स्वामीनीं चिरंजीव राजश्री फत्तेसिंग

(56) Fatesing Bhosle and Bajirao Pandit Pradhan were directed
A. D. 1732-33. to proceed on a campaign in the Konkan. Raghu-
nath Hari was ordered to induce Sakhoji Angria
Sarkhel to assist Bhosle and Pradhan.

(57) Chinmaji Ballal was informed that news had reached the
A. D. 1732-33. Raja that armies from the North were preparing
for the South, and was desired, as he was proceed-
ing to that territory, to be on his guard and to act with deliberation.

(58) Umabai Dabhare and Damaji Gaikwad were told that the
A. D. 1733-34. Habsi of Rajpuri having acted insolently and
having oppressed Konkan, Fatesing, Bhosle, Shri-

भोसले व राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि व राजश्री बाजीराऊ पंडित प्रधान यांस आज्ञा करून हबशीयावरी मोहिम करविली. रायगड आदिकरून कोंकणांतील गड कोट हबशीया-खाले होते ते हस्तगत केले. मुलूख कब्ज केला. राहतां एक जंजिरा व आणखीं दोनचार स्थळे राहिली आहेत, त्यांचीही तरतूद कर्तव्य ते करिजेत आहे. ऐशीयास हबशी-याकडील शिद्दी मसूद सुरेतस आहे तो जमाव करून जलमार्गे जंजिरे याचे कुमकेस येणार झणून वर्तमान विदित झालें. तरी हबशी दुष्ट, त्यांचें निर्मूल करावें हें स्वामीस परम आवश्यक. स्वामीचे आज्ञेप्रमाणें तिवर्ग साहस करणें तसा करीत आहेत. स्वामीचे पुण्य-प्रतापेंकरून योजिला मनसुबा सिद्धीस पावतच आहे. जंजिरेकर हबशीयामध्यें अवसान राहिलें नाहीं; परंतु सुरतेहून शिद्दी मसूद याचा बेत जंजिरेयाचे कुमकेस न यावें ऐसें करावें लागतें. यास्तव अज्ञापत्र सादर केलें असे. दुष्टाचा निःपात होऊन स्वामीचें राज्य अभिवृद्धीस पावावें हें तुझांस आवश्यक आहेच. याकरितां सुरतेचा मोगल फौजदार व कोटचा किल्लेदार असेल त्यास ताकीद करून पत्रे पाठविणें, आणि शिद्दी मसूद याची कुमक जंजिरेयास न पोहचे ऐसें करणें. यावेळ यांनीं शिद्दी मसुदाम हस्तगत करावयाचीही तरतूद करणें झणून पत्रे सादर करून हुजरे दिमती हुद्दे व जामूद दिमती लबे चाकर उपद्रखाना पाठविले आहेत यांस वेतनांत देविले रुपये.

१८१०-११-६.

[५९] दमाजी गायकवाड यांस खास दस्तकाचें पत्र कीं, स्वामीची मोहिम शामलावरी
इ. स. १७३३-३४. जाळी आहे. शामलाची देशदुर्गे हस्तगत जाली. जंजीरा व अंजन-
अर्वा सलासीन मया व अलफ. वेली राहिली, त्यास अंजनवेलीस राजश्री प्रतिनिधि याणीं शह
रविलावल २२. दिलहा आहे, व जंजिरेयास राजश्री प्रधान याणीं शह देऊन
बैसले आहेत. ऐशीयास शिद्दी मसूद सुरेतस आहे तो याची कुमक करणार. याकरितां तेथील

niwas Pratinidhi and Bajirao Pradhan were sent against him, that all his forts and places were taken from him except Janjira and a few other places, and that steps were being taken to take these also. It was believed that Sidhi Masud, a subject of the Habshi, and residing at Surat, was about to collect an army and come to the Habshi's assistance. Unnabai and Dunaaji were directed, with the assistance of the Mogul Fouzdar at Surat and the officer of the Surat fort to prevent Sidhi Masud from sending any re-inforcements and to arrest him if possible.

(59) A letter to the same effect as the above, in which it is stated
A. D. 1733-34. that two places Janjira and Anjanweli alone re-
mained with the Shanal and that the Pradhan had
laid siege to the former and the Pratinidhi to the latter.

बंदोबस्त करून कुमक न होये तें करणें ह्मणून पूर्वी तुझांस एक दोन पत्रें सादर केलींच आहेत. हल्लीं हें पत्र सादर केलें असे तरी तुझीं सुरतेचा बंदोबस्त करून जंजिरा व अंजन-वेलीची कुमक न होये तें करणें. या कामास दमाजी जावडा व जामूद जणे मजकूर पाठविले आहेत. त्यांस मसाला देविला असे. आदा करणें. रुपये १००.

[६०] राजश्री आनंदराऊ सोमवंशी सरलप्कर यांस जाव कीं तुझीं विनंतीपत्र पाठ-

इ. स. १७३३-३४.

अर्बा सलासीन मया व अलफ.

रविलाखर १.

विलें प्रविष्ट जालें. दोन वर्षे सरदारीचा विचार राहिला नाहीं. हल्लीं मसलतीस गुंतलों. लोकांची ममजावीस व पुढें फौजबंदीचा विचार राहिला याकरितां वरदोटे यावयाची आज्ञा केली पाहिजे ह्मणून लिहिलें. राजश्री प्रतिनिधि मनमर्बीयास राहिले आहेत आणि तुझीं यावें हें बेहिसाब आहे. स्वामीकार्य सिद्धीस पाववून स्वामीस संतोषवाचें हें उचित आहे. तरी यावयाची उतावळी न करणें. राजश्री पंत मशारनिलेजवळी राहून त्याचे विचारें वर्तोन स्वामीकार्य सिद्धीस पावणें ह्मणून पत्र १.

[६१] राजश्री सखोजी आंग्रे सरखेल यास जाव जे, तुझीं विनंतीपत्र श्रावण वद्य

इ. स. १७३३-३४.

अर्बा सलासीन मया व अलफ.

रविलाखर २.

नवमीचें पाठविलें तें प्रविष्ट जालें. लिहिलें वृत्त कळों आलें. स्वामीचे आज्ञेप्रमाणें शामलाचें निर्मूल व्हावयाचें मनमुढ्यावरील श्रम-साहस करावयास अंतर करीत नाहीं. उंदेरी साध्य करावयाचा उपाय योजिला होता परंतु इंग्रजामुळें जागा बळावला. इंग्रजास येविशीं लिहिलें त्यास तो

(60) Anandrao Somawanshi Sir Laskar being out, employed on

A. D. 1733-34.

a campaign below the Ghauts for 2 years requested permission to come home to arrange for the pay of his military followers. He was told that the Pratinidhi was engaged in the same campaign and it would be awkward for him to leave the Pratinidhi and to come above the Ghats. He was exhorted to complete the work on which he was engaged, and to be in no hurry to return home.

(61) Sakoji Angria Sirkhel wrote to the Raji that he was not

A. D. 1734-35.

sparing himself in the endeavour to extirpate the Shamal, that he had fixed upon a plan for capturing Underi but that the English fortified the place: that he wrote to the English on the subject and was told by them that they had purchased the place and that friendly relations would be established in case the *Korlarana* (the duty paid for permission to pass through a country) levied at the various ports was remitted. The Angria was thanked for his assistance and was informed that if the English had purchased Underi, they should surrender it on receiving back the 'purchase money. As regards the remission of the duty, the Angria was authorized to make

छणतो आपण विकत घेतली. जरी बंदरोबंदरीचे कोलावण दूर कराल, सख्य होईल, ऐसें उत्तर आलें छणून अर्थ लिहिला. ऐशास स्वाभिकार्यावरी श्रमसाहस तुझीं न करावा तर कोणें करावा. स्वामीच्या मनोदयानुरूप वतींन स्वामीस संतोषी करावे हें तुझांस व लोकांस उचित आहे. इंग्रजाचा मनकूर तरी उंदेरी शामलानें विकत दिली असेल. पैके घेतले असतील ते द्यावे. स्थल घ्यावें. सलुवा करावा. कोलावण दूर करावें छणतो, बंदरोबंदरीचे सावकाराशीं इंग्रजास प्रयोजन काय. त्यानें आपलाच मुद्दा घालावा. याउपर जरी इंग्रजाची सावकारी बंदरोबंदरीं असेल त्यास कोलावण माफ केलीयानें सख्य संपादून स्थळ देत असेल तरी अवश्यमेव करावें. याद्वयें तुमच्या विचारें स्थळ हस्तगत व्हावयाचा प्रसंग असेल तो करणें. वर्तमान वरचेवर लिहून पाठवणें. या कामास जामूद जथे संताजी नाईक (अक्षरें लागत नाहींत) पाठविले यास मसाला देविला रुपये:—

१५ सुलतानजी पिसाळ. १५ मानाजी साळोखे. एकूण ३०.

[६२] फोंडसावंत भोसले परगणे कुडाल यासी चिटनिशी पत्र कीं शामलाकडील

इ. स. १७३३-३४.

मसलतेचा प्रसंग पडला आहे. हा अर्थ तुझांस कळलाच असेल. अर्बा सलारान मया व अलफ. सांप्रत अंजनवेळीस शह देऊन स्थल हस्तगत करावें यास्तव साबाज १९.

राजश्री संभाजी आंग्रे याशी आज्ञा केली आहे. ऐशीयांस त्यांचा तुमचा हर्षामर्ष पहिलेपासून लागला. ते इकडील मनसुबीयास आल्यावर तुझीं त्याकडील प्रांतांत उपसर्ग केलीयानें इकडील मनसुबीयास अंतर पडेल, याकरितां आज्ञापत्र सादर केलें आहे. तुझीं त्याकडील प्रांतांत उपसर्ग न लावणें. त्यासही आज्ञा करणें ते केली आहे. ते तुझांकडील प्रांतास उपसर्ग लावणार नाहींत. त्याचा तुमचा विवेक होऊन संरक्षण चाले तोच अर्थ केला जाईल. वरकड येविषयीचा अर्थ राजश्री नारोराम मंत्री यास आज्ञा केली आहे ते तुझांस लिहितील येविशीं पत्र १.

[६१] सरदारांस पत्रें जे तुझीं मुलुकगिरी करून आलेम छणून विदित झालें. स्वाभी

इ. स. १७३३-३४.

अर्बा सलारान मया व अलफ.
जिल्हेज २९.

संतोष पावले. प्रस्तुत मनसुब्याचा प्रसंग आहे. तुझीं आपली फौज घेऊन टाकोटाक स्वामीने दर्शनास येणें छणून पत्रें सादर करून जामूद चाकर रवाना पाठविले यास देविला मसाला रुपये:—

the concession so far as the English trade was concerned, if he could thereby secure Underi and a friendly alliance with the English.

(62) Sambhaji Angria was engaged in reducing Anjanwel belonging to the Shamal. Fond Sawant Bhosle of Kudal was directed not to molest the Angria's territory.

A. D. 1733-34.

(63) The Raja learnt that Udaji Chawan, Vyaso Bhujbalrao, and Sambhusing Jadhavrao had returned from a campaign. He congratulated them on their return

A. D. 1733-34.

२५ राजश्री उदाजी चव्हाण. २५ राजश्री व्यासो भुजबलराऊ २५ संभुसिंग जाधवराऊ

[१४] राणोजी घोरपडे यास जाब जे तुम्हीं त्रिनेतीपत्र पाठविलें तें प्रविष्ट जाहलें.

इ. स. १७३३-३४. लिहिला अभिप्राय अवगत झाला. राजश्री बाळोजी साळोखी यांणीं-
अर्बा सल्लासीन मया व अलफ. ही निवेदन केलें. ऐशीयास तुम्हीं राज्यांतील पुरातन एकनिष्ठ
जमादिलाखर २४. सेवक, तुमच्या वडिलीं श्रमसाहस करून यश कीर्ति संपादिली,
तुम्हींही त्याचप्रमाणें लौकिक संपादिला, स्वामी संतोषी कराल हा निशा आहे. स्वामीसही तुमचें
ऊर्जित, तुमचे हातें स्वामिकार्य घेणें आवश्यक आहे. वरकड बाळोजी साळोखी याम आज्ञा
केली आहे ते लिहितील त्यावरून अवगत होईल. पत्र. १.

[१५] सरदारांस खास दस्तखताचीं पत्रें जे प्रस्तुत दिलीहून फौजा येत आहेत ह्मणून

इ. स. १७३४-३५. वार्ता दाट आली आहे. ऐशीयाम प्रमंग कैसा पडेल हें न कळे.
अमल सल्लासीन मया व अलफ. १४-१२. यास्तव फौजा संनिधच असल्या. याकरितां आज्ञापत्रें सादर केलीं
रजव २८. १७३४ असेत. तरी एक महिनापर्यंत दूर प्रांते गुजगयेकडे एकंदर नव
जाणें. फत्तेपुरामाजींच रहाणें. पेस्तर प्रसंगानुरूप आज्ञा करणें ते केली जाईल ह्मणून लिहून
पत्रें सादर केलीं. या कामास जामूद चाकर उद्गुखाना पाठविले त्यास मसाच्या देविला रुपये:-

५० मुलतानजी पिसाल जथे मंताजी नाईक पवार. ५० नागोजी पवार जथे दर्याजी
नाईक. ५० कृष्णाजी पवार जथे लतीब नाईक. ५० महादजी तोडकर दिमत
सबनीस. एकूण २००. यांसी सरदारांकडून देविले:- १०० रघोजी कदमराऊ यांकडून
देविले. ५० कृष्णाजी पवार विश्वासराऊ. ५० उदाजी पवार. एकूण २००.

and asked them to repair at once to the Huzar with their armies as an important matter was to be discussed.

(64) A letter to Ramoji Ghospe, appreciating his devotion to the
A. D. 1733-34. Raja and expressing a hope that he would exert
himself in the service of the Raja and gain fame
like his father.

(65) There was a thick rumour that an army was coming from
Deihi [to the Deccan.] The Raja consequently
A. D. 1734-35 wrote to the following Sardars that there was no
knowing what contingency might arise and requested them to be near at
hand with their forces for one month.

1 Sultanji Pisal. 1 Nagoji Powar. 1 Krishnaji Powar. 1 Mahadaji
Todkar.

[६६] राजश्री आनंदराऊ सोमवंशी सरलष्कर यांस खास दस्तकाचें पत्र सादर केलें
 इ. स. १७३४-३५. जे, गोवळकोटास फौज रवाना करावयाविशीं तुम्हांस आज्ञा
 खमस सलार्सन मया व अलफ. केली आहे आणि अद्याप फौज पाठविली नाहीं हे कोण गोष्टी?
 साबान १०. हल्लीं देखून आज्ञापत्र फौज रवाना करणें. ऐसें पत्र सादर करून
 जामूद चाकर नाईक निसबत सबनीस पाठविले यांस देविले रुपये:—

१० त्रिंबकजी पोर. १० अंदाजी भोसले. एकूण २०.

[६७] समस्त वतनदार मराठे यांशी आज्ञा केली ऐशी जे, सूर्याजी चव्हाण कोंकण-
 इ. स. १७३५-३६. राव यास जमाव करून गोवळकोटास स्वामीकार्यास आज्ञा केली
 सात सलार्सन मया व अलफ. असे. तर तुम्हीं याजवळ येऊन स्वामीसेवा करणें. तुमच्या मुद्या-
 राबिलाखर ८. माफेक स्वामी ऊर्जित करून चालवितील. पत्र १.

सूर्याजी चव्हाण कोंकणराव व समस्त चव्हाण देसाई मामले इमनाबाद यांसी आज्ञा केली
 एसी जे, तुम्हीं स्वामीसेवा करावी ऐशी उमेद धरली आहे. तर आपले जमाव्यानिशीं राजश्री
 गोपाळराव यांजपाशीं येऊन स्वामीकार्य करून दाखवणें. तुमचें उत्तर होईल. पत्र १.

[६८] खास दस्तक गंगाजल निर्मळ उमाबाई दाभाडी यासी आज्ञा केली ऐशी जे, सांप्रत
 इ. स. १७३५-३६. शामलानीं सोखी करून बाणकोटास अपाय केला; त्याचें पारपत्य
 सात सलार्सन मया व अलफ. करणें जरूर. हुजूर फौजा होत्या त्या रवाना केल्या. कोंकणचे
 साबान २२. मसलतीस आज तीन वर्षे जालीं. तुम्हीं आपणाकडील मातबर फौज
 आणून एकही स्वामीकार्य करून दाखविलें नाहीं. राजश्री येशवंतराव दाभाडे सेनापति स्वामी-
 संनिध होते त्यांसी मसलतीची आज्ञा केली. त्याणीं दोन महिन्याची मुदत द्यावी, मातबर फौज

(66) Anandrao Somawanshi Sir Laskar was reprimanded for not
 A. D. 1731-35. sending an army to Gowalkot as previously direct-
 ed and was directed to send the army at once
 without delay.

(67) Suryaji Chawan Kankanrao was directed to raise an army
 A. P. 1735-36. and go to Gowalkot for service under Gopahrao. All
 the wacandar Mahrattas in Konkan were urged to
 join Suryaji.

(68) Umabai Dabhade was told that the Shamal having damaged
 A. D. 1735-36. Bankot, armies were sent from the Huzur to punish
 him; that during the three years of campaign
 against the Shamal, no assistance in the shape of troops was received
 from Umabai; that Yeshwantrao Dabhade Senapati had personally pro-

आणून स्वामीसेवा करून दाखवू ह्मणून बोलले. त्यावरून मशारनिस्हेस आज्ञा दिली. तुझांकडे रवाना केले. ते तुझांजवळी येऊन पावले असतील अथवा हें वर्तमान लिहून पाठविलें असेल. तुझी फौजेची तयारी केलीच असेल. पांच सात हजार फौज पाठवून स्वामीसेवा करून स्वामीस संतोष पावणें. समय हाच आहे. सरकारचे ऐवजाची बाकी चौसाला तुझांकडे राहिली त्याची मुदत नवापुरास गेल्यानंतर पावता करूं ह्मणून केली. त्यासी नवापुरास जाऊन तीन चार महिने जाले. अद्यापि ऐवजाची रवानगी न केली. यावरून अपूर्व दिसोन आलें. हुजूर साहुकारांनी व गोसावी यांनी बहुतच निकड केन्नी आहे. तुझांकडील पैकी-यासी दिरंग लागतो हे गोष्टी कार्याची नाही. याउपरी पैका झाडियानिशीं रवाना करणें. अतःपर दिवसगतीवरी न घालणें. प्रस्तुत मसलतीचा खर्च लागला आहे. लक्ष कामें एकेकडे ठेवून पैका व फौज आधीं रवाना करणें. मग आपलें धावयाचें करणें. पैकीयाची निकड बहुत लागली आहे. एक घडीचा विलंब न करितां पैका व पोक्ती फौज देऊन सेनापतीची रवानगी अति सत्वर करणें. या कामास हुजुरे दिमत पाठविले यासी:—

२०० महादजी बाबाजी. ५० कान्होजी संकपाळ. एकूण २५०.

इ. स.- १७३५-३६. [६९] किता दस्तक सौभाग्यवाति रमादेवी व रक्खमादेवी हे सीत सलसीन मथा व अलफ. औरंगाबादेहून देवाळ भार वारदारी दिलोस जात आहेत, त्यास रविलाखर ८. मुजाहिम न होणें. आपलांल हद्देंतून बव्वरका[?] देऊन पोहचवणें ह्मणून सरदार, पागा व दिलेदार यांस दस्तक १.

[७०] किता हातरोखा राजश्री उदाजी पवार यास आज्ञा केली ऐशी जे, गोवळकोटने मसलतेस तुझांकडील स्यार आणविले त्यास तुम्हीं पोक्त जमाव इ. स. १७३६-३७ सनरजगमार्फक पाठवावा ते गोष्टी केली नाही. जे स्यार पाठ- मथा सलसीन मथा व अलफ. जमादिलाखर ६. विले त्याणीं आजपर्यंत चाकरी केली. हल्लीं उज्जकाळ आला

mitted to send forces to the Konkan, and that she should therefore send him to the Province with about 5000 or 7000 men. She was further directed to remit the tribute due from her without delay as the Raja was hard pressed for cash.

(69) Soubhagyawati Ranaadevi and Rukhama-devi were going with attendants from Aurangabad to D. P. Orders were issued to all Sardars to escort them through their respective territories

(70) Udaaji Powar was informed that the force sent by him for the campaign against Gowalkot was meagre. He was therefore directed to send 100 Sowars more with

यामध्ये लगट करून काम फत्ते करावें लागतें. कुल सरदारांस आज्ञा करून बोक्ती फौज आणविली. तुळांकडून राजश्री आपाजी आले होते त्यांस येविशीं आज्ञा केली आहे. तरी तद्द्विं राजश्री दारकोजी पवार यांस शंभर स्वारांनिशीं बहुत लौकर हुजूर पाठवून देणें. तुमचे स्वार येत नाहींत याबद्दल राजश्री बुबाजी पवार, विश्वासराऊ व मानाजी पवार हे तुमच्या सरंजामांत घालवेल करणारे होते; परंतु आपाजी त्रिंबक आल्यावर ते गोष्टी राहिली. तरी स्वार सत्वर पाठविणें. या कामास जामूद जये दर्याजी नाईक पाठविले आहेत त्यास वेतनात देणें रुपये:—

५० निंबाजी धुमाळ मुबदला सखोजी रोहिला आणि निंबाजी करार. ५० शाबाजी टोणपा. एकूण रुपये १००.

[७१] किता एक चिटनिशी समाधानपत्रें:—सरदार दिमत राजश्री फत्तेसिंग भोसले इ. स. १७३८-३९. यांणीं विराप्पा निसवत चंद्रसेन याशीं युद्धप्रसंग करून विराप्पा जिना सलासीन मयाव अलफ. धरिला. फौज मोडून तारांगण केलें छणून विदित झालें; त्यावरून स्वामी बहुत संतोषी होऊन खुशाल झाले. समाधान पावले. तुझी बरी अंगेजणें करून युद्धप्रसंगीं शर्त केली, हें सविस्तर वृत्त चिरंजीवांनीं लिहिलें, त्यावरून स्वामी समाधान पावले. तुमचे सेवेचा मजुरा झाला. पुढेंही चिरंजीवांचे आज्ञेत वतोन स्वामीसेवा करून आपल्या जगनामोश करून घेणें छणून पत्रें.

किता एक नावनिशीवार:-

१ राजश्री हैबतराऊ बांडगर. १ राजश्री संनाजी यशवंतराऊ व तुळाजी यशवंतराऊ कोकाटे. १ राजश्री सुभानजी पोळ. १ राजश्री खंडोजी बांडगर. १ राजश्री यशवंतराऊ ओटर[?] १ राजश्री खंडोजी बांडगर वजारतमहा. १ राजश्री आपाजी माने. १ जानराऊ सोळसकर. १ मानसिंग सोळसकर. १ कोंडजी सोळसकर. १ शामराऊ त्रिंबक बोडके धायगुडे. १ डोंगरेजी यादव. १ जयसिंग शिर्के. १ नरसिंगराव कोकाटे. १ यशवंतराऊ शितोळे एकूण १५.

मोघम नांवारा जागा टाकून डेालें पाठविलीं, लष्करांत नावें भरून देतील पत्रें सुमारें २५.

Darkoji Powar as it was intended to bring the campaign to a successful issue during the hot weather.

(71) Fatesing Bhosle gave a battle to Virappa in the service of Chandrasen routed him and made him prisoner. In communicating the intelligence to the Raja, Fatesing made a favourable mention of Haibat Rao Bandgar and other Sirdars. The Sirdars were informed that Government was pleased to hear of their exploits.

[७२] किता पत्र चिटनिशी पौष्य बहुल द्वादशी गुरुवासर राजश्री हैबतराऊ बांडगर

इ. स. १७३८-३९. अमीरुलउमराव यांस जाब ऐसाजे:—तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें
सिक्ता सलासीन मया व अलफ. तें प्रविष्ट जाहलें लिहिलें वर्तमान विदित झालें. विराप्पा बगैरे
सबाळ २५. टाळेटोळे जमा होऊन मुलखांत धूम मांडली आहे. चंद्रसेन जाधव

उदाजी चव्हाणास बरोबर घेऊन बिडाकडे आले आहेत ह्मणोन लिहिलें. त्यांस गनिमानीं
बळवळ केली आहे. त्यांस नतीजा देऊन (लागत नाही.) ठेवावें ह्मणोन स्वामींनीं चिरंजीव
राजश्री फत्तेसिंग भोसले व राजश्री रघोजी भोसले सेनासाहेब सुभा व राजश्री संभुसिंग
जाधवराऊ व राजश्री आपाजी सोमवंशी सरलप्कर यांसी फौजेनिशीं आज्ञा देऊन रवाना केले
आहेत. चतुर्वर्ग सत्वरींच त्या प्रांती येतील, तुझीही चिरंजीवांस सामील होऊन स्वामीसेवा
करून दाखवून आपले सेवेचा मजुरा करून घेणें ह्मणून दन १.

[७३] किल्ले कलानिधिगड स्वामींचे पदरीं पडला आहे. तेथील पारिपत्य बयाजी

इ. स. १७४०-४१. जाधव सेनापंचसहश्री यांसी सांगोन जगदलानिशीं पाठविले
इहिदे अर्बेन मया व अलफ. आहेत. हे किल्लेमजकुरीं राहून बंदोबस्ती करतील. तुझीं हरएक-
रविलावल ३. विशीं साहित्य करणें. किल्ले मजकूरच्या तनखेयांस—दिले
आहेत तरी आपले तर्फेनें मशारानिलहेम उपसर्ग न देणें.

१ राजश्री फौड सांवत भोसले सरदेसाई परगणे कडाळ. १ राजश्री नाग सांवत भोसले.

एकूण २.

[७३ ए] किता पत्रें चिटनिशी तीथवार छ० मजकूर राजश्री धारराऊ पाटणकर यांस आज्ञा

इ. स. १७४२-४३. केली ऐमीजे:—तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें तें प्रविष्ट होऊन लेख-
मलास अर्बेन मया व अलफ. नार्थ विदित जाहला. महाराजांची आज्ञा घेऊन स्वार जाहला ते
रविलावल १८. राजश्री हिंदुराऊ योगपडे ममलकत मदार याची भेट घेतली. पुढें

(72) Haibatrao Bandgar Amiral Umro reported that Virappa and others were infesting the country and that Chandrasen Jadhav had moved towards Bid together with Udaaji Chavan. Fatesing Bhosle, Baghoji Bhosle, Shambhurasing Jadhavrao and Appaji Somavanshi were, therefore, sent to the Province with their armies to put down the enemy and Haibatrao was directed to join them.

(73) The fort of Kulandhi, having been obtained by Government Bayaji Jadhava, Sena-Panch-Sahasri was deputed to take charge of it.

(73a) Dharrao Patankar wrote to say that he had, in accordance with the Raja's direction, visited Hindurao Ghorpade, Manulkat-Madar, and that he intended to

त्रिचनापलीकडे जाण्याचा विचार आहे ह्मणून लिहिलें. ऐसीयास नबाब निजामनमुलुक त्रिचनापलीस जाऊन बैसला आहे. तेथील उपराठ्यास जावयाची आज्ञा राजश्री हिंदुराऊ घोरपडे ममलकतमतदार यास केली आहे. ते फौजेसहवर्तमान जातील. त्यासमागमें तुझी फौजेसहवर्तमान जाऊन तेथील उपराठा करून आपले सेवेचा मजरा करून घेणें ह्मणून पत्र १.

[७४] कित्ता साहित्य पत्रें चिटनिशी राजश्री रामचंद्र बाबाजी प्रभू दिमत राजश्री
इ. स. १७४३-४४. संभाजी राजे चैत्र शुद्ध द्वितीया इंदुवासरे यास फोंडे व कडवाड
अर्बा अर्बैन मया व अलफ. सिवेश्वर वंगरे हा जिल्हा मशारानिल्हेस सांगून त्या प्रांतिं रवाना
सफर २. केले आहेत. तरी तुझीं सर्व प्रकारें यास अनुकूल होऊन राज्यां-
तील स्थळें हस्तगत होत तें करणें. तेणेंकरून तुमचें मनोभिष्ट सिद्धीस पावेल ह्मणून पत्र.

[७५] राजश्री जयराम सांवत व रामचंद्र सांवत भोसले सरदेसाई परगणे कुडाळ
इ. स. १७४३-४४. यासी आज्ञा की, फिरंगी व सोंधेकर एकत्र होऊन राज्यांतील
अर्बा अर्बैन मया व अलफ. स्थळें आक्रमून मनस्वी वर्तणूक करूं लागले आहेत. याचें पारि-
सफर २. पत्य करून स्थळें सोडवावीं हें स्वामीस परम अवश्य होऊन
रामचंद्र बाबाजी यास फोंडे व मुपे व कडवाड सिवेश्वर हा जिल्हा सांगोन त्या प्रांतीं सरं-
जामानिशीं उभारणीं करून रवाना केले आहेत. मशारानिल्हेचें सर्व प्रकारें साहित्य करणें
स्वामीस आवश्यक आहे. मागाहून जें साहित्य कराल तें स्वामी पुरवितील. तरी तुझीं या
मनसबियास हरोल होऊन मनसबा सिद्धीस जाये तें करणें. तुझांसारखे प्रमुख वतनदार
स्वामीचे पदरीं असतां राज्यांतील स्थळें कानड्यांनीं अनुभवावीं हें योग्य नव्हे. मशारानिल्हे
व तुझीं मिळोन मसलत सिद्धीस नेणें ह्मणून पत्र.

proceed to Trichanapoli. He was informed that Nabob Nizaman-Muluk had already gone to Trichanapoli, that Hindurao had been directed to go there to render assistance, and that he, viz Dharrao Patankar, should proceed to the place with his army.

(74) Ramechandra Bapuji Prabhu, in the service of Sambhaji Raja, was entrusted with the management of Phonda, A. D. 1743-44. Kadwad, Siweshwar, &c. and sent to that province. Letters were sent to Rudrappagauda, Sir Desai of Hubli, and to the Deshmukhs and Deshpandes of Pargana Kadwad, Ankola, Janhalli, Punch Mahal, Siweshwar and Phonda; directing them to yield obedience to him.

(75) Jayram Sawant and Ramechandra Sawant were written to as follows:—

The Portugese and Sondhekar have joined together and are encroaching on the territory of Government. It being therefore necessary to

[७६] विनंति उपरी राजश्री यशवंतराऊ दाभाडे सेनापति व राजश्री दमाजी गाय-

इ. स. १७४३-४४. कवाड यांसी फौजेसहवर्तमान हुजूर येणें हणोन खासदस्तक
अर्बा अर्बैन मया व अलफ. देऊन दर्याजी नाईक पवार व शिंदोजी दळवी व संभाजी जाधव
रविलखर ११. पाठविले. याशी मसाला रुपये ५०० दर्याजी नाईक पवारः—
४०० खासा, १०० जामूद जोड ४ एकूण ५००, २०० शिंदोजी दळवी व संभाजी जाधव
हुजरे, एकूण ७००.

एकूण सातशें रुपये रास देविले असत. पांचशें रुपये सेनापताकडे, व दमाजी गायकवाड
याजकडे दोनशें, एकूण सातशें देविले आहेत; भरून देविले पाहिजेत हे विनंति.

[७७] राजश्री रघोजी भोसले यासी पत्र जे, राजश्री पंतप्रधान यासी सामील होऊन

इ. स. १७५०-५१. तांबाचा पराभव करणें हणून आज्ञापत्र सादर करून बाळाजी
इसने खमसैन मया व अलफ. रंगनाथ निसबत पंतप्रतिनिधि हे पाठविले. यासी खर्चास देविले
मोहरम १८. रुपये १००ः—

राजश्री फत्तेसिंग भोसले यासी पत्र जे, राजश्री पंतप्रधान यासी सामील होणें हणून
आज्ञापत्र सादर करून आपाजीपंत निसबत राजश्री बऱ्हाणजी मोहिते पाठविले यास खर्चास
देविले रुपये ५०.

राजश्री उदाजी बऱ्हाण यासी पत्र जे, राजश्री पंतप्रधान यासी सामील होणें हणून
आज्ञापत्र सादर करून राजश्री आपाजी नारायण दिमत राजश्री पंतअमात्य पाठविले यासी
खर्चास देविले रुपये ५०.

publish them. Ramchandra Bajaji has been appointed to Phanda, and
Kadwad Siweshwar, and is sent there with an army. You should as-
sist him and carry the plan in view into execution. It is a disgrace
that while the Satara Raja had influential Watan-dars like the Sawant
in his service, some places of Government should be in the possession of
the Kanarese.

(76) Letters in the Raja's own hand-writing to Yeshwantrao
A. D. 1743-44 Dabhade Senapati, and Damaji Gaikwad, to come
to Satara with their armies.

(77) Letters to Raghuji Bhosle, Fatesing Bhosle and Udaji Cha-
A. D. 1750-51. wan, directing them to join the Peshwa, and to
defeat the Panbrar. [Mahomedans]

[७८] राजश्री बाळाजी बाजीराव पंडित प्रधान यासी आज्ञा केली ऐमीजे. तुझीं विनंती-
 इ. स. १७५२-५३. पत्र पाठविलें तें प्रविष्ट होऊन लेखनार्थ अवगत जाहला. बिदनु-
 सत्तास खमसैन मया व अलफ. रच्या तालुक्यांत आलों. सावनूरच्या तालुक्यांतून माघारे लौकरच
 राजव ५. येऊं झणून एकनिष्ठापूर्वक लिहिलें तें श्रवण होऊन संतोषावाप्ति
 जहाली. ऐसीयासी तुझीं परम एकनिष्ठ सेवक आहांत; यथायोग्य वर्तणूक असेल ते कराल
 हा तो साहेबांस पूर्ण भरंवसा आहे; त्यास साहेबाचा मनोदय तुझीं सर्वप्रकारें जाणतच
 आहां. जे वर्तणूक करणें ते मनोदयानुरूप करून आपल्यास परंपरा कल्याण तें करणें उत्तम
 आहे. येविषयीं निस्तारें लिहावें ऐसें नाहीं. सारांश, सेवकधर्मास योग्य आणि साहेबांस संतोष
 ते गोष्ट करणें झणून पत्र तसलमात जासूद पत्र १.

(७९) राजश्री भगवंतराव पंडित अमात्य याचा व करवीरवासी याचा कलह आज
 इ. स. १७५२-५३. दोन वर्षे लागला आहे. ये निमित्त पंडित मशारनिल्ले याणीं नारो
 सत्तास खमसैन मया व अलफ. शिवदेव यासी जमावानिशीं त्या प्रांते रवाना केले आहेत
 जिल्हेज ४. त्यास धामधूम करून स्वारी शिकारी करतील नरी तुझीं याचे
 सर्वप्रकारें साहित्य करून रहावयासी आश्रा जागा देऊन भंमल सुरळीत चालवणें पत्रें.

शिवाजी साळोखां. १ राजश्री हरीराम विसाजी नारायण निसवत घोरपडे. १ सुभानजी
 सूर्यवंशी. १ गोपाळजी भोसले. १ तुळाजी देसाई शिरोळकर. १ शिंदराम देसाई करजवाड-
 कर. १ पालगोडा पाटील समडोली. १ वाटेचें दस्तक. एकूण ८.

(78) A reply to Balaji Bajirao Pradhan informing him that Go-
 A. D. 1752-53. vernment had heard with pleasure the news of his
 arrival in Taluka Bidnur and of his intention to
 return shortly through Taluka Sawnur, and desiring him always to act
 in a manner befitting a servant of Government.

(79) Bhagavamrao Pandit Amatya, and the Raja of Karwir, were
 A. D. 1752-53. on bad terms with each other for 2 years. The
 Amatya having sent Naro Siwaleo with an army
 to invade the Province of the Karwir Raja, the following persons
 were directed to assist him:--Siwaji Salokhe, Ghorpade, Subhanji Surya-
 wanshi, Gopalji Bhosle, Tulaji Desai Sirolkar, Sidram Desai Karajwadkar
 and Palgauda Patil Samdole.

[८०] पार्वती भोसली यांसी आज्ञा जे, तुहीं विनंतीपत्र पाठविलें तें पावलें. लेखनार्थ
इ. स. १७५२-५३. अवगत जाहला. ऐशीयास वारणेपलीकडे तुहीं उपद्रव केलात
सलास खमसैन मया व अलफ. क्षणून तेही मोबदला करावयाच्या विचारांत आहेत. तर आपलीं
मोहरम २. ठाणीं व खेडीं खबरदारीनें राखणें. छ ४ पत्र १.

[८१] राजश्री यशवंतराऊ गार्हकवाड यास पत्र जे, चिरंजीवांची स्वारी करवीराहून
इ. स. १७५२-५३. वडगांवास आली आहे. त्यास तुहीं समागमें असतां स्वारीचे
सलास खमसैन मया व अलफ. लोक व राऊत शिराळें प्रांतीं वगैरे मुलखांत उपसर्ग देऊन गांव
मोहरम १८. जाळून पाटील नेऊन दंगा करितात क्षणून हुजूर विदित झालें.
तर तुहीं तेंच असतां स्वराज्य प्रांतांत धामधूम करावी हा अर्थ योग्य नव्हे. याउपरी मुलखांत
दंगा न होय तो अर्थ केलिया उत्तम आहे. येविशीं चिरंजीवांसही पत्र पाठविलें आहे:—

राजमान्य राजश्री आबाजी घाटगे सर्जेराव यांसी पत्र व राजश्री रणोजी घोरपडे सेनापति
यांसी पत्र जे, चिरंजीवांची स्वारी करवीराहून वडगांवास आली आहे. त्यासमागमें फौज-
मुखां तुहीं आला आहां. ऐसें असतां स्वारीचे राऊत व ओक शिराळें प्रांतीं वगैरे प्रांतांत
उपसर्ग देऊन गांव जाळून पाटील नेऊन दंगा करितां क्षणून हुजूर विदित झालें. तर तुहीं
लोकीं स्वराज्य प्रांतीं धामधूम करावी हा अर्थ किमपि नाहीं. हें तुहां लोकांस कळतच आहे.
कदाचित् या प्रांतीहून बाळ गोपाळ भोसले यांनीं वारणेपलीकडे थोडीचहुत स्वारी केली असेल
त्याच्याही पारिपत्यास साहेबांस अगाध आहे ऐसें नाहीं. त्यासही जे आज्ञा कर्तव्य ते कलीच
आहे. ते अमर्याद वर्तेणूक करणार नाहींत, हें चिन्हांत आणून जे स्वारी या प्रांतांत आली
असेल ते मागरे जाऊन मुलूख आबाद होय तें करणें. येविशीं चिरंजीवांस पत्र पाठविलें
आहे त्यावरून कळेल.

(80) Parvatibai Bhoste was informed, in reply to her letter, that
A. D. 1752-53 as she had attacked the province on the other side
of Warner, the Kevir Government was also thinking
of a retaliation, and was directed to protect her people and villages
with care.

(81) The Raja of Kevir moved with his army to Wadgaon.
A. D. 1752-53. Yeshwantrao Gokwad Abaji to Gharge, Sarjano,
Ranoji Ghorpade Senapati, went with the army.
On the way the soldiers burnt some villages in Prant Sirole and others,
took the Patils prisoners, and plundered the country. The Raja in ad-
dressing the three persons in question expressed his amazement that such
practices should have been resorted to, while they were with the army.
He requested that, for the prosperity of the country the contemplated

[८२] राजश्री घनःशाम नारायण मंत्री यांसी पत्र जे, तुह्मीं विनंतीपत्र पाठविलें त्यांत
इ. स. १७५२-५३. लिहिलें कीं, वडगांवाहून स्वारी येऊन मुलखांत दंगा आरंभला
सलास खमसैन मया व आहे ह्मणून लिहिलें. तर पार्वती भोसली इनें चिरंजीव यांच्या
अलफ. मुलखांत दंगा केला त्यामुळें त्यांनीं उपद्रव केला. तर पार्वती
मोहरम २२. भोसली ईस ताकीद करून दंगा न होय तें करणें. तुह्मीं व शिवाजी साळोखी व बाबाजी
थोरात ऐसे जमावासुद्धां त्याचे तोंडावर राहणें. पत्रें २.

[८३] राजश्री शिवाजी साळोखी यासी आज्ञा जे, तुह्मीं विनंतीपत्र लिहिलें कीं, करवीर-
इ. स. १७५२-५३. वासी जमाव भारी करून आले ह्मणून लिहिलें व राजश्री नर-
सलास खमसैन मया व अलफ. सीपंत यांनीं निवेदन केलें, त्यावरून राजश्री पंतप्रतिनिधि व
सफर १७. राजश्री मंत्री व बाळ गोपाळजी भोसले व तमाम सरदार यांस
आज्ञापत्रें सादर केलीं आहेत. ते जमावासुद्धां अविलंबें मजत होतील. तुह्मीं ठाण्याची बंदोबस्ती
करून व मुलखास उपद्रव न होय तें करून करवीरवासीयांस तंत्री पोहोचवणें ह्मणून पत्र १.

[८४] राजश्री शिवाजी साळोखी यास पत्र जे, तुह्मांकडून राजश्री गोविंद नरसिंह
इ. स. १७५२-५३. आले, त्यांनीं सविस्तर विनंति केली त्यावरून अवगत झालें. हल्लीं
सलास खमसैन मया व अलफ. करवीरवासीयांची फौज व उदाजी चव्हाण फौजेनिशीं भिलवडी-
रविलावल १. वर आले. तर तुह्मीं एकनिष्ठ सेवक आहां. हल्लीं पंडित प्रतिनिधि-

invasions should be given up and added that if Parvatibai Bhosle had led an attack beyond the Wara she would be duly punished.

A letter to the same effect was written to the Karvir Raja.

(82) Ghanasham Narayan Mantri, informed Government that the Karvir Raja had come with his army from Wadgaon, and was causing disturbance in the country.

He was informed that the invasion was the outcome of the attack led by Parvatibai Bhosle against the Karvir territory, that he should bring this to the notice of the lady and that he and Shivaji Salokhe and Babaji Thorat should all join their armies and oppose the Karvir Raja.

(83) Orders were issued to the Pant Pratinidhi, the Mantri, Bal Gopalji and all the Sirdars, to proceed with their armies against the Raja of Karvir.

(84) Orders were sent to the following Sirdars to join the Pandit Pratinidhi with their armies, and to attack the Raja of Karvir who, with the army of Udaaji Chavan, had encamped at Bhilavadi—Pravatibai Bhosle, Ghanasham Nara-

सही रवाना केलें आहे. राजश्री खंडो जगताप व वरकड पथकें यांस पत्रें रवाना केलीं आहेत; तर तुह्यां आपले फौजेचा गाहा करून त्यास तंत्री पोहोचवणें. साहित्य पत्रें:—

१ मशारनिल्हेस. १ राजश्री अग्नेजी साळोखी यास. १ राजश्री महादजी शिंदे यास पत्र. १ राजश्री यशवंतराव वेलेंकर यास. १ राजश्री खंडोजी जगताप यास. १ थवाजी भोसले यास. १ खेत्रोजी शिंदे यास. १ राजश्री संभाजी घोरपडे यास. १ संताजी शिंदे यास. १ शिवाजी भोसले. १ राजश्री महादजी शिंदे यास. १ पोसजी गायकवाड. एकूण ११

इ. स. १७५२-५३. (८९) किल्ले गगनगड येथें चिरंजीव करवीरवासी यांनीं फौज घालस खमसैन मया व अलफ. पाठविली त्याचें साहित्य करून किल्ला साहेबाचा जतन होय जमादिकावळ १६. तें करणें ह्मणून.

१ शिवाजी साळोखे. १ पार्वती भोसली. १ शिंदेजी थोरात. १ सुभानजी सूर्यवंशी. १ तुळाजी देसाई. १ राजश्री यमाजी पंत. १ राजश्री प्रतिनिधि. एकूण ७.

[८६] पानगौडा पाटील मौजे संडोली यासी आज्ञा जे, राजश्री नारो शिवदेव व सुलतानजी जाधव दिमत राजश्री भगवंतराव पंडित अमात्य यांसी स्वामी-
इ. स. १७५२-५३. कार्यास त्या प्रांतें ठेविले आहेत. एशीयासी हे वारणे-
मलास खमसैन मया व अलफ. साबान १७. पलीकडे स्वारी शिकारी करतील त्यास तुह्यां सामील होऊन सर्वांविशीं साहित्य करणें. गगनगडकरी व करवीरवासीयांनीं आंगन्याला सामील करून हर्शामर्श करीत आहेत, तरी तुह्यां हरणकविषयीं साहित्य करणें- पत्र १.

yan Mantri, Jagajivan Pandit Pratinidni. Yemaji Siwadeo, Shivaji Salokhe, Agnoji Salokhe, Mahadaji Shinde, Yashwantrao Wolekar, Khandoji Jagtap, Thubaji Bhosle, Khetraji Shinde, Sambhaji Ghorapade, Santaji Shinde, Shivaji Bhosle and Pooji Gaikwad.

(85) The Raja of Karvir having sent an army against the fort of Gagangarh, orders were issued to the following A. D. 1752-53. officers to protect the fort — Sivaji Salokhe, Parwati Bhosle, Sideji Thorat, Subhanji Suryawanshi, Tulaji Desai, Yemaji Pant and Pratinidhi.

(86) Naro Shivadeo and Sultanji Jadhava in the service of Bhagwantrao Pandit Amatya were kept on duty in A. D. 1752-53. the Prant of Sandoli. Pangouda Patil of Sandoli was directed to assist them in their invasions beyond the Warna, and to protect the fort Gagangarh from the attacks of Karvir Raja.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

सातारकर महाराज.

[८७] मौजे येरगटनहल्ली संमत बोदिगिरी मामळे बासवापट्टण येथें महाराज राजश्री
इ. स. १७३२-३३. शहाजी महाराज कैलासवासी यांचें वृंदावन आहे, तेथील पूजा
सलास सलासीन मया व अलफ. उर्फ नैवेद्य नंदादीपास मौजे मजकूर पेशजीपासून कुलनाम, कुल-
सावान १. कानू दरोबस्त इनाम आहे, यास चोहोंकडून उपसर्ग लागतो
येविषयीं ताकीदपत्र जे:—तपोनिधि ध्यानभारथी गोसावी यांचे शिष्य बालवंडी भारथी
वृंदावनासमीप रहातात. याजकडे मौजे मजकूरचा वसूल देणें हे वृंदावनाची पूजाउर्जा
चालवतील येविषयीं ताकीद पत्रें:—१ मौजे येरगटनहल्लीस. १ देशमुख व देशपांडे. १ देशा-
धिकारी. १ राजश्री हिंदुराऊ घोरपडे. एकूण ४.

इ. स. १७३२-३३.
सलास सलासीन मया व
अलफ.
सावान २८.

[८८] राजश्री कैलासवासी स्वामी यांचें वृंदावन मौजे वडू
तर्फे पाबल प्रांत जुन्नर येथें आहे. तेथें वृंदावनासमीप झाडलोट,
सेवा, गोविंद गोपाळ दगोजी मेगोजी करतात. यांचे योगक्षेमाबद्दल
मौजे वडू तर्फे पाबलपैकीं इनाम पडजमीन रु. मजकूर विवे८५.

इ. स. १७३२-३३.
सलास सलासीन मया व
अलफ.
जिल्काद २८.

[८९] संस्थानें हुजूर खासगीकडे ठेविलीं:—
१ प्रांत हरपनहल्ली. १ प्रांत चिक बाळापूर देखील वुरूड-
कोट व केहालनूर. एकूण दोन्ही संस्थानें येथील पारपत्य राजश्री
आनंदराव शिवदेव यास सांगून पाठविलें असत. तरी याचें साहित्य करून दोही संस्थानांचा
ऐवज याकडे मुरळीत वसूल पावे ते गोष्टी करणें. आपले तर्फेनें संस्थानास कोणेंविषयीं
उपसर्ग न लागे तें कर्णें ह्मणून राजश्री हिंदुराऊ घोरपडे यांस पत्रें २.

(87) The grave of Shahaji Maharaj was at Ergatanhali in Sammat Bodigiri in Mamle Basawapattam. The village was enjoyed as Inam for service in connection with the grave.

(88) The grave of the late Raja was at Wadu in Tarf Pabal of Prant Junnar. A piece of land was given in Inam for service in connection with the grave.

(89) The Sansthans of Harapanhalli and Chik Balapur were kept under the management of the Huzur Khasgi.

[९०] किता इनामपत्रें वेदमूर्ति गंगाधर जोशी विन नारायण जोशी वाईकर गोत्र
इ. स. १७४०-४१. कृष्णात्र शाखा वाजसनी यासी दिलें इनामपत्र ऐसें जे, रौद्रनाम
इसने अर्बेन मया व अलफ. संवत्सरे पौष वद्य तृतीयेस वाडियांत देवाज्ञा घाली; त्यांचे उत्तर-
जमादिलाबल २५. कार्यसमयी भूमिदान तुळांस कसवे वाई परगणे मजकूर येथें
बाराइत इनाम दिला असे. विवे तपशीलः—४२ पाटस्थळ. ४१३ निरायत. एकूण ४१५.

एकूण पंधरा विवे जमीन स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा देखील इनाम तिजार्डे, कुल-
बाब कुलकानू इनाम करून दिला असे. तरी सदरहु कसवे मजकुरी वहीत जमीन पंधरा
विवे चतुःसीमापूर्वक तुळीं आपले दुमाला करून घेऊन तुळीं व तुमचे पुत्रपौत्रादि वंशपरं-
परें इनाम अनुभवून सुखरूप राहणें. अधिक श्रावण वद्य पंचमी भौमवासरे येविशीं पत्रेंः—

फडणिशीः—१ इनामपत्र वेदमूर्तीस. १ कसवे वाई परगणे मजकूर चिटणिशीः—१ देशमुख
व देशपांडे परगणे मजकूर. १ देशाधिकारी व लेखक वतमान व भावी प्रांत मजकूर एकूण ४.

इ. स. १७४३-४४. [९१] महाराज राजश्री स्वामींस सावकाश वाटलें; छ मजकुरीं
अर्बा अर्बेन मया व अलफ. अमृतसिद्धीयोगाचे मुहूर्तें सदरेस घेऊन बैसले; यास्तव नजर
राविलाखर ११. व सत्कार केलाः—

राजश्री त्रिंबकराव सेनाखासखेल १० मोहरा. बाबूजी नाईक ५ मोहरा. कुसानी भोसले
१० रुपये. भवानी मिर्धा ३ रुपये. बापुभट वैद्य २ रुपये. बहिरव जोशी कलमदाने १ रुपया.
नारदार ० राजश्री फत्तेसिंग भोसले ०

इ. स. १७४६-४७. [९२] सौभाग्यादिसंपन्न चिरंजीवी गजराबाई बांडे यासी
सदा अर्बेन मया व अलफ. इनाम धारादत्त यांसी व यांचे वंशपरंपरें [परगणा नंदुरबार व
साबान ५. परगणे सुलतानपूर मुभे खानदेशांकीं इतर गांवें आहेत.]

(90) A Rani died on this late corresponding with the third of the
A. D. 1740-41. dark half of Paus. A piece of land was given in
Inam to a Brahmin in commemoration of the event.

(91) The Raja having recovered from illness, came to the Darbar
A. D. 1743-44. on this date. It being an auspicious day, Nazars
were presented to him on the occasions.

(92) Inams were given to Gajarabai Bande [Raja's daughter], and
A. D. 1746-47. to her son, in Pargana Nandurbar and Sultampur
in Khandesh.

[९३] किता पत्रें मार्गशीर्ष बहुल चतुर्दशी मंदवासर वनाम लाला प्रतापराव विन
 इ. स. १७४७-४८. गुलाबराव खेत्री यांनीं शाहूनगरनजीक किल्ले सातारा येथील
 समान अर्बेन मया व अलफ. मुक्कामीं स्वामीसंनिध विनंति केली कीं, महाराजस्वामी पूर्वी
 मोहरम १४. मोगलाईत होते तेसमयीं आपले बापांनीं स्वामीची सेवा निष्ठेनें
 केलियाबद्दल महाराजस्वामीस मोगलाईतून खरगोण जहागीर होती, तेथें आपणास दररोज
 रुपये २ दोनप्रमाणें नेमून दिले होते. ते कांहीं दिवस पावले, अलीकडे पावत नाहींत.
 त्यास महाराजस्वामींनीं पत्रें करून देऊन सदरहु दररोज दोन रुपयांप्रमाणें साल दरसाल
 आपणास वंशपरंपरेनें देविले पाहिजे ह्मणून विनंति करून पूर्वी पत्र करून दिलें होतें तें
 आणून दाखविलें. तें मनास आणून हे स्वामीचे पुरातन सेवक, यांचे बाप लाला गुलाबराव
 यांनीं स्वामीची सेवा निष्ठेनें केली; हल्लीं हेही सेवा निष्ठेनें करीत आहेत; यांचें वंशपरंपरेनें
 चालवणें अवश्य जाणून स्वामी याजवरी कृपाळू होऊन, परगणेमजकूर येथील मुकासबाबेचे
 ऐवजपैकीं याम दररोज रुपये २ दोनप्रमाणें बारमाही सालिना रुपये ७२० सातशेंवीस
 यांसी वंशपरंपरेनें नेमणूक करून दिली असे. तरी तुळीं सदरहुप्रमाणें परगणे मजकूरचे
 मुकासबाबेचे ऐवजपैकीं दररोज रुपये दोनप्रमाणें सालिना सातशेंवीस रुपये साल दरसाल
 यांसी व यांचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें प्रविष्ट करीत जाणें. येविशीं पत्रें:—

१ कमाविसदार निसबत मुकाशी. १ लाला प्रतापराव याचे नांवें मुख्यपत्र. १ देशमुख
 व देशपांडे परगणे मजकूर. १ राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान. १ राजश्री उदाजी व मानाजी
 पवार. एकूण ९.

[९४] मौजे राजुरी तर्फे बेलापूर परगणेसंगमनेर संमत मजकूर सुजो खुदस्ते बुनियाद.
 इ. स. १७४७-४८. हा गांव पेशजी राजश्री स्वामी मोगलाईत होते तेसमयीं कर्ज
 समान अर्बेन मया व अलफ. जगन्नाथभट यांनें दिलें होतें ह्मणून त्यास इनाम दिला होता.
 राविलाबल २७. त्यास तो मजकूर मनास आणितां तिचे भाऊ एकत्र असतां केश-
 वभट यांनें कर्ज महाराज स्वामीस दिलें होतें ह्मणून विदित जाहलें. त्याजवरून गांव त्रिव
 गांस दिल्याबद्दल नांवनिशी रात्रवभट विन रामभट व दामोदरभट विन केशवभट व केशवभट

(93) When the Raja was in the hands of the Mogals, he had the
 A. D. 1747-48. Jahagir of Khargavon given to him. Prataprao's
 father Gulabrao was then with him, and for his
 fidelity an allowance was given to his son. (Prataprao)

(94) A debt having been advanced by Jagannath Bhat Lokhande
 A. D. 1747-48. to the Raja while he was in the hands of the
 Mogals, a village was afterwards given in Inam
 to him for his services.

विन जगन्नाथभट उपनाम लोखंडे गोत्र भारद्वाज सूत्र आश्र्वलायन शाखा वाजसनी ज्योतिषी मौजे मजकूर या त्रिवर्ग भावांस हल्लीं इनाम दिला तेविशीं पत्रें:—

२ फडणिशी. (१) इनामपत्र त्रिवर्गांचे नांवें, (१) गांवास. ४ चिटणिशी. (१) देशमुख व देशपांडे. (१) देशाधिकारी. (१) राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान. (१) बुवाजी पवार विश्वासराव यांस.

इ. स. १७४८--४९.
तिसा अबैत मया व अलफ.
रमजान ११.

[९५] तेरीख ११ रोज भाद्रपद शुद्ध चतुर्दशी गुरुवासर ते दिवशीं अस्तमानीं धाकटी धनीण जेजोरीस मृत्यु पावली. ते दिवशीं महाराज निघोन दुसरे दिवशीं तिसरे प्रहरां माहुलीस आले. शके ७५ विभव संवत्सरे.

इ. स. १७५०-५१.
इहिदे खमसैन मया व अलफ.
जिल्हेज ७.

[९६] तेरीख ७ जिल्हेज भुरुसन इहिदे खमसैन मया व अलफ कार्तिक शुद्ध नवमी राविवामर शके ७७ प्रमोद नाम संवत्सरे. मुकाम या पत्राच्या मथळ्यावर महाराज राजा राम साहेब असें लिहिलें आहे.

[९७] समस्त घोड्यांचें सामान दसऱ्यास आणिलें होतें तें तुर्बी कारखानियास जाऊन इ. स. १७५२-५३. अंताजी खंडेराव याजबरोबर पाठविलें. ब्रितपशील -- सोनियाचें सामान:—२ जीन, २ कंडे, २ पट्टे, १ चोइत्या जोडा, एकूण ७. सलास खमसैन मया व अलफ. रुप्याचें:—४ कंडे, ४ पट्टे, २ दुमच्या, १ इलास वजा जोड, साबान ७. ३ चरका जोड एकूण ११. येणेंप्रमाणें पाठवणें. पत्र १.

[९८] घनाजी चौगुला मौजे माहुली संमत निच प्रांत वाई यांसी ताकीद जे, नाईकनी इ. स. १७५२-५३. चौगुला मौजे मजकूर यासी मौजे मजकुरी सौभाग्यवती सगुणा-सलास खमसैन मया व अलफ. वाईची वाग चिचे ८५ आहे त्याची निगादास्त व समार्धीची पूजा सवाल ५. करावयाबद्दल आज्ञा करून मौजे मजकूरपैकीं वेतनाचे ऐवजीं

(35) The youngest wife of the Raja d'etat Jejuri in the evening.
A. D. 1748-49. The Raja then left the place, and returned to Mahuli on the next day in the afternoon.

A. D. 1750-51. (36) The words Maharaja Rajaram Sahib appear at the beginning of this diary.

A. D. 1752-53. (37) This gives a list of the gold and silver riding furniture of the Raja.

(38) There was a tomb of Lady Sagunabai at Mahuli in Samat Nimb in Pravat Wai. A piece of Inam land was assigned for service in connection with the tomb.
A. D. 1752-53.

जमीन बिघे ४१० पावेतों दिली आहे, ते खाऊन समाधीची पूजा व बागेची दास्त करील त्यासी कजिया करायासी तुजला प्रयोजन नाहीं झणून पत्र, नाईकजी चौगुला मौजे मजकूर यासी वेतनांत जमीन बिघे ४१०.

[९९] राजश्री स्वामी गडावरून खालीं उतरून सिंहासनारूढ जाहले तेसमयीं ब्राह्म-
 ३. स. १७६२-६३. णांस इनाम जमिनी वहीत अवल दुम दोन प्रतीची स्वराज्य
 सल्लास सितैन मया व व मोगलाई एकूण दुतर्फा देखील इनाम तिजाई व हक्क चवथाई
 अलफ. व सरदेशमुखी व सावोत्रा व नाडगौडी कुलबाब व कुलकानु हल्ली-
 रमजान १२. व पेत्रपट्टी जल, तरु, तृण, काष्ठ, पाषाण, निधिनिलेपसीहत खेरीज हक्कदार करून.

६ वेदमूर्ति राजश्री जनार्दनभट बिन नारायणभट उपनाम सातपुत्रे गोत्र वसिष्ठ
 सूत्र आश्वलायन ज्योतिषी मौजे भुइंज व धर्माधिकारी कसबे वाई यासी संमत हबेली
 परगणे मजकूरपैकीं चावर -॥-. मौजे पांचवड -॥-. मौजे कळंबे -॥-. एकूण -॥-.
 येविशीं पत्रें:—३ सनदी पत्रें. १ मुख्य पत्र, २ मोकदमास. ३ चिटणिशी
 पत्रें:—१ देशमुख व देशपांडे, १ राजश्री देशाधिकारी व लेखक वर्तमान,
 १ राजश्री नारो पांडेत प्रतिनिधि, एकूण ६. व आणखी तीन ब्राह्मणांस.

कैलासवासी मातोश्री आईसाहेब यांचे दशम एकादशम दिवशीं भूमिदान व जमीन
 इनाम वहीत अवल दुम दोन प्रतीची स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा देखील
 इनाम तिजाई व हक्क चौथाई व सरदेशमुखी व सावोत्रा व नाडगौडी कुलबाब व
 कुलकानु हल्लीपट्टी व पेत्रपट्टी जल, तरु, तृण, काष्ठ, पाषाण, निधिनिलेपसहित
 खेरीज हक्कदार करून पत्रें.

७ वेदमूर्ति राजश्री जानजोशी बिन त्रिंबक जोशी उपनाम डेंकणे गोत्र अत्रि सूत्र
 आश्वलायन वास्तव्य शाहूनगर यास मौजे वेंचले तालुके सातारा जमीन चावर
 -११० चाळीस बिघे. पत्रें:—२ सनदी मुख्य पत्र व गांवांस. ३ चिटणिशी राजश्री
 प्रतिनिधि व देशाधिकारी व दशमुख व देशपांडे एकूण ९. व आणखी नऊ ब्राह्मणांस.

८ वेदमूर्ति राजश्री यज्ञेश्वर दीक्षित बिन विनायक दीक्षित उपनाम आठले गोत्र
 काश्यप सूत्र आश्वलायन वास्तव्य श्रीक्षेत्र काशी यासी कैलासवासी मातोश्री

(99) Inams were given to Brahmins on the occasion of the Raja's
 leaving the fort and ascending the throne, and also in
 A. D. 1762-63. connection with the obsequies of Matushri Aisabeb.

A village was also granted in Inam in fulfilment of a promise made
 by Matushri Aisabeb on the occasion of an eclipse.

आईसाहेब यांनी ग्रहणपर्वी धारादत्त मौजे भणंग तर्फे मेढें हा गांव दरोबस्त स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा देखील इनाम तिजाई व हक्कचौथाई व बाबती व सरदेशमुखी व साबोत्रा व नाडगोंडी व धारकरी कुशवाव व कुलकानु हल्ली-पट्टी व पेस्तरपट्टी जल, तरु, तृण, काष्ठ, पाषाण, निधिनिक्षेपमहित खेरीज हक्कदार व कदीम इनामदार व सरकार कुरण करून इनाम. २ मनदी मुख्य पत्र व गांवांस. ३ चिटणिशी राजश्री प्रतिनिधि व सुभेदार व जमींदारास. एकूण ९.

राजकीय (व) इतर माहिती.

पेशवे.

(१००) पंत प्रधान.

111884

3-8-82

१ शामराज निळकंठ रानेकर :—

कधी नेमिले त्यानबद्दल शाहूदसरीं दाखला नसोन कागद पत्र दसरीं नाहीत. शिवाजी महाराजांचे कारकीर्दीत हे पेशवे होते झणोन प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगी दसरीं एक याद आहे त्यांत लिहिलें आहे. सरंजाम दिलेबद्दलचे कागद दसरीं नाहीत.

२ मोरो त्रिमल पिंगळे :—

कधी नेमिले त्यानबद्दल शाहूदसरीं दाखला नसोन कागदपत्र दसरीं नाहीत. शिवाजी महाराजांचे कारकीर्दीत हे पेशवे होते झणोन प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगी दसरीं एक याद आहे त्यांत लिहिलें आहे. सरंजाम दिलेबद्दलचे कागद दसरीं नाहीत.

३ निळकंठ मोरेश्वर :—

मोरो त्रिमल यांचे पुत्र निळकंठ मोरेश्वर यांस राजशक ८ दुर्मति नाम संवत्सरे शके १६०३ रोजीं संभाजी महाराज यांनी नेमिले. सरंजाम दिलेबद्दलचे कागद दसरीं नाहीत.

(100) The information under this head is taken not from the diaries : but from a memo prepared and kept in the records of the Satara Raja.

1. Shamraj Nilkanth Ranjekar appears to have acted as Pant Pradhan during the reign of Siwaji [vide a memo in the private records of Raja Pratapsinh.]
2. Moro Trimal Pingle appears to have acted as Peshwa during Siwaji's reign. [vide above]
3. Nilkanth Moreswar, son of Moro Trimal, was appointed Peshwa in 1681 by Raja Sambhaji. . .

४ परशराम त्रिंबक प्रतिनिधि:—

परशराम त्रिंबक प्रतिनिधि यांस पेशवाईची वखें दिलीं, शके २६ प्रमाथी नाम संबत्सरे शालिवाहन शके १६२१. सहा महिनेपर्यंत होते. कारकीर्द राजाराम. सरंजाम दिलेबद्दलचे कागद दसरीं नाहींत.

५ बहिरो मोरेश्वर पिंगळे:—

कधी नेमले याबद्दल दाखला नसोन शाहू महाराज यांनी नेमले; अशर मया व अलफचे कागदीं यांस प्रधान असें लिहिलें आहे. सुभा प्रांत कल्याण वगैरे महाळ सरंजामास.

६ बाळकृष्ण वासुदेव:—

अर्बा. याप्रमाणें खतावलेला अवर्जा कोरा आहे. त्यांत यांस प्रधान असें लिहिलें आहे. दुसरे कागद नसल्यामुळें समजत नाहीं.

७ बाळाजी विश्वनाथ भट:—

पेशजीं सेनाकर्ते झणोन हुद्दा होता तो दूर करून पेशवाई सांगितली छ ९ जिल्ह्याद मुरुसन अर्बा अशर मया व अलफ. महाळ १६ किल्ले २ सरंजामास.

८ बाजीराव बल्लाळ:—

पेशजीं बाळाजी विश्वनाथ मुख्य प्रधान होते ते मृत्यु पावले सबब त्यांचे पुत्र बाजीराव

4 Parasharam Trimbak Pratinidhi:—

Parasharam Trimbak Pratinidhi was appointed to the post of the Peshwa in A. D. 1699 by Rajaram. He served for 6 months.

5 Bahiro Moreswar Pingle:—

The date of his appointment cannot be ascertained. But he was serving as Peshwa in A. D. 1709-10.

Prant Kalyan &c. were assigned to him as Saranjam.

6 Balkrishna Vasudeo:—

The date of his appointment cannot be ascertained.

7 Balaji Vishwanath Bhat:—

Balaji Vishwanath Bhat who formerly held the office of Sena-karte was made Peshwa on 9th Jilkad in A.D. 1713-14.

16 Mahals and 2 forts were assigned to him as Saranjam.

8 Bajirao Ballal:—

After the death of Balaji Vishwanath, the Prime Minister, his son Bajirao Ballal was made the Prime Minister on 20th Jama-dilakhar in A. D. 1719-20. . .

बळाळ यांस पेशवाईचा धंदा सांगितला. छ २० जमादिलाखर सुरुसन अशरीन मया व अल्फ मुकाम मसूर. १३००० सालिना होन, शिवाय सरंजामी महाल वगैरे.

९ बाळाजी बाजीराव प्रधान :—

पेशजी बाजीराव पंडित प्रधान होते ते वैशाख बहुल द्वादशी रौद्र नाम संवत्सरे रोजी मृत्यु पावले सच्च त्यांचे पुत्र बाळाजी बाजीराव पंडित प्रधान यांस पेशवाई सांगितली, छ ११ रबिलाखर सुरुसन इहिदे अर्बेन मया व अल्फ राजशके ६७ रौद्र नाम संवत्सरे आषाढ बहुल द्वादशी सौम्यवासर मुकाम शाहूनगर. १३००० सालिना होन, शिवाय सरंजामी महाल वगैरे.

१० माधवराव बळाळ प्रधान :—

इसवे सितैन मया व अल्फ शके १६८३ वृषा नाम संवत्सरे मिति आषाढ शुद्ध ९ बाळाजी बाजीराव मृत्यु पावले सच्च माधवराव बळाळ यांस हुजूरची वखें दिली. वहिवाट वर्षे १२.

११ नारायणराव बळाळ :—

शके १६९४ नंदन नाम संवत्सरे मार्गशीर्षमासी माधवराव बळाळ मृत्यु पावले सच्च वखें माली. वहिवाट महिने ४९.

His Saramjam consisted of 13000 Hons and some Mahals &c.

9 Balaji Bajirao Pradhan:—

Balaji Bajirao Pandit Pradhan was made the Peshwa on 11th Rabilakhar in A.D. 1740-41 at Shahunagar on the death of his father Bajirao Ballal.

13000 Hons and some Mahals &c were assigned to him as Saramjam.

10 Madhavrao Ballal Pradhan:

Balaji Bajirao died on the 5th day of bright fortnight of Ashadha in A. D. 1761-62 and Madhavrao Ballal was given the clothes of the Peshwaship.

11 Narayanrao Ballal:—

Narayanrao Ballal was made the Peshwa after the death of Madhavrao Ballal in the month of Margashirsha in the year 1772.

१२ रघुनाथ बाजीराव :—

शके १६९५ विजय नाम संवत्सरे, नारायणराव यांस रघुनाथ बाजीराव यांनी मारून
वाहिवाट आपणच केली. अनमासें माहिने ४६. वर्षे दिल्याचा दाखला नाही.

१३ माधवराव नारायण :—

शके १६९६ जय नाम संवत्सरे सालीं माधवराव नारायण यांचा जन्म पुरंदरी जाला.
त्यापामून वाहिवाट शके १७१७ राक्षस नाम संवत्सरे अश्विन अखेरपर्यंत झाली.
वर्षे २२४६.

१४ बाजीराव रघुनाथ :—

शके १७१७ राक्षस नाम संवत्सरे कार्तिक मासापामून बाजीराव रघुनाथ वाहिवाट २२
वर्षे. शके १७३९ ईश्वरी नाम संवत्सरे अश्विनअखेर राज्यभ्रष्ट होऊन ब्रह्मवर्तस गेले.

पंत प्रधान ह्यांचे दिमतीचे व फडनिशांचे व मुतालकीचे वगैरे इतर लोक होते ते :—

१ कर्णाजी शिंदे. १ खंडेराव दामाडे. १ खंडोजी सेनवल. १ खंडेराव भगवंत.
१ गुणाजी सांवत. १ गोरोजी लेखक. १ गंगाजी काशी. १ चंद्रचूड. १ चिमणाजी
बल्लाळ. १ जाऊजी लखोट. १ नारो काशी. १ पंताजी शिवदेव. १ पांडुरंग काशी.
१ पदाजी व जाऊजी हेमाडे. १ बापूजी श्रीपत. १ बहिरो पंडित. १ महादाजी

12. Raghunath Bajirao :—

Raghunath Bajirao, having caused the death of Narayanrao Ballal, acted as Peshwa for about 6 months. There is no record to show that he was invested with the clothes of Peshwaship by the Satara Raja.

13. Madhavrao Narayan :—

Madhavrao Narayan was born at Purandhar in A. D. 1774 and acted as Peshwa from the day of his birth till the end of Ashwin A. D. 1795.

14. Bajirao Raghunath :—

Bajirao Raghunath acted as Peshwa from the month of Kartic in the year A. D. 1795 till 1817.

The following is a list of the Fadnis' the Mutaliks and others who were in the service of the Peshwas:—

1 Karmaji Shinde. 1 Khanderao Dabhade. 1 Khandoji Senval.
1 Khanderao Bhagvant. 1 Gunaji Sawant. 1 Goroji Lekhak. 1 Gun-
gaji Kasi. 1 Chandrachud. 1 Chimmaji Ballal. 1 Jauji Lakhota.

गंगाधर. १ मल्हार खंडेराव चिटणीस. १ मल्हार दादाजी. १ राघोराम संबनीस. १ रामचंद्र महादेव. १ रायाजी गरुड. १ रंगराव उद्धव. १ रघुजी भोसले. १ रामचंद्रपंत वाकनीस. १ लक्ष्मण जानाजी. १ येशवंतराव महादेव. १ येसजी कानदकर. १ हणगोजी कोकाटे. १ विसाजी कृष्ण. १ सोनजी ठोसर. १ सखोजी शिंदे. १ सखोजी कदरी. १ शिवाजी मानाजी सावत. १ सोनजी सावत. १ हशम लोक. १ हुजुरात. १ होनाजी बालकवडा. १ हरजी भांगारे. १ अबाजी त्रिंबक. १ आनंदराव सहदेव.

हुडेकरी फडणीसः—१ नरसो तमाजी. नारो गंगाधर. १ मल्हार तुकडेव.

मुतालिकः—१ राघो गणेश. १ रामचंद्र महादेव. १ कृष्णाजी अप्पाजी. १ महादाजी कृष्ण. १ महादाजी आबाजी पुरंधरे. १ चिमणाजी बल्लाल. १ नारो केशव.

सभासदः—१ राघोजी अनाजी.

चिटणीसः—१ मल्हारराव बल्लाल.

[१०१] दिमत राजश्री बाळाजी विश्वनाथ सेनाकर्ते यासी लष्करचा जमाव करावयाची

इ.स. १७१०-११. आज्ञा करून जमावाचे बेगमीवद्दल सरंजाम दिला. छ १७ रजब
इसने अशर मया व अलफ. सुरुसन इसने अधीक भाद्रपद बहुल पंचमी भौमवासर मुह्यम
रजब १७. किल्ले साताराः—

1 Naro Kasi. 1 Pantaji Sivdeo. 1 Panchurang Kasi. 1 Padaji and Jauji Hemade. 1 Bapuji Shripat. 1 Bahiro Pardit. 1 Mahadaji Gada-dhar. 1 Malhar Khanderao Chitnis. 1 Malhar Dudaji. 1 Raghoram Sab-nis. 1 Ramchandra Mahadeo. 1 Rayaji Garud. 1 Rangrao Udhava. 1 Raghujji Bhosle. 1 Ramchandra-pant Vaksas. 1 Laxman Janaji. 1 Yeshwantrao Mahadeo. 1 Asaji-Kanadkar. 1 Hanagoji Kokate. 1 Visaji Krishna. 1 Sonaji Thosar. 1 Sakhoji Shinde. 1 Sakhoji Kadri. 1 Shivaji Manaji Sawant. 1 Sonaji Sawant. 1 Hasham Loka. 1 Huzur. 1 Honaji Balakawada. 1 Harkaji Bhangare. 1 Abaji Trimbak. 1 Anandrao Sahadeo.

HUDEKARS PHADNIS.— 1 Narsa Tamaji. 1 Naro Gangadhar. 1 Malhar Tukdeo.

MUTALIKS.—1 Ragho Ganesh. 1 Ramchandra Mahadeo. 1 Krishaji Appaji. 1 Mahadaji Krishna. 1 Mahadaji Abaji Parandhare. 1 Chimanaji Ballal. 1 Naro Keshav.

MEMBERS.—1 Raghoji Anaji.

CHITNIS.—1 Malharrao Ballal.

A. D 1710-11.

(101) Balaji Vishwanath Senakarte was directed to raise an army and a Saranjam worth 2510200 was given him for the purpose.

११६१९०० महाल :—(२०८३००० मुकासे, ८३९०० बाबती चाहूर ८.) ३४३७०० देहेमुकासे ४००, एकूण २९१०२००.

[१०२] राजश्री बाजीराव बळाळ, राजश्री बाळाजी विश्वनाथ मुख्य प्रधान याचे पुत्र.
इ. स. १७१०-११. राजश्री बाळाजी विश्वनाथ मृत्यु पावले याकरितां त्याचे पुत्र राव
मशारनिल्ले याजवरी स्वामी कृपाळु होऊन पेशवाईचा भंदा
जमादिलाखर २०. सांगितला, छ २० जमादिलाखर. बितपशील तैनात साळिना होनु
१८-४-१७२० पादशाही १३०००.

सरंजाम मुकासे देखील बाबती छ १५ रजब.

	देहे.		देहे.
प्रांत वाई.	२	कसबा सिन्नर प्रांत संगमनेर.	१
प्रांत पुणे.	४	मौजे कुसबे परगणे नेर प्रांत	
कसबा नारायणगांव व प्रांत जुन्नर. १		खानदेश.	१
प्रांत दौलताबाद.	३	तर्फ पौनमावळ.	२
मौजे गोवळ तर्फ चिपळूण प्रांत दाभोळ. १		तर्फ वाजे प्रांत कल्याण.	२
		कसबा खेड प्रांत जुन्नर जास्ती	
		सालमजकुरी.	१

[१०३] राजश्री बाळाजी बाजीराव पंडित यासी पेशवाई सांगितली. छ ११ रविलाखर
इ. स. १७४०-४१. सुा इहिदे अँबेन शके ६७ रौद्रनाम संवत्सरे आषाढ शुद्ध १२
इहिदे अँबेन मंया व अलफ. सौम्यवासर मुक्काम शाहूनगर सातारा यासी तैनात बरहुकूम
रविलाखर ११. माजीप्रमाणें होन. पादशाई होन १३०००.

यासी वस्त्रे दिलीं

वस्त्रे :—१ मंदील सरासरी. १ झगा जामेवार मोतेचूर. १ चादर. १ पटका १ इजार.
एकूण ९.

A. D. 1710-11. (102) Bajirao was appointed to the office of Prime Minister on the death of his father on the 2nd of Jamadilakhar in 1719-20 and his salary was fixed at—13000 [Hons imperial.]

A. D. 1740-41. (103) Balaji was appointed to succeed his father Bajirao on 11th Rabilakhar on the same salary as his father.

Some clothes, a seal and an elephant were presented to him on the occasion.

किताः—१ तरवार. १ कटार शिकेसमेत. तुरा मोतियाचा. १ हत्ती राजश्री देवरामा-
कडून देविला समेत अंबारी. एकूण ४.

इ. स. १७१९-२०.

अशरीन मया व अलफ.
सवाल ३.

[१०४] राजश्री बाळाजी विश्वनाथ उपनाम भट यास नूतन
इनाम देखील तिजाईः—१ परगणे जळगांव प्रांत वऱ्हाड देखील
तिजाई व जकात. १ कसबा सासवड मोगलाई तर्फेने कुल देखील
तिजाई, इनाम व जकात. एकूण २.

[१०५] किता पत्रें जे, प्रांत गुजराथ व माळवा येथील तह राजश्री अबाजी त्रिंबक

इ. स. १७२५-२६.

सित अशरीन मया व अलफ.

रमजान १.
२३.४.१७२६

मुतालिक दिमत, राजश्री पंत प्रधान यांनी सरबुलंदखान याज-
पाशी चौथाई व सरदेशमुखीचा तह केला आहे. तरी तुझी प्रांत
मजकूरचा चौथाईचा आकार होईल त्यापैकी बाबती वजा करून
राहिला ऐवज मुकासबाब निमे राजश्री चिमणाजी बल्लाळ याजकडे व निमे राजश्री त्रिंबकराव
दाभाडे याजकडे पावले तरी तुझी त्याप्रमाणें उपसर्ग न करणें ह्मणून पत्रः—

१ राजश्री कंठाजी कदम. १ राजश्री पिलाजी गायकवाड. १ राजश्री अबाजी पंताचा
जाव. एकूण ३. *See p. 118 इतिहाससंग्रह*

[१०६] राजश्री बाजीराव बल्लाळ यासी कसबे पुणें प्रांत मजकूर हा गांव पेशजीच्या

इ. स. १७२५-२६.

सित अशरीन मया व अलफ.
साबान १०.

मुकाशाकडून दूर करून हल्लीं स्वराज्य व मोगलाई एकूण
दुतर्फा देखील इनाम. तिजाई, वंशपरंपरेने इनाम देहे १. एकूण
सनदा चैत्र शुद्ध दशमी गुरुवसर उपनाम भट, गोत्र गान्धर्व, शाखा
आश्वलायन.

A. D. 1719-20.

(104) The villages of Pargana Jalgaon in
Prant Berar and Kasbe Saswad were given in Inam
to Balaji Vishwanath Bhat.

(105) Abaji Trimbak Mutalik of Pant Pradhan had settled with

A. D. 1725-26.

Sarbulandkhan for the surrender of the Chauthai
and Sir Deshmukhi of Prant Guzarath and Mal-
wa. Pilaji Gaikwad and Kantaji Kadam were directed to divide the por-
tion representing Mokas-bab equally between Chimuaji Ballal and Trim-
bakrao Dabhare.

A. D. 1723-26.

(106). The Kasba of Poona was given in
Inam to Bajirao Ballal.

[१०७.] राजश्री चिमणाजी बल्लाळ यासी पत्र जे, प्रस्तुत छावणीचे दिवस समीप आले

इ. स. १७२८--२९. व पुढें चातुर्मास्यामध्ये कित्येक मनसुबा करावा लागतो. याक-
तिसा अक्षरीन मया व अलफ. रितां राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान यासही संनिध यावया-
सवाल ५. ची आज्ञा केली आहे. तुझी त्या प्रांते गुंतोन न राहणें. लष्करचा-

ही प्रसंग तुझांस कळतच आहे. याकरितां कुल फौजेनिशीं स्वामीच्या दर्शनास येणें व उदा-
जी पवार यासही घेऊन येणें. या कामास जासूद दिमत लगे पाठविले यासी रुपये:—

४० हरजी मोरा. ४० संताजी काळकुटा. ४० लिंगोजी यादव. एकूण १२०.

चैत्र बहुल दशमी भृगुवासर खास दस्तक करून दिलें असे.

[१०८] चिमणाजी बल्लाळ यासी राजश्री प्रधान पंताची हुजूरची मुतालिकी सांगितली

इ. स. १७२८--२९. असे. यासी वखें:—१ शेला अष्टगोली. १ मंदील. एकूण २.
तिसा अक्षरीन मया व अलफ. विश्वासराव बल्लाळ यासी पेशजी प्रधानपंताची मुतालिकी होती
जिल्हाद २१. ते दूर करून हल्लीं सरदारीस लष्करांत पाठविलें असे. १ मंदील

अष्टगोली. १ शेला. एकूण २. १ कलगी. १ कडें जडावाचें. १ तरवार. १ ढाल. एकूण ७.

इ. स. १७२९-३०. [१०९] राजश्री कृष्णाजी पवार यास पत्र जे, राजश्री
सलासीन मया व अलफ. बाजीराव पंडित प्रधान आले. पुढें कित्येक मनसुबेयाचा विचार
माहोरेम १८. तुझांस आहे. हुजूर यावें लागतें तर देखतपत्र हुजूरदर्शनास येणें
३- २८७. ह्याणून पत्र १.

इ. स. १७३४-३५. [११०] छ मजकूर राजश्री प्रधानपंत व सेनापति यांचें
खमस सलासीन मया व अलफ. सत्य राजश्री स्वामीनीं केलें.
जमादिलाखर १८.

(107) Chinnaji Ballal was directed as the rains were at hand and as several plans were to be arranged during the monsoon to come with his army to the Raja. He was informed that similar orders were issued to Bajirao Pradhan.

(108) The office of Huzur Mutalik to the Peshwa was taken from Vishwasrao Ballal and was conferred on Chinnaji Ballal. Vishwasrao Ballal was made a Sirdar in the army. Clothes were presented to both of them.

(109) Krishnaaji Powar was informed that Bajirao Pandit Pradhan had come to the Huzur and that as some important matters were to be discussed, he should come at once.

(110) Reconciliation between the Pant Pradhan and the Senapati was effected by the Raja.

इ. स. १७४०-४१.

इहिदे अर्बेन मयाव अलफ.
सकर ११.

[१११] किता ताकीदपत्रें राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान
याकडे देहाय मुकामे पेशजी आहेत तेणेंप्रमाणें हल्लीं करार असे.
प्रांत बऱ्हाडः—

संमत नरनाळा.

- १ मौजे आडगांववृद्ध परगणे आडगांव.
- १ मौजे येककेरे परगणे बाणविहीर.
- १ मौजे भालेगांव परगणे पिपळगांवगजा.
- १ मौजे उडणगांव परगणे आकोर.
- १ मौजे शिरपूर परगणे दहिबेडे.
- १ मौजे धणेगांव परगणे मलकापूर.
- १ मौजे दलेवार परगणे कुरुंदखेड.
- १ मौजे जवळे परगणे नांदेड.
- १ मौजे उगेव परगणे आकोले.
- १ मौजे शिरमुली परगणे वडनेरगंगई.
- १ मौजे आकोली परगणे पणजेमहागांव.
- १ मौजे धोंड परगणे चादूर.
- १ परगणे भालापूर.

१ मौजे खटारी.

१ मौजे मन्ता. एकूण २.

मौजे नांदेड परगणे कनखेड.

कसब मोनवळे परगणे मनकूर.

मौजे शिराळे परगणे गुरुमावरागांव. एकूण १७.

एकूण देहाय २० पत्रें. अधिक बांदपत्र वतुळ प्रतिपदा इतुतासर.

[११२] राजश्री बाळाजी बाजीराव पंडित यास पेशवा ईची वखें. शिरपूरदेऊत पेशवाई

इ. स. १७४०-४१.

दे अर्बेन मयाव अलफ.

सितंबर ११.

सांगितल्या वखेंः— १ मंदील सरासरी. १ सगा जापेवार मोलेचूर.

१ चादूर. १ पटका १ इजा. १ तरवार. १ कट्यार. १ तुरा

संमत गोवळ.

- १ मौजे धणेगाव परगणे अंजनगाव सुर्वा.
- १ मौजे नांदेड परगणे नांदेगांव पेंड.
- १ कसबा नेर परगणे चांदपूर.
- १ मौजे गाईवाडी परगणे माने.
- १ मौजे मुखली परगणे करंजगाव.
- १ मौजे उदखेड परगणे माळखेड.
- १ कसबे शिरमगाव परगणे मनकूर.
- १ मौजे वोरगेड परगणे भालापूर.
- २ परगणे वडनेर विवीचे. एकूण
- १ मौजे सातफळ.
- १ मौजे अंजनगाव. एकूण २.
- १ मौजे टाकळखेड परगणे कृगाव एकूण ११.
- मौजे शिर परगणे तळेगाव, दहा सह्याचा

समत कसबा.

मौजे सुणगाव परगणे जातूत प्रांत सान-
डेस देह १.

(111) Orders were issued directing that 30 villages of Prant Barar should be continued as Sarnajur to Bajiro Pandit Pradhan as before.

A. D. 1740-41.

(112) On this day corresponding with the 12th date of the bright half of Ashadha, Balaji Bajiro was invested with the clothes of Peshwaship.

A. D. 1740-41.

मोतियाचा. १ हत्ती देवराणाकडून देविला समेत अंबारी. राजश्री चिमणाजी बल्लाळ पंडित यांस बहुमानांचीं वस्त्रें दिलीं. वस्त्रें:—१ मंदील. १ झगा जामेवार मोतेचूर. १ चादर. १ पटका. १ इजार. १ तुरा मोतियाचा. एकूण ९.

इ. स. १७४०-४१. [११३] राजश्री महादाजी आंबाजी यासी पेशव्याची इहिदे अर्बैन मया व अलफ. मुतालकी आहे त्याप्रमाणें करार करून वस्त्रें दिलीं:—१ मंदील रविलाखर ११. कुसुंबी. १ पासोडी पैठणां फुटाणीवजा सफेत. एकूण २.

[११४] कित्ता एक पत्रें तीथवार छ मजकूर राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान यासी इ. स. १७४०-४१. मुकासे गांव होते. ते शांत जाहले. हल्लीं याचे पुत्र राजश्री इहिदे अर्बैन मया व अलफ. बाळाजी बाजीराव पंडित प्रधान याकडे वेतनाचे ऐवजीं मुकासे जमाविलाखर ४. दिल्ले असत. प्रांत वऱ्हाड याकडे रुजू होऊन मुकासबाचेचा ऐवज मुरळीत वसूल देणें. येविशीं पत्रें:—

३० फडणिशी पत्रें गांवगचा.

सरकार नरनाळा.

- १ मौजे आडगांव खुर्द परगणे आडगांव.
- १ मौजे येकळेरे परगणे बाणविहीर.
- १ मौजे उडणगाव परगणे आकोट.
- १ मौजे शिरपूर परगणे दहिवडे.
- १ मौजे धणेगाव परगणे मलकापूर.
- १ मौजे दलेवार परगणे कुरुंदखेड.
- १ मौजे जवळे परगणे नांदेड.

सरकार गोवळ.

- १ मौजे धणेगाव परगणे अंजनगांव सुर्नी.
- १ मौजे नांदेड परगणे नांदगाव पेठ.
- १ कसबे नेर परगणे चांदपूर.
- १ मौजे मुरुल परगणे करंजगांव.
- १ कसबा शिरसगांव परगणे मजकूर.
- १ मौजे बोरखेड परगणे सोलापूर.
- १ मौजे सांतेफळ परगणे वडनेरबिबी.

The following clothes and articles were presented to him on the occasion :—

1 Head Turban. 1 Long coat. 1 Embroidered cloth. 1 Cloth for the head. 1 Trousers. 1 Sword. 1 Dagger. 1 Pearl ornament. 1 Elephant (with furniture).

A. D. 1740-41.

(113) Mahadaji Ambaji was continued as Mutalik of the Peshwa as before.

(114) Bajirao Pandit Pradhan having died, his Saramjam in Berar was assigned to his son Balaji Bajirao Pandit Pradhan in lieu of remuneration and orders were

issued to the villages accordingly.. . .

१ मौजे उगवे परगणे आकोले.	१ मौजे अंजनगांव परगणे वडनेर विवी.
१ मौजे शिरसोली परगणे वडनेरगगाई.	१ मौजे गायवाडी परगणे माने.
१ मौजे आकोळी परगणे पणजेमहागांव.	१ मौजे उदखेड परगणे मालखेड.
१ मौजे धाड परगणे चादूर.	१ मौजे दाकळखेड परगणे.—
१ मौजे नांदेड परगणे कनरूड.	१ मौजे विरूर परगणे तळेगांव दहा सहखांचा
१ मौजे शिरोळ परगणे महारगड.	सरकार कलबा देहे.
१ कसवे सोनवळे परगणे मजकूर.	१ मौजे मुणगांव परगणे जाबूत सरकार असे
२ परगणे बाळापूर.	प्रांत खानदेश देहे.
१ मौजे पिंपरी.	
१ मौजे सस्ती एकूण २.	
१ मौजे भालेगाव परगणे पिंपळगाव राजा एकूण १७.	

एकूण गांव ३०.

५ चिटणिसी साहित्य पत्रें. १ राजश्री रघोजी भोसले सेनासाहेब मुभा, तीसगांव सदरहू-
प्रमाणें यास उपसर्ग न देणें. १ राजश्री फत्तेसिंग भोसले मोघम. १ राजश्री राणोजी भोसले
मोघम पत्र. १ बिबाजी कोडे यास (पुढें फाटलें आहे.) १ जानोजी भुइटे यास मौजे विरूर
विशीं परगणे तळेगांव दहा सहखांचा. एकूण ३५.

[११५] राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान यासी पत्राचें उत्तर जे, राजश्री यशवंतराव
इ.स. १७५१-५२. दाभाडे सेनापति व सेनाखासखेल पुण्याहून पळोन गेले ते सातारा
इसवीसमसैन मया व अलफ. आले असतील. येथें आल्यामुळें तुह्यांस साहेबी निम्मे गुजराथ
मोहरम १७. दिली; व त्यानीं तुह्यांशीं करार केला त्यांत येथीं आत्ता करून

A. D. 1751-52.

(115) A reply to Balaji Pandit Pradhan:—

‘ Your letter shows that you suspect that Yeshwantrao Dabhade Sena-
pati Senakhaskhel, who has fled from Poona, may have come to Satara,
and that he may, by a personal interview, so far interest us (the Raja) in
his behalf as to induce us (the Raja) to withdraw from you the grant of
half the Guzerath which has already been made, or to interfere with the
terms of any agreement that he may have entered into with you. We
wish to inform you that the Senapati has not come to the Huzur, and
that even if he had, the fact would in no way have proved pre-judicial to
your interest. With a view to remove your suspicions, we formerly
sent you, as a token of our good faith, a quantity of turmeric, and it
is therefore unbecoming on your part that you should still continue to
be suspicious. Rest assured that you stand in our good graces, and that

केल्या करारांत अंतर पाडतील व साहेबही त्यांचे अगत्य धरतील ह्मणून तुझांस संशय जाहला आहे ह्मणून हुजूर विदित जाहलें. ऐसीयास सेनापति व सेनाखासखेल हुजूर आले नाहीत. कदाचित् आले असते तथापि तुमचे नुकसानाचा प्रकार सहसा न घडतां तुझांस येथील संशय होतात याकरितां बेलभंडार पाठविला अद्यापवर संशय धरिता हे गोष्टी न आणणें. साहेबांची कृपा अंतःकरणापासून तुझांवरी जाहली, कांहीं क्लिप्त राहिलें नाहीं. तुमचे न्यून तेंच पूर्ण करावें हेंच आवश्यक जाणून शत्रूचा उपमर्द तुमचे हातून करवावा. त्याचे साहित्यास राज्यांतील सरदार अनुकूल व्हावे ह्मणून आज्ञापत्रें व हुजरे रवाना केले. मागाहून वरचेवर आज्ञापत्रें व कारकून रवाना केले. रात्रंदिवस तुमचे साहित्याचीच तरतूद होत असती. याउपरी येथील कोणे गोष्टी संशय न धरितां निःसंशय होऊन शत्रूचा पराजय करणें. सेनापति पळाले त्याचा कांहीं संशय धराल तर, जर धरणें कोठेंही गेलें तथापि निम्मे गुजराथ तुझांस दिल्ली, व त्यांनीं पैका कबूल केला तो त्यांस सुटतो असें नाहीं. त्यास ताकीद करून देविला जाईल ह्मणून छ मजकूर पत्र १.

[११६] राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान यासी आज्ञा जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें तें
 इ. स. १७५२-५३. पावेलें. कित्येक सलाबतजंग यांस तंत्री पोंहचवून सल्ला केला
 सलास खमसैन मया व अलफ. ह्मणून लिहिलें तर तुम्हीं तैसेच पुरातन पराक्रमी सेवक अहां. एक-
 साफर १८. निष्ठ सेवक आहां. दिवसेंदिवस जयतेचा विभव होईल ह्मणून पत्र १.

[११७] राजश्री यशवंतराव मोरे हवालदार व कारकून वर्तमान किल्ले रायगड यासी
 इ. स. १७७२-७३. आज्ञा केली ऐशी जे, राजश्री विठ्ठलराव येशवंत खामनवीस यांचे
 सलास सवैन मया व अलफ. निसवतीस किल्ला होता तो दूर करून हल्लीं राजश्री पंडित
 जमादिलावल ३०. प्रधान यांजकडे दिला असे. येविशीं तुझांस पेशजी मनद सादर

we shall never fail to do what is necessary to protect your interests. Orders have already been sent and messengers have been despatched to the Sardars of the Kingdom to assist you in putting down the enemies of Government.

(116) The Peshwa informed the Raja that he had brought pressure to bear on Salabat Jung, and had concluded a treaty with him. The Raja replied that the Peshwa was a valiant servant of Government, and that he had the best wishes of the Raja for his further success.

(117) Orders were issued to Vithalrao Yeshwant Khasnawis to hand over the fort of Raygad and the Thanna of Mahad to Madhavrao Pandit Pradhan.

झाली आहे तरी देखत सनद जकिरामुद्धां पंडित मशारनिल्ले यांचे स्वाधीन करणें ह्मणोन पत्र १.

राजश्री हवालदार व कारकून विद्यमान ठाणें महाड यासी आज्ञा केली ऐसी जे, राजश्री विठ्ठलराव यशवंत खासनिशी यांचे निसनवीस ठाणें होतें, तें दूर करून हल्लीं राजश्री माधवराव पंडित प्रधान यांजकडे दिल्लें असे. येविशीं तुह्यांस पेशजीं सनद सादर झाली असे. देखत सनद जकिरामुद्धां ठाणे पंडित मशारनिल्ले यांचे स्वाधीन करणें ह्मणोन पत्र १.

राजश्री विठ्ठल यशवंत खासनवीस यांस आज्ञा केली ऐशी जे, किल्ले रायगड व महाडाचें ठाणें तुमचे निसबतीस होतें तें दूर करून हल्लीं राजश्री माधवराव पंडित प्रधान यांजकडे किल्ला व ठाणें दिल्लें असे. तरी देखत सनद जकिरामुद्धां पंडित मशारनिल्ले यांचे स्वाधीन करून पावलीयाचें कबज घेणें ह्मणोन सनद १. परवानगी रुखरू राजश्री स्वामी शिके रुखरू.

[११८] राजश्री सदाशिव अनंत उपनाम अभ्यंकर, गोत्र वासिष्ठ, सूत्र हिरण्यकेशी,

इ. स. १७९३-९४.

अर्बा तिस्रें मया व अलफ.

जमादिलाबल. २४.

शाखा तैतिर्य, खोत व महाजन मौजे कोंढे तर्फे मोद्रळ प्रांत राजापूर यांस दिलें, इनामपत्र ऐसी जे. तुह्मीं किल्ले सानारा येथील मुक्कामी स्वामीसनिध येऊन विनंति केली कीं आपण शाहूनगर येथें राजश्री माधवराव पंडित प्रधान यांचे वाड्यानजीक उत्तरेस नवीन देवालय बांधून श्रीची स्थापना केली आहे. तिचे पूजेउर्जेस स्वामीनीं कांहीं नूतन इनाम देऊन चालविली पाहिजे ह्मणून विदित केलें. त्याजवरून मनास आणतां तुह्मीं देवालय बांधून श्रीची स्थापना केली आहे; त्याचे पूजाउर्जा चालविलीया स्वामीस व स्वामीचे राज्यास श्रेयस्कर असें जाणून मौजे करजे तर्फे सातारा येथें कीर्द तर्फे पैकीं पेशजीं महंमद अदल यास बागेस सात बिघे जमीन दिली होती. तो मयत होऊन नकल जाहले, सबब त्याजकडून दूर करून हल्लीं सदरहू अवल जमीन बिघे ८७ सात स्वराज्य व मोगलई एकूण इतरकां देखील सरशेमुखी व सावोत्रा व नाडगौडी व कसरपंचोत्रा व इनाम तिजार्हेसुद्धां दरोबस्त कुलाचाच व कुलकानु हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी जल, तरु, तृण, काष्ठ, पाषाण निर्धिनक्षेपसहित, खेरीज हक्कदार करून श्रीचे पूजे-उर्जेस हुजुरून नूतन इनाम जमीन करार करून दिली असे. तरी तुह्मीं मदरहूप्रमाणें सात बिघे अवल जमीन चतुःसिमापूर्वक आपले दुमाला करून घेऊन तुह्मीं व तुमचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें श्रीची पूजाउर्जा करून जमीन इनाम अनुभवून मुखरूप राहणें जाणिजे ह्मणून, सनद १.

(118) In a grant of land for the temple of Laxmi Narayan built at

A. D. 1793-94.

Satara by Sadasiv Anant Abhyankar Mahajan of Konde, it is stated that the temple was near the Peshwa's Wada and to the North of it.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

प्रतिनिधि.

इ. स. १७१०-११. [११९] राजश्री परशराम पंडित प्रतिनिधि यांकडे छ १ इहिदे अशर मया व अलफ. जिल्काद सन इहिदे जिल्हे राजश्री गदाधर प्रल्हाद याकडे होती ते दूर करून दिली.— 16 Dec 1710

मुलुखगिरी सुभेहाय.—१ प्रांत राजापूर. १ प्रांत दाभोल. १ प्रांत महिपतगड. प्रांत जावली. १ प्रांत मंगळगड. १ प्रांत वाई. १ प्रांत सातारा. १ प्रांत कऱ्हाड. १ प्रांत व्याघ्रगड. १ प्रांत मलकापूर. १ प्रांत पन्हाळा. १ प्रांत तारळे. १ प्रांत कोल्हापूर. १ प्रांत खटाव. १ प्रांत माण. १ प्रांत मिरज. एकूण १६.

किल्लेहाय. १—किल्ले विशालगड. १ महिमतगड. १ प्रचीतगड. १ सारंगगड. १ जयगड. १ व्याघ्रगड. १ महिमलिनगड. १ रसालगड. १ सुमेरगड. १ महिपतगड. १ मकरंदगड. १ प्रतापगड. १ मंगळगड. १ गहनगड. १ जंजिरे रत्नागिरी. १ कमळगड. १ पांडवगड. १ वैराटगड. १ वंदनगड. १ चंदनगड. १ कल्याणगड. १ वर्धनगड. १ संतोषगड. १ महिमानगड. १ वारागड. १ भूषणगड. १ सातारा. १ सज्जनगड. १ सुंदरगड. १ गुणवंतगड. १ वसंतगड. १ पन्हाळा. १ पावनगड. १ गगनगड. १ कोटकोल्हापूर. एकूण ३९.

(119) The office of Pratinidhi and the territory and forts under A. D. 1710-11. Gadadhar Pralhad were taken from him and made over to Parsharam Pandit Pratinidhi on 6th of Jilkad.

PROVINCES.—1 Rajapur, 1 Dabhol, 1 Mahipatgad, 1 Jawli, 1 Mangalgad, 1 Wai, 1 Satara, 1 Karhad, 1 Vyaghragad, 1 Mulkapur, 1 Panala, 1 Tarale, 1 Kolhapur, 1 Khataw, 1 Man, 1 Miraj. Total 16.

FORTS.—1 Vishalgad, 1 Mahimatgad, 1 Prachitgad, 1 Sarangagad, 1 Jayagad, 1 Vyghragad, 1 Mahimalingad, 1 Rasalgad, 1 Sumergad, 1 Mahipatgad, 1 Makarandgad, 1 Pratapgad, 1 Mangalgad, 1 Gahangad, 1 Janjira Ratnagiri, 1 Kamalgad, 1 Pandavgad, 1 Vairatgad, 1 Vandangad, 1 Chandangad, 1 Kalyangad, 1 Vardhangad, 1 Santoshgad, 1 Mahimangad, 1 Waragad, 1 Bhushangad. [1 Satara, 1 Sajjangad, 1 Sundergad, 1 Gunwantgad, 1 Vasantgad, 1 Panala, 1 Pawangad, 1 Gagangad, 1 Kot Kolhapur. Total 35.

[१२०] कित्ता वतनपत्र छ ९ रमजान वतन सरदेशमुखी प्रांत कडेविलीत येथील
 इ. स. १७१५-१६. पूर्वी कैलासवासी राजश्री काकासाहेबी अजरामन्हामत करून
 सित अशर मया व अलफ. दिलें त्याप्रमाणें अनुभवीत आलें. स्वामीनीही वतनाची पत्रें करून
 रमजान ९. देऊन वतन चालविलें. त्यावरी छ २० सवाल सन इसने मशार-
 निल्हेकडून स्वामिसेवेस अंतर पडलें. हे सबबे अमानत करून हुजूर ठेवून जोत्याजी केदार-
 कर याचे स्वाधीन केलें होतें; ऐशीयास मशारनिल्हे स्वामीचे पुरातन सेवक, या राज्यामध्ये
 सहसाहस बहुतच करून राज्य अभिवृद्धीस पाविलें. प्रस्तुत स्वामीची सेवा निष्ठापूर्वक करितात;
 याचें वंशपरंपरेनें चालवणें अगत्य जाणून स्वामी कृपाळू होऊन प्रांत मजकूरची सरदेशमुखीस
 वतन करार करून दिलें आहे. वतनाचा उपभोग करतील. या वतनास हक्क लाजिमा इनामत
 व हल्लीं पूर्वील सनदांप्रमाणें देत जाणें. प्रतिवर्षी नूतन पत्राचा आक्षेप न करणें ह्मणोन पत्रें:-
 कामाविसदार सरदेशमुखी दिमत जोत्याजी देशमुख देशपांडे परगणे मजकूर.

देशाधिकारी वर्तमान भावी कित्ता मोकदमा महालानिहाय :—१ तर्फ नगर हवेली, १ तर्फ
 कडे, १ अष्टी, १ तर्फ रावीन, १ तर्फ जामखेड, १ तर्फ चांभारगोंदें. १ तर्फ पेडगांव १ परगणे
 कडेविलीत मोकदमाची १ देशमुख देशपांडे प्रांत मजकूर. एकूण ९.

[१२१] राजश्री सदाशिव परशराम यासी आज्ञा केली ऐमी जे, राजश्री श्रीनिवासराव
 इ. स. १७१६-१७. यास पेशजी सरंजाम होता त्यास प्रतिनिधि सांगिनली, आणि
 सवा अशर मया व अलफ. त्याकडील सरंजाम दूर करून स्वामी तुझांवरी कृपाळू होऊन
 सफर १८. तुझांकडेस सरंजाम दिला असे. तर पोक्ती फौज करून स्वामीस
 संतोषवीत जाणें. ह्मणून पत्र १.

इ. स. १७२१-२२. [१२२] राजश्री नारो प्रल्हाद यासी छ प्रतिनिधि सांगून
 इसने अशरीन मया व अलफ. प्रतिनिधीचा जिल्हा स्वाधीन केला.

(120) The Sir Desbmukhi Watan enjoyed by Parasharam Trimbak
 A. D. 1715-16. Pratinidhi was, for his unsatisfactory behaviour to-
 wards Government, attached on 20th Sawal of
 A. D. 1711-12. It was now released from attachment in consideration
 of his loyalty and the services previously rendered by him to Govern-
 ment.

(121) Shrinivas Parasharam being appointed Pratinidhi, his former
 A. D. 1716-17. Suramjan was given to Sadashiv Parasharam and
 he was directed to keep up a large army.

(122) Naro Pralhad was appointed Prati-
 A. D. 1721-22. nidhi.

वर्ष लिहिलें नाहीं.

[१२३] राजश्री श्रीनिवास परशराम पंडित प्रतिनिधि वतन सालिना होनूपैकी १५०००.

[१२४] तर्फ सालशी प्रांत राजापूर येथें चिरंजीव राजश्री संभाजी राजे यांजकडील

इ. स. १७३१-३२. अंमल होता त्यास तहामध्ये तर्फ मजकूर या तर्फेस आला. याकरितां तेथील अंमल राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि याचे स्वाधीन केला आहे. यांनीं आपले तर्फेनें तर्फ मजकुरास कमा- विसदार पाठविले आहेत. तरी पेशजीं चिरंजीवाकडे निमा ऐवज पावत होता त्याप्रमाणें ऐवज याकडे वसूल देववर्गे द्याणून पत्रेः— १ तर्फ मजकुरास पत्र वनाम देशमुख देशपांडे. १ सखाजी आंग्रे सरखेल. १ फोंड सावत भोसले. एकूण ३.

इ. स. १७४७-४८. [१२५] सरंजाम राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि पेशजीं समान अर्देन मया व अलफ. राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि यांजकडे सरंजाम होता, ते जमादिलाखर २६. मृत्यु पावले. हल्लीं त्यांचे बंधु राजश्री मशारनिलहे प्रतिनिधि यांजकडे मुकासे सनदा फडणिशीः—

१६ कित्ता सरंजाम पेशजीं जमावाचे बेगमीबद्दल राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि यांज- कडे मुकासबाब व बाबती होत्या ते शान जाहले. हल्लीं त्यांचे बंधु राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यांजकडे जमावाचे बेगमीबद्दल मुकासा दिला आहे. तरी तुझीं यांज- कडील कमाविसदाराशीं रुजू होऊन वसूल सुरळीत देणें. पत्रेः—

६ बाबतीचे महालः— ३ संस्थान सोलापूर (१ परगणे सोलापूर. १ परगणे अहि- रवाडी. १ परगणे मंदूप. एकूण ३.) २ संस्थान अक्कलकोट (१ परगणे अफ- जलपूर. १ परगणे महिदरगी. एकूण २.) १ परगणे अलमेल प्रांत विजापूर.

१० देहाय मुकासबाब देखील बाबती देहायः— ३ संस्थान अक्कलकोट. (१ कसबा मणूर. १ कसबा मशाल. १ कसबा हिदरग मागाचें. एकूण ३.) २ परगणे मोहाळ

(123) The annual salary of Shrinivas Para- sharam Pratinidhi was 15000 Hons.

(124) Tarf Salsi in Prant Rajapur which belonged to Sambhaji Raje of Kolhapur was by treaty surrendered to the Satara Raja and was made over by him to Shri- nivas Pandit Pratinidhi.

(125) Shrinivas Pandit Pratinidhi having died his Saranjam was given to his brother Jagjiwan Pratinidhi.

संस्थान परंड (१ मौजे सोवाळे. १ मौजे ढोके बाभुळगांव. एकूण. २) १ मौजे सावेळी परगणे पाथरी संस्थान मजकूर. २ परगणे प्रतापपूर संस्थान कऱ्हाण. (१ मौजे लउलगे. १ मौजे उदगांव. एकूण २.) २ परगणे कळबुर्गे संस्थान मजकूर. (१ मौजे निंबाळ. १ मौजे येळसंगी. एकूण २.)

५ पेशजी राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि यांजकडे मुकासबाब देखील बाबती मुकास होता, ते शांत जहाले. हल्ली त्यांचे बंधु राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि याकडे देखील बाबती मुकास देहः—३ परगणे पांगरी संस्थान परंड (१ मौजे नारी. १ मौजे कारी. १ मौजे भातांबरे.) १ मौजे गुळपाली परगणे पानगांव. १ मौजे रानरास परगणे रातंजन एकूण ५.

[१२६] राजश्री पंत प्रतिनिधि यांसी आज्ञा जे, तुह्मी विनंतीपत्रांत करवीरवासीयांचा

इ. स. १७५२-५३.

सकास खमसैन मया व अलफ.

मोहरम २२.

२. ८. ११. १७५२

मजकूर लिहिला, तर सर्व राज्यभार तमचे माथां आहे. फौज-बंदी करून निवारण करणें. राजश्री अंतार्जा शिवदेव व राजश्री रामाजी नाईक वांकडे तुह्मांकडे पाठविले त्यांस हुजूर पाठवावे पत्र १.

[१२७] राजश्री बन्हाणजी मोहिते व राजश्री विठ्ठल बयाजी व राजश्री सदाशिव

इ. स. १७५२-५३.

सकास खमसैन मया व अलफ.

मोहरम २५.

दीक्षित व राजश्री इनाइत अल्लीखान नवाब यांसी पत्र जे, राजश्री पंत प्रतिनिधि यांसी किल्लेः—किल्ले वारुगड, किल्ले कमळगड, किल्ले नांदगिरी व किल्ले पांडवगड. एकूण किल्ले चार यांमध्ये त्यांच्या विचारास जो किल्ला येईल तो एक करार करून हवालदार व हकीम सरकारचे ठेवून वरकड त्यांचे निसबतचे लोक ठेवणें झणून पत्र १.

(126) In answer to his letter about the Karvir Raja, the Pant

A. D. 1752-53.

Pratinidhi was informed that the burden of the administration lay on him, that he should raise a

large army and repulse the enemy.

(127) Baranji Mohite was directed to hand over to the Pant Prati-

A. D. 1752-53.

midhi, any one of the forts of Warugarh, Kamalgarh, Nandgiri and Pandavgarh. that might be

selected by him, and to allow him to employ his own men for the management of such fort, except the Havildar and Hakim who were to be the nominees of Government.

[१२८] राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यासी पत्रें जे, १ तुझीं विनंतीपत्र
 इ. स. १७५२--५३. पाठविलें तेथें अंगारकाच्या दर्शनाचे योग घडून विशाळगडची
 सलास खमसैन मया व अलफ. तहरब होऊन आल्याचें वर्तमान लिहिलें, त्यास हुजूरचे ऐवजाची
 जमादिलाखर २१. बोली केलीच असेल ह्मणून पत्र.

[१२९] राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यासी आज्ञा जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठ-
 इ. स. १७५२--५३. विलें तें प्रविष्ट होऊन लेखनार्थ विदित जाहला. राजेश्री तुझाजी
 सलास खमसैन मया व अलफ. आग्ने सरखेल यांची तुमची भेटी जाहली उत्तम प्रकारें सौरस्य
 जमादिलाखर २६. जाहला. कित्येक मनसबियाच्या गोष्टी राजोपयोगी कर्तव्यार्थ
 ह्मणून विनंतीपत्रलेख केला. तरी तुझीं कार्यकर्ते धुरंधर, साहेबांचें स्वहित कराल हा भ्रंवसा
 आहे. हुजूरचा दरमहाचा ऐवज मशारनिव्हेकडे येणें व फडफर्मास येणें. त्याची विल्हे
 तुझीं केलीच असेल. मशारनिव्हे दर्शनास यावयाचा निश्चय आहे ह्मणून लिहिलें तरी ते
 पुरातन सेवक, त्याणीं हुजूर दर्शनास येऊन साहेबांची कृपा संपादून घ्यावी हेंच उत्तम आहे.
 वरकड ते प्रांतीचें वर्तमान सेवेसी लिहोन पाठविणें ह्मणोन पत्र १.

इ. स. १७५३--५४. [१३०] प्रतिनिधि याणीं कुलधर्मास चिरंजीव पाठवावे
 अर्बा खमसैन मया व अलफ. ह्मणून लिहिलें त्या उत्तर जे, चिरंजीव पुरातन सेवक हुजूर
 साबाब १२. ठेवून घेतले. कुलधर्म तुमच्या वाट्याचा उरकून घेणें ह्मणून पत्र १.

(128) A letter was sent to Jaggiwan Pandit Pratinidhi in answer
 to his letter informing Government that he had
 A. D. 1752-53. been able to secure an interview with the Angria
 and that a treaty had been concluded in regard to Wishalgarh. The
 Raja expressed a hope that provision had been made in the treaty for
 the payment by the Angria of the amount due by him to the Huzur.

(129) A letter to the Pant Pratinidhi to the
 A. D. 1752-53. following effect :—

You state that you had an interview with Tulaji Angria, and that
 friendly feelings have been established; and you detail various political
 schemes that you intend to carry into effect. Knowing your statesman
 like abilities, we feel confident that you will do what is for the advantage
 of the state. You must have arranged to secure the payment by the
 Angria of the arrears due on account of monthly tribute and Fad Farman.
 You say that the Angria is anxious to pay his respects to the Huzur.
 He is an old servant, and it is but fitting that he should, by a personal
 visit, secure the good will of Government.

(130) The Pratinidhi requested that his son might be sent back to
 be present at a family ceremony. He was informed
 A. D. 1753-54. that his son, who was an old servant of Govern-

[१३१] राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यासी पत्र जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें, कित्येक अर्थ लिहिला. तुझीं एकनिष्ठ सेवक आहां. इ. स. १७५३-५४. तुझीं शब्द हरएकविषयीं लावून ध्याल हें बरोबर नाहीं. चिरं- अर्बा खमसैन मया व अलफ. तुझीं जीवास पाठवावें झणून लिहिलें, त्यास पांच सात मास साहेबां- साबान १५. सन्निध आहेत; मुहूर्त पाहून रवानगी केली जाईल. तुझीं संशय न धरणें. सविस्तर राजश्री अंताजी शिबदेव लिहितील, त्यावरून कळों येईल. पत्र १.

[१३२] जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यासी पत्र जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें तें प्रविष्ट झालें. हुजन्याबरोबर सांगून पाठविलें कीं, नाइकजी बरगा सोडिलि- इ. स. १७५३-५४. यावर शिदोजीचीं मुलें सोडिलीं जातील. नाइकजीस साहेब मारतील. अर्बा खमसैन मया व अलफ. तुझीं मुलें मारणार कीं काय हें लिहिणें. जर हुकूम मानणें आहे साबान १८. तर मुलें सत्वर सोडून देणें. झणून पत्र १.

[१३३] राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यासी जरूर इ. स. १७५३-५४. हुजूर बोलाविले दिमत सुमानजी तात्या. पत्र १. अर्बा खमसैन मया व अलफ. साबान २२. १. ८. १७५३

राजकीय (ब) इतर माहिती.

आंग्रे.

[१३४] बदल देणें वेतनांत हुजरे नाईक रवाना कामगारी राजश्री कान्होजी आंग्रे सर- इ. स. १७१४-१५. खेल यास आणायाम पाठविले यास वेतनांत देविले रुपये:- खमम अशर मया व अलफ. ५० आवजी पिंगळा हुजरे, ३० नागोजी महाडीक हुजरे, मोहोरम३. २० दामाजी केशव एकूण १००.

ment, was retained at the Huzur on business, and that [the ceremony might be performed without him.

(131) The Pant Pratinidhi was informed that he was a loyal servant of Government, and that he would do nothing deserving of blame, that his son who was at the Huzur for about 5 or 7 months would be sent back on an auspicious day, and that he need entertain no suspicion about him.

(132) Jagjivan Pratinidhi sent a message to the Raja that he would set Sidoji's sons at liberty on Naikji Barga being released by the Raja. He was informed that the Raja was at liberty to kill Naikji Barga if he chose, and that if the Pratinidhi wished to obey orders Sidoji's sons should be released at once unconditionally.

(133) Pant Pratinidhi was urgently called to the Huzur.

[१३५] राजश्री कान्होजी आंग्रे सरखेल यास जाव जे, तुझी पत्र पाठविणें, लेखनार्थ

इ. स. १७२५-२६.

सित अशरीन मया व अलफ.

रमजान १७.

कळों आला. स्वामीचे भेटीचे उद्देश कलावियाहून स्वार होऊन

मौजे कुंभारली माथा बोरघाट येथें जेष्ठ वद्य सप्तमीस भानुवारी

मुक्काम केला. पुढें मजल दरमजल सेवसीं येतों झणून लिहिणें,

उत्तम गोष्ट केली. याउपरी अति सत्वर स्वामीसंनिध येणें. पत्र १.

[१३६] राजश्री कान्होजी आंग्रे सरखेल यास राजपत्र कीं, तुझांकडे सरकारचा ऐवज

इ. स. १७२५-२६.

सित अशरीन मया व अलफ.

रमजान १७.

येणें आहे. १००० रुपये सन अर्बा पैकीं, १२००० (६०००

कापड व ६००० नक्त असे १२०००) सन खमस पैकीं, एकूण

१३००० हजार. पैकीं नक्त सहा हजार व कापड सहा हजाराचें

येणें. ऐशास हुजूर खर्चाची निकड आहे, तरी सदरहु कापड व नक्त बहुत सत्वर हुजूर पाठविणें.

या कामास महादजी निकम व काशी भोसला हुकेबारदार यास दर रुपये ३० एकूण साठ रुपये प्रविष्ट करणें. ३० महादजी निकम व ३० काशी भोसला एकूण ६०.

[१३७] राजेश्री कान्होजी आंग्रे सरखेल यास पत्र जे, तुझांकडे मक्ता दरसाल रुपये

इ. स. १७२६-२७.

सबा अशरीन मया व अलफ.

राबिलावल २५.

१७५०० राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान यांकडे पावायाचा

तह आहे, त्यास सन सित व सन सबा दुसाला ऐवज रुपये

३५००० पस्तीस हजार येणें, त्यापैकीं एक रुपयाही पावला नाही.

याखेरीज सन अर्बा व सन खमसची बाकी राहिली आहे झणून हुजूर विदित झालें. ऐशा-

स तो ऐवज हुजूर खर्चाचा आहे, खर्च चालला पाहिजे, याकरितां हल्लीं हें आज्ञापत्र

सादर केलें असे; तरी पत्रदर्शनीं दुसाला ऐवज पंचतीस हजार रुपये व सन अर्बा खमसची

बाकी राहिली असेल ते झाडेनिशीं पाठविणें.

A. F. 1714-15.

(134) Messengers were sent to get Kanoji Angria Sarkhel.

A. D. 1725-26.

(135) Kanoji Angria Sarkhel was coming via Borghaut to see the Raja.

(136) Kanoji Angria was directed to remit the amount of his tribute of Rs. 12000 for the year Khamas together with

A. D. 1725-26.

the arrears of the previous year, at an early date.

(137) Kanoji Angria was bound by an agreement to pay Rs. 17500 annually to Bajirao Pandit Pradhan. The amount

A. D. 1726-27.

was in arrears for two years. It was assigned for the expenses of the royal house-hold. Angria was therefore directed to send the arrears without delay.

[१३८] राजेश्री कान्होजी आंग्रे सरखेल यास पत्र जे, तुझांकडे दरमाहेचे सन खमस व

इ. स. १७२६-२७. सन सित दुसाला बारा हजार रुपये नक्त व कापड बारा हजार
झपा अक्षरीन मया व अलफ. एकूण दुसाला चौवीस हजार रुपये येणें. त्यास तुझांकडे हुजुरून
जिल्हेज १. माणसें पाठविलीं, त्यास तुझीं लिहिलें कीं, शामल व वरकड
शत्रूंचा उपद्रव बहुत आहे. हुजुरून साहित्य गनिमास नतीजा पाठवावयाचें होत नाही.
स्वामींनीं आपले स्थलरक्षणास दुसरा पाठवून आपणांस मामल्यापासून मुक्त करावें, झणून
विशदर्थ लिहिलें; तर स्थळें स्वामींचीं साहित्य करणें. जरूर तुझांसारखे एकनिष्ठ सेवक कार्य-
कर्ते आजतागाईत श्रमसाहस करून स्थळें रक्षिलीं. पुढें तुमचा भवंसा आहे. दसऱ्याका-
रणें स्वामी तुझांस हुजूर बोलावतील. जें साहित्य लागेल फौजेचें, स्वामी करून देतील. आपलें
समाधान असों देणें. दरमाहेच्या ऐवजाकरितां लोकांचा गवगवा झाला आहे; तरी दुसाला
ऐवज चौवीस हजार रुपये पाठवून देणें. हुजूर दोन हजार स्वार व कारखाने पांच हजार
माणूस बारा महिने सेवा करितात त्याचा ऐवज पत्रदर्शनी पाठविणें.

[१३९] राजश्री सखोजी आंग्रे बिन कान्होजी आंग्रे यांचे पिते कान्होजी आंग्रे मृत्यु

इ. स. १७२९-३०. पावले. त्यांचे स्वाधीन किल्ले कोट मुख्य होता. त्यांचे संरक्षण
सलासिन मया व अलफ. झालें पाहिजे, याकरितां मशारनिल्लेवरी स्वामी कृपाकु होऊन
21-7-1729 मोहरम ५. त्याचा सरखेलीचा कार्यभाग होता तो त्यास सांगून कोट किल्ले
व मुख्य पूर्ववत स्वाधीन केला. स्वामीसेवा एकनिष्ठेनें करून कोट किल्ले व मुलुखाचे पारि-
पत्य यथोचित करून स्वामीस संतोष पावविणें झणून पत्र १.

[१४०] राजश्री संभाजी आंग्रे छ २९ रोजी राजश्री प्रतिनिधि सामोरे जाऊन भेटीस

इ. स. १७३०-३१. आणले, ते शहरांत येऊन राहिले. आज्ञे छ मजकुरी राजश्री
इहिदे सलासिन मया व अलफ. स्वामीची भेटी तृतीय प्रहरीं झाली. अंगावरी वख घातलें. त्याणीं
रजब २६. स्वामीस नजर केलें. पुतळ्या नाणें १००, रुपये २९. 2-1-1-3
24-1-1731

(138) Kanoji Angria was asked to remit his tribute which was in arrears. He replied that he was put to much expense in protecting the province against the attack of the Shamal, and added that some other person might be sent to relieve him of the responsibility of protecting the country. An answer couched in conciliatory terms was sent to him.

A. D. 1726-27.

(139) Kanoji Angria having died, the territory and forts in his charge were made over to his son Sakhoji.

(140) Sambhaji Angria came to Satara on this date and was received by the Pratinidhi, and had an interview with the Raja in the afternoon.

A. D. 1730-31

सदरहूपमाणें देहुडीसही जाऊन मातुश्री बाईसही नजर केली असे.

[१४१] राजश्री संभाजी आंग्रे यास पत्र जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें तें प्रविष्ट

इ. स. १७३०-३१. होऊन लिहिलें वर्तमान कळों आलें. सारांश, अर्थ राजश्री रघुनाथ हसने सलासीन मया व अलफ. हरी यांनीं स्वामीचीं कृपावचनें सांगितलीं. त्यासमागमें सेखोजी

जमादिलाखर १३.
२ Dec. 1731

आंग्रे यास आह्वांस स्वामीच्या पायाविना दुसरें दैवत नाही. दर्शनास यावें, हाच निजध्यास लागला आहे. उभयतांनीं यावें परंतु शत्रूचा शह, त्याहीमध्ये स्वामीचे आज्ञेपेक्षां सेवकास दुसरा विचार काय आहे ह्मणून लिहिलें; ऐशास तुमचे वडिलीं स्वामीची सेवा बहुत निष्ठेनें केली; स्वामीची मर्जी राखून वर्तले, कृपा संपादून घेतली, हा अर्थ तुझीं जाणतच आहां, त्याप्रमाणें वर्तून स्वामीस संतोषी करावें हें तुझांस उचित आहे. शत्रूचा शह ह्मणावा तर तो कांहीं नूतन प्राप्त झाला आहे ऐसें नाही. राजश्री कान्होजी आंग्रे शह संभाकून कर्तव्य तें करीत होते. दर्शनासही गेले आले. त्यांचे पुत्र तुझीं उभयतां अहां, पराक्रमही करितां; केवळ शहच राखोन राहों ह्मटल्यानें तुमचा लौकिक कसा नांदों पहातां. सावतास पत्र पाठविलें असे. सरखेल स्वामीच्या दर्शनास येतील; तुझीं स्थळाचा बंदोबस्त करून यासमागमें येणें ह्मणून पत्र १ छ मजकूर.

रघुनाथ हरी यास जे, उभयतांस घेऊन येणें पत्र १. एकूण २.

[१४२] कसबे चेऊल येथील कोट मोगलाचा मोगलास द्यावयाचा करार झाला आहे.

इ. स. १७३३-३४. त्यास चेऊल प्रांतें शामलाचा अंमल पेशजी होता; त्याप्रमाणें अर्बी सलासीन मया व अलफ. राजश्री संभाजी आंग्रे याणीं अंमल करावा. शामल ज्याप्रमाणें साबान ९. मोगलाचें चालवति होता त्याप्रमाणें यांनीं चालवावें. कोट मोग-

(141) Sambhaji Angria was called to the Huzur. While expressing

A. D. 1730-31.

ing the ardent desire of himself and his brother Shckhoji to pay their respects to the Raja, he ex-

cused himself and his brother on the ground that their enemy would take advantage of their absence. They were told that in spite of his enemies, their father Kanoji could arrange to pay a visit to the Raja, that it would not speak well for their bravery if they refrained from leaving the province through fear of the enemy, that the Sawant had been addressed on the subject and that they should therefore proceed to the Huzur making every arrangement for the protection of the country during their absence.

(142) The Prant of Cheul was formerly under the jurisdiction of

A. D. 1733-34.

the Shamal. It was now made over to Angria and

he was directed to restore the fort of Cheul to the Mogals. Letters to this effect to Sambhaji Angria, Manaji Angria, Laxmibai Angria and to Bajirao Pradhan.

लास घावा ऐसा आंग्रे यांचा करार झाला होता, त्याप्रमाणें मोगलांचे स्वाधीन करणें. कराराप्रमाणें मोगलाशीं बोलीचाली करून संभाजी आंग्रे यास लिहून पाठवून तहाप्रमाणें चाले ऐसें करणें. येविषयींचीं पत्रें. मुक्काम पाली.

१ राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान १ लक्ष्मीबाई आंग्रे १ संभाजी आंग्रे १ मानाजी आंग्रे एकूण ४.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

सचीव.

[१४३] १ शंकराजी मल्हार:—कधीं नेमिले ते कागदपत्र नसल्यामुळें समजत नाहीं. हे सचीव होते असें प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगीं दस्तरीं एक याद आहे त्याजवरून दाखल केले आहेत. कारकीर्द शिवाजी व संभाजी महाराज. सरंजाम किती काय हें या कारकीर्दीतील कागद नसल्यामुळें समजत नाहीं.

२ अण्णाजी दत्तो:—कधीं नेमिले ते कागदपत्र नसल्यामुळें समजत नाहीं. हे सचीव होते असें प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगीं दस्तरीं एक याद आहे त्याजवरून दाखल केले आहेत कारकीर्द शिवाजी व संभाजी महाराज. सरंजाम किती काय हें कारकीर्दीतील कागद नसल्यामुळें समजत नाहीं.

३ शंकराजी नारायण पंडित:—सचीव कधीं नेमिले तें समजत नाहीं; परंतु तिसा तिसैन अल्फ ह्यणजे सन १६९८ इसवीचे कागदीं यास मचीव असें लिहिलें आहे. कारकीर्द राजाराम महाराज. यांचे नांवचे सरंजामाचे कागद नाहींत. किरकोळ कागद आहेत.

(143) The information under this head is taken not from the diaries but from a memo prepared in and kept in the record of the Satara Raja.

1. Shankraji Malhar :—

It appears from a memo in the private records of Raja Pratapsingh that Shankraji served as Sachiv in the time of Siwaji and Sambhaji.

2. Annaji Datto :—

Served as Sachiv during the reigns of Siwaji and Sambhaji.

3. Shankraji Narayan:—

Was Sachiv in A. D. 1698-99 during the reign of Rajaram.

४ नारोशंकर पंडित सचीवः—कधी नेमिले ती तारीख समजत नाही; परंतु तिसा अक्षर-पासून याचे नावचे सचीव ह्मणून सरंजाम वगैरे दिल्याचे कागद आहेत. कारकीर्द शाहू महाराज. १०००० वतन सालिना होन. १ साहोब्याचें वतन, १ सरंजाम महाल, १ किल्ले वगैरे.

५ चिमणाजी नारायण पंडित सचीवः—राजश्री चिमणाजी नारायण यांचे बाप राजश्री नारो पंडित मृत्यु पावले याकरितां स्वामी कृष्णकु होऊन सुरनिशी सांगितली. छ ९ रबिन्ध्र-वल जल नाम संवत्सरे सुरुसन सवा सलासिन रोजी वखें पांच व नग दिले. कारकीर्द शाहू महाराज. १०००० वेतन सालिना होन. १ साहोब्याचें वतन, १ सरंजाम महाल १ किल्ले वगैरे.

६ सदाशिव चिमणाजी यांचेबद्दल कागदपत्र दसरीं नाहीत. कागद नाहीत.

७ रघुनाथ चिमणाजी यांचेबद्दल कागदपत्र दसरीं नाहीत. कागद नाहीत.

८ चिमणाजी शंकर यांचेबद्दल कागदपत्र दसरीं नाहीत. कागद नाहीत.

सचीव याचे दिमतीचे व फडणिशीचे व मुतालकीचे वगैरे इतर लोक होते तेः—

मुतालिकः—१ कृष्णाजी काशी, १ त्रिंबक शिवदेव, १ लक्ष्मण त्रिंबक, १ रामचंद्र त्रिंबक.
१ रामचंद्र कृष्ण.

4. Naro Shankar Pandit Sachiv :—

Was given Saramjam in A.D. 1718-19. His annual remuneration was 10000 Hons.

5. Chinnaji Narayan Pandit Sachiv :—

The Raja was pleased to appoint Chinnaji Narayan to the post of the Sachiv, on 9th Rabilaval in the year A. D. 1736-37 on the death of his father Naro Pandit.

6. Sadashiv Chinnaji :—

The date of his appointment cannot be ascertained.

7. Raghunath Chinnaji :—

The date of his appointment cannot be ascertained.

8. Chinnaji Shankar :—

The date of his appointment cannot be ascertained.

The Mutaliks, Phadnis, Karkuns &c. and other persons who were in the Service of the Sachivs were :—

MUTALIKS.—1 Krishnaji Kasi, 1 Trimbak Siwadeo, 1 Laxman Trimbak, 1 Ramchandra Trimbak, 1 Ranchandra Krishna.

PHADNIS.—1 Shankraji Shamraj, 1 Nanaji Raghunath, 1 Laxman Nanaji, Naro Gangadhar, 1 Nano Shankar.

कडवीसः—शंकराजी शामराज, १ नानाजी रघुनाथ, १ लक्ष्मण नानाजी, १ नारो गंगाधर, १ नानो शंकर.

कारकूनः—१ नारो यादव, १ विसाजी निलकंठ, १ लिहिणार मोघम. १ दसरदार मोघम यांचे लागले नाही. १ यादव प्रभु, १ यादव शामराज.

(१४४) किता पत्रें किंते ४१—राजश्री नारो शंकर सचीव किल्ले विचित्रगडाखाले

ह. ख. १७१६-१७. रहात होते. तेथें दमाजी थोरात यानें स्वारी पाठवून दगा करून सहा अक्षर मया व अलफ. धरून नेले, याकरितां त्याचा जिल्हा व वतनी यांचेचा साहोब्रा राजश्री पंताजी शिवदेऊ याचे स्वाधीन करून जिल्हे पाठविले असे. तरी याचे आज्ञेनें स्वामीकार्य करणें, व साहोब्याचा ऐवज मशारनिल्लेकडे वसूल देव-विणें झणून पत्रें ४१. तपशील.

कितापत्रें—१ पंत प्रधान, १ प्रतिनिधि, १ सेनापति, १ सरलष्कर, १ राजाज्ञा, १ सेनाकर्ते, १ कान्होजी आंग्रे. एकंदर ७. किल्ले व मुलकी मामलेदारास कीं मशारनिल्ले-चे आज्ञेप्रमाणें वर्तणूक करणें—१ विचित्रगड, १ सिंहगड, १ प्रचंडगड, १ बालेकिल्ला राजगड, १ माची प्रावरती, १ माची संजीवनी, १ माची मुलेक, १ सुभागड, १ कडीणगड, १ वितंडगड, १ सुभेदार प्रांत मावळे, १ सुभेदार इंदापूर, १ वतनदार इंदापूर. एकूण १४.

कितापत्रें—कृष्णाजी विठ्ठल, १ शामराज रुद्र नाम चपाल मलकापूर, १ मोरो शामराज, १ केशव शंकर नामजाद राजगड, एकूण ४.

सरदार लष्करः—१ सुभानजी अटोळे धुरंधर समशेरबहादूर, १ कान्होजी भोसले, १ संताजी कदम, १ देऊजी सोमवंशी, १ संताजी भोसले, १ धर्माजी बळवंतराव देवकाते, १ भोजजी तुघे [पुढें फाटले आहे] १ सुभानजी [पुढें फाटले आहे] १ करोजी पिलाजी जाधव, १ सखोजी थोरात, १ रायाजी जाधव, एकूण १२.

कितापत्र बनाना राजेश्री पंताजी शिवदेव यास राजेश्री शंकराजी शामराज यासी मजमूनचे मशारनिल्ले सचीव यांस ठेविले होते. त्या प्रांती तुखांपासून ठेविले आहेत. याचे बेत मजमून-कडील फडणिशीचा धंदा होणें.

KARKUNS.—1 Naro Yadav, 1 Visaji Nilkantha, 1 Writer (name not known), 1 Daftardar (name not known), 1 Yadav Prabhu, 1 Yadav Shamraj.

(144) Naro Shankar Sachiv, while residing at the foot of the fort of Vichitrargarh was attacked and carried prisoner by Damaji Thorat. Pantaji Siwadeo was therefore sent to manage the Sachiv's territory. Orders to the effect were issued to the different ministers, Sardars and forts officers.

कितापत्रें :—१ कंक मालसुरे व बाजे सरदार हाशम. १ गोपाळ शंकर कामाविसदार सावोत्रा राजश्री पंताजी शिवदेऊ यास पत्र कीं, तुमचे स्वाधीन पिलबाव व सावोत्रा केला असे. पारपत्य करून सेवा करून रहाणें १.

[१४५] कितापत्रें चिटणिशी माघ शुद्ध सप्तमी गुरुवासर जलनाम संवत्सरे जिल्हा पूर्वी
 इ.स. १७३६-३७. राजश्री नारो शंकर सचीव याचे स्वाधीन होता त्यास ते मृत्यु
 सबा सलासीन मया व अलफ. पावले. हल्लीं त्यांचे पुत्र राजश्री चिमणाजी नारायण सचीव याचे
 जिल्हेज ३. स्वाधीन केला असे. तर तुल्लीं याकडील अंमलदाराकडे रुजू होऊन
 मशारनिलहेकडे वसूल देणें झणून पत्रें ३२.

तपशील.

चौथाईचा आकार होईल त्यापैकी चौथाई बाबती व निमे जकाती व कामाविसबाबेचा वसूल सुरळीत देणें झणून पत्रें देशमुख व देशपांडे यांस:—१ प्रांत बीड. १ परगणे अबू. एकूण २. प्रांत मावळ जिल्ह्याचा अंमल पेशर्जांप्रमाणें सुरळीत वसूल देणें झणून देशमुख व देशपांडे यांस पत्रें:—१ तर्फे रेहिडखोरे, १ तर्फे हिरडस मावळ, १ तर्फे वेलवडखोरे, १ तर्फे गुंजणमावळ, १ खेडेबोर, १ तर्फे कर्यात मावळ, १ तर्फे कानदखोरे, १ तर्फे मोसेखोरे, १ तर्फे मुठेखोरे, १ तर्फे शिरवळ, एकूण १०. मौजे कोथळे परगणे सुपे, मौजे मजकूरचे मुकासबाबेपैकी तिसरी तक्षीम व बाबतीचा ऐवज जिल्ह्याकडे पावतो त्याप्रमाणें बाबतीचा ऐवज तिसरी तर्फे मुकासबाबेचा ऐवज सुरळीत वसूल देत जाणें झणऊन गांधास पत्र १ व पंत प्रधानास पत्र १ एकूण २.

प्रांत कडेविलीत बाबती व निमे जकात व कामाविसबाब यांजकडील अंमलदारांशीं रुजू होऊन वसूल सुरळीत देणें झणऊन पत्रें देशमुख व देशपांडे तर्फांनिहाय एकूण पत्रें:—१ तर्फे जामखेड, १ तर्फे राशीन, १ तर्फे आष्टी, १ तर्फे मांडोगण. १ तर्फे कंड, १ तर्फे चांभारगोंदे, १ तर्फे नगर हवेली, १ तर्फे पेडगांव, एकूण ८. देशमुख व देशपांडे यांस आज्ञा कीं, बाबतीचा व निमे जकातीचा व कामाविसबाबेचा वसूल मशारनिलहे कामाविसदाराकडे रुजू होऊन वसूल सुरळीत देणें झणऊन पत्रें:—१ परगणे सुपे, १ कर्यात बाराबती, १ प्रांत इंदापूर, १ परगणे कडे रांजणगांव, १ सुभा प्रांत राजापुरी, १ पंचमहाल प्रांत चेऊळबैकी (१ हवेली पल मामले मजकूर, १ तर्फे आसरे आधारणे, १ तर्फे आतोणे, १ तर्फे अष्टमी, १ तर्फे नागोठणें) तेरीज:—२ किता, ८ किता, १० किता, १० किता, २ कोथळ, एकूण ३२.

(145) Naro Shankar Sachiv having died, the office and the Saram-
 jam attached thereto was conferred on his son Chimanaji Narayan.
 A. D. 1736-37.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

मंत्री.

- [१४६] १ गंगोजी मंगोजी ब्राह्मण :—कधी नेमले त्याचा दाखला कागदपत्र नसल्यामुळे समजत नाही. प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगी दस्तरी एक याद आहे त्यावरून दाखल केले आहे. कारकीर्द शिवाजी महाराज. सरंजाम किती हे कागद नसल्यामुळे समजत नाही.
- २ दत्तोजी गोपिनाथ बोकोल :—कधी नेमले त्याचा दाखला कागदपत्र नसल्यामुळे समजत नाही. प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगी दस्तरी एक याद आहे त्यावरून दाखल केले आहे. कारकीर्द शिवाजी महाराज. सरंजाम किती हे कागद नसल्यामुळे समजत नाही.
- ३ रामचंद्र त्रिंबक :—जिंसा मया अलफचे कागदी यास वाकनीस असे लिहिले आहे. कारकीर्द शाहू महाराज. सालीना नेमणूक १०००० शिवाय सरंजाम.
- ४ नारोराम शेणवी मंत्री :—छ जिल्ह्याद मुरुसन सवा अशर राजाज्ञा पद दूर करून वाकनिशी सांगितली. १०००० सालीना नेमणूक शिवाय सरंजाम.
- ५ घनशाम नारायण :—पेशजी नारोराम मंत्री होते ते मृत्यु पावले सव्व मशारनिलेकोडे वाकनिशी सांगितली. मुरुसन इहिदे खमसैन राजशक ७७ प्रमोद नाम संवत्सरे श्रावण शुद्ध तृतीया सौम्यवासर छ १ रमजान. सालीना नेमणूक १०००० शिवाय सरंजाम.

(146) The information under this head is taken not from the diaries but from a memo prepared in and kept in the records of the Satara Raja.—

1. Gungoji Mangaji Brahmin served as a Mantri during Siwaji's reign.
2. Dattoji Gopinath Bokil served as a Mantri in Siwaji's reign.
3. Ramchandra Trimbak:—

He is referred to as a Vaknis in a document of A. D. 1708-9.

His annual salary was 10,000 Hons a year; he had besides a Saranjam.

4. Naro Ram Shenvi Mantri:—

The office of Rajaduya was taken away from him in the year A.D. 1716-17 and that of Vaknis was conferred on him.

5. Ghanasham Narayan:—

Naro Ram Mantri having died his son Ghanasham Narayan was made a Vaknis in A. D. 1750-51.

१ रघुनाथराव घनःशामः—याबद्दल दाखला दसरीं बिलकुल मिळत नाही. कागद नाहीत.

७ जयवंतराव रघुनाथः—याबद्दल दाखला दसरीं बिलकुल मिळत नाही. कागद नाहीत.

मंत्री यांचे दिमतीचे व फडणिशीचे व मुतालकीचे वगैरे इतर लोक होते तेः—

मुतालिकः— १ विठ्ठल कानो, १ बाळाजी जनार्दन, १ रामाजी बल्लाळ, १ धोंडो बल्लाळ. १ फडणीस बहिरो रघुनाथ.

लिहिणारः—१ बहिरो बापूजी, १ लक्ष्मण महादेव.

[१४७] पेशजीं नारोराम मंत्री होते ते मृत्यु पावले. हल्लीं त्यांचे पुत्र राजश्री घनःशाम

नारायण मंत्री यांसी वेतनाचे ऐवजीं मुकासे पत्रें फडणिशीः—

इ. स. १७५०--११.

इहिदे खमसैन मया व अलफ.

रमजान १.

मुकासबाब देखील बाबती देहायः—३ तर्फ सातारा (१ मौजे कुमठे, १ मौजे कुसवडे, १ मौजे उपलावी.) १ मौजे कोपडे तर्फ

तारगांव प्रांत कऱ्हाड १ मौजे कामखेड परगणे हरदापूर. १ कसबा रेणापूर सरकार धारूर प्रांत बालाघाट. १ कसबा उडचण सरकार अक्कलकोट. ४ सरकार दौलताबाद (१ मौजे नांदगाव परगणे माणिकपुंज, परगणे येरुळपैकी ३, १ मौजे दरेगांव, १ मौजे देजोगांव, १ मौजे देवकर्णे. एकूण ३) १ कसबा वेडल परगणे गालफ सुभे खानदेश. १ मौजे टेभें परगणे जलालाबाद सरकार खरगोण. १ मौजे बारंद तर्फ शिवथर तर्फ विरवाडी सुभा मंगळगड. १ मौजे कोरले तर्फ रोहिडखोरे प्रांत मावळे. १ मौजे दिगरजखुर्द कर्यात दिगरज परगणे कागल. १ कसबा भिलवडी कर्यात मजकूर प्रांत मिरज. १ मौजे सोमेश्वर तर्फ हरचरी. एकूण १८. मुकासबाबेचे देहेः—कर्यात भाळवणी (१ मौजे कळंबी, १ मौजे खांबळे) १ मौजे कावें परगणे विठें, १ मौजे हेळगांव तर्फ उंब्रज प्रांत कऱ्हाड, १ मौजे नागूर परगणे कलबुर्गे, १ मौजे रंजल परगणा चिटगोवें, १ मौजे कोथळ कडेरांजणगांव एकूण ७. शिवाजी पांडुरंग बाकनीस दिमत राजश्री फत्तेसिंग भोसले यास सरंजाम होता तो

6. Raghunathrao Ghanasham.

7. Jayavantrao Raghunath.

The Mutaliks, Phadnis and other persons who were in the service of the Mantris were :—

MUTALIKS.—1 Vithal Kano, 1 Balaji Janardan, 1 Ramaji Ballal. 1 Dhondo Ballal, 1 Bahiro Raghunath Phadnis.

WRITERS:—1 Bahiro Bapuji, 1 Laxman Mahadeo.

(147) Naro Ram Mantri died, and was succeeded by his son:Ghanasham Narayan. The Saramjam enjoyed by Naro was made over to Ghanasham.

हल्लीं त्याचे पुतणे पांडुरंग शिवदेव यांसी वेतनांतः—२ परगणा धारूर पैकीं, १ मौजे कालगांव, १ मौजे शिंदी. २ तर्फ गाजभुई संमत जुन्नर नूतनपैकीं, १ मौजे छसें, १ मौजे गुणारें. १ मौजे खलवेबुद्रुख कर्यात आकलूजें. एकूण ५. पत्रें श्रावण शुद्ध ५ सौम्यवार.

किता देहाय मुकासबाब देखील बाबती पेशजीं आहेत त्याप्रमाणें हल्लीं मशारनिस्हेकडे मुकासा दिला असे. तरी तुझीं यासी रुजू होऊन मौजे मजकूरचा ऐवज पुरातन शिरस्त्याप्रमाणें याजकडे वसूल देणें. ३ परमणे पारनेर सरकार हुजूर (मौजे विरोली, मौजे किन्हई, मौजे करंदी.) २ किता देहाय सरकार जुन्नर (१ मौजे रायेतले तर्फ रांजणगांव, १ मौजे पेंदार-पिंपरी तर्फ बोल्हे.) ३ प्रांत कडेविलीत (१ मौजे पारगांवसुदरीक तर्फ चांभारगोंदें, १ मौजे बाबुडी तर्फ पेडगांव, १ मदवडगांव तर्फ चांभारगोंदें.) एकूण ८. बहिरो रघुनाथ फडणीस दिमत मंत्री होते ते मृत्यु पावले. हल्लीं त्यांचे पुत्र गणेश भैरव यासीः—१ मौजे दांडेगांव परगणे जोपड. १ मौजे देवळाळी परगणे धारासिंव सरकार नळदुर्ग. एकूण २. स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा देखील बाबतीः—१ मौजे बागणी कसबा दिगरज परगणे हुकेरी रुजू दुदगांव. १ मौजे पुणदी कर्यात तासगांव मामले मिरज. एकूण २. तेरीजः—१८ देखील बाबती. ८ पुरातन शिरस्त्याप्रमाणें. ७ मुकासबाबेचे देहे. २ बहिरो रघुनाथ. २ दुतर्फा. एकूण ३७. तपशील—खासा ३५ व गणेश भैरव २, रामाजी बळाळ यामी पेशजीं सरंजाम होता तो दूर करून हल्लीं त्यांचे बंधु धोंडो बळाळ मुतालिक पंत मंत्री यास वेतनांत मुकासे दिले असत. श्रावण शुद्ध ५ सौम्यवार. १ मौजे आऊसगांव परगणे आंचेजोगाई सरकार धारूर. १ मौजे बिरहली परगणे आळंद. १ मौजे बारूड परगणे धारूर संमत मजकूर. १ कसबा भिलवडी प्रांत मिरज जमीन बाण १ एकूण ४.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

सुमंत.

[१४८] १ सोनोपंत डबीरः—यांस पद दिल्याबद्दल वगैरे कागद दस्तरीं नाहींत, परंतु हे सुमंत होते अशाविषयीं प्रतापसिंह महाराज यांनीं एक याद केली आहे त्याजरून समजतें.

२ जनार्दनपंत हणमंतेः—यांस पद दिल्याबद्दल वगैरे कागद दस्तरीं नाहींत, परंतु हे सुमंत होते अशाविषयीं प्रतापसिंह महाराज यांनीं एक याद केली आहे त्याजरून समजतें.

(148) The information under this head is taken not from the diaries but from a memo prepared in and kept in the records of the Satara Raja.

1. Sonopant Dabir.

- ३ बाळकृष्ण वासुदेव:—अशर मया अलफांत यांस सुमंत असें लिहिल्याचे कागद आहेत.
 ४ महादाजी गदाधर:—इसजे अशरीन सालीं यांस सुमंत असें लिहिल्याचे कागद आहेत.
 ५ अनंदराव रघुनाथ:—यासी सुमंती सांगून पांच सनंग दिले, छ २३ रबिला अर्बा अशरीन पौष बहुल दशमी भृगुवासर.
 ६ विठ्ठलराव:—यांस पद दिल्याबद्दल वगैरे कागद दसरीं नाहींत, परंतु हे सुमंत होते अशा-
 विषयीं प्रतापसिंह महाराज यांनीं एक याद केली आहे त्याजवरून समजतें.
 ७ मल्हारराव कृष्ण:—यांस पद दिल्याबद्दल वगैरे कागद दसरीं नाहींत, परंतु हे सुमंत होते
 अशाविषयीं प्रतापसिंह महाराज यांनीं एक याद केली आहे त्याजवरून समजतें.
 ८ जिवनराव विठ्ठल:—यांस पद दिल्याबद्दल वगैरे कागद दसरीं नाहींत, परंतु हे सुमंत होते
 अशाविषयीं प्रतापसिंह महाराज यांनीं एक याद केली आहे त्याजवरून समजतें.
 ९ महिपाजी आनंदराव:—इहिदे सलासिन सालीं.
 सुमंत यांचे दिमतीचे व फडणिशीचे व मुतालकीचे वगैरे इतर लोक होते ते:—१ यादो-
 गोपाळ मुतालिक, १ नारोराम फडणीस, १ नारो काशी.
 पारसनीस:—१ घन:शामदास कावत, १ भगीरथ, १ लाला भगीरथ.

इ. स. १७४०-४१. [१४९] छ २३ रोजी सोमवारी मंत्री राजश्री अनंदराव
 इहिदे अर्बैन मया व अलफ. सुमंत यांची रवानगी नबाब किलीचखान याजकडे केली,
 मोहरम २०. शिरपाव दिल्हा.

2. Janardanpant Hanamante.
  3. Balkrishna Vasudeo.—He is referred to as Sumant in some documents of A. D. 1709-10.
  4. Mahadaji Gadadhar.—He is referred to as Sumant in some documents of A. D. 1721-22.
  5. Anandrao Raghunath was appointed to the office of Sumant on 23 Rabi-lakhar in A.D. 1723-24, and was given one emerald and 5 ornaments.
  6. Vithalrao.
  7. Malharrao Krishna.
  8. Jivannrao Vithal.
  9. Mahipaji Anandrao.—was Sumant in A. D. 1730-31.
- The Mutaliks, Phadnis and other persons who were in the service of the Sumants were:—

1 Yado Gopal Mutalik, 1 Naro Ram Phadnis, 1 Naro Kasi.

PARASSIS:—1 Ghanashamdas Kavat, 1 Bhagiratha, 1 Lala Bhagiratha.

(149) Anandrao Sumant was despatched to Nabob Kilichkhan, A. D. 1740-41.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

अमात्य.

- [१९०] १ बाळकृष्ण वासुदेव हणमंते:—थोरले शिवाजीचे कारकीर्दीत नेमल्याची तारीख लागत नाही. अर्बा अशर मया अलफ साली इनाम वगैरे दिल्याचे कागद आहेत.
- २ निळो सोनदेव बावडेकर:—थोरले शिवाजीचे कारकीर्दीत नेमल्याची तारीख लागत नाही. या नांवचे कागद दस्तरी नाहीत. माहितीने नांव लिहिले आहे. प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगी दस्तारांत याद आहे त्याजवरून दाखल केले.
- ३ रघुनाथ त्रिमल हणमंते:—थोरले शिवाजीचे कारकीर्दीत नेमल्याची तारीख लागत नाही. या नांवचे कागद दस्तरी नाहीत. माहितीने नांव लिहिले आहे. प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगी दस्तारांत याद आहे त्याजवरून दाखल केले.
- ४ रामचंद्र निळकंठ बावडेकर:—थोरले शिवाजीचे कारकीर्दीत नेमल्याची तारीख लागत नाही. मया अलफचे एक पत्र आहे त्यांत अमात्य असे लिहिले आहे.
- ५ जनार्दन नारायण हणमंते:—थोरले शिवाजीचे कारकीर्दीत नेमल्याची तारीख लागत नाही संभाजी राजाचे कारकीर्दीपर्यंत. कागद नाहीत. प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगी दस्तारांत याद आहे त्याजवरून दाखल केले.
- ६ रघुनाथपंत हणमंते:—राजाराम राजाची कारकीर्द. नेमल्याची तारीख लागत नाही. कागद नाहीत.

(150) The information under this head is taken not from the diaries but from a memo. prepared in and kept in the records of the Satara Raja.

1. Balkrishna Mahadeo Hanamante.—Some Inams were granted to him in A. D. 1713-14.
2. Nilo Sondeo Bavadekar.
3. Raghunath Trimal Hanamante.
4. Ramchaudra Nilkantha Bavadekar.—He is referred to as Amatya in a document dated A. D. 1699-1700.
5. Janardan Narayan.
6. Raghunathpant Hanamante.

- ७ परशराम त्रिंबकः—नेमल्याची तारीख नाही, परंतु तिसा मया अलफचे सरंजामाचे कागद आहेत व इहिदे अशर मया व अलफ साली प्रतिनिधि पद दिले. पन्हाळा वगैरे कांहीं सरंजाम दिल्याचे कागद आहेत.
- ८ भगवंतराव रामचंद्र बावडेकरः—नेमल्याची तारीख नाही, परंतु या नावचे पत्र समान अशरीनचे दसरी आहे. सरंजाम दिलेबद्दल कागद नाहीत.
- ९ आपाजी बाबुराव हणमंतेः—धाकटे शिवाजी महाराज. या नांवचे कागदपत्र नसल्यामुळे समजत नाही. प्रतापसिंह महाराज यांचे खाजगी दसरांत याद आहे त्यावरून दाखल केले.
- १० अंबुराव पंडित अमात्यः—थोरले शाहूची कारकीर्द. तारीख मिळत नाही, परंतु सरंजाम दिल्याबद्दल कागद आहेत व इहिदे सलासीन मया अलफ साली या नावाने कीर्दीस पत्रे बार असत. संगमनेर वगैरे ठिकाणी सरंजाम.
- ११ महादाजी गदाधर पंडित अमात्यः—नेमल्याची तारीख समजत नाही, परंतु सरंजाम दिल्याचे कागद सित सलासीन मया अलफचे आहेत. परगणे चांदवड वगैरे महाल सरंजाम दिल्याचे कागद आहेत.
- १२ बाबुराव शिवराम अमात्यः—रामराजे व शाहू धाकटे वगैरेची कारकीर्द. नेमल्याची तारीख लागत नाही, परंतु सितैन मया अलफ साली याचे नावे कीर्दीस पत्रे बार आहेत. सरंजामाबद्दल कागद नाहीत.
- १३ निळकंठ बाबुराव अमात्यः—तारीख २६ माहे सवाल मार्गशीर्ष शुद्ध १३ सुरुस न सित सवैन मया अलफ बाबुराव शिवराम यास देवाज्ञा झाली सबब त्याचे पुत्रास वस्त्रे दिली. सरंजामाबद्दल कागद नाहीत.

-
7. Parasharam Trimbak.
8. Bhagwantrao Ramchandra Bavudekar.
9. Apaji Baburao Hanamante.
10. Amburao Pandit Amatya.—Was apponited Amatya in the reign of Shahu.
11. Mahadaji Gadadhar Pandit Amatya.—He is referred to in document dated A. D. 1735-36.
12. Baburao Siwaram Amatya.—Is referred to in document dated A. D. 1759-60.
13. Nilkantha Baburao.—Was on the death of his father Baburao Siwaram appointed to the post of Amatya on 26th Sawal of A. D. 1775-76.

१४ सर्वोत्तमराव बाबुराव अमात्यः—सरंजामाचे वगैरे कागद नाहीत. कागद नाहीत. प्रतापसिंह महाराज याचे खाजगी दप्तारांत याद आहे त्याजवरून दाखल केले.

अमात्य ह्याचे दिमतीचे व फडणीशीचे व मुतालकीचे वगैरे इतर लोक होते तेः—

मुतालिकः—१ तिमानी यमाजी, १ रंगराव उद्धव, १ रामाजी गणेश.

फडणीसः—१ जनार्दन जगजीवन, १ मल्हार खंडेराव.

दप्तरदारः—१ शिवाजी रुद्र, १ हरी गणेश, १ नरसोराम व शिवाजी रुद्र, १ राघो दामोदर, १ सोयरो नरसिंह, १ बावाजी शंकर, १ नारो तुकदेव, १ नारो केशव, १ प्रल्हाद सोयराजी व १ नारो रामचंद्र, १ भगवंत हरी.

लिहिणारः—१ पांडुरंग काशी लिहिणार, १ विठ्ठल नरसिंह दप्तरदार, १ बाळाजी जनार्दन फडणीस, १ केरो कोंडो फडणीस, १ विनायक गंगाधर फडणीस, १ राघो पांडुरंग लिहिणार, १ प्रल्हाद सोयराजी, १ नारो रामचंद्र, १ भगवंतराव.

इ. स. १७०८-९.

तिसा मया व अल्फ.
जमादिलखर १४.

[१५१] परशराम त्रिंबक यावरी स्मामी कृपाळू होऊन

अमात्यपणाचा अधिकार सांगितला. वतन होत पावणें सालिना
१२०००.

14. Sarwottamrao Baburao Amatya.

The Mutaliks, Phadnis and other persons who were in the service of the Amatyas were:—

MUTALIKS.—1 Timaji Yemaji. 1 Rangrao Udhav. 1 Ramaji Ganesh.

PHADNIS.—1 Janardan Jagjivan. 1 Malhar Khanderao.

DAFTARDARS.—1 Siwaji Rudra. 1 Hari Ganesh. 1 Narso Ram and Siwaji Rudra. 1 Ragho Damodar. 1 Soyaro Narsinh. 1 Bawaji Shankar. 1 Naro Tukdeo. 1 Naro Keshav. 1 Pralhad Soyuraji. 1 Naro Ramchandra. 1 Bhagavant Hari.

WRITERS.—1 Pandurang Kasi writer. 1 Vithal Narsinh Daftardar. 1 Balaji Janardan Phadnis. 1 Kero Kondo Phadnis. 1 Ragho Pandurang writer. 1 Pralhad Soyuraji. 1 Naro Ramchandra. 1 Bhagwantrao.

(151) The Raja was pleased to confer on Parsharam Trimbak, the Post of Amatya. His remuneration was 12,000 Hons a year.

A. D. 1708-9.

[१९२] पत्रे विद्यमान राजश्री माधवराव पंडित प्रधान यांचे तर्फेने कारभारी राजश्री
 इ. स. १७७०-७१. विसाजी दादाजी यांचे वेळेस परवानगीचिठ्ठी आली होती; त्याज-
 ळहिचे सबैल मया व अलफ. वरून मशारनिल्लहे मृत्यु पावल्यावर पंडित मशारनिल्लहेकडून
 जमादिलखल ११. राजश्री कृष्णराव अनंत कारभारास सालमजकुरी श्रावणमासी
 आले. तेव्हां पत्रे तयार होऊन शिके जहाले रुखरू राजश्री स्वामी. फेरिस्तावर एकुणांत
 राजश्री पंत अमात्य यांनी करावी. ते कृष्णराव अनंत यांनी गोपाळ नाईक तांबवेकर यांचे
 पत्रावर एकुणांत केलियाबद्दल राजश्री पंत प्रधान यांचे पत्र कृष्णरावास राजश्री पंत
 अमात्य यांनी आणिले. त्याजरून या फेरिस्तावर एकूण एकुणांत आपण करावी झणोन
 कृष्णराव यांनी राजश्री पंत अमात्य यांस आग्रह करीत असतां अमात्य पंतांनी बहुतच
 आग्रह केला कीं, आझीं एकुणांत केली तेच तुझीं. तुमचा आमचा ऐक्यभावे दुसरा अर्थ
 नाही. ऐसा आग्रह करून याही फेरिस्तावर एकुणांत कृष्णरावाची झाली. देणें राजश्री
 स्वामींनीं केलें तदनंतर येथें पद्धत शिके जाहले.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

न्यायाधीश.

[१९३] १ निराजीराव :—नेमल्याची तारीख वगैरे लगली नाही. प्रतापसिंह महाराज
 यांचे खाजगी दसरी एक याद आहे त्यावरून दाखल केलें. कागद नसल्यामुळे समजत नाही.
 २ बाळाजी सोनदेव :—नेमल्याची तारीख वगैरे लगली नाही. प्रतापसिंह महाराज यांचे
 खाजगी दसरी एक याद आहे त्यावरून दाखल केलें. कागद नसल्यामुळे समजत नाही.

(152) The concluding words of this Sanad were to have been
 written by the Pant Amatya. The Peshwa's Kar-
 bari Krishnarao Anant having written the words
 himself in the case of a Sanad given to the Tambvekar, the matter went
 up to the Peshwa. It was ordered that the Pant Amatya should write
 the concluding words. The Pant Amatya however refused to do so on
 this occasion alleging that it was the same whether the words were writ-
 ten by himself or by Krishnarao Anant.

(153) The information under this head is taken not from the
 diaries but from a memo prepared in and kept in the records of the
 Satara Raja.

1. Nirajirao.
2. Balaji Sondeo.

- १ सखो विठ्ठल न्यायाधीश :—नेमल्याची तारीख लागली नाही, परंतु सरंजाम वगैरे दिल्याचे कागद तिसा मया अलफचे कागद आहेत त्यांत छिहिले आहे. कारकीर्द शाहू महाराज. सुभा व्याघ्रगड वगैरे सरंजामास.
- ४ होनाजी पंडित न्यायाधीश :—पेशजी सेनाकर्ते हुदा होता तो दूर करून हल्ली न्यायाधीशाचा हुदा सांगितला. छ ९ सवाल सुरूसन सलास “ अशर मया अलफ ” सदरहु नांवची कारकीर्द सुरूसन सित अशरीनपर्यंत लागली आहे असे त्यास सरंजाम दिल्याबद्दल खतावणी व यादी वगैरे आहेत त्याजवरून समजते.
- ५ काशीराव अनंत न्यायाधीश :—पेशजी होनाजी अनंत न्यायाधीश होते ते फत्तेसिंग भोसले याचेबरोबर फौजेनिशीं असून कैलासवासी जाहले, सबब मशारनिल्लेचे बंधु काशीराव अनंत यांस न्यायाधीशपणाचा किताब देऊन पेशजींचा सरंजाम दिला. सुरूसन सबा अशरीन मया अलफ. व काशीराव अनंत यांचे कारकीर्दीतील कागद अर्बा सलासीनपर्यंत आहेत. सरकार नांदेड वगैरे ठिकाणी सरंजाम.
- ६ खंडेराव काशी न्यायाधीश :—पेशजी त्याचे बाप होते, ते वृद्ध झाले सबब मशारनिल्लेस धंदा सांगितला, छ २९ जिल्हाद सन इहिदे समसैन राजशक ७७ प्रमादी नाम संवत्सरे. कारकीर्द शाहू महाराजाचा दत्तक राजाराम याची आहे. सरकार पाथरी वगैरे महाल सरंजामास.
- ७ अपाजी खंडेराव न्यायाधीश :—अर्बा सबैन मया अलफ राजशक १०० सालीं वखें दिली. नेमणूक १००० व शिवाय सरंजाम.

3. Sakho Vithal Nyayadhish.—There is a record of Saramjam being given to him in A. D. 1708-9. The Saramjam consisted of the Subha of Vyaghragarh &c.
4. Honaji Pandit.—Who held the office of Senakarte was in A.D. 1712-13 appointed Nyayadhish and continued in that Post till A. D. 1725-26.
5. Kasirao Anant Nyayadhish.—The former Nyayadhish, Honaji Anant who accompanied Fatesing Bhosle with his army having died, his brother Kasirao Anant was made Nyayadhish. His Saramjam consisted of Sarkar Nanded &c.
6. Khanderao Kasi Nyayadhish.—The father of Khanderao Kasi having become old, he was appointed to the post of Nyayadhish in A. D. 1750-51. His Saramjam consisted of Sirkar Pathari and other Mahals.
7. Apaji Khanderao Nyayadhish.—He was appointed in A. D. 1773-74. He was given a yearly Salary of 1,000 ; in addition to Saramjam. The Mutaliks, Phalnis and other persons who were in the service of

न्यायाधीश यांचे दिमतीचे व फडणिशीचे व मुतालकीचे वगैरे इतर लोक होते ते:—
१ केलो मल्हार फडणीस व मुतालिक, १ जिवजी गोविंद पोतनीस, १ निरंजन दुबाजी मुजुमदार १ खंडोराम सबनीस, १ गोविंद मल्हार मुतालिक.

[१५४] राजश्री खंडेराव काशी न्यायाधीश याजकडे बाबतियाबद्दल मुकासे पेशजी-
इ. स. १७५२-५३. पासून आहेत, तेणेंप्रमाणें करार महाला निहाय वितपशील छ २७
सलास खमसैन मया व अलफ. रोजी बार असे.
सावान १५.

सरकार कानूर:—१ परगणे कानूर, १ परगणे शेवाळे, १ परगणे अणशिगे, १ परगणे मनाटे, १ परगणे पुसद, १ परगणे कोरटे, १ कसबे इंगवळी, १ कसबा ठाणकी, एकूण ८.

संस्थान नांदेड:—॥- परगणे नांदेड, ॥- परगणे व संमत, १ परगणे वसे, १ कसबा खेड, एकूण ३.

संस्थान मेहेकर:—॥- आहांगपूर, १ परगणे शिरपूर, १ परगणे बाकंद, १ परगणे मलकापूर पागे, १ परगणे जाफराबाद, १ परगणे देऊळघाट, १ परगणे साकरखेडळ, एकूण ६॥.

संस्थान वेताळवाडी:—१ परगणे सावेली, १ परगणे चांडोलवेग, एकूण २.

पत्र फिरवून महाल व देहाये.

संस्थान पाथरी:—१ परगणे शेवली, १ परगणे जितूर, १ परगणे झरी, १ परगणे पांचोगांव, १ परगणे परधणी, ॥- परगणे हवेली पाथरी, १ कसबा भोगाव, एकूण १॥.

संस्थान वाशीम:—१ परगणे आंबडे नागनाथ, १ परगणे बालहणी, १ परगणे नडशी, १ परगणे कलमनुरी, १ कसबा टाकळी कुंभकर्णाचा, एकूण ५.

संस्थान जालनापूर:—१ परगणे आंधेगांव, १ परगणे राजणी, एकूण २.

संस्थान धारूर:—१ परगणे पाहजरे, १ परगणे शेळगांव, एकूण २.

मुकासे एकंदर पत्र दिलें छ २७ रोजी बार असे.

एकूण महाल ३५ पस्तीस यांस आपलीं ताकीदपत्रें सन सलास खमसैनची देऊन अंमल सुरळीत चाले तें करणें छानून राजश्री पंत प्रधान यांसी पत्र दिलें पा. हुजूर.

the Nyayadhish, were:—

1 Keso Malhar Phandnis and Mutalik. 1 Jivji Govind Potnis. 1 Niranjan Dubaji Mujumdar.—1 Khanderam Sabnis. 1 Govind Malhar Mutalik.

A. D. 1752-53.

(154) The Mahals held in Saramjam by Khanderao Kasi Nyayadhish are specified in this Sanad.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

दाभाडे सेनापति,

[१९९] १ तुकोजी चोर:—शिवाजी महाराजांचे कारकीर्दीत नेमल्याची माहिती मिळते.

२ माणकोजी दहातोंडे:—शिवाजी महाराजांचे कारकीर्दीत नेमल्याची माहिती मिळते.

३ नेताजी पालकर:—शिवाजी महाराजांचे कारकीर्दीत नेमल्याची माहिती मिळते.

४ प्रतापराव गुजर:—शिवाजी महाराजांचे कारकीर्दीत नेमल्याची माहिती मिळते.

५ बासाजी मोहिते हंबीरराव:—संभाजी महाराज यांचे कारकीर्दीत नेमल्याची माहिती मिळते.

६ महादाजी पानसबाळ:—राजारामसाहेब यांनी नेमल्याची माहिती मिळते. याचा वर्ग दुसरीकडे.

७ संताजी घोरपडे:—राजारामसाहेब यांनी नेमल्याची माहिती मिळते. दुसरीकडे वर्ग छप्करांत.

८ धर्माजी जाधव:—राजारामसाहेब यांनी नेमल्याची माहिती मिळते. दुसरीकडे वर्ग छप्करांत.

९ जयसिंग जाधव:—कधी नेमले ती तारीख समजत नाही, परंतु सन १७०९ यास सेनापति असे लिहिले आहे.

(155) The information under this head is taken not from the diaries but from a memo. prepared in and kept in the records of the Satara Raja.

1. Tukoji Chour.
2. Maukoji Dahatonde.
3. Netaji Palkar.
4. Prataprao Gujar.
5. Basaji Mohite Hanubirrao.
6. Mahadaji Panasbal.
7. Santaji Ghorpade.
8. Dhanaji Jadhav.
9. Jaysing Jadhav.—He is referred to as Senapati in a document dated A. D. 1709.

१० मानसिंगराव मोरे:—सन १७०९ सालांत यांस सेनापति असें लिहिलें आहे.

१०(अ) चंद्रसेन जाधव:—या नांवचा कागद झालेला आढळत नाही परंतु हा मनुष्य या दिमतीत असे.

११ संताजी जाधव:—मुकाम किल्ले सातारा येथें छ १६ जिल्काद इसजे अशर रोजी बळें दिली.

१२ खंडेराव दाभाडे:—खमस अशरीन मया अलफ.

१३ त्रिंबकराव दाभाडे:—छ २९ जमादिलाखर माघ शुद्ध १ सौम्य नाम संवत्सरे सुरूसन सलासीन मया अलफ.

१४ यशवंतराव दाभाडे छ १७ रविलाखर अश्विन बहुल ४१९ भृगुवार विरोधिकृत नाम संवत्सरे सुरूसन सलासीन मया अलफ. ४ ००१ १०३

[१९६] कित्ता सनद छ ८ रोज राजश्री खंडेराव दाभाडे यांस पेशजी सेनाखासखे-

ह. स. १७१६-१७. लीचा धंदा होता तो दूर करून हल्लीं राजश्री मानसिंग मोरे यांस सेनापति होती ते दूर करून हल्लीं यांस सेनापति सांगितली असे, यांस वेतन देखील चाकर सालिना होन पातशाही १००००. सफर १०.

✓ [१९७] राजश्री खंडेराव दाभाडे सेनापति यांस जाब जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें

ह. स. १७२५-२६. विदित जहालें. लिहिलें कीं अमला मंदरचा मरंजाम निमरे राजश्री कान्होजी भोसले यांस घावयास कबूल करून आणाय्याची आज्ञा मोहरम १५. केली त्यावरून त्याचें चित्त ठिकाणीं ठेविलें, ऐसें असतां तें कार्य

10. Mansing Rao More.—He is referred to as Senapati in a document dated A. D. 1709.

10(A) Chandrasen Jadhav.

11. Santaji Jadhav.—He was given clothes at the fort of Satara in A. D. 1711-12.

12. Khanderao Dabhade A. D. 1724-25.

13. Trimbakrao Dabhade A. D. 1729-30.

14. Yeshwantrao Dabhade A. D. 1729-30.

(156) Khanderao Dabhade Senakhaskhel was appointed Senapati, in place of Mansing More. The annual emoluments of the office were 10,000 Hons.

(157) Khanderao Dabhade Senapati wrote to the Raja expressing his regret that though he, the Senapati, had at the Raja's request consented to surrender half his Saramjam to Kanoji Bhosle in order to conciliate him, and bring him to the Raja, that duty was entrusted to the Pant Pradhan, and prayed

राजश्री पंतप्रधान यांस सांगितलें. उत्तम जहालें. याउपरी सेवकाकडील सरंजाम येथेपूर्वक येविला बाहिजे झणून लिहिलें, व राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि व. राजश्री नारोराव मंत्री यांनीं येविवर्षीं विनंति केली. तुझांस दक्षण प्रांतें मसलतेस जाण्याचा प्रसंग प्राप्त झाला आहे. फौजेचा गाहा करून विजयादशमीकारणें यावें लागतें येविवर्षीं आज्ञा केलीच आहे. तुमचा पूर्वील सरंजामाचे ताकीदरोखे पाठविले आहेत. दमन्याच्या मुद्दतें फौजेचा गाहा करून स्वार होऊन येणें. लोकमनसबा सिद्धीस पाठवावा लागतो हें जाणून स्वामी संतोष पावे तें करणें. १.

[१९८] कितापत्रें.—१ राजश्री सेनापति यास पत्र जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें, इ. स. १७१६-१७. प्रविष्ट झालें. आपले पोटांत सांप्रत शूळवेथ जहाली तेणेंकरून सबा अशर मया व अलफ. बहुत श्रमी झालों. स्वामीचे पुण्येंकरून कांहीं आरोग्य झालें झणून जिल्हेज २६. लिहिलें, विदित झालें. वेथ उताराखाली पडली याणेंकरून चित्त संतोषातें पावलें. याउपर औषधउपाय करून वेथा निशैल्य झालियाचें वर्तमान लिहिणें.

[१९९] प्रांत गुजराथ निमे राजश्री चिमणाजी बळ्हाळ यांजकडे मुकासा होता तो दूर इ. स. १७२७-२८. करून हल्लीं राजश्री खंडेराव दाभाडे सेनापति यांजकडे जमावा समान अशरीन मया व अलफ. बेगमीस मुकासा दिला. प्रांत मजकूर निमे .II. जिल्हेज २३.

[१६०] चिटणिशी पत्रें.—सरदारास समाधान पत्रें जे, तुमचेविवर्षीं राजश्री सेना- इ. स. १७२६-२७. पति यांनीं सांगितलें तें कळलें. सर्व प्रकारें तुमचें अगत्य आहे. सित अशरीन मया व अलफ. स्वामी तुमचें ऊर्जित करणें तें करतील झणोन पत्रें व खचरें राजव २९. पाठवून देणें झणोन:— १. राजश्री कंठाजी कदम, १ राजश्री कृष्णाजी दाभाडे, १ रघूजी कदम, १ पिलाजी गायकवाड, एकूण ४.

that his former Sarumjam might be restored to him. His prayer was granted and he was directed to be ready with his army to proceed on a campaign to the South as previously ordered.

(158) The Senapati was suffering from some stomach complaint; satisfaction was expressed that he was now recovering..
A. D. 1716-17.

(159) Half the Guzeralib was formerly given in Mokasa to Chimnaji Ballal. It was now made over to Khanderao Dabhade Senapati.
A. D. 1727-28.

(160) Pilaji Gaikwad, Raghoji Kadam and other Sardars were informed that the Senapati had spoken highly about them, that the Raja took an interest in their welfare, and that they would be raised to higher positions.
A. D. 1726-27.

[१६१] राजश्री दमाजी गायकवाड यास समाधान पत्र जे, पिछाजी गायकवाड यासी
 इ. स. १७३१-३२. धोगडसिंगानें दंगा केला त्यामार्गे तुझी हिंमत धरून अंगेजनी
 इच्छे सलसीन मया व अलफ. बरीच केली झणून राजश्री यशवंतराव दाभाडे सेनापतीने लिहिलें
 19 April 1732 जिल्हाद्वारे १७३२ त्यावरून विदित जालें. तरी होणार ते गोष्ट झाली. त्याचा सेव
 न करणें. तुझांविषयी सेनापति यासी आज्ञा केली आहे, ते तुमचें उभारणी करून चालवली-
 ल. तुझी त्यांचे हुकुमाप्रमाणें वर्तणूक करणें झणून पत्र १ वैशाख शुद्ध प्रतिपदा.

राजकीय(ब)इतर माहिती.

रघुजी भोसले.

- ✓ [१६२] राजश्री रघुजी भोसले यास राजपत्र जे, या प्रांते कित्येक मनसुबा येऊन प्रस
 इ. स. १७२६-२७. झाला आहे. स्वामींनीं कुल फौजांचा गाहा करविला आहे. तुझीही
 सवा अशरीन मया व अलफ. पत्रदर्शनी फौजेनिशी येणें.
 सावान १. २२-३-१७२७
- ✓ [१६३] राजश्री कान्होजी भोसले यास आज्ञा केली ऐसी जे, तुझी स्वामींचे दर्शनास
 इ. स. १७२६-२७. हुजूर आलेत. राजश्री राणोजी भोसले हुजूर होते, त्यास स्वामींनीं
 सवा अशरीन मया व अलफ. तुझां उभयतांचें समाधान करून सरंजामाची वांटणी करून दिले
 रमजान ७. असे. वितपशील मसुरचे मुकामी:-
 18-4-1727

(161) Dhogadsing raised an insurrection against Pilaji Gaikwad.
 A. D. 1731-32. After Pilaji's death, Damaji Gaikwad fought
 courageously with Dhogadsing. Yeshwantrao Da-
 bhade having reported the fact to the Raja, a letter was addressed to
 Damaji intimating to him that the inevitable had occurred, that he should
 not feel sorry for it and that the Senapati would make suitable provision
 for him.

(162) Raghoji Bhosle was directed to repair
 A. D. 1726-27. to Satara with his army.

(163) A division of Kanoji Bhosle's Saramjam was effected; of the
 A. D. 1726-27. Saramjam granted through 2-3rds Peshwa and
 3-4ths of the Saramjam granted by the Raja were
 given to Kanoji, and the rest to his brother Kanoji and Raghoji. The

राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान याचे विद्यमाने सरंजाम करार करून दिला आहे त्यापैकी दोन तक्षिमा तुह्मी व राजश्री राणोजी व रघुजी भोसले यास एक तक्षिमा दिला. कलम १.

हल्ली प्रभव संवत्सरी मार्गशीर्षमासी सातारियाचे मुक्कामी स्वामींनी हुजूरून सरंजाम दिला, त्यापैकी तीन तक्षिमा तुह्मी व चौथाई राजश्री राणोजी भोसले व रघुजी भोसले यास सरंजाम दिला कलम १.

येणेप्रमाणे सरंजामाची वांटणी करून देऊन राजश्री राणोजी भोसले यास तुह्मांसमागमें दिले असत. स्वामीचे आज्ञेप्रमाणे तुह्मी मान्य करून स्वामीचे पायाचा शपथ केलात. याउपरी सदरहु वांटणीप्रमाणे सरंजाम त्यास चालवणे. ते व तुह्मी एका विचारें वर्तोन स्वामीकार्य करणे. ते तुमचे महालांत दखल होणार नाहीत. सरंजामाखेरीज परमुलखांत खंडण्या घ्याल त्यापैकी चौथाई सरदारीचा वांटा काढणे; बाकी ऐवज राहील तो तुमचे व राणोजी भोसले ह्याचे फोजेवरहुकूम वांटून घेन जाणे. राणोजी भोसले व रघुजी भोसले तुह्मां दिमतीत दिले असत, तुमचे विचारें स्वामीसेवा करतील. तुह्मी न्याचें चालवावयास अंतर न करणे. तुमचा दुमाला तुह्मी करीत जाणे. सदरहु तहाप्रमाणे वर्ता-यास उभयतांही अंतर न करणे. छ ७ सवाल पत्र १.

[१६४] राजश्री रघुजी भोसले यास खासदस्तकाचें पत्र सादर केलें जे, तुह्मांस ऐव-
 इ. स. १७३४--३५. जाविषयीं वरचेवरी आज्ञापत्रें पाठविलीं परंतु तुह्मी निकाल करून
 जमस सलासीन मया व अलफ. पाठविला नाही, डोळेझांकी करून दिवस चालविले. यानें परिणाम
 रमजान ५. लागतो ऐमें नाही. याउपर हें आज्ञापत्र सादर केलें असे; तरी
 सालगुदस्त व सालमजकूरचे ऐवजाचा निर्वाह करून शिताबीनें पाठविणें. हे गोष्टी तुह्मांपासून
 होत नाही तरी स्वामी विचार करणें तो करतील. मग तुह्मांस विचार भारी पडेल, हें जाणून
 वर्तणूक करणें. या कामास महादजी तोडकर व संताजी तोडकर जासूद पाठविले असत.
 यास दर असांमस रुपये ५० पन्नास प्रमाणें मसाला देविला रुपये १००.

three brothers swore by the Raja's feet to bury all their differences and to live amicably in future. Kanoji was directed to continue to the brothers the share assigned to them, and also to divide 3-4ths of the tributes levied by him in foreign territories between him and Ranoji in the proportion of their respective armies.

(164) The annual tribute due from Raghoji Bhosle was in arrears.

A. D. 1734-35.

Raghoji was frequently written to but without effect. He was now warned that if the amount for the current and the preceding years was not paid, the Raja would take severe steps and that it would then go hard with him.

[१६५] राजश्री रघुजी भोसले यास खासदस्तखताचें पत्र जे, तुझांस दर्शनास येणें

इ. स. १७३५-३६. क्षणोन दोन चार आज्ञापत्रें सादर केलीं असतां यावयाचा विचार
सित सलासीन मया व अलफ. केला नाही यावरून अपूर्व वाटतें. सेवकलोकीं स्वामीची आज्ञा
जमाविलावळ ५. होईल तेजेंप्रमाणें वर्तावें हें उचित आहे. हुजूर यावया अन-
मान करितां हे गोष्टी कार्याची नाही. तुझांस कित्येक प्रयोजनप्रसंगाची आज्ञा कर्तव्य आहे;
यास्तव हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी जे क्षणीं पत्र पावेल ते क्षणीं स्वार होऊन टाको-
टाक स्वामीसंनिध येणें. अतःपर दिवसगतीवरी न घालणें. या कामास लोक दिमत हुके-
बारदार पाटील नाईक पाठविले आहेत यांस मसाला देणें रुपये:-२०० पुंजाजी पवार, २००
राणोजी जाधव, एकूण ४००. छ १३ मिन्ह मसाला भरून दिला.

[१६६] किता हातरोखे बनाम राजश्री रघोजी भोसले सेनासाहेब सुभा यास आज्ञा

इ. स. १७४२-४३. कीं, तुझीं खंडे राजुरीचे मुकामीं दोन लक्ष रुपये यावयाची बोली
सलास अर्बेन मया व अलफ. केली, तो ऐवज अद्याप आला नाही; याजकरितां हल्लीं हुजरे
साबान २. पाठविले असत, तरी यास वेतनांत देणें आणि ऐवज सदरहु
शिताबीनें पाठविणें, क्षणून पत्र १. एकूण मसाला भरून रुपये:—

२०० जथे शिंदोजी साळोखी. १ तुळाजी कदम, १ अबाजी जाधव एकूण २. १००
कान्होजी येलकर जथे प्रतापजी नाईक. १०० संताजी सूळ जथे बुधजी नाईक. एकूण ४००.

[१६७] राजश्री रघुजी भोसले सेनासाहेब सुभा यांसी पत्र जे, तुझांकडील हुजूरचा

इ. स. १७५३-५४. ऐवज येणें व कर्जाबाबद येणें येविषयीं तुझांस आज्ञापत्रें सादर
अर्बा खमसैन मया व अलफ. होतात त्यास अनादर करावा ऐसें नाही. स्वल्पकालें राजश्री
साबान १५. बाळाजी पंडित प्रधान यांच्याही भेटी होतील आणि सर्व सर-

(165) Raghoji Bhosle was often requested to come to the Huzur but without effect. He was now informed that a servant ought to obey his master and that he should repair to the Huzur without a moment's delay as some important mission were to be entrusted to him.

(166) Raghoji Bhosle Sena Sahib Subha was asked to remit two Lacs of Rupees as agreed upon at Khande Rajpuri.

(167) Raghoji Bhosle Sena Sahib Subha was reprimanded for his disregard of Government orders directing him to remit Government dues, and was informed that the Peshwa and other Sardars would soon meet the Raja, and that Raghoji would also have to come on that occasion.

झारही येतील. तेव्हां तुझांसही हुजूर यावे लागेल. साहेबांविना दुसरा परिणाम नाही ऐसें जाणून आजितागाईत कर्जाचा व तुझांकडील ऐवज राहिला असेल तो हुजूर पाठविणें. या कामास (जागा कोरी आहे) पाठविले यासी खर्चास रुपये देणें पत्र १.

इ. स. १७७३-७४. [१६८] राजश्री शहाजी भोसले सेनासोहेब सुभा यांणीं
अर्बा सबैत मया व अलफ. राजश्री स्वामीस नजर वितपशील:—
रविलाखर ६.

५ जवाहीर:—१ तुरा (मोती सर सात दर ३१ प्रमाणें २१७ व दांडी १ साधी सोनियाची.)
१ जिमा मदनाईक पाचेचा व लोलक पाचेचा, १ चौकडा मोती दाणे ४ बनाय सोनें, १ कंठी
मोती ३२ पदक निळाचें बनाय लोलक नीळ, १ शिरपेच मदनाईक पाचेचा व लोलक
पाचेचा. एकूण ५.

१ पोषाख:—१ चिरा पैठणी, १ दुपट्टा जरी पैठणी, १ जामेवार हादली जोडी,
१ किनखाप काशीचा.

१ महालांत:—२ पातळें पैठणी, २ चोळखण पैठणी, २ पासोड्या पैठणी, २ किन-
खाप अमदावादी, एकूण ८.

१ पट्टे वारदार मकणा हत्ती:—१ सिरि बनाती, १ गाशा बनाती, २ लंगर व बेडी
लोखंडाची, २ कंठबंधन व नमदा, एकूण ६.

१ घोडा सरंजामासुद्धां. एकूण ९.

येणेंप्रमाणें पाठविलीं तीं गोपाळ शेषाद्री कारकून नि बत मशारनिल्ले यांनीं हुजूर
येऊन गुदरलीं.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

होळकर.

[१६९] बेशम खंडोजी बिन मल्हारजी होळकर निभे मोकदम मौजे बाफगांव तर्फ खेड

इ. स. १७३४-३५. संमत जुन्नर यांनीं सातारचे मुक्कामीं हुजूर येऊन विनंति केली कीं,
खमस सलासीन मया व अलफ. मौजे मजकूरचे मोकदमीचे तिचे तक्षीमदार आहेत, त्यास बतन-
साबान १८. मुळें कर्जवाम झाले. तें वारावयास मवसर नाही, याजकरितां

(168) A present consisting of 5 Jewels, some clothes, 1 horse,
A. D. 1773-74. 1 Elephant was made to the Raja by Sabaji Bhosle,
Sena Sahib Subha.

(169) Half the Patilki Watan of the village of Wafgaon in Turf
A. D. 1734-35. Khed was purchased by Khandoji bin Malharji
Holkar for Rs. 2,752. The purchase was ratified
by Government, and a Nazar of Rs. 1,000 was imposed.

आपणाजवळी येऊं. बाजीद होऊन आपले तक्षिमेपैकी निमे निमे वतन आपणास विकत देऊन खरेदीखर्चें दिवलीं आहेत. तें स्वामींनीं मनास आणून निमे मोकदमीचे वतनाचीं हुजूरचीं पत्रें आपणांस करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविलें पाहिजे ह्मणून विनंति केली, आणि खरेदीखर्चें दाखविलीं त्याचा मजकूर तपशीलवार अवर्जा बार असे :—

१२५१ रत्नमाजी बिन सुभानजी पाटील वगैरे कराले मोकदमी चौथी तक्षीम नाव, नांगर, वडीलपण, मोहोरपपैकीं निमे मोकदमी व नांव, नांगर, मोहोरप, वडीलपण दिलें व मानपान हक्क, निमे बरहुकूम खरीद शके १६५५ प्रमाथी संवत्सर अधिन शुद्ध दशमी सन अर्बा सलासीन.

१००१ जयराम निळकंठ याची मोकदमी तक्षीम निमेपैकीं निमे दिली. मानपान, हक्क, निमे बरहुकूम खरीदखत शके १६५५ प्रमाथी संवत्सर फाल्गुन वद्य द्वितीया सन अर्बा सलासीन.

५०० रामोजी व हणमार्जा बिन रामाजी वगैरे कराले मोकदम चौथी तक्षीमपैकीं निमे निमे दिली. मानपान हक्क निमे बरहुकूम खरीदखत शके १६५६ आनंद संवत्सर चैत्र शुद्ध नवमी सुरुसन अर्बा सलासीन. एकूण २७५२.

येणेंप्रमाणें खरीदखर्चें आणून दाखविलीं त्यावरून मनास आणितां तिघां तक्षीमदारांनीं आपले मोकदमीपैकीं निमे निमे त्यास दिली. ऐसें जाणोन याजवरी स्वाभी कृपाळू होऊन मौजे मजकूरचें निमे मोकदमीचें वतन यास व याचे वंशपरंपरेनें करून दिलें. या वतनास शेरणी रुपये १००० एक हजार स्वराज्य व मोगलाई अंमल एकूण दुतर्फा करार केले. येविषयीं पत्रें:—१ वतनपत्रें बनाम खंडोजी बिन मल्हारजी होळकर, १ मोकदम, १ देशमुख देशपांडे तर्फे मजकूर, १ देशाधिकारी, १ राजश्री पंतप्रधान, एकूण ५ पत्रें पौष शुद्ध षष्ठी भृगुवासर आनंद संवत्सरे.

[१७०] राजश्री मल्हारजी होळकर यासी आज्ञापत्र जे, राजश्री राय जोगीदास व

इ.स. १७५३-५४. राजश्री राय लछीराम हे राजश्री तुळजाराम वकील हुजूर याचे अर्बा खर्चसून मया व अल्फ. शरीरसंबंधी दिलींत आहेत. त्यास धंदे अलमगीर याजपासून रमजान १३.

चालत होते, हल्लीं चालत नाहीं, ह्मणून हुजूर विदित झालें त्यावरून तुझांस हें आज्ञापत्र सादर केलें जे, तुमचें जाणें हुजूर झालें तरी अगर न झालें तरी रुबीत अगर कागदीं पत्रां सदरहु उभयतां मशारनिस्तेची पूर्ववत् स्थापना करणें ह्मणून आज्ञापत्र १.

(170) Ray Jogidas and Ray Lachiram were related to Tuljaram,

the Huzur agent, and were at Delhi, certain offices

A. D. 1753-54.

enjoyed by their families from the time of Alungir

were not now continued to them. Malharji Holkar was directed either by personal communication on his visit to Delhi, or by a letter in case he did not go there, to arrange for the continuance of their offices to them.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

घोरपडे.

[१७१] राजश्री हिंदुराव घोरपडे ममलकत मदार यांसी पत्र जे, सगुणाबाई व राजश्री
 इ. स. १७३०-३१. मुरारजीराव घोरपडे स्वामीसन्निध आले. उभयतांची स्वामीची
 इहिदे सलासीन मया व अलफ. भेटी झाली. तुझीं केल्या निश्चयाप्रमाणें यास दर्शनास पाठविले
 जमाविलावळ १४. यावरून स्वामी संतोषी झाले. स्वामींनीं सर्व प्रकारें याचा अभि-
 मान भरिला आहे, येविषयीं कित्येक आज्ञा राजश्री नारोराम मंत्री यांस केली आहे. त्यांनीं
 तुझांस लिहिलें आहे. तें वचनें स्वामींचीं मानून आपलें समाधान असों देणें झणून चिटणिशी
 पत्र १.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

कोल्हापूरकर महाराज.

[१७२] मातुश्री आईसाहेब यास राजश्री स्वामींनीं पत्र लिहिलें कीं, वडिलीं आशिर्वाद-
 इ. स. १७२३-२४. पत्र पाठविलें. प्रविष्ट होऊन लेखन अभिप्राय कळोन आला. वडि-
 अर्बा अशरीन मया व अलफ. लीं ममतायुक्त लिहिलें तरी वडिलीं ममतायुक्त परामर्श केला
 रमजान ६. येणेंकरून अनंदावासि जहाली. वखें पाठविलीं तीं प्रविष्ट झालीं.
 हमूरचे पाटलाविषयीं लिहिलें त्यावरून रामजी जाधव यास आज्ञा करून पाटील सोडून देवि-
 ला असे. ते सोडून देतील. लौकरीच गांवास येतील. पत्र १.

[१७३] मातुश्री आईसाहेब मुक्काम पन्हाळा यास पत्र जे, राजश्री नारोराम मंत्री
 इ. स. १७२५-२६. यांच्या पुत्रास कुडाळ प्रांतें वधु योजिली आहे. गतवर्षीं लग्न-
 वित्त अशरीन मया व अलफ. निश्चय करून वडिलांस लिहिलें त्यावरून वडिलीं कार्याचें दस्तक
 रजब १२.. पाठविलें होतें, परंतु गतवर्षीं लग्नप्रसंग राहिला. यंदां वैशाख-

(171) Hindurao Ghorpade Mamalkat Madar was thanked for sending Sagunabai and Murarjirao Ghorpade for an interview with the Raja.
 A. D. 1730-31.

(172) At the desire of Aisahib (of Kolhapur) who is addressed as Matushri the Patil of Hasur was ordered to be set at liberty.
 A. D. 1723-24.

मासी लग्नाचा सिद्धांत करून हें पत्र वडिलांस लिहिलें आहे. तरी वडिलीं कार्याचें दस्तक पाठवावें झणजे मशारानिल्लेचे पुत्र समुदायसहवर्तमान स्वार होऊन येतील. वडिलीं त्याबराबर आपली संगिनात देऊन मुराक्षित त्या स्थळास पाठवून लग्नसिद्धि झाल्यावर आपणास स्वस्तिक्षेम निरुपद्रव प्रविष्ट होतें तें केलें पाहिजे. पत्र १.

[१७४] राजे संभाजीराजे यास व मातोश्री आईसाहेबांस जाब. राजश्री महादजी घाडगे इ. स. १७२८--२९. याचा पुत्र वर आहे तर चिरंजीव चिमाबाईचा निश्चय करावा तिसा अक्षरीन मया व अलफ. झणोन लिहिलें. तर आपण माणसें त्याजकडे पाठवून त्याची मोहोरम १८. माणसें आपलेसांनिध नेऊन निश्चय करणें तो केला पाहिजे. ते पुरातन शरीरसंबंधीच आहेत झणोन पत्रे दोन २.

[१७५] छ मजकुरीं राजश्री स्वामी कऱ्हाडास जाऊन राजश्री संभाजी राजे यांची इ. स. १७३०--३१. भेट १४ वे घटकेस जाहली आणि सांयकाळीं माघारे कऱ्हाडास इहिदे सलासीन मया व अलफ. गेले. मुदपाक कऱ्हाडास केले. कऱ्हाड व जखीणवाडोमध्ये माळा-रमजान १. वरी भेट होऊन कसेबे मजकुरीं श्री कृष्णातीरावरी मुक्काम केले. शके ५७ साधारण नाम संवत्सरे फाल्गुन शुद्ध द्वितीया मंदवासरे.

[१७६] चिरंजीव राजश्री संभाजी राजे यांकडे ठाणें देविलीं येविषयीं पेशजीं आज्ञापत्रे इ. स. १७३०--३१. सादर केलीच आहेत, तरी ठाणीं त्यांचे स्वाधीन करावीं झणून इहिदे सलासीन मया व अलफ. पत्रे देऊन भिवाजी शिंदे व महादजी पवार हुजरे पाठविले यास जिल्काद १७. देविले रुपये:-१० बाबाजी थोरात यास पत्र जे, वडगांवाचें ठाणें

(173) The son of Naro Ram Mantri was to be married to a girl in Kudal Prant. Matushri Aisaheb of Panalla was requested to send a passport for the safe conduct of the bridegroom and his men into the province.

(174) Sambhaji Raja and Matoshri Aisaheb asked the Raja to settle the marriage of Chimabai with Mahadji Ghatge's son. They were informed that the Ghatges were already related to the royal family, and that Sambhaji and Aisaheb should send their men to Ghatge and invite their relations and settle the matter themselves.

A. D. 1730-31. (175) The Raja met Sambhaji Raja at Karad on this date.

A. D. 1730-31. (176) The following Thanas were ordered to be made over to Sambhaji Raja:—

पाहून देणें व हरकचें ठाणें देणें ह्मणून पत्र या कामास मसाला, १० व्यंकटराव नारायण ममलकतमदार यास मांदणीचें ठाणें देणें ह्मणून पत्र, १० आनंदराव साकदेव भिवराव गोविंद यास आळते येथील ठाणें याविषयी, एकूण रुपये ३०.

[१७७] हातरोखा राजश्री संभाजी राजे याचे मुलखांत उपसर्ग देतात, गड, किल्ले कोट

इ. स. १७४०-४१. ठाणीं घेतात, याजकरितां त्यास ताकीदपत्रें देऊन राजश्रीकडील
इहिदे अबैन मया व अलफ. हुजरे पाठविले आहेत. तरी त्याचे प्रांतास उपसर्ग न देणें आणि
जिल्हेज १२. रामचंद्र बाबाजी यास त्यांनीं फोंडे व सुपे कोंकण प्रांतिं पाठविले
आहेत त्यास सामील होऊन ठाणीं व गड किल्ले व प्रांत सोडवून देऊन त्याचा अंमल चाले
ऐसं करणें येविषयीपत्रें व मसाला रुपये :—

राजश्री राघोजी घोरपडे सेनापति पत्र १, मसाला रुपये ०. राजश्री दादुराव नवल-
गुंदकर पत्र १, मसाला रुपये १००. गंगाजळ निर्मळ सगुणाबाई शिंदे मामी पत्र १, मसाला
रुपये १००. राजश्री हिंदुराऊ घोरपडे ममलकतमदार पत्र १, मसाला रुपये ३००.
दौलतराव घोरपडे पत्र १, मसाला रुपये १००. एकूण पत्रें ५ व रु. ६००.

इ. स. १७४०-४१. [१७८] छ २३ रोजी सोमवारी महाराज गजश्री संभाजी
इहिदे अबैन मया व अलफ. राजे आज्ञा घेऊन कोल्हापुरास आपल्या स्थळास गेले.
मोहोरम २०.

[१७९] कित्तापत्रें चिटनिशी फाल्गुन शुद्ध ५ इंदुवासर रोजी संभाजी राजे महाराज
इ. स. १७४४-४५. यांच्या प्रांतांतील जमादार व संस्थानिक वगैरे वाटगे आदीकरून
खमस अबैन मया व अलफ. हसीत होऊन मर्यादेनें वर्तत नाहीं ह्मणून हुजूर विदित झालें,
सफर १२. तरी हे गोष्टी कार्याची नाहीं. याउपरी त्यासी निष्ठापूर्वक मर्यादेनें

1 The Thana of Wadgaon (after destroying the fortifications). 1 The Thana of Harola. 1 The Thana of Madni. 1 The Thana of Alate.

(177) Letters to Ranoji Ghorpade Senapati, Dadurao Navalgundkar, Saugunabai Sinde and Hindurao and Daulat-
A. D. 1740-41. rao Ghorpade directing them to abstain from
plundering the territory of Raja Sambhaji and to recover and surrender to him his forts and stations in Fonde and Supe in Prant Konkan.

(178) On the 23rd of Moharum, Raja Sambhaji took leave
A. D. 1740-41. of the Satara Raja and went back to his kingdom
of Kolhapur.

(179) Government having learnt that the Jamidars, Sansthanics
A. D. 1744-45. &c. (including Ghatge and others) in the territories
of the Sambhaji Raja were behaving rudely with

वर्तणूक करून त्यांचीं पत्रें निष्ठापूर्वक मर्यादेनें वर्ततां ऐशीं स्वामीस येत ते गोष्टी करवें. फिरोन बोभाटा आल्या फौज पाठवून पारपत्य करणें लागेल ऐसें स्पष्ट समजोन वर्तणूक करणें झणून पत्रें.

इ. स. १७४४-४५.

(१८०) राजश्री बाबूराव सदाशीव यास पत्रें २ मजकूर. खमस अर्बैन मया व अलफ. १ चिकोडीपासोन तुंगभद्रेपावेतों मुलूख मारून ताराज केला.

सफर १२.

सोधे, बिदनूर, बंकापूर या तिन्ही संस्थानांपासून टका घेतला. यामुळें राजश्री येऊन रुसवा करून बसले आहेत. तेव्हां तुझीं टका जो चिकोडीपासून तुंगभद्रेपर्यंत तिन्ही संस्थांनं आदीकरून घेतला त्याची चौथाई व हत्ती घोडे निमे येणेंप्रमाणें द्यावयाचा करार करून स्वामींनीं त्यासी शपथ केली आणि हें आज्ञापत्र तुझांस सादर केलें आहे. तर चिकोडीपासून तुंगभद्रेपर्यंत संस्थांनं देखील जो टका घेतला असेल त्याची चौथाई व हत्ती घोडे निमे याप्रमाणें आले आहेत याचे पदरीं घालणें. पावल्याचें कबज हुजूर पाठविणें झणून पत्र.

१ कित्तापत्र कीं. सोध्यास शिवाजी त्रिमल पाठविले होते त्यांकडे संस्थानचा ऐवज पावों दिला नाहीं व शिवाजी त्रिमलास नागवून त्याची अप्रतिष्ठा केली झणून कळों आलें यावरून हें उत्तम केलें नाहीं. तुझीं व ते सेवकपणांत दोन नाहींत. तर सोध्याचा पैका जो घेतला असेल तो त्याचा त्याकडे देणें; व शिवाजी त्रिमलाचा बहुमान करून त्याकडे रवाना करणें. एकूण २.

him, they were directed to submit to his authority, and were told that if they failed to do so, a force would be sent against them, and they would be punished.

(180) Baburao Sadashiv levied contributions from the Sansthans of

A. D. 1744-45.

Bidnur, Bankapur and Sidhi. The Raja (Sambhaji Raja of Kolhapur) being displeased at this levy, the Satara Raja promised to give him the Chouthai, namely, a fourth of the amount and one-half of the number of elephants and horses received. Baburao was directed to carry out this promise.

Baburao was censured for levying the revenue of Sondha and for insulting Siwaji Trimal sent to the province by the Kolhapur Government. He was ordered to apologize to Siwaji Trimal and to remit to him the money levied on him.

[१८१] करवीरवासीयांनीं पार्वती भोसली यासी युद्धप्रसंग केल, त्यास तंत्री पोहोंचवणें
इ. स. १७५२-५३. झणोन ताकीदपत्रें सादर केलीं:—१ राजश्री घनःशाम नारायण
सत्तास समसैन मया व अलफ. मंत्री यासी, १ राजश्री उदाजी चव्हाण यासी, १ राजश्री
मोहोरम २९. शिवाजी साळूखी यासी, १ पार्वती भोसली यास आज्ञा जे, साहि-
त्यपत्रें पाठविलीं आहेत त्याप्रमाणें पारपत्य करणें. एकूण ४.

[१८२] राजमान्य राजश्री कृष्णराव पंडित अमात्य यांस आज्ञा केली ऐमी जे, तुझीं
इ. स. १७५२-५३. विनंतीपत्र पाठविलें प्रविष्ट होऊन लेखनार्थ अवगत जाहला.
सत्तास समसैन मया व अलफ. चिरंजीव राजश्री करवीरवासीयांचा व आपला विवेक जाहला
जमाविलाखर २९. झणोन लिहिलें तें ऐकून साहेबास संतोष पावलें. कर्जदार शिवंदी-
मुळें जाहलों झणोन लेख केला व कर्ज वारलें. चिंता काय आहे? तुझांवरी साहेब (फाटलेलें
आहे) आहे. तुझीं पुरातन एकनिष्ठ, तुमचें चालवणें साहेबांस अवश्यक, कालानुरूप सर्व
गोष्टी घडोन येतील (पुढें फाटलें आहे) समाधान असों देणें झणोन पत्र १.

[१८३] राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यांहीं विनंतीपत्र पाठविलें त्याचें उत्तर जे,
इ. स. १७५२-५३. तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें तें अंगारकाची तहरबाचा विचार
सत्तास समसैन मया व अलफ. लिहिता नाही. व वडिलांकडील उभयतांमध्ये कलह आरंभिला,
जमाविलाखर १५. त्याचें ऐक्य करून घावयाची आज्ञा होती त्याचें उत्तर लिहिलें
नाहीं. बावडेकडील सौरस्य होऊन आला आहे झणून लिहिलें विदित जहालें. त्यास बावडेकरी
व करवीरवासी चिरंजीव यांचा सौरस्य संपादवावें तुझांस उचित. सावताकडील योग ऐक्य
उभयतां होऊन सौरस्य चालेत तें करणें झणून आज्ञापत्र सादर केलें. ताा रामचंद्र पत्र १.

(181) The Raja of Karvir having led an army against Parvatibai
A. D. 1752-53. Bhosle, Ghanasham Narayan Mantri, Udaji Chavan
and Siwaji Salakhe were directed to proceed against him.

(182) A letter to Krishnmarao Pandit Amatya expressing the satis-
A. D. 1752-53. faction of Government at the reconciliation that took
place between him and the Karvir Raja.

(183) A letter to Jagjiwan Pandit Pratimidhi approving his action
A. D. 1752-53. in effecting a reconciliation between the Bowdeker
and the Karvir Raja.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

फत्तेसिंग भोसले अक्कलकोटकर.

- ✓ [१८४] कित्ता पत्रें सरदारांस जे, तुझीं मुलखांत भाऊन जबरदस्तीनें खंडणी आकाराल त्याची सरकारची चौथाई काढावी ऐशी आज्ञा केली आहे. तरी जेथील जो एवज खंडणीचा येईल त्यापैकी चौथाई एवज काढोन साहुकाराजवळी नमा करीत जाणें ह्मणून पत्रें. चिटनिशी पत्रें:—
 ह. स. १७३०-३१. इहिदे सलासीन मया व अलफ. जमादिलाबल १४.
 १ चिरंजीव राजे फत्तेसिंग, १ दावलजीराव सोमवंशी सरलष्कर.

राजकीय (ब) इतर माहिती.

निजाम.

- [१८५] कित्ता पत्रें लष्करचे सरदारांस जे, नबाब निजामनमुलुख यास परगणे जंबुसर वगैरे महाल प्रांत गुजराथ जहागिरा आहेत, तेथें तुझीं धामधूम करून महाल गांवसुद्धां घेतला आहे ह्मणोन हुजूर विदित जाहलें. तर काय वसूल घेतला असेल, तपशिलवार लिहून पाठविणें. याउपरी त्याचे महालीं धामधूम न करणें. या कामास हुजुरे पाठविले त्यास वेतनात:—
 हुजुरे:—जरीलानखान, महादजी कऱ्हाडकर. जामुद.—ह्मसाजी पवार व बहिरजी जाधव.
 ह. स. १७२६-२७. सबा अहरीन मया व अलफ. मोहोरम ७.
 [१८६] परगणे जंबुसर वगैरे महाल प्रांत गुजराथ नबाब निजामनमुलुख यास जहागीर आहेत, तेथें तुझीं धामधूम करता तरी तेथें धामधूम न करणें.
 ह. स. १७२६-२७. सबा अहरीन मया व अलफ. सफर २२.
 ४-१०-१७२६

(184) Fatesing Bhosle and Dawaljirao Somawanshi Sir Laskar were directed to pay to Government one-fourth of the tributes exacted by them in their campaigns.

(185) The officers of the army were directed to report the amount of the revenues recovered by them from the Pargana of Jambusar and other Mahals held in Jaha-

gir by Nizaman-Mulukh, and to abstain from creating any disturbance in the Mahals in future.

(186) The Senapati, Pilaji Gaikwad and Kanthaji Kadam were directed not to molest the Pargana of Jambusar and other Mahals in Guzerath held in Jahagir by Nizaman-Muluk.

१ सेनापतीस, १ पिलाजी गायकवाड, १ कंठाजी कदम, एकूण ३.

✓ [१८७] राजश्री शिंदोजी निंबाळकर याचा जाब जे, नबाब निजामनमुख आसार-
डोबावरी आहे. पुढे विचार करील तो लिहून पाठवीन झणून
इ. स. १७२७-२८. लिहिलें विदित झालें. हुजूर ही बातमी वरचेवर येतच आहे.
समान अशरीन मया व अलफ. याउपर बातमी राखोन गनिमाचें व त्या प्रांतीचें वर्तमान लिहून
जिल्हेज ६. पाठवीत जाणें. पत्र १.
15-7-1727

✓ [१८८] कित्तापत्रें मजकूर जे, भागानगर व वराड व देवगड चांदे या प्रांते स्वारी
इ. स. १७२८-२९. जाणार झणोन हुजूर विदित झालें. ऐसीयास नवाबाचा व
तिघा अशरीन मया व अलफ. स्वामीचा सल्ला आहे. यास्तव त्या प्रांती फौज गेलियां नबाब
जमादिलाखर २५. अजुर्दा होऊन सल्लाचास विशेष होतो; यास्तव भागानगर व
15-1-1729 वराड व चांदे व देवगड या प्रांती एकंदर स्वारीस नच जाणें झणोन पत्रें, धामधूम न करणें झणोन.

राजश्री पंत प्रतिनिधि व फत्तेसिंग बाबा भोसले; कानोजी भोसले प्रधान व सरळण्कर
राणोजी भोसले.

[१८९] अजम अबदुल्लाखान याची कन्या सुरतेहून औरंगाबादेस येत होती त्यासी
इ. स. १७३५-३६. मार्गी येतां नवापुरानजीक राजश्री बाबुराव दाभाडे सेनाखास-
सित सल्लाखान मया व अलफ. गेल यांणीं अटकावून ठेविली झणून हुजूर विदित झालें. तरी
मोहरम ३. नवाबाचा व स्वामीचा स्नेह, अबदुल्लाखान त्याचे दिवाण, त्याची
कन्या अटकावारी हे गोष्टी कार्याची नव्हे. प्रस्तुत नवाबांनीं व राजश्री पंत सुमंत यांणीं व
खान महारनिलहेर्नीं कित्येकविषयीं लिहिलें त्यावरून आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी तुझीं

(187) Sidaji Nimbelkar informed the Raja that Nabob Nizamian-Mulak was at Asarleb and that he would communicate the Nabob's future plans when settled.
A. D. 1737-28.

(188) The Raja was informed that some of his officers desired to lead a campaign into Bhaganagar, Berar and Devgad Chande. As it was thought that this would lead to hostilities with the Nabob who was at peace with Government the Raja directed the Pratinidhi, Fatesing Bhosle, the Pradhan and Kanoji Bhosle to give up the idea.
A. D. 1728-29.

(189) A daughter of Abdullakhan, Divan of the Nabob while on her way from Surat to Aurangabad was arrested near Nawapur by Baburao Dabhaide Senakhaskhel and kept in confinement. The Nabob, Pant Sumant, and Abdullakhan

बाबुरायास ताकीद करून कन्यासमेत भार बारदारी वस्तभाव देखील निरोप देऊन शहरास मुखरूप पोहोचवणें. स्वामीच्या स्नेहास अंतर होई ऐशी गोष्ट न करणें; याउपरी घडीचा विलंब न लावितां निरोप देवणें. त्याची वस्तभाव पावल्याची रसीद घेऊन हुजूर पाठविणें. या कामास कमाजी भाकरे व जिवनराव कदम दिमत हुद्दे पाठविले यासी दर असामीस रुपये २०० एकूण चारशें रुपये देणें झणून पत्रें हातरोखे येणेंप्रमाणें पत्र :—

१ उमाबाई दाभाडी याजकडे रुपये १०० एकशें पत्र, १ राजश्री बाबुराव सेना-स्वासखेल याजकडे रुपये ३०० तीनशें एकूण पत्रें २.

राजकीय (ब) इतर माहिती. १७८१.१.२

पोर्तुगीज.

[१९०] गोवेकर विजरे यांचा व स्वामीचा स्नेह जाहला आहे, ऐशीयास याच्या प्रांते

इ. स. १७२७-२८. धामधूम न करणें झणोन पत्र :—१ रामचंद्र महादेव यासी पत्र समान अशरीन मया व अलफ. जे, वसई वळणें वगेरे बंदरी धामधूम न करणें, १ पिलाजी गाय-रविलावल ४. कवाड. एकूण २.

इ. स. १७२७-२८. [१९१] गोवेकर विजरे यांचा व स्वामीचा स्नेह झाला समान अशरीन मया व अलफ. आहे. त्याणीं दारुगोळा व शिसें रवाना केलें आहे. हद्दी हद्दीतून पोहोचवून देणें झणून दस्तक १.

wrote to the Raja on the subject. Umabai Dabhade was therefore requested to direct Baburao to set the lady at liberty, to safely escort her to Aurungabad with her property, and to be careful to do nothing which would alienate the feelings of the Nabob who was on friendly terms with the Raja. Baburao was also addressed to the same effect.

(190) Government had entered into friendly relations with the Viceroy of Goa. Ranchandra Mahadeo and Pilaji Gaikwad were directed not to attack their territory.

A. D. 1727-28.

(191) The Viceroy at Goa, who was on friendly terms with Government supplied gun-powder and lead. A permit was given for their import into the country.

A. D. 1727-28.

[१९२] राजश्री शेखोजी आंग्रे सरखेल यांस पत्र जे, जुबारुद्दिन फिरंगी तुळांजवळ होता तो हुजूर आला, त्यास स्वामींनीं चाकर ठेविला आहे. ऐशी-
इ. स. १७३१-३२. यास त्याची बाईल तिचें नांव मेरी, तुवादिन गोलंदाज याची लेकी
इसवी सलासीन मया व अलफ. जिल्हाद २८. कुलाबियास आहे तिजला पाठवून देणें झणून, येविशीं पत्र १.

[१९३] रो फोंड सांवत भोसले सरदेसाई प्रांत कुडाळ यास पत्र जे, फिरंगी गोवेकर
इ. स. १७३४-३५. शामलाचा पक्ष धरून त्याचें साहित्य करितो. तुळांसी हर्षामर्ष
खमस सलासीन मया व अलफ. वाढविला आहे झणून विदित झालें. तरी शामलास नस्तनाबूद
जमादिलाखर १७. करणें स्वामीस जरूर आहे असें असतां शामलाचें साहित्य कर-
तील त्याचें पारपत्य केलेंच पाहिजे. येविशींचा कित्येक अर्थ सांगोन राजश्री रामकृष्ण
चिमणाजी पाठविले आहेत हे तुळांस सांगतील तो अर्थ मनास आणून विचार करणें झणून
पत्र १.

[१९४] कित्ता एक पत्र चिटणिसी बनाम जयराम सांवत व रामचंद्र सांवत भोसले
इ. स. १७३८-३९. सरदेसाई प्रांत कुडाळ यास आज्ञा कीं, फिरंगियाकडील मातबर
सिवा सलासीन मया व अलफ. मनुष्य हुजूर आणविले आहेत. त्यास आणावयास हुजूरून स्वार
जिल्हेम १२. व प्यादे पाठविलें असत. तरी तुळां फिरंगियाकडील भले माणूस
येतील त्यांसमागमें आपणांकडील जमाव देऊन घाटमाथां पोहोंचवून देणें. ते येथे आल्या-
नंतर अर्थांतर मनास आणून विचारणा कर्तव्य ती केली जाईल झणून पत्र १.

(192) A Portuguese who was serving under Shekhoji Angria came to Huzur and was employed by the Raja. Shekoji A. D. 1731-32. was directed to send the man's wife named Mary who was at Kulaba.

(193) Government was informed that the Portuguese of Goa was assisting the Sidhi and acting in opposition to A. D. 1734-35. Fond Sawant. Ramkrishna Chimmaji was there-fore sent to the Sawant with instructions for punishing the Portuguese for assisting the Shamal.

(194) An influential Portuguese was coming into the Maratha territory. Jayaram Sawant and Ranchandra Sa- A. D. 1738-39. want Bhosle Sir Dessai of Kudal were directed to escort him to the top of the Ghauts.

तिराज हाक्षिण मेरीम

६-२००

राजकीय (ब) इतर माहिती.

लहान लहान संस्थाने.

[१९५] राजश्री बाजीराव प्रधान यास पत्र जे, तुझीं लांबकानीचा कोट घेतला ते
 इ. स. १७२३-२४. समयीं सुजानसिंग राऊळ यास धरून आणिला. त्याची वस्तभाव
 अर्बी अशरीन मया व अलफ. लुटली क्षणून विदित झालें. ऐशीयास राऊळमजकूर स्वामीच्या
 साबाव ३. पायाशीं निष्ठेनें वर्तो अशी उमेद धरितात याकरितां सुजानसिंग
 यास सोडून देणें. वस्तभाव घेतली असेल फिरोन देणें:—

१ सुजानसिंग राऊळ यास पत्र जे, तुझीं लिहिलें राजश्री बाजीराव प्रधान याणीं आपण्णस
 धरून आणिलें, वस्तभाव लुटोननेली क्षणून लिहिलें त्यावरून प्रधान पंतास आज्ञा केली असे.
 तुझांस सोडून देतील. वस्तभाव नेली असेल ते देतील. तुझीं स्वामीकार्यास अंतर केला नाही.
 स्वामीस तुमचें अगत्य आहे तुझीं हुजूर भेटीस येणें. स्वामी तुमचें ऊर्जात करतील.

[१९६] निःशिशी पत्रें फाल्गुन शुद्ध प्रतिपदा इंदुवासर राजश्री बाजीराव पंडित
 इ. स. १७२५-२६. प्रधान व श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि यास जे, सोधेकरांनीं राजश्री
 सित अशरीन मया व अलफ. बसवंतराव याकडे कागदपत्र माणसें पाठविलीं. आपला अर्थ लिहून
 जमादिलाखर १९. व सांगोन पाठविला तो त्यांनीं सविस्तर निवेदन केला. ऐशास
 २१-२-१७२६ सोधेकर पुरातन संस्थानिक होते त्यावरी चोहोंकडून मसाला झाला. यामुळें त्याचा अर्थ काहीं
 राहिला नाही. श्रीमी आहेत आणि स्वामीचे ठायीं अकृत्रिम हेत धरितात, त्यांचें चालवणें
 स्वामीस आवश्यक. या निमित्त त्यांचे बोलीचालीविषयीं हुजूरून राजश्री गोपाळराम तुझां-
 ळे पाठविले आहेत. त्यांचे तर्फेनें तुझांशीं बोली करील तदनुरूप करून निर्वाह जीवन-

(195) Bajirao, when he took the fort of Lambkani, made Sujansing
 A. D. 1723-24 prisoner and deprived him of his property. Sujansing applied to the Raja expressing his desire to remain loyal to Government. Bajirao was therefore ordered to set him free. Sujansing was called to the Huzur.

(196) Bajirao Pandit Pradhan and Shrinivas Pandit Pratinidhi
 A. D. 1725-26. were informed that the Raja of Sodhe had sent an ambassador to explain his condition, that he (the Raja) was in embarrassed circumstances that he was an old Sanethanik loyal to Government and that therefore his Sansthan should be saved and a moderate tribute levied.

माफक खंडणीचा भाग वारून घेऊन संस्थानरक्षण होय ते गोष्ट करणें. वरकड कित्येक आज्ञा स्वमुखें गोपाळराम यास केली आहे सांगतां कळों येईल पत्रें:—१ राजश्री प्रतिनिधि, १ राजश्री प्रधान. एकूण २.

इ. स. १७२७-२८.

समाज अशरीन मया व अलफ.
सावान १४.

[१९७] चिटणिशी कागद चैत्र बहुल प्रतिपदा. कानोजी आंग्रे यास पत्र जे, ताजदीअलीखान याची व स्वामीची एखलासी पूर्वीपासून आहे. तुझीं हरएकविशीं गौर करणें झणून पत्र.

✓ [१९८] कित्ता चिटणिशी पत्रें राजश्री राजाधिराज सर्वाई जयसिंग उज्जनी प्रांतें आले

इ. स. १७२९-३०.

सलासीन मया व अलफ.

रमजान १०.

११-३-१७३०

झणून राजश्री दादोराव भीमसेन याणीं हुजूर लिहिलें, ऐसीयास स्वामीचा व त्याचा स्नेह घरोवा पूर्वीपासून चालत आला आहे. त्याचें मनोधारण रक्षण स्वामीस अगत्य, याकरितां त्यानें मनोधारणार्थ राव मशारनिलहे तुझांस लिहितील त्याप्रमाणें वतणूक करून उभयपक्षां स्नेहाभिवृद्धि होय तो अर्थ करणें. मांडोगडचा अर्थ लिहितील. तरी अनमन न करितां मांडोगड त्याचे स्वाधीन करणें. झणून पत्रें:—

१ राजश्री विमणजी बल्लाळ, १ उदाजी पवार, १ मल्हारजी हांळकर, एकूण ३.

[१९९] चिरंजीव राजश्री संभाजी राजे यास पत्र जे, संस्थान सोधे येथून रामचंद्र

इ. स. १७३१-३२.

इसजे सलासीन मया व अलफ.
रजब २५.

नाईक रुसवा करून निघोन सावनूरकराकडे गेले आहेत. तेथून संस्थानास उपद्रव करावा या मतलबावरी आहेत व तुझांकडे अनुसंधान लाविलें आहे. झणून कळों आलें. ऐशास संस्थानचें

(197) Kanoji Angria was informed that the Raja was on friendly terms with Tajdi Alikhan, and was directed to treat him with respect.
A. D. 1727-28.

(198) Dadormo Bhimsen wrote to the Raja that Rajadhiraj Sawai Jayasing had come to the province of Ujen. The Raja communicated the news to Chinnaji Ballal, Udaaji Powar and Malharji Holkar and directed them that in consideration of the old friendship existing with Jayasing every attention should be shown to him, and that in case he demanded the surrender of Mandogad, it should be made over to him without hesitation.
A. D. 1729-30.

(199) The Raja learnt that Ramchandra Naik being dissatisfied with the Sansthan of Sodhe had gone to Sawnur, and that he intended with the assistance of Sambhaji Raje to molest the Sansthan; Sambhaji Raje was requested to give no assistance to Ramchandra Naik.
A. D. 1731-32.

संरक्षण होऊन उपद्रव लागो न यावा हें उभयपक्षां अगत्य आहे. तरी रामचंद्र माहाराज अनुमोदन सहसा न देणें. संस्थानिकाचें संस्थानिकाकडे नातें तें करणें झणून पत्र १.

[२००] किता चिरंजीवास पत्र जे, राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान प्रभव संवत्सरीं

इ. स. १७३१-३२. दक्षिणप्रांते गेले. तेममयीं संस्थान सोधे यावरी कसाला पडला हें
इतके सल्लासीन मया व अलफ. तुझीं जाणतच अहां, आझांकडे संस्थानिकाकडून आया हुजूर
रजब २५. येऊन संस्थानाचा नातवानीचा प्रसंग निवेदन केला. त्यास

संस्थानचा उपद्रव करोन संरक्षण व्हावें या अर्थे दरसाल पांच हजार होन संस्थानाकडे करार केले. त्यास तुमची आमची भेटी झालियावरी संस्थान तुझांकडे दिलें. त्यास संस्थानाची नातवानी जाणोन आझीं आपणाकडील नियत केला होता तो त्यास माफ केला असे. तरी तुझीं त्यास कष्ट न लावणें. त्याचें सर्व प्रकारें चालवणें झणून पत्र २.

[२०१] राजश्री दुर्जनसिंग यास पत्र जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें तें प्रविष्ट झालें,

इ. स. १७३३-३४. लेखनार्थ अवगत झाला. आपली स्थापना आपल्या स्थळासी
अर्बो सल्लासीन मया व अलफ. करावी येविशीं तपशील लिहिले. ऐशीयास राजश्री प्रधानपंत
जमादिलाबल ९. हुजूरदर्शनास येतील त्यासमागमें दर्शनास येणें. तुमच्या वित्तानुरूप होणें तें होईल. राजश्री नारो विठ्ठल व कृष्णाजी पवार व उदाजी पवार त्या प्रांतास रवाना केले आहेत त्यास तुझांविशीं सांगणें तें सांगोन साहित्य करविलें जाईल झणून पत्र १.

[२०२] राणा अनुपसिंग व कुवर पहाडसिंग यांच्या मुलखांत तुझीं धामधूम करितां,

इ. स. १७३५-३६. बडवणी प्रांत बेचिराख केला झणून विदित झालें. तरी बडवणी
सित सल्लासीन मया व अलफ. प्रांतांत तुझांस उभसर्ग करावयास गरज काय ? याउपर ऐसें न
राविलाखर ४.

(200) The Sansthan of Sodhe was attacked by Bajirao Pradhan in

A. D. 1731-32.

his campaign in the South. The Sansthanik having thrown himself on the mercy of the Raja, the

Sansthan was continued to him on condition of his paying a tribute of 5,000 Hons every year. At the interview of the Raja with Sambhaji Raje, the Sansthan was made over to the latter. He was now informed that the tribute fixed was remitted and that no demand should be made on that account.

(201) Durjansing was informed, in reply to his letter asking for

A. D. 1733-34.

re-instatement in his kingdom, that he should come to the Huzur along with Bajirao Peshwa, when the

latter returns from his campaign and that his prayer would then be granted.

(202) Government was informed that Udaji Powar, Raghaji Kadam-

A. D. 1735-36.

rao, Sawai Katsing Kadamrao and Malharji Holkar had attacked the province of Badwani and had com-

करणे. मशारनिलहे स्वामीचे स्थापित आहेत, त्यांचे चालवणे स्वामीस अगत्य आहे. हें जाणोन याच्या मुलखांत एक जरा तोडीस न देणें छणून पत्रे:—

१ उदाजी पवार, १ रघुजी कदमराव व सवाई कटसिंग कदमराव, १ मल्हारजी होळकर, एकूण ३.

[२०३] कित्तापत्र बनाम राजश्री उदाजी पवार यास आज्ञा केली ऐसी जे, राणा मोहन-
इ. स. १७३६-३७. सिंग याचे पुत्र अनुपसिंग व पहाडसिंग यांच्या प्रांतांत तुळीं
सबा सलासीन मया व अलफ. उपसर्ग करितां. मुलुख खराब होतो छणून हुजूर विदित झालें;
साबा ६. ऐशास पूर्वीपासून ते स्वामीशीं निष्ठेनें वर्तत आले आहेत. त्यांचे
चालवणे स्वामीस आवश्यक, असें असतां त्याच्या प्रांतांत धामधूम करून खराबी करावी हे
गोष्टी उत्तम नाहीं. याउपरी त्याच्या मुलखास कोणेंविशीं जास्ती उपद्रव न लावणें. सर्व-
प्रकारें साहित्य करून चालवावयास अंतर न करणें छणून पत्र १.

[२०४] कित्तापत्रें चिटणिशी राजश्री जगदेराय राजे श्रीरंगपट्टण यांचे मामा राजश्री-
इ. स. १७३७-३८. वीरराज हे श्री काशीयात्रेस जात आहेत. स्वार प्यादे समेत
समान सलासीन मया व अलफ. भार बारदारी जातील. तरी तुळीं आपलाले हद्दींतून बेदरका देऊ-
रजब ८. न निरुपद्रव पोहोंचवून देणें. हे स्वामीशीं बहुत स्नेह बरितात.
स्वामीसही त्यांसी स्नेह चालवणें आवश्यक आहे. याकरितां राजश्री वीरराज येतील त्यांची
गौरशीव पोहोंचवून द्यावयास अंतर न करणें छणून पत्र १.

१ राजश्री हिंदुराव घोरपडे ममलकतमडार, १ राजश्री राणोजी शिंदे, १ राजश्री मल्हा-
रजी होळकर. एकूण ३.

pletely devastated it. They were told that Rana Anup-sing and Kuwar Pabadsing were the nominees of Government, and that they had there-
fore no reason to disturb their territory.

(203) Udaji Powar was directed to desist from molesting the
country of Anup-sing and Pabadsing, sons of Rana
A. D. 1736-37. Mohansing as they were behaving loyally towards
Government.

(204) Virraj, maternal uncle of Jagaderaya, Raja of Shrirangpattam
being about to proceed to Benares, Hindurao (Ghor-
A. D. 1737-38. pade Mamlakat-Madar, Ranaji Shinde, and Mal-
harji Holkar were directed to safely escort him through their provinces,
as Jagaderaya was on friendly terms with Government.

[२०१] किता एक पत्र बनाम राजश्री खानगौडा बहादर देसाई परगणे लक्ष्मेश्वर

इ. स. १७३८-३९.

तिसा सलासीन मया व अलफ.

जिल्काद २४.

यास आज्ञा कीं, तुहीं पत्र पाठविलें प्रविष्ट होऊन लेखनाभिप्राय अक्षरशः अवगत झाला. सावनूरकर नबाब यास सख्यप्रसंग-निमित्त प्रयत्न कर्तव्य तो केला, तथापि विवेकावरी न येतां सावनुरीहून कूच करून लक्ष्मेश्वरास आले. कोटास वेढा घालून हस्तगत केलें. पुढें स्थळ व्याप्ती, संस्थान उच्छेद करावा, हे वासना धरून निकर्ष मांडिला आहे. त्यास आपण पूर्वीपासून महाराजाचे स्थापित असो असा अभिमान धरून संस्थानाचें संरक्षण होऊन संकट निवारण करावें झणून लिहिलें व रायाजी दिवाकर हे व निंब पाटील याणीं मुखता सविस्तर अर्थ विदित केला, व राजश्री नारोराम मंत्री याणींही विनंति केली. ऐसीयास तुहीं पुरातन निश्चययुक्त वर्तत आलां आहां. तें स्थळ स्वामीचें असें पूर्ण चितांत कल्पून पाहिलेंही स्थापनायुक्त साहित्यास अंतर झालें नाहीं. पुढें ही अभिमानपूर्वक तुमचें संकट निवारण करून देश स्वस्थ राहवा व तुमच्या हातें कित्येक कार्यप्रयोजनें संपादून घ्यावीं हेंच आवश्यक आहे. सांप्रत राजश्री एसजी भोसले व घनःशाम नरहर यास फौजेनिशीं रवाना केलें आहे. जे आज्ञा कर्तव्य ते त्यास केली आहे. जेणेंकरून तुमचे स्थळाचें संरक्षण होऊन संकट निवारण होय तोच अर्थ करतील. वरकड राजश्री नारोराम मंत्री लिहितील व रायाजी दिवाकर मुखवाचेनें सांगतील, त्यावरून कलेल झणून पत्र. तुहीं वखें पाठविलीं ते पावलीं. येथून तुहांस वखें पाठविलीं असत ते घेणें झणून जाव.

[२०६] राजश्री बिजेसिंग राजे मारवाड यासी राजश्री रामसिंग राजे याणीं द्वेष भाऊ-

इ. स. १७५२-५३.

मलस खमसैन मया व अलफ.

जमादिलाखर ९.

बंदगीच्या येणेंकरून राज्यास अपाय आरंभिला आहे. याभकरितां साहित्यपत्रें जे:-बिजेसिंग याचा पुरातन या राज्याशीं स्नेहभाव चालत आला आहे त्यास रामसिंग मांडलिक संस्थानिक याणीं साहित्य करून मशारनिव्हेस अपाय योजिला. यासी तुहीं मांडलिकास सांगोन रामसिंगाचें साहित्य न होय तें करणें झणून पत्रें दिलीं:—

१ राजश्री मल्हारजी होळकर, १ जयाजी शिंदे, एकूण २.

(205) Khan Ganda Bahadur Desai informed the Raja that notwith-

A. D. 1738-39.

standing his efforts to make peace with the Nabob of Sawnur, the latter attacked Laxmeshwar, took the fort, and was now endeavouring to reduce the town. The Desa prayed that in consideration of his loyalty assistance might be sent to him. Esaji Bhosle and Ghansham Narhar were therefore sent with armies to assist him.

(206) Bijesing, Raja of Marwar was an old ally of Government.

A. D. 1752-53.

His feudatary Rainsing Raja was plotting against him through enmity. Malharji Holkar and Jayaji

राजकीय (क) देशांतील बंडे.

[२०७] कित्ता सनदा सरदारानी वगैरे यासी जे, शहाजी व व्यकोजी निंबाळकर व
 इ. स. १७१३-१४. सोमाजी जगताप व माने एकत्र होऊन जमाव केला आहे. वार्ड-
 भर्बा अघार मया व अलफ. देशी येऊन धामधूम करणार त्यास नतीजा राखावा लागतो. तरी
 जिन्हेज २८. तुझी जमावानिशी येणें. या कामास जासूद यासी मसाले देविले:—

मोरो शामराज यांजकडे जासूद जथे शहाजी जगताप यासी मसाला रुपये (राणोजी
 साळोखी शंकराजी राजे महाडीक याकडे सुभानजी पवार जथे संभाजी काळे यासी मसाला
 रुपये २,) भिकाजी कोकरे जासूद जथे संभाजी काळे (२॥ गोंदजी काळा, २॥ नरसोजी
 चव्हाण,) एकूण ९.

महादजी बाबर देशमुख तर्फे नाणेंघोल यांकडे जासूद जथे संभाजी काळे:—१ बहिरजी
 जगदळा, १ निंबाजी काळा, एकूण २. माणको त्रिमल व चिमणाजी माणकेश्वर व त्रिंबकरा-
 व धायगुडे यांकडे जासूद जथे शहाजी जगताप. रुपये २॥ मकाजी कदम व २॥ शिबोजी
 पवार, एकूण ९.

[२०८] राजश्री जानोजी नाईक निंबाळकर यास पत्र जे, तुझी रंभाजी निंबाळकरा-
 इ. स. १७१५-१६. चा पुत्र मुलनानजी निंबाळकर यास सामील करून घेऊन कर्यात
 सित अघारिन मया व अलफ. अकलुज, दहिगांव या प्रांतांत स्वारी करून मुलूख मारून सत्य-
 रजब १२. नाश केला. किल्ले महिमानगडचे तनखाचे गांव माळशिरस व

Scindia were directed to remonstrate with Ramsing, and to assist Bijesing as far as possible.

(207) Shahaji Nimbalkar, Somaji Jagtap and Mane had joined together and were about to attack the province of Wai. Moro Shamraj, Mahadaji Babar Deshmukh Shankraji Raje Mahadik, Manko Trimal, Chinuaji Mankeshwar and Trimbakrao Dhayagude were therefore called to the Huzur with their armies.

(208) Janoji Naik Nimbalkar, with the assistance of Sultanji, son of Raimbhaji Nimbalkar, attacked the Karyat of Akluj and laid the country waste. He burnt the villages of Malshirus and Medhad, and carried off cattle and women. He was reprimanded for his conduct and was directed to restore the cattle to their respective villages.

मेढद दोन्ही गांव जाळून गुरें ठोरें नेली. बायका आणखी बंद-धरून नेला छणून विदित झालें. ऐशास गांवाचा सत्यनाश करावा, बंद धरून नेऊन नानाप्रकारचा उत्पात करावा हे गोष्ट कांहीं बरी नव्हे. भावाबंदाचा कजिया असला तर त्यासीच समजोन द्यावा. 'मुलखाशीं तालुखा काय आहे? हल्लीं हें पत्र सादर केलें असे. मुलखांत धामधूम न करणें. माळशिरस व मेढद येथील मालमत्तेसी गुरें ठोरें नेला असेल तो फिरोन देणें. जरी देहाय मजकूरचे नागावा देत नाही तरी किल्ले मजकूरचे लोक मुबदला करतील ऐसें जाणून वर्तणूक करणें. पत्र १.

[२०९] कित्ता पत्रें चिटणिशी—राजश्री मोरो जिवाजी यांस जे, चव्हाण दोन्ही

इ. स. १७२६-२७. हजार स्वारांनिशीं तासगांवावरी आला आहे छणून हुजूर वर्त-
सबा अशरीन मया व अलफ. मान आलें. त्यावरून रायाजी जाधव वगैरे जमाव तुझांकडे पाठ-
जिल्हेज १७. विला असे. तुझीं बहुत खबरदार राहणें. गनिमाची बातमी राखो-
न रोज वरचेवरी वर्तमान हुजूर लिहून पाठवावें.

रायाजी जाधवराव यास पत्र—चव्हाण दोन्ही हजार स्वारांनिशीं तासगांवावरी आला छणून वर्तमान हुजूर आलें तरी तुझीं आपला कुलिजमाव मानाजी जाधव याजबरोबर देऊन राजश्री मोरो जिवाजी यांकडे पाठविणें.

इ. स. १७२७-२८. [२१०] चिटणिशी—नागोजी झुंझारराव घाटगे यासी पत्र,
समान अशरीन मया व अलफ. शिरवळांत तमाम गांवगन्ना उपद्रव केला. पैसे काढितां छणून वि-
रजब २. दित झालें तरी स्वदेशांत ऐशी धामधूम करावी हें उचित नाही.
याउपरी गांवगन्ना उपद्रव न करणें. पैसे न काढणें. पत्र १.

इ. स. १७२७-२८. [२११] शिधोजी थोरात यास पत्र, वडोली भिकेश्वर येथील
समान अशरीन मया व अलफ. गुरें तुझीं वळून नेलीं आहेत ते सोडून देणें. पत्र १.
रजब ५.

(209) News reached the Raja that Chavan had proceeded against Tasgaon with 2,000 men. Moro Jiwaji was directed to be on his guard and to send frequent intelligence regarding the enemy to the Raja. Rayaji Jadhavrao's army was sent to his assistance.

(210) Nagoji Zunjarrao Ghatge, pillaged the country about Sirval and removed grain from grain pits. He was rebuked for his conduct and was directed not to molest the country in future.

(211) Sidhoji Thorat forcibly removed the cattle of the village of Vadoli Bhikeshwar. He was directed to restore them.

६. स. १७२७-२८.
समान अक्षरीन मया व अलफ.
सावान ७.

Jan. 1728

[२१२] शिधोजी घोरपदे याचा जाव, उदाजी चव्हाणाची नातमी राखोन वळवळ करील तर नतीजा देणें. चंद्रसेन शिधोजी घोरपदे यांचें वर्तमान लिहिलें विदित झालें!

[२१३] चिटणिसी पत्रें—उदाजी चव्हाण हिंमत बहादर यासी पत्र जे, तुझी विव्ंती-

६. स. १७२८-२९.
तिसा अक्षरीन मया व अलफ.
जमादिलाखर १६.

पत्रें दोन पाठविलीं तीं प्रविष्ट झालीं. लिंगोजी जाधव यांनीं स्वामी संनिध विनंति केली ते सेवकांनींच केली. त्या बोलीप्रमाणें वर्तावयास अंतर न पडे झणून लिहिलें. त्यावरून स्वामी संतोष

पावले. तुझीं एकवचनी आहां. तुझांपासोन बोलिले वचनास वर्तावयास अंतर न पडे हा निशा आहे. ~~झुम~~ श्रीचा बेलभंडार पाठविला तो पावला. प्रस्तुत सेनेसह वर्तमान (जागा कोरी आहे.) पाठविले आहेत तुझीं यांची भेटी घेणें. तुझांपाशीं बोलतील ते स्वामीचीं वचनें आहेत. तुझांस वळें (जागा कोरी आहे.) पाठविलीं आहेत, तीं घेणें झणून पत्र १, लिंगोजी जाधव यास जाव १, एकूण २.

[२१४] माळवे प्रांतीं धामधूम करून खंडण्या करून पैका घेतला. ११३००० डोंगरपूर,

६. स. १७२८-२९.
तिसा अक्षरीन मया व अलफ.
जिल्हाद २.

९०००० नासवाडा, ८०००० झांचवा, खंडणी केली. कांहीं पैका घेतला आणि दोनशें अडीचशें घोडे नेले. एकूण २४३०००.

याखेरीज दाहोद, झोफेदसूत, खंडांके, बोरी या महालांत जेथे पैका निघाला तेथे घेतला. लोक धास्तीनें पळाले. तेथील परें जाऊन भिनाडेदेखील पाडून टाकिलीं. व मांडवगड तलाटी वाटेनें जातां अगदीं लुटिरीं यामुळें तलाटी ओस जहाली झणोन विदित झालें. तर तुझांस माळवे प्रांतीं धामधूम करून पैका घ्यावयास मुखस सराव करावयास गरज काय? याउपर सदरहु पैका तुझी घेतला आहे तो व आणखी जेथे

(212) Sidhoji Thorat was directed to watch the movements of Udaji Chavan and to attack him if he showed any sign of restlessness. Sidhoji was told that the information sent by him about Chandrasen, Sidhoji Ghorpade was received.

(213) Udaji Chavan wrote that he would abide by the promises made on his behalf by Lingoji Jadhav. He was informed that the Raja had confidence in his word, and that he should see a person (not named) who would communicate the Raja's wishes to him. A dress of honour was sent to Udaji.

(214) Raghoji Kadamrao and Sawai Katsing Kadamrao were informed that news had reached Government that they had attacked the province of Malwa and levied the following contributions.—

जो पैसा घेतला असेल तो राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान यांकडे फिरावून देणें. नाहींतर तुमच्या महालीं मुबदला करतील. याउपर माळवे प्रांतीं उपसर्ग न देणें. फिरोन बोमाट येऊ न देणें, झणून रघुजी कदमराव व सवाई कटसिंग कदमराव यासी पत्र १, सदरहूविशीं खंडेराव दाभाडे सेनापति यास १, एकूण २.

[२१९] राजश्री दावलजीराव सोमवंशी सरलष्कर व शिधोजी थोरात व राणोजी

इ. स. १७२९-३०. घोरपडे यांच्या परस्पर भेटी जाहल्या. तर तुझीं व ते एका सलासीन मया व अलफ. विचारें राहोन उदाजी चव्हाणास नतीजा देणें. त्या प्रांतींची ठाणीं-जमादिलाखर ४. तुणीं हस्तगत करून संतोषाचें वर्तमान लिहिणें झणून पत्रें :—

१ दावलजीराव सोमवंशी सरलष्कर, १ जाब दावलजीराव सोमवंशी सरलष्कर, १ जाब शिंदोजी थोरात, १ भिवराव गोविंद, १ राणोजी घोरपडे यास, एकूण ५.

[२१६] कित्तापत्रें तुझीं स्वामीच्या पायाशीं निष्ठा धरून सेवा करून दाखवावी याची

इ. स. १७२९-३०. उमेद धरिली आहे. ऐशास हुजुरून राजश्री दावलजीराव सोमवंशी सलासीन मया व अलफ. सरलष्कर फौजेनिशीं पाठविले असत. त्यांच्या व राजश्री राणोजी जमादिलाखर ४. घोरपडे शिधोजी थोरात यांच्या तुमच्या भेटी झाल्या असतील.

याउपर उदाजी चव्हाणास नतीजा देऊन त्यांचीं ठाणीं हस्तगत करून फत्तेचें वर्तमान लेहून पाठविणें. तुमचें ऊर्जित होईल जाणीजे :—

२५११.३.१६

१ रघुनाथ देसाई परगणे हुकेरी, १ लखम गौडा देसाई परगणे हुकेरी, १ शिवलिंगप्पा देसाई परगणे गोकक, १ मुरार रघुनाथ देसाई परगणे अडगल, १ आपाजी शितोळे,

Dongarpur Rs. 1,13,000. Baswada Rs. 50,000. Zambva Rs. 80,000* Total Rs. 2,43,000 ; that they had extorted money from other places in the province, that they had burnt and demolished houses, and that the inhabitants had consequently left the country. They were rebuked for thus trespassing on the province of Bajirao Pandit and were directed to restore to him all the money they had collected. They were further directed to abstain from plundering the country in future and were told that Bajirao would otherwise retaliate by plundering their territory.

A letter on the same subject was addressed to the Senapati.

(215) Dawalji Somawanshi Sir Laskar, Sidhoji Thorat, and Ranoji Ghorpade, met each other. They were directed to act in concert and put down Udaaji Chavan.

A. D. 1729-30.

(216) Raghunath Desai of Hukeri, Lakhamgowda Desai of Hukeri, Sivalingappa Desai of Gokak &c. were directed to assist the above Sardars.

A. D. 1729-30.

१ कुरारजी शिंदे याजकडील सताजी जाधव, १ त्रिंबकजी घोरपडे, १ शिवाजी घोरपडे, १ बागोजी सावत, १ हुसेनखान यास पत्र, एकूण १०.

[२१७] शिधोजी घोरात यासी पत्र जे, मुलुखामध्ये चौथाईचे रोखे केले. तर सनद
इ. स. १७२९--३०. नसतां करावयास गरज काय? पंचगंगेपलीकडे रोखे करणें.
सकासीन मया व अलफ. अलीकडे एकंदर रोखा न करणें. मसाला रवाना जासूद जेथे
जमाविलाखर १७. गोदजी नाईक रुपये २०.

[२१८] राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान यास जाव जे, राजश्री सर्वाई कटसिंग याणीं
इ. स. १७३०--३१. फौज जमा करून खानदेशांत रोखेपत्र करून धामधूम मांडिली दा:
इतिदे सकासीन मया व अलफ. आहे. तुमची फौज पुढें गेली तरी खटपट करावी या विचारांत पे
जमाविलाखल १४. आहेत. हें वर्तमान राजश्री अमृतराव त्रिंबक याणीं विदित केलें,
त्यावरून राजश्री त्रिंबकराव दाभाडे सेनापति यास व कदमरायास लिहिलें आहे. ऐशास
तुष्णीं करणें तें विचारानुरूप करणें झणून पत्र १.

[२१९] राजश्री फोंड सांवत भोसले सरदेसाई प्रांत कुडाळ वगैरे यांस पत्र जे, राजश्री
इ. स. १७३१--३२. सेखोजी आग्ने सरखेल यासी तुष्णीं हर्षामर्ष वाढविला आहे; आं
इतिदे सकासीन मया व अलफ. मुलखास उपसर्ग देतां झणून हुजूर विदित झालें. ऐशास मशर-
जमाविलाखल १३. निल्हेशी हर्षामर्ष न वाढवणें झणून पूर्वीं वरचेवरी तुष्णांस आज्ञा-
पत्रें सादर झालींच आहेत परंतु तो अर्थ तुष्णीं करीन नाहीं, हे गोष्टी उत्तम नाहीं. याउपर
हर्षामर्ष न वाढवणें व मुलखास उपद्रव न देणें झणून पत्र १.

(217) Sidhoji Thorat was directed to abstain from levying Chow-
thai from Government territory. He was told to
A. D. 1729-30. make demands on the province beyond the Punch
Gunga.

(218) Sawai Katsing had collected an army and was creating a
disturbance in Khandesh. Amrutrao Trimbak
A. D. 1730-31 wrote to say that Sawai intended to resist the
Peshwa's army if it was sent against him. Bajirao was directed to take
action after full consideration and was informed that the Senapati and
Kadamrao were addressed on the subject.

(219) An ill-feeling had arisen between Fod Sawant Bhosle Sir
Desai of Prant Kudal, and Sekhoji Angria. The
A. D. 1731-32. former attacked the territory of the latter. He
was rebuked for his conduct and was directed to desist from molesting
Angria's territory.

[२२०] दक्षण प्रांतीच्या बंदोबस्तानिमित्त राजश्री उदाजी चव्हाण हिंमत बहादर
 इ. स. १७३२-३३. ममलकतमदार यास तुंगभद्रपलीकडे रवाना केले असेत. हे सजदे-
 सलास सलासीन मया व अलफ प्रमाणे अंमल करतील. तुझी आपणाकडील कमावीसदारास
 रविलाबल ३. ताकीद करून याचा अंमल सुरळीत चालेल ते गोष्टी करणे.
 कोणेविशीं खलेल होऊं न देणे झणून चिटणीशी पत्रे:—

१ हिंदुराव घोरपडे, १ सगुणाबाई निंबाळकर, एकूण २.

[२२१] राजश्री फोंड सांवत भोसले सरदेसाई परगणे कुडाळ यांस पत्र जे, त्रिंबक
 इ. स. १७३४-३५. भास्कर कारकून दिमत राजश्री पंत प्रतिनिधि याची भावजई मौजे
 खमस सलासीन मया व अलफ. मुणगे तर्फे साळशी येथे आपले माहेरी अंताजीराम याचे घरी
 मोहोरम १. होती. त्यास तुझांकडील रायाजी साटक याणे गांवावरी स्वारी
 करून अंताजीराम यास कुटुंबासहित धरून नेला. त्यास वरकड अगदीं माणसें सोडून दिलीं,
 आणि त्रिंबक भास्कर हुजूर राहतो झणून याची भावजई अटकावून ठेविली आहे, झणून
 विदित झालें. तरी प्रतिनिधीकडील कारकून, त्याहीमध्ये नव दहा वर्षांची ब्राह्मणाची मूल
 एकटीच अटकेंत ठेवावी हा कोण विचार आहे ? यवनादिकही ऐसें कर्म करणार नाहींत. याउपर
 साटकास हरवजेनें नसीयत करून ब्राह्मणाची मुली सोडून देवणें. येविशीं अंतर सहसा न
 करणें झणून चिटणीशी पत्र १.

[२२२] राजश्री रघुजी भोसले यांस खास दस्तकाचें पत्र जे, कसबे कुपटे परगणे
 इ. स. १७३४-३५. गिरवली येथे राजश्री कानोजी भोसले याचा खासा कविला व
 खमस सलास मया व अलफ. त्यांजकडील लोकांचे कविले आहेत. त्या गांवास तुझी मोर्चे
 रजब ४. लाविले आहेत, झणून हुजूर विदित झालें. तर त्या गांवचे व याचे

(220) Udaji Chavan Himmat Bahadar Mamalkat Madar was sent
 A. D. 1732-33. to keep order in the South beyond the Tunga-
 bhadra.

(221) Rayaji Satak in the service of Fod Sawant Bhosle Sir Desai
 A. D. 1734-35 of Prant Kudal attacked the village of Munge in
 Tarf Salasi and carried away as prisoners Antaji
 Ram and his family including Antaji's girl aged about 9 or 10 who was
 married to a brother of Trimbak Bhaskar, a karkun under the Pratinidhi.
 All the persons with the exception of the girl were subsequently set at
 liberty. Fod Sawant was reprimanded for allowing the Brahmin girl
 to remain in confinement; an act which was characterized as unworthy
 even of a Mahomedan and was directed to release her.

(222) Raghoji Bhosle laid a siege to Kasbe Kupte in Pargane Gir-
 A. D. 1734-35. vali where Kanbji Bhosle's family was living.
 Raghoji was directed to raise the siege.

कविस्थ्याचे वाटे न जाणें झणोन लिहोन लोक दिमत हुद्दे पाठविले यांस रुपये:—

१९० भिकनखान, १९० तुकोजी खळदकर, एकूण ३००.

[२२३] सरदारांस पत्रें कीं, राजश्री कटसिंग कदमराव व दमाजी गायकवाड यांमध्ये

इ. स. १७३४-३५. कलह झाला. याकरितां तुमचे मनांत कांहीं विपर्यास आला समस सल्लाहीन मया व अलफ. असेल तरी हे गोष्टी उचित नाहीं. गायकवाडांनीं कथला केला, ^{सावान} अनुचित केलें, येविशींची कितेक आज्ञा उमाबाई दाभाडे यास केली आहे. ती गायकवाडास तार्कीद करतील. तुमचें समाधान करावयाचें तैसें करतील. याउपर दुसरा अर्थ मनांत न आणणें. गायकवाडाशीं एकंदर कथला न करणें झणून पत्रें सादर केलीं खासदस्तखतार्ची:—

१ राजश्री रघुजी भोसले, १ कृष्णाजी पवार व विश्वासराव, १ उदाजी पवार, एकूण ३.

येणेंप्रमाणें पत्रें देऊन जामूद चाकर रवाना पाठविले. यास दर सरदागकडून रुपये ९० पचास प्रमाणें देविले. जामूद असामी ३ दर ९०=१०० जथे लतीफ नाईक (१० त्रिंबकजी मैराळ, ९० नारोजी कदम,) ९० केशवजी वाळका निसवत सबनीस. एकूण १९०.

[२२४] राजश्री संभाजी आंग्रे याचा जाब कीं, विनंतीपत्रें पाठविलीं प्रविष्ट होऊन

इ. स. १७४०-४१. लेखनार्थ विदित जाहला. कितेक आपले उभयतांच निष्ठेचें ^अ लिहिलें तरी राजश्री कान्होजी आंग्रे यांनीं स्वामीच्या पायाशीं निष्ठेनें सेवा करून दया संपादिली. तुझीही तैशीच दया संपादून घेऊन स्वामी तुमचें मनोदयानुरूप चालवतील. तुमचें मर्व प्रकारें स्वामीस अगत्य आहे. रत्नागिरीचा मनकूर लिहिला तरी राजश्री भगवंतराव पंडित अमात्य स्वामीचे पदरचे आहेत.

(223) A quarrel took place between Karsing Kadamrao and Damaji Gaikwad. It was anticipated that this would lead to an estrangement of feelings between the Gaikwad on one side and Raghoji Bhosle, Krishnuaji Powar, Vishwasrao and Udaji Powar on the other. The latter were informed that the Gaikwad's conduct was improper and that orders had been issued to Umabai Dabha-de to reprimand him. Raghoji Bhosle and others were requested to forget the matter and to continue to be on good terms with the Gaikwad.

(224) Sambhaji Angria was requested not to quarrel about Ratna-giri with Bhagwantrao Pandit Amatya as he was also a servant of Government. Sambhaji was further informed that Fod Sawant had been instructed not to molest his (Angria's) territory.

तुम्हीं त्या स्थळाशीं कलह करावा ऐसें नाहीं. त्याचा तुमचा तह पेशर्जी आहे तेणेंप्रमाणें चालवणें. सावताचा मजकूर लिहिला तरी त्यास पत्र सादर केलें असे, व परभारेही आज्ञा-पत्र सादर केलें असे, झणून:-

१ जाव, १ सांवत यासी पत्रें त्याच्या मुलखांत धामधूम न करणें, एकूण २.

[२२५] राजश्री तुळाजी आंग्रे सरखेल यास आज्ञा जे, तुम्हीं आपला कौल सावकारा-
इ. स. १७४४-४५. स समुद्रांत देतां आणि चालवीत नाहीं ऐसें जाणोन जंजिरे शिधे-
खमस अर्बेन मया व अलफ. दुर्गकरी व तेथील आरमाराशीं कजिया लावितां झणून हुजूर
सुफर १२. विदित झालें. अशाम त्याचे सरदेत त्याचा कौल व तुमचे सरदेत
तुमचा कौल व तुमचे कौलाचे तरांडे त्याचे सरदेत आले, तरी याचा कौल घेऊन यासी रुज-
वातीनें वर्तावें. केवळ तुमच्याच कौलावरी याचे सरदेतून तरांडीं जाऊं येऊं लागलीं झणजे
जंजिरियाचा अंमल कैसा चालेल हा विचार कांहींच ध्यानांत न आणितां कजिया करितां हे
गोष्ट अपूर्व आहे. उचितार्थ वर्तत जाणें. याच्या कौलाखेरीज त्याच्या सरदेतून जें तरांडें
जाईल त्याचें पारपत्य हे करतील. तुम्हीं जंजिरेकराशीं व आरमाराशीं घसघस कराल तर न
करणें. फिरोन बोभाट आलिया स्वामीस मान्य तर नाहीं ऐसें जाणून जंजिरे मजकुरास काढि-
मात्र उपसर्ग न लावणें झणून पत्र १.

[२२६] राजश्री उदाजी चव्हाण यास आज्ञा जे, तुम्हीं विनंतीपत्र पाठविलें राजश्री
इ. स. १७५२-५३. धर्मराव रामाजी याणीं कितेक अर्थ विदित केले. मिरजकर
रालास खमसम मया व अलफ. याणीं तुमच्या मुलखांत उपद्रव आरंभिला आहे तर त्यास आज्ञा-
सफर २६. पत्र सादर केलें आहे. अतःपर तुमचे मुलखांत उपद्रव देणार
नाहीं झणून पत्र १.

(225) Government was informed that Tulaji Angria Sarkhel gave trouble to the fort of Sidhedurg and the fleet at that place. Tulaji was told that Kowls to ships should be issued by him when they come within his limit ; but that when they entered the territory assigned to the fort, fresh Kowls issued by the fort officers were necessary. Tulaji was warned against giving any further trouble in the matter.

(226) Udaji Chavan represented that Mirajkar was causing disturbance in his territory. Orders were accordingly issued to Mirajkar.

[२२७] राजश्री शिवाजी साळोखी यास पत्र जे, तुझ्याकडून राजश्री गोविंद नरसिंह
इ. स. १७५२-५३. आले त्याणीं सविस्तर विनंति केली त्याजवरून अवगत झालें.
सल्लास खमसेन मया व अलफ. हल्लीं करवीरवासीयाची फौज व उदाजी चव्हाण फौजेनसीह
रबिलावल १. भिलवडीवर आले. तर तुझीं एकनिष्ठ सेवक आहां, हल्लीं पंडित
प्रतिनिधीसही रवाना केले आहेत. राजश्री खंडो जगताप व वरकड पथकें यांस पत्रें रवाना
केलीं आहेत. तर तुझीं आपले फौजेचा गाहा करून त्यास तंत्री पोहोंचवणें. साहित्य पत्रें:—

१ मशारनिल्लेस, १ राजश्री अग्रोजी साळोखी यास, १ राजश्री महादाजी शिंदे यास
पत्र, १ राजश्री यशवंतराव बोळेकर यास, १ राजश्री खंडोजी जगताप यास, १ राजश्री
थबाजी भोसले यास, १ राजश्री खत्रोजी शिंदे यास, १ राजश्री संभाजी घोरपडे, १ संताजी
शिंदे यास, १ शिवाजी भोसले, १ राजश्री महादजी शिंदे यास, १ राजश्री पोसजी गायक-
वाड, एकूण ११.

तुझीं हुजूरचीं पथकें असतां उदाजी चव्हाण यास सामील होऊन मिरज प्रांतीं धामधूम
करितां तर सरंजाम दूर केला जाईल. तर देखत आज्ञापत्र राजश्री शिवाजी साळोखी यास
सामील होऊन करवीरवासीयास तंत्री पोहोंचवणें याविशीं पत्रें:—

१ राजश्री शिवाजी भोसले, १ राजश्री यशवंतराव बोळेकर यास, १ राजश्री थबाजी
भोसले, १ महादाजी शिंदे यास, एकूण ४.

[२२८] राजश्री शिंदोजी शिंदे मालणगांवकर यासी आज्ञा जे, तुझीं लिहिलें जे मौजे
इ. स. १७५२-५३. मजकुरावरी डफळेनी फौज येऊन वळती केली तेसमयीं युद्ध
सल्लास खमसेन मया व अलफ. जाहलें झणून तपशील लिहिलें. तर तुझीं एकनिष्ठ सेवक समयास
रबिलावल १०. न चुकाल हें साहेब जाणतच आहेत. तुझीं ठाणें मिरज येथें

(227) The following sirdars were, in concert with Udaji Chavan,
A. D. 1752-53. causing disturbance in the Prant of Miraj. They
were told that they were servants of Government,
and that if they continued to disturb Miraj their Saranjams would be
taken away. They were further directed to join Shiwaji Salokhe at once,
and attack the Raja of Karvir who had come with his army to Bhila-
wadi:—1 Shiwaji Bhosle, 1 Yeshwantrao Wolekar, 1 Thabaji Bhosle,
1 Mahadaji Shinde.

(228) Sidhoji Shinde Malangaokar informed that the army of the
A. D. 1752-53. Duffles had attacked the village and that a fight
had taken place. He was directed to join the force
at Miraj and to repulse the enemy..

सामील होऊन शत्रूस पराभवास पावणें. ठाणें खबरदारीनें राखणें. संक्रमणाचे तीळ शर्करायुक्त पाठविले आहेत, घेणें झणून पत्र १.

[२२९] किल्ले विशाळगडास सरखेल याणीं वेढा घातला तो उठोन जाये तें करणें

इ. स. १७५२-५३. झणून पत्रे:—१ राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि, १ राजश्री
सलास खमसैन मया व अलफ. यमाजीपंत यास, १ राजश्री उदाजी चव्हाण, एकूण ३.
रबिलावल १९.

[२३०] राजश्री उदाजी चव्हाण यासी आज्ञा जे, तुझांस आज्ञा नसतां तुझीं

इ. स. १७५२-५३. खाजगीच्या मुलखांत येऊन मन मानेसारखे रोखे करून रुपये
सलास खमसैन मया व अलफ. घेतलेत आणि निरजेरीं घसघस लावलीत हे अमर्याद गोष्ट
७२७ रबिलावल १२. केलीत. सेवक कोणाचे झणावितां, मुलुख कोणाचा मारितां, ऐसे

अमर्यादेनें तुमचा सरंजाम कैसा राहील. याउपर उत्तम दिसेल तें कर्म करणें झणून पत्र १.

[२३१] शिवाजी खांडेकर यासी पत्र जे, राजश्री हिंमतबहादूर मौजे सोनीस येऊन

इ. स. १७५२-५३. वेढा घातला, हा कोण विचार? तुजला तेथें पाठविलें असतां
सलास खमसैन मया व अलफ. अद्यापि शुद्ध सोडून मन मानेसारखें वर्तणूक करितो. आपले
रबिलावल १९. हद्दींत जात नाहीं तरी बुद्धिवाद करून आपले सरदेत जात तो
अर्थ करणें झणून पत्र १.

[२३२] राजश्री उदाजी चव्हाण यानें सोनई घेतली, पुढें मिरजेवर येणार तर तुझीं सर्व

इ. स. १७५२-५३. एकदिल होऊन मिरजचें ठाणें जतन करून चव्हाण यास त्या
सलास खमसैन मया व अलफ. प्रांतांतून काढून देणें. पत्रे:—१ दुलबाजी पिसाळ यास, १ खत्रोजी
७२७ रबिलावल २६. शिंदे यास, १ संताजी शिंदे, १ महादजी शिंदे, १ पोसजी गायकवाड,

(229) Letters to Udaji Chavan, Pant Pratinidhi and Yemaji Pant directing them to raise the siege which Tulaji Angria had laid to the fort of Vishalgarh.

A. D. 1752-53.

(230) Udaji Chavan was addressed as follows:—

‘ You had the audacity to levy contributions at your pleasure from the Khasgi villages and to engage in a quarrel against Miraj. Whose servant do you call yourself and whose territory do you pillage? How, in the face of these acts can you expect a continuance of the Saramjan? Do whatever you think best.’

A. D. 1752-53.

(231) Himmat Bahadar laid siege to Mouza Soni. Siwaji Khandekar was directed to induce him to go back.

(232) Udaji Chavan having taken Sonai and being about to attack Miraj, the following persons were directed to protect Miraj, and to repulse Udaji:—Dulbaji Pisal,

A. D. 1752-53.

१ गिरापा देसाई परगणे रायबाग, १ कालनाक व शिदनाक महार यास, एकूण ७.

[२३३] तुझांस एकदोन आज्ञापत्रें सादर केलीं कीं, फौजेसुद्धां उठोन जाणें अद्याप
 इ. स. १७५२-५३. गेलात नाहीं. तर हल्लीं पत्तदर्शनीं आपली फौजा आणखी फौज
 सत्तास खमसैन मया व अलफ. फोडून आपले ठिकाणें यास जाणें. चव्हाणापाशीं न राहणें. पत्रें:—
 रविलाखर २६.
 १-२-७७२७ १ यमाजी रुद्र यास, १ आबाजी घाटगे, १ मालोजी घोरपडे,
 १ रताजी चव्हाण, १ मालजी चव्हाण, एकूण ५.

[२३४] राजश्री पंडित प्रतिनिधि यासी पत्रें दोन पाठविलीं जे:—१ राजश्री
 इ. स. १७५२-५३. यमाजीपंत यासी फौजसुद्धां पाठविलेत ते येऊन राजश्री बाबु-
 सत्तास खमसैन मया व अलफ. राव सदाशिव यासी हर्षोमर्ष बसविला हें कांहीं उत्तमात नाहीं.
 रविलाखर ५. तरी फौजसुद्धां राजश्री यमाजीपंतास घेउन जाणें झणून. किछे
 १-२-७७२७ महिपतगड घेतला उत्तम जाहलें झणून पत्र, १ कडेगांवची पेठ उध्वस्त केली, रुपये घेतले,
 पुढेही उत्पात मांडिलात. तरी रुपये फिरोन देणें. पेठ आबाद राहें तें करणें झणून, एकूण २.

[२३५] शिवाजी साळोखे यास पत्र जे, उदाजी चव्हाण तेथून गेले असले तरी तुझीं
 इ. स. १७५२-५३. आपली फौज ठाण्यापुरती ठेवून ठाणें खबरदार राखणें. उरली
 सत्तास खमसैन मया व अलफ. फौज हुजूर पाठविणें. प्रतिनिधि या प्रांती येणार, तरी फौज पाठ-
 रविलाखर ५. वावी. या कामास जासूद नाइकजी मल्हारजी जांबळा यास रुपये
 १० दहा खर्चास देणें पत्र १.

Khatroji Shinde, Santaji Shinde, Mahadaji Shinde, Posji Gaikwad, Gir-
 rappa Desai of Pargana Raybag and Kalnak and Sidnak Mhars.

(233) The following persons were directed to leave Udaji Chavan,
 and to go to their own places with their respective
 A. D. 1752-53. armies:—Yemaji Rudra, Abaji Ghatge, Maloji
 Ghorpade, Rataji Chavan, Malji Chavan.

(234) The Pratinidhi was addressed as follows:—

A. D. 1752-53. You sent Yemaji Pant with an army. He
 came and quarrelled with Baburao Sadashiva. This
 was improper. He should be recalled with his army. You have taken
 the fort of Mahipatgarh. This is good indeed. You made desolate the
 suburb of Kadegaon, levied contribution and are now molesting the
 country. You are now directed to restore the amount levied, and to
 make the suburb prosperous.

(235) The Pratinidhi being about to proceed to Satara, Siwaji
 Salokhe was directed, in case Udaji Chavan had
 A. D. 1752-53. left the country, to send the army to the Huzur,

१ [२३६] राजश्री तुळाजी आंग्रे याणीं किल्ले विशाळगडचा घेरा उध्वंस केला आणि
 इ. स. १७५२-५३. किल्याखालीं राहिला आहे. तरी तुळीं सामील होऊन किल्ले मज-
 सलास खमसैन या व अलफ. कूरच्या घेरियांतून वेढा काढून लावून देणें पत्रें:—
 रविलाखर ६.
 १०.२. १७५३ १ राजश्री कृष्णाजी पंडित अमात्य यासी पत्र, १ राजश्री
 अमृतराव पंडित यासी पत्र, १ राजश्री रामचंद्र सांवत भोसले यास पत्र, १ राजश्री जयराम
 सांवत भोसले यास पत्र, १ राजश्री कान्हेजी शिरके यासी पत्र, १ सदरील, १ राजश्री
 तुळोजी आंग्रे यासी पत्रें जे, तुळीं पत्रदर्शनीं किल्ले मजकूरच्या घेरियांतून उठोन जाणें
 झणून पत्र, एकूण ७.

[२३७] राजश्री अमृतराव पंडित प्रतिनिधि यासी पत्र जे, तुळीं पेशजी सरकारचीं गुरें
 इ. स. १७५२-५३. वळून नेलीं, त्यावरून एक दोन आज्ञापत्रें सादर झालीं परंतु
 सलास खमसैन मया व अलफ. अमान्य करून नाहीं आले. त्यावरून प्रत्युत्तर काय झणावें ? हल्लीं
 रविलाखर ६. पत्रदर्शनीं गुरें सोडून देणें. सविस्तर वर्तमान राजश्री जगन्नाथ
 महादेव सांगतां कळेल. पत्र १.

[२३८] राजश्री पंडित प्रधान याची फौज घाटावर आली त्यास चौकीस राऊत
 इ. स. १७५२-५३. निसबत राजश्री भवानी पंडित राजाज्ञाचे होते. त्याची व याची लढाई
 सलास खमसैन मया व अलफ. झाली. घोडी तीन नेलीं, ते देणें झणून ताकिदी येणें प्रमाणें:—
 रविलाखर २३.
 १ दादो वाघ, १ गणेश बल्लाळ दामले, एकूण २.

keeping a portion for the protection of the station.

(236) Tulaji Angria laid waste the environs of the fort. The fol-
 A. D. 1752-53. lowing officers were directed to jointly raise the
 siege:—

Krishnarao Pandit Amatya, Amrutrao Pandit, Ramchandra Sawant
 Bhosle, Jayram Sawant Bhosle and Kanoji Sirke.

(237) The Pratinidhi on a former occasion carried away Govern-
 A. D. 1752-53. ment cattle. He was directed to restore them ; but
 the orders were not obeyed. A fresh order on the
 subject was issued to him.

(238) A battle took place between the army of the Peshwa when
 A. D. 1752-53. it came over the Ghauts, and the troopers at a
 Chowki belonging to Bhawani Shankar Pandit
 Rajadnya. Three horses, taken away, were ordered to be restored.

इ. स. १७५२-५३.

(२३९) श्री नागदेव कसबे मानूर येथील श्रीचा मठ चिरं-

सलास खमसैन मया व अलफ.

जीव दर्याबाई निंबाळकर यांनी वेढा घालून मठ लुटिला त्याबद्दल

२१७७२५ विलाखर २४.

ताकिदी वस्तभाव देणें ह्मणून:—

१ दर्याबाई, १ मुलतानजी, १ गिरजाबाई घाटगे, १ मुलतानजी घाटगे.

[२४०] राजमान्य राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यासी पत्रें जे, तुळीं विनंतीपत्र

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.

पाठविलें प्रविष्ट होऊन अभिप्राय श्रवण होऊन साहेबांस संतोष झाला. किल्ले विशाळगडचा उपराली यासी आज्ञेप्रमाणें येऊन

जमादिलावल २९.

राजश्री तुळाजी आंग्रे याचें पारिपत्य यथास्थित केलें. प्रस्तुत

मशारानिह्हेकडून बाबाजी विश्वासराव मध्यस्तीत आले आहेत; तह रद्द झालियानंतर हुजूर

दर्शनास अविलंबें येतों ह्मणून कित्येक विस्तारें लिहिलें. अशासतुळीं कार्यकर्ते, धुरंधर, साहे-

बांच्या हितावह कराल. फौजेची बेगमी होऊन धगियाचे आज्ञेंत सेवक यथास्थित

वर्तत आणि साहेबांचा दरमाहा हुजूर मोईनप्रमाणें पोहोंचे ते गोष्टी कराल, हा साहेबांस

भरंवसा आहे. अंगारकाकडे दरमाह आजतागाईत तटला आहे तो झाडियानिशीं हुजूर

प्रविष्ट होय तें करणें. अण्णाजी मुळीक हे हुजूर सेवा करीत आहेत. याचा पुत्र सेवकमुद्दां

सावताचे आंग्याचे युद्धप्रसंगांत आंग्रे याकडे हस्तगत झाला आहे, तो मुटे ऐसे उपाय

करून चाकरसमेवत हाताखाले घेणें आणि हुजूर पाठवणें. कोंकणांत ब्राह्मणयतेस उप-

द्रव होत आहे, वतनदार परागंदा झाले आहेत, या गोष्टी नहांत आणून यथास्थित नांदणूक

होऊन कोंकण सुख पावे तो अर्थ करणें. राजश्री भगवंतराव पंडित अमात्य याचा व आंग्रे

याचा हर्षामर्ष वाढला आहे व चिरंजीव करवीरवासीयेही किल्ले गगनगड याच्या घेरावर

घांट येथें उपद्रव होऊन किल्ले मजकूरची खराबी केली आहे. तोही तह करून पंडित अमात्य

व चिरंजीव व आंग्रे यांसी गोडी करून त्रिवर्ग यथास्थित यथाविभागें सुखरूप सुख पावत

तें करणें, येविशीं आज्ञापत्र अलाहिदा सादर केलें असे. पत्र १.

(239) The religious monastery of Shri Nagnath Deo at Manur

A. D. 1752-53.

was attacked, and plundered by Daryabai Nimbal-
kar.

A. D. 1752-53.

(240) A letter to Jagjivan Pandit Pratinidhi
to the following effect : —

You write that having come to the assistance of Vishalgarh in obe-
dience to the instructions of Government, you have subdued Tulaji and
others, that he is making negotiations for peace, and that you expect
soon to return to Satara. You are a man of action, and will certainly do
what is advantageous to the state. Take such steps as will ensure the

[२४१] परगणे वाशीम हुजूर खासगीकडे साल दरसाल चालत असतां हल्लीं राजश्री

॥

इ. स. १७५२-५३. रघुजी भोसले सेनासाहेब सुभा यांनी आपले तर्फेने कमावीस-
सलस खमसैनमया व अलफ. दार पाठवून हुजूरचे कमावीसदारास उठवून आपला अंमल बस-
जमादिलाखर १५. विला याजकरितां ताकिदी. मसाला रुपये:-

१०० राजश्री रघुजी भोसले यासी पत्रे जे, परगणे वाशीम येथील अंमलदार व अंमल
उठवून तुम्हीं आपला अंमल बसविला हें कार्यास येणार नाही. देखत आज्ञापत्र हुजूरचा
कमावीसदार बसवून घेतला रुपया अंमलदाराचे जिमे करणे झणून पत्र. या कामास संताजी
डोंब व हणगोजी कदम व राणोजी साळोखे व मुधोजी निकम, असामी ४.

१०० देशमुख व देशपांडिये यासी पत्र जे, तुम्हीं राजश्री सेनासाहेब सुभा यांचा कमा-
वीस बसविला. आज्ञा नसतां हुजूरचा कमावीसदार उठवून दिला हें उत्तम नाही. हुजूरून
कमावीस पाठविला आहे याचे हवाले सालानाद ऐवज करून पावती घेणे. या कामास संताजी
डोंब व हणगोजी कदम व राणोजी साळोखे व मुधोजी निकम. एकूण रुपये ६०० व पत्रे २.

[२४२] राजश्री शिवाजी साळोखे यासी आज्ञापत्र जे, तुम्हीं आपला जमाव एकदीठ

॥

इ. स. १७५२-५३. करून साहेबांचा किल्ला जतन करणे. राजश्री प्रधान पंडित ते
सलस खमसैनमया व अलफ. प्रांते येत आहेत, खबरदार राहणे. तुम्हांस वखें व चौकडा
जमादिलाखर २०. पाठविला घेणे झणून १.

obedience of the Angria, and the payment by him to the Huzur of the
monthly expenses, and arrange to obtain from him the expenses of main-
taining the army and the arrears that are due. The Brahmin population
of the Konkan is oppressed by the Angria, and the Watandars have left
the province. You will see that tranquility is restored in the country.
A dispute has arisen between Bhagwantrao Pandit Amatya and the
Angria. The Raja of Karvir is giving trouble at the fort of Gagangarh.
You will see that good feelings are established among these three persons
and that their claims are amicably settled.

(241) The Pargana of Wasim was under the management of the
A. D. 1752-53. Khasgi Department. Raghoji Bhosle turned out
the Government officers of the Pargana, and
brought it under his jurisdiction. Orders were issued to the Hereditary
district officers, and to Raghoji Bhosle, in the matter.

(242) Siwaji Salokhe was informed that Pradhan Pandit (Peshwa)
A. D. 1752-53. was going to his territory, and was directed to be
on his guard, and to protect the Government forts.

[२४३] राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यासी पत्रे जे,—१ (सदरहु पत्र पृष्ठ ९८,

इ. स. १७५२-५३. कलम १२८, या ठिकाणीं देणेंत आलें आहे), १ बाराम-
सल्लास समसैन मया व अलफ. तीस राजश्री यमाजीपंत याचे पुत्र फौजमुद्रां जाऊन तर्फ बारा-
जमादिलाखर २१. मतीचे गांव दोन चार मारले. पुढें कसबे मजकुरासी घसवस
लाविली आहे. त्यास या गोष्टी उत्तमांत दिसोन आल्या कीं काय ? यमाजीपंतास सांगोन
फौज मना करणें. एकूण २.

[२४४] राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यासी आज्ञा केली ऐसी जे, राजश्री

इ. स. १७५२-५३. यमाजीपंत याणीं खासगीच्या गांवांस उपद्रव करून सर्व वसूल राभर
सल्लास समसैन मया व अलफ. नेला. हल्लीं मशारनिल्हेही गांवगत्रा राउत पाठवून रयतेस तसदी
जमादिलाखर २४. आरंभिली, हा कोण विचार ? तुमचे चित्तीं खासगीचे गांवची
वसाहत न्हावी असें असेल तर मशारनिल्हेस पत्र पाठवून रयतेस उपद्रव न होय तें करणें.
वरकड मुलखास उपद्रव देऊन तमाम वसूल नेला. याउपरी रयतेस ताकद नाही. तुमच्या
चित्तीं मुलुख नांदूं नये असेंच असेल तर विनंतीपत्रीं लिहिणें. हल्लीं मौजे रुई संमत कोरे-
गांव येथें रयतेस राउत पाठवून तसदी केली आहे. मौजे न्हावी संमत कोरेगांव येथील
गुरें नेलीं आहेत तीं अद्यापि सोडलीं नाहींत. पत्रीं एकनिष्ठता दर्शवून नानाप्रकारें उपसर्ग
करितां हा विचार उत्तम नाहीं. याउपरी मुलखास उपद्रव एकंदर न होय तें करणें झणोन पत्र १.

[२४५] राजश्री महारजी होळकर यांसी आज्ञा केली ऐसी जे, मौजे भेसावड, परगणे राभर

इ. स. १७५२-५३. मुलतानपूर हा गांव हुजूर खासगीकडे आहे. त्यास हरएकविशीं राभर
सल्लास समसैन मया व अलफ. बांडे उपद्रव देतात, येविशीं पेशजीं तुह्यांस आज्ञापत्रें सादर केलीं
रजब १. त्यावरून बांड्यांम ताकीदपत्र पाठविलें त्याचा त्याणीं जाब दिला

(243) Yemaji Paudit's son at the head of an army plundered some

A. D. 1752-53. villages in Baramati. The Pant Pratinidhi was requested to direct Yemaji Pant to recall his army.

(244) A letter to Pant Pratinidhi:—Yemaji Pant molests villages

A. D. 1752-53. in charge of the Khasgi department, levies contributions, and carries off cattle.

The ryots are impoverished. If it be your wish that Khasgi villages should not prosper, say so in plain terms. Otherwise write to Yemaji Pant to desist from further molestation. It is improper that while making professions of loyalty in your letters, you should continue to trouble the villages in various ways.

(245) The Bades used to molest the village of Mheswad in Prant

A. D. 1752-53. Sultanpur which was in charge of the Khasgi, and paid no attention to the remonstrances of Govern-

नाहीं, या रीतीचा त्यांचा विचार. तरी याउपरी राउत पाठवून ऐषज मुबदला करून इमार रुपये कमावीसदाराचे पदरीं पडत ऐसें करणें. राजश्री उदाजी पवार याच्या पुत्रांनै मौजे मजकूरचें ठाणें घेतलें, पाटील मारला, घर लुटलें. तें तुझीं माघारें आमचे कमावीसदाराचे स्वाधीन केलें असतां मागती किरकोळी उपद्रव होतो. तरी मशारानिल्लेस ताकीद करून उपद्रव न होय तें करणें झणून पत्र १.

येविशीं राजश्री रघुजी कदमराव बांडे यांसी पत्र १, एकूण २.

[२४६] राजश्री पंत प्रतिनिधि यांस पत्र जे, मिरज प्रांतीं तुमचे घास दाणियाचे रोखे इ. स. १७५२-५३. झाले व राजश्री उदाजी चव्हाण याणेंही त्या प्रांतीं मुलखाची सल्लास खमसैन मया व अलफ. खराबी केली त्यांस ताकीद करावी, ते तुझांकडून उपसर्ग होतो. रजब १२. मुलूख ओस करावासा असेल तर चित्तास येईल तें करणें. कसचे कवठे कर्यात नांदेड येथें स्वार पाठवून पाटील धरून नेले आहेत ते सोडून देणें व राउत उठवणें पत्र १.

[२४७] राजश्री कान्होजी मोहिते यासी पत्र, मौजे सिरवडे येथील ठाणें तुझीं आज्ञे- इ. स. १७५२-५३. विरहित घेतलें व सरकाराचा दाणा गड्डा व घोडी वस्तभाव सल्लास खमसैन मया व अलफ. लुटून नेलीं. त्यावरून ठाणें फिरोन ध्यावयाबद्दल रत्नाकर विठ्ठल रमजान ७. यासी आज्ञा केली आहे व दाणा व हिसाद व घोडी वस्तभाव तुझीं नेलीं आहे ते ध्यावयासी मशारानिल्ले यासी आज्ञा करून त्याच्या साहित्यास किऱ्याचे लोक व सरदार पथकें यासी आज्ञा केली आहे. हे ठाणें घेतील. तेथें युद्धप्रसंग होऊन तुमची जानगिरी होईल असें जाणोन मौजे मजकूरचें ठाणें व हिसाद, गुरें व दाणा गड्डा मशार- निल्लेच्या स्वाधीन करून पावल्याचें कबज घेणें झणून पत्र.

ment. Udaji Powar's son captured the Thanna at the village, murdered the Patil, and plundered his house. Malharji Holkar recovered the Thanna and made it over to the Kamavisdar of Government. Udaji's son however continued to annoy the village. Orders were issued to Malharji Holkar in the matter.

(246) The Pant Pratinidhi levied Ghasdana from Miraj. The territory was also damaged by Udaji Chavan. He was told that if he chose to render the territory desolate, he was at liberty to do so.

(247) Kanoji Mohite unauthorizedly captured the Thana of Sirwadi, and plundered corn and other articles belonging to Government. He was ordered to restore the property.

A. D. 1752-53.

[२४८] राजश्री धनःशाम नारायण मंत्री यासी पत्र जे, राजश्री शिंदोजी थोरात
 इ. स. १७५२-५३. जमाव करून ठाणें अष्टेस जाणार, घोरपडे व मिरजकर वगैरे
 सहास समसैन मया व अलफ. सामील करून घेणार झणून हुजूर विदित झालें. तरी ठाणें अष्टे
 रमजान १६: खासगीस असतां थोरातास कलह करावयासी प्रयोजन नाही.
 तरी तुह्मी ते प्रांतीं आहां तरी थोरातास रविसीनें ताकीद करून, ठाणें अष्टेचें साहित्य करून
 ठाणें जतन होय तें करणें झणून ताकीद पत्र १.

[२४९] राजश्री शिवाजी साळोखी यासी आज्ञा जे, कर्यात आटपाडी वगैरे महालांत
 इ. स. १७५२-५३. धामधूम करितां तरी तुह्मांस धामधूम करावयासी प्रयोजन
 सहास समसैन मया व अलफ. काय? तरी तुह्मी आपला हिशेब कारकुनाबरोबर हुजूर पाठवून
 रमजान १६. देणें. मनास आणून आज्ञा करणें ते केली जाईल झणून
 ताकीदपत्र १.

[२५०] राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान यासी आज्ञा जे, राजश्री रघुजी भोसले
 इ. स. १७५२-५३. यांजकडे मौजे कवठेपिरान परगणे पन्हाळा हा गांव पेशजी-
 सहास समसैन मया व अलफ. पासून आहे. त्यास राजश्री शिंदोजी थोरात यांणीं जबरदस्तीनें
 रमजान २९. घेऊन राजश्री नारायणराव घोरपडे याचें ठाणें घातलें झणून
 विदित झालें. तरी सरकारचें ठाणें घोरपडे यासी ध्यावयासी प्रयोजन काय? मौजे मजकूरचें
 ठाणें पूर्ववत्प्रमाणें राजश्री रघुजी भोसले याचे स्वाधीन करणें झणून पत्र.

(248) Sidhoji Thorat, with the assistance of Ghorpade and Mirajkar
 A. D. 1752-53. contemplated an attack against Thana Aste in
 charge of the Khasgi Department. Ghanasham
 Narayan Mantri was directed to protect the fort.

(249) Siwaji Salokhe was plundering the Mahal of Atpadi and
 A. D. 1752-53. others. He was directed to send his accounts with
 his karkun to the Huzur, and was told that the
 necessary orders would then be issued.

(250) Sidhoji Thorat forcibly captured the village of Kawate Piran
 A. D. 1752-53. in Pargana Panala belonging to Raghuji Bhosle,
 and placed Narayanrao Ghorpade in charge of it.
 Balaji Pandit was directed to restore it to Raghuji.

[२९१] राजश्री आपाजी नाईक व राजश्री बालकोजी नाईक पारटे सरदार व सवस्त
इ. स. १७५२-५३. हशम लोक ठाणें परगणे जावली यांसी आज्ञा जे, तुम्हीं पत्र
सलास खमसैन मया व अलफ. पाठविलें तें पावलें. राजश्री पंत प्रधान यांणीं किल्ले महिपतगड
सवाल ८. घेतला हें सविस्तर विदित झालें. त्यावरून पत्र सादर केलें असे.
तरी तुम्हीं कुल सरदार व मावळे लोक तमाम याची दिलखूरी करून आपली बंदोबस्ती
करून आपलेसहित त्यांजकडील लोक असतील ते तमाम जखरी पोहोंचवून लोकांस उभारून
काढणें झणून पत्र, १ राजश्री अमृतराव येरुणकर, एकूण २.

[२९२] राजश्री तुळाजी आंग्रे यांसी पत्र जे, किल्ले महिमंडणगडच्या घेच्यास तुळां-
इ. स. १७५२-५३. कडून उपसर्ग लागतो तर एकंदर उपसर्ग न करणें. राजश्री
सलास खमसैन मया व अलफ. पंत प्रधान यांणीं किल्ले महिपतगड घेतला. पुढें किल्ले महिमंडण
सवाल ८. व किल्ले रसाळगड यांसी पेगम करून घेणार. तरी तुम्हीं आपला
जमाव रसाळगडास पाठवून मशारनिस्तेच्या लोकांस तंत्री पोहोंचवून धुडावून लावणें, व किल्ले
महिमंडणगडचें हरएकविशीं साहित्य करून पेशव्याच्या लोकांस तंत्री पोहोंचवून आपले
सेवेचा उजरा करून घेणें झणून पत्र.

[२९३] राजश्री तुळाजी आंग्रे सरखेल यांसी आज्ञा जे, राजापूर सुभ्याचा अंमल
इ. स. १७५२-५३. राजश्री पंत प्रतिनिधि याजकडे आहे, त्याचे तर्फेनें राजश्री
सलास खमसैन मया व अलफ. नापोजी कान्होजी किल्ले महिमंडणगड येथें मामलेदार आहेत, त्यास
सवाल १२. तुम्हीं प्रांत मजकुराचा नानाप्रकारचे कजिये अमलाशीं लढेल
११ Aug. १७५२ होते. ब्राह्मणप्रेजेस नानाप्रकारें उपसर्ग लागोन ब्राह्मण स्थळें सोडून देशावरी गेले झणोन

(251) Apaji Naik and Balkoji Naik Parte and the officers of
A. D. 1752-53. Thana Javali informed Government that the fort
of Mahipatgarh had been taken by the Peshwa.
They were directed to collect all the Sirdars and all the Mawlis and to
route the Peshwa.

(252) Tulaji Angria was directed not to molest the fort of Mahiman-
dangarh. He was informed that the Pant Pradhan
A D 1752-53. had captured the fort of Mahipatgarh and was
about to attack the forts of Mahimandangarh and Rasalgarh. The Angria
was ordered to send his forces to Rasalgarh, to route the Pradhan and to
assist the fort of Mahimandangarh.

(253) The Subha of Rajapur which was under the jurisdiction of
the Pant Pratinidhi was frequently troubled by
A. D. 1752-53. Tulaji Angria. The Brahmins were molested in

हजार विदित झाले. पेशजी तुळांस एक दोन पत्रे येविशीं सादर झालीं असतां महिमत्तग-
च्या मामलियांत कमिया मना होत नाहीं. हल्लीं कसवे देवरूख येथें स्वारी पाठवून कित्या-
मजीक वेदा घालितां हा कोण विचार ? हे गोष्टीनें पंडित मशारनिल्ले यांच्या वडिलांच्या
स्नेहस अंतर पडेल. साहेबांचाही शब्द तुळांस लागेल. ऐसें बरें समजोन वेदा घालितां तो
मना करणें आणि सेवेसी लिहून पाठवणें. व मशारनिल्लेच्या अमलास अतःपर तिळतुल्या
कमिया न करणें. या कामास हुजरे पाठविले यासी मसाला रुपये देणें.

[२५४] बावाजी जाधव वस्ती मौजे कुरले कर्यात आउंध यासी आज्ञा जे, राजश्री

इ. स. १७५२-५३.

सलास कमसैन मया व अलफ.

सवाल १३.

संताजी घाटगे याजकडे हुजुरून मौजे गुरसाळे कर्यात माइणी
हा गांव मुकासा दिला आहे; तेथें तुल्लीं उपद्रव करितां आणि
मौजे मजकूरचे कुळवाडी व गुरें वगैरे तुल्लीं नेले आहेत झणून
विदित झालें. त्यावरून आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी मौजे मजकूरच्या रयता व गुरें वगैरे
जें धरून आले आहेत ते देवत पत्र सोडून देणें. मौजे मजकुरास उपसर्ग लाबावयासी प्रयोजन
नाहीं. या कामास मानाजी भिलोर व येसाजी डोबरे पाठविले यासी मसाला रुपये १० देणें.

[२५५] राजश्री बावाजी जाधव यासी पत्र जे, राजश्री यशवंतराव मोहिते याजकडे कसवे

इ. स. १७५२-५३.

सलास कमसैन मया व अलफ.

सवाल १६.

माइणीचें ठाणें आहे, त्यास तुळांकडील मुलतानजी कदम याणें
स्वारी करून कसवे मजकूरचे बैल १५० नेऊन खंडणी घेऊन
बैल सोडिले. त्यास ताकीद करून खंडणीचे रुपये देववणें
झणून पत्र १.

various way, and had to leave the province. Tulaji was written to on various occasions, but without any effect. He made an invasion about this time against Deorukh, and besieged the fort. He was reprimanded and informed that the course he was pursuing would alienate the friendly feelings of the Pratinidhi, and would also bring on the displeasure of Government. He was directed to raise the siege.

(254) Bawaji Jadhava of Kurle in Karyat Oundh attacked the vil-

A. D. 1752-53.

lage of Gursale belonging to Santaji Ghatge, and carried off some cultivators and cattle. He was

directed to restore them.

(255) The Thana of Mayni was in charge of Yeshwantrao Mohite.

A. D. 1752-53.

Bawaji Jadhava attacked the village, and carried off 150 bullocks, and restored them on receiving a

tribute. He was directed to restore the money received.

[२९९] आनंदराव कृष्ण यासी आज्ञा जे, तुझांस हुजूरून आज्ञा नसतां कच्छाव
 इ. सं. १७५२-५३. प्रांते धामधूम मांडली आहे, झणून विदित झालें, स्वावरून हें
 कच्छाव खमसैन मया व अलफ. आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी देखत पत्र हुजूर येणें. या कामास
 जिल्हाद ५. संताजी चव्हाण व जोत्याजी जाधव हुजरे पाठविले यासी मत्स्य
 रुपये १० देणें.

[२९७] येसूबाई डफळी यासी आज्ञा जे, कसबा सांवडें हा गांव खासगीकडे असतां
 इ. सं. १७५२-५३. तुझीं त्या गांवास स्वारी करून गांव लुटून नेला आणि पाटलास
 कच्छाव खमसैन मया व अलफ. धरून नेला, त्यास चाळीस रुपये खंड बांधलास झणून विदित
 जिल्हाद ८. झालें. तुझांस त्या गांवाशीं तालुखा काय ? याउपरी गांवची माळ
 माळियेत, सुतळीचा तोडा जो नेला असेल तो देखत पत्र गांवीच्या गांवास देऊन कबज
 घेऊन हुजूर पाठवणें. पाटील मनकुरास सोडून देणें. या कामास मल्हारजी गायकवाड हुजरे
 यासी देणें रुपये १०.

[२९८] सौमान्यवति बचाबाई घाटगी यासी आज्ञा जे, दमाजी मान्या खिलारी याचीं
 इ. सं. १७५२-५३. मेंढरें व घोडीं व गुरें व नक्त व वस्तभाव वगैरे नागावा करून
 कच्छाव खमसैन मया व अलफ. खराबा केला व सरकारचे खिलारी यासी कजिया करून नागावा
 जिल्हाद १०. करावयास प्रयोजन काय ? ऐशी गोष्टी केलिया साहेबास मान्य
 नाही. तरी देखत आज्ञापत्र यादीप्रमाणें दमाजी मजकूर याचे पदरी घालून पावलिचाचें कबज
 हुजूर पाठवून देणें झणून पत्र १.

(256) Anandrao Krishna was creating disturbance in the Prant
 of Karad. He was directed to repair instantly to
 A. D. 1752-53. the Huzur.

(257) The village of Sawarde which was under the management
 of the Khasgi department was attacked, and plund-
 A. D. 1752-53. ered by Yesubai Daffe. The Patil was arrested,
 and Rs. 40 were fined as the price of his release. She was directed to
 release him and to restore all property taken away.

(258) Bachabai Ghatgi carried off Government
 A. D. 1752-53. cattle. She was directed to restore them.

[२५९] राजश्री शिवाजी साळोखे यासी पत्र जे, युद्धामध्ये राजश्री सुलतानजी घाटगे यासी पाडाव करून तुझी ठाणिचास नेले आहेत झणून विदित झालें, त्यास पालखींत घालून त्याच्या गांवास पाठवून देणें. या कामास चिलोजी भंडारे व येसाजी ढोर हुजरे पाठविले त्याचे विद्यमानें रवानगी करून हुजूर विनंतीपत्र लिहिणें. पत्र १.

इ. स. १७५३-५४. [२६०] किल्ले गुणवंतगड येथें खालें करून द्या झणून उभय-
अर्बा समसैन मया व अलफ. तांही राजश्री कान्होजी शिरके याशी त्वष्ट लाविलें याजकरितां पत्र
सावान १२. जे, हुजूरचा किल्ला त्वष्ट लावण्यास प्रयोजन नाही झणून पत्र:—

१ राजश्री पंडित प्रधान, १ राजश्री पंडित प्रतिनिधि, एकूण २.

इ. स. १७५३-५४. [२६१] राजश्री महादाजी नाईक निंबाळकर यांसी पत्र
अर्बा समसैन मया व अलफ. जे, फौज व गाडदी ऐसे घांट चढून येतात हा कोण विचार ?
सावान २५. जर करून माघारे जात ते करणें. इत्य जो असेल तो लिहोन
पाठविणें. तुझीं सत्वर येणें झणून पत्र जामुदाबरोबर पाठविलें.
१ सदरहु, १ जेजुरीविशीं बाजी माणकेश्वर, एकूण २.

[२६२] किल्ले चंदनगड व किल्ले वंदनगड यांसी पत्र जे, श्रीकृष्णेपलीकडे फौज
इ. स. १७५३-५४. आली आहे. तरी किल्ले मजकुराहून पन्नास माणूस मीजे बडूय
अर्बा समसैन मया व अलफ. येथें पाठवून अलीकडे कोणी उतरतील त्यासी उतरूं न देणें.
सावान २६. माणूस निवडक गुप्त रूपें ठेवून बातमी वरचेवरी पोंहचवणें येविशीं

(259) Siwaji Salokhe defeated Sultanji Ghatge in battle and carried him prisoner. Siwaji was directed to send Sultanji in a palanquin to his village.
A. D. 1752-53.

(260) Pandit Pradhan and Pandit Pratinidhi were pressing Kanoji Shirke to surrender Gunavantgarh. They were informed that the fort belonged to Government, and that they had no reason to ask for its surrender.
A. D. 1753-54.

(261) Mahadaji Naik Nimbalkar was reprimanded for allowing forces to come up the Ghat and was directed to repulse them.
A. D. 1753-54.

पत्र २. या कामास सुमानजी गायकवाड पाठविला यास रुपये २ देणें.

[२६३] राजश्री खंडोजी जगताप यांस पत्र जे, श्री रेवणशिच्याच्या गांवांस उपद्रव न देणें. देवा ब्राह्मणाचें साहित्य केल्यानें श्रेयस्कर आहे व खानापूरा-
इ. स. १७५३-५४. हून घोडी चोरून मांगानें आणिली ते तुझांपाशीं आहे, त्याविशीं
अर्बा खमसैन मया व अलफ. पेशजीं तुझांस आज्ञापत्र सादर जहालें. त्यास तुझीं जबांनी छटु-
सापान २८. खान यांसी सांगितलें जे, घोडी आपण विकत घेतली. ऐसीयासी तुझीं चोरीची घोडी विकत
घेतली हे उत्तम नव्हे. तरी घोडी व ज्याजपाशीं विकत घेतली तो ऐसे हुजूर पाठवून देणें.
हुजूर आख्यावरी घोडी ज्याजपासून घेतली त्याजकरवीं घोडीची किंमत देविली जाईल
झणून पत्र १.

[२६४] राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यांसी आज्ञापत्र जे, तुझीं कोरेगांव येथें
इ. स. १७५३-५४. आलां आणि दादू वाघ व गारदी त्रिपुटीवर आले हें वर्तमान काय?
अर्बा खमसैन मया व अलफ. व आरळें येथील वाडी हुजूर आहे तेथील नांगर तुमच्या लोकांनीं
२४७) रमजान २. मोडिला आणि बोलिले जे, प्रतिनिधीचा कौल आण. मग नांगर
धरा, नाहीतर मारले जाळ ऐसें बोलिले. हा विचार काय तो लिहिणें झणून पत्र १.

(262) The officers of forts Chandangarh and Wandangarh were informed that an army had come on the other side of the Krishna, and were directed to depute fifty men to Waduth to prevent it crossing the river.

A. D. 1753-54.

(263) Khandoji Jagtap was directed not to molest the village of Revansiddha, and was informed that much good would result from the protection of Gods and Brahmins.

A. D. 1753-54.

(264) Jagjivan Pratinidhi came to Koregaon and Dadu Wagh and his soldiers to Triputy. The Pratinidhi's men moreover prevented the ryots of the hamlet of Arle in charge of the khasgi department from cultivating their fields without Kowls from the Pratinidhi. The Pratinidhi was asked to explain the meaning of his movement and actions.

A. D. 1753-54.

लष्करी खाते.

(अ) फौज.

[१६९] किता सनद राजश्री सुलतानजी निंबाळकर सरलष्कर यांस जे, तुझांकडे
 इ. स. १७२६-२७. पेशजी शिधोजी चव्हाण कारभारी होते ते मृत्यु पावले. याकरितां
 सबा अचारीन मया व अलफ. हल्लीं त्यांचे पुत्र अप्पाजी चव्हाण हुजूर उमेदवार शिलेदार होते.
 रकिलबल २०. स्वामीकार्याचे मर्दाने जाणोन याजवर स्वामी कृपाळू होऊन तुझां-
 कडील कारभारीपणाचें प्रयोजन सांगोन पाठविले आहेत. हे व तुझीं एका मते असोन स्वामी-
 कार्य करीत जाणें. त्यांस वेतन हक्क लाजिमाप्रमाणें केलें असे. इसम पैकस्तीपासोन वजा वटाव
 दंडकप्रमाणें वजा करून उरलें वेतन शिरस्त्याप्रमाणें पावीत जाणें. चाकर ठेवून त्या हातीं
 हजिरी लिहवितील त्या दिवसापासोन चाकराचा हक्क देत जाणें. यांस बसायास बारगीर घोडे
 देणें यास जमान.

[१६९] किता चिटणिशी पत्रें जे, तुझीं विनंतीपत्रें पाठविलीं ते प्रविष्ट झालीं, लिहिलें
 इ. स. १७३१-३२. वर्तमान कळीं आलें. स्वामीची आज्ञा घेऊन राजश्रीसमागमें
 हजमेसलासीन मया व अलफ. मेणोलीस येऊन तेथून निरोप घेऊन राजश्री हिंदुराव घोरपडे
 जमादिलबल ३. यांजकडे जाऊन स्वामीचे आज्ञेप्रमाणें त्यांस सांगितलें. राजश्री-
 कडून राजश्री निळकंठराव आले. त्यांची व हिंदुरावाची भेटी होऊन निश्चय झाला. हिंदुरावांनीं
 आपला पुत्र राजश्री दौलतराव घोरपडे फौजेच्या धंद्यास राजश्रीचे स्वाधीन केला. आपण
 पूर्वी मनसबियाचा अर्थ सेवेस निवेदन केलाच आहे, प्रस्तुत साक्षता करून सेवा होऊनये
 तो अर्थ केला पाहिजे झणून लिहिलें, व राजश्री नारोराम मंत्री यांणी स्वामीस विदित केलें
 त्यावरून स्वामी बहुत संतोष पावले. तुझीं बुद्धिमंत, तुझांपासोन अंतराय न होये ऐसा

(265) Sidoji Chavan was thei Karbhari of Sultanji Nimbalkar Sir-
 Laskar. Sidoji, having died, his son who was a
 A. D. 1726-27. candidate for Silledarship at the Huzur was ap-
 pointed to succeed him.

(266) Hindurao Ghorpade gave his son Daulatrao to the Kolhapur
 Raja for employment under him. His action was
 A. D. 1731-32. approved and he and Sagunabai Nimbalkar and
 others were directed to assist the Raja (of Kolhapur) in restoring order
 in his province.

निश्चय मानिला होता तदनुरूपच कर्तव्यार्थ तुझी संपादिला, उत्तम केलें. पुढील मनसब्द्याचा अर्थ तर चिरंजीव राजश्रीची साध्यता करून ते प्रांतीचा बंदोबस्त करावा हें स्वामीस अवश्यच आहे. राजश्री निळकंठराव आले आहेत, विचार अवलंबें कर्तव्य तें केलें जाईल ह्मणून पत्रें:—

१ सगुणाबाई निंवाळकर, १ हिंदुराव घोगपडे, १ मुरारजी घोरपडे, १ नारो साबानी, १ केशवराव रघुनाथ, एकूण ५.

[२६७] प्रांत सुरत व गुजराथ व परमुलखी प्रांत सोरट व काठेवाडी मारवाड व
इ. स. १७३१-३२. द्वारका वगैरे महाल हुजूर खाजगीकडे ठेववून राजश्री नारो
इसमे सलासीन मयाव अलफ. विठ्ठल यांस कमावीस सांगितली, तेथील बंदोबस्तास फौज असली
रजब ३. पाहिजे, याकरितां मानाजी पवार यांस त्या प्रांतीची सरदारी
सांगोन पाठविले आहेत. उभयतांनीं एकमते वतीन स्वामीकार्य करणें, व फौजेच्या व ठाणि-
याचे बेगमीस येणेंप्रमाणें नेमणूक.

सुरत व गुजराथ प्रांतीचे महाल ६ येथील आकार होईल त्यापैकी फौजेचा व ठाणियांचे
बेगमीस तिसरी तक्षीम ऐवज देविला असे. बाकी दोन्ही तक्षिमा हुजूर रसद पावायाचा तह १.

परमुलखी सोरट व काठेवाड व मारवाड व द्वारका वगैरे एकूण महाल ११ येथील
आकार होईल त्यापैकी फौजेचे व ठाणियाचे बेगमीस तीन तक्षिमा ऐवज बाकी, चौथी तक्षीम
हुजूर रसद पाठवावी कलम १.

[२६८] राजश्री शंभुसिंग जाधव यांस खासदस्तकाचें पत्र जे, मसलतीस राउत पाठ-

इ. स. १७३४-३५. विणें ते गांवास जातांच रवाना करितों ह्मणून स्वामी यांसी
इसमे सलासीन मयाव अलफ. बोलून गेलां. त्यास जाऊन दिवसगत लागली अद्यापि एकही
रजब २३. राउत आला नाही, यावरून स्वामींनीं अपूर्व मानिलें आहे. मस-

(267) The Mahals of Surat, Guzerath and the foreign territory of
A. D. 1731-32. Sorat, Kathiawar, Marwar &c. were under the
management of the Huzur Khasgi, and Naro Vital
was appointed Kamavisdar. As it was necessary to keep an army there for
the protection of the province, Manaji Pawar was appointed a Sirdar
and both he and the Kamavisdar were directed to act in concert. One-
third of the revenues of Surat and Guzerath and three-fourth of the reve-
nues of the foreign territory were assigned for the maintenance of the
army, and the remaining amount was ordered to be sent to the Huzur.

(268) Sambhusing Jadhavrao agreed at a personel interview with
A. D. 1734-35. the Raja to send horse-men as they were required
for service. He however failed to do so. He was
repremanded and directed to send the horse-men immediately.

लतीचे कामास तुझी लोकांनी दिरंगावर घालवे ऐसे नाही. स्वामीची आज्ञापत्रे पाठवावयाची सीमा झाली; याउपर देखत आज्ञापत्र बोलीप्रमाणे आपणाकडील राउत व एक सरदार शिताबीने पाठविणे, एक घडीचा उमूर न करणे, येविशींची कित्येक आज्ञा राजश्री नारो-राम मंत्री यांस केली आहे; ते लिहितील त्यावरून कळो येईल. या कामास खंडोजी निंबाळकर दिमत हुद्दे पाठविला असे; त्यास रुपये बीस देविले असेत, ते देणे झणून पत्र १.

[२६९] राजश्री कृष्णाजी पवार विश्वासराव यांस खासदस्तकाचे पत्र जे, तुझी आप-
 ह. स. १७३४-३५. णांकडील पांचशें राउत मसलतीस पाठवावे अशी आज्ञा
 खमस सत्तासीन मया व अलफ. स्वामीनीं स्वमुखें तुझांस केली, तुझींही मान्य करून गेली, परंतु
 रजब २३. एकही राउत न पाठविला. मसलतीचे दिवस गेल्यावर फौज
 येऊन काय कामाची ? याजकरितां हें आज्ञापत्र सादर करून हुजरे, फौज आणावयास पाठ-
 विलें आहे, व राजश्री अपाजीपंत व नरसिंहपंत यांसही आज्ञा केली आहे, हे सांगतील.
 तरी पत्रदर्शनीं पांचशें स्वार राजश्री मानाजी पवार याजकडे गोंवळकोटास रवाना करणे.
 एक घडीचा उमूर न करणे. या कामास खानमहंमद हुजरे दिमत हुद्दे पाठविले असेत त्यास
 मसाला रुपये २५ देविले असेत. देणे झणून पत्र १.

[२७०] मनेखान व मनसूरखान दिमत राजश्री कान्होजी भोसले हे लढाईत सांपडले,
 ह. स. १७३४-३५. त्यांस अटकेंत ठेविले आहेत झणून हुजूर विदित झालें. ऐशास
 खमस सत्तासीन मया व अलफ. लढाईत शिपाई सांपडला, त्यास कैदेत ठेवणे हें राज्यांत कोठेही
 सफर २. झालें नाही. हल्लीं उभयतांस हुजूर पाठवणे झणून पत्रे:—

१ राजश्री रघोजी भोसले, १ रघुनाथभट पटवर्धन. १ देशमुख देशपांडे परगणे कुन्हें
 यांस मसाल्याचे पत्र.

A. D. 1734-35. (269) A similar letter to Krishnaji Powar
 Vishwasrao.

(270) Raghoji Bhosle kept Manekhan and Mansurkhan, employes
 of Kanoji Bhosle, as prisoners of war. Raghoji
 A. D. 1734-35. and Ragnunath Bhat Patwardhan were informed
 that throughout the whole kingdom, soldiers captured in war were never
 kept as prisoners, and were directed to send the two captives to the
 Huzar.

इ. स. १७३४-३५. [२७१] राजश्री ज्यवकराव सोमवंशी यांस, स्वामी कृष्णकृत सित सलासीन मया व अलफ. होऊन सरलष्करी सांगितली. रजपूत जयसिंगाकडून आले होते त्यांस जमियेत देखील चाकरी ठेविले.

[२७२] मौजे अकलखोप येथील पत्रे:- १ पेशवे यांस पत्र जे, तुमची फौज मौजे इ. स. १७५२-५३. मजकुरावरून येणार तरी मौजे मजकूर खासगीचा गांव, तरी यास सलाम खमसैन मया व अलफ. हरएकविशीं उपसर्ग न देणें. १ प्रतिनिधीस पत्र जे, मौजे मजकुरास तुझांकडून उपसर्ग लागतो तरी कोणेविशीं उपसर्ग न देणें. १ मौजे मजकुरास पत्र जे, पेशवे व प्रतिनिधि या उभयतांच्या फौजा आल्यानंतर तुझीं हुजूर पाटील कुळकर्णी येणें, गांवची लावणी करणें. १ जोत्याजी निकम यास पत्र जे, मौजे मजकुरास पाटील व कुळकर्णी यांस आणण्याविशीं रवाना केले, ऐशास पेशवे प्रतिनिधि यांच्या फौजा गेल्यानंतर पाटील कुळकर्णी हुजूर येतील. तूं आपला मसाला घेऊन उठोन येणें. एकूण ४.

(ब) किल्ले.

किल्ले आणि त्यांची व्यवस्था.

[२७३] राजश्री मुद्राधारी व लेखक किल्ले, चंदनगड यांसी आज्ञा कीं, किल्ले मज- इ. स. १७५२-५३. कुरीं ब्राह्मणांच्या असामी २८ आहेत, ते शेत खातात आणि सलाम खमसैन मया व अलफ. चाकरी करीत नाहींत ह्मणोन हुजूर विदित झालें त्यावरून असाम्या बाद येणेंप्रमाणें घातल्या:—

A. D. 1734-35. (271) Trimbakrao Somavanshi was appointed Sir Laskar. Some Rajputs who had come from Jaysing were enlisted in the service of Government.

(272) The Peshwa's army was about to march through Akalkhop, a village in charge of the Kasgi Department. The A. D. 1752-53. Peshwa was directed not to molest the village in any way. -

(273) 28 appointments in connection with the fort of Chandangarh were held by Brahmins, and lands were enjoyed by them on that account. They however performed no service. There appointments were cancelled, and their lands were taken back and granted to Gadkaries. .

१ शिवाजी विहळ, १ निळो चिंतामणी, १ सत्ताराम त्रिंबक, १ बहिरो रघुनाथ, १ नरहरी शिवदेव, १ नरसो तिमानी, १ यादोभट, १ भिकाजीराम, १ लक्ष्मण उद्धव, १ बाबुराव कृष्ण, १ विनाजी कृष्ण, १ बाळ जोशी, १ भोंडे खंडेराव, १ महादाजी हरी, १ गोविंद त्रिंबक, १ गोविंद गणेश, १ अंताजी महादेव, १ तुळोजी यमाजी, १ बाबा जोशी, १ गोविंद शामराव, १ गोविंद नरहरी, १ हैबत सुरो, १ गोविंद नरसिंह, १ बेंकाजी नरहरी, १ चांगदेव केशव, १ आनंदराव भगवंत, १ सदाशिव आवजी, १ शिंदो मोरेश्वर. एकूण अठ्ठावीस असामी दूर करून त्यांची जमीन असामीवार एकुणांत करून लोकांची समजावीस करणें. याखेरीज आणखी किछा असामी भरणारे ब्राह्मण असतील त्यापैकीं दर असामीस निंमे जमीन घेऊन लोकांची बेगमी करणें. आणि किछा गडकरी यांपासोन अलग नौबत घेणें पत्र १.

[२७४]

किछ्यांची यादी.

१ सातारा अगर शाहूगड	८ राजगड माची संजी-	१५ महिमंडणगड,
ऊर्फ अजीमतारा,	वनी माची, सुवेक	१६ मनमोहनगड,
२ गुणवंतगड,	माची पद्मावती,	१७ चंदनगड,
३ पावनगड,	९ प्रचंडगड ऊर्फ तोरणा,	१८ सज्जनगड ऊर्फ परली,
४ पन्हाळा,	१० पुरंदर ऊर्फ वज्रगड,	१९ वर्धनगड,
५ प्रतापगड,	११ सिंहगड ऊर्फ कोडणा,	२० न्याघगड ऊर्फ वासोटा,
६ वितंडगड ऊर्फ	१२ पांडवगड,	२१ कमळगड,
तिकोणा,	१३ बैराटगड,	२२ मबारदगड,
७ कठीणगड ऊर्फ तुंग,	१४ महिमानगड,	२३ भुज्यगड,

(274) List of forts from a ledger in the Satara Raja's records:—

1 Satara or Shahngad alias Ajimtaru.	Suvek Machi, Padmavti.	16 Manamohangad.
2 Gunwantgad.	9 Prachandgad alias	17 Chandangad.
3 Pawangad.	Torna.	18 Sajjangad alias Parali.
4 Panala.	10 Purandhar alias	19 Vardhangad.
5 Pratapgad.	Wajragad.	20 Wyaghragad alias
6 Vitandgad alias	11 Sinhgad alias Kon-	Wasota.
Tikona.	dana.	21 Kamalgad.
7 Kathingad alias	12 Pandavagad.	22 Mabaradgad.
Tung.	13 Vairatgad.	23 Bhujyagad.
8 Rajgad Machi.	14 Mahimangad.	24 Machhindragad.
Sanjivani Machi,	15 Mahimandangad.	25 Sumerugad.

२४ मच्छिद्रगड,	४० कर्नाळा,	५३ अशरी,
२५ सुमेरुगड,	४१ जीवधन,	५४ टकमक,
२६ रत्नागिरी,	४२ पाली ऊर्फ सरसगड,	५५ कावनई,
२७ सुधागड ऊर्फ भोरव,	४३ वज्रगड ऊर्फ रुद्रमाल,	५६ अलंग,
२८ महिमतगड,	४४ नारायणगड,	५७ कुरंग,
२९ वंदनगड,	४५ इसापूर,	५८ मदनगड,
३० संतोषगड ऊर्फ ताथ- वडा,	४६ राजमाची, १ श्रीवर्धन,	५९ त्रिगलवाडी,
३१ सुंदरगड ऊर्फ दातेगड,	१ मनरंजन,	६० सारंगा ऊर्फ बहिरव- गड,
३२ कोट इसलामपूर,	४७ कोथळा,	६१ मंगळगड ऊर्फ कागोरी,
३३ राजगड,	४८ बावामलंग,	६२ गगनगड,
३४ लोहगड,	४९ माहुली,	६३ बिजागड ऊर्फ खरगोण,
३५ घनगड,	१ माहुली,	६४ नांदगिरी ऊर्फ किका- णगी,
३६ कारीगड,	१ पलसमुंडी,	६५ रसाळगड,
३७ विचित्रगड ऊर्फ रोहिडा,	१ भंडारदुर्ग,	६६ सावापूर,
३८ जयगड,	५० कोहोज,	६७ देवगड,
३९ प्रचितगड,	५१ पर्वतदुर्ग,	६८ कोथेल,
	५२ असावा,	

26 Ratnagiri.	40 Karnala.	52 Asava.
27 Sudhagad alias Bhorad.	41 Jivdhan.	53 Ashari.
28 Mahimantgad.	42 Pali alias Sarasgad.	54 Takmaka.
29 Vandangad.	43 Wajragad alias Ru- dramal.	55 Kavnai.
30 Santoshgad alias Tathavada.	44 Narayangad.	56 Alang.
31 Sundargad alias Dategad.	45 Isapur.	57 Kurang.
32 Kot-Islampur.	46 Rajmachi 1 Shriwardhan; 1 Manaranjan.	58 Madangad.
33 Rajgad.	47 Kothala.	59 Trigalwadi.
34 Lobagad.	48 Bawa Malang.	60 Saranga alias Bahi- ravgad.
35 Ghanagad.	49 Mahuli- 1 Mahuli, 1 Palasmundi, 1 Bhandardurg.	61 Mangalgad alias Kagori.
36 Kwarigad.		62 Gagangad.
37 Vichitrangad alias Rohida.		63 Bijagad alias Khar- gana.
38 Jaygad.	50 Kohoj.	64 Nandgiri alias Kikangi.
39 Prachitgad.	51 Parwatdurg.	65 Rasalgad.

६९ विशालगड,	८८ रसाळगड,	१०७ हरिश्चंद्रगड,
७० ढाकगड,	८९ विकटगड,	१०८ कुंजरगड,
७१ सुमरगड,	९० कमलेगड,	१०९ सीतगड,
७२ विश्रामगड,	९१ कोटकोल्हापूर,	११० गोरखनाथ,
७३ कलानिधीगड,	९२ सालेरी,	१११ चावंड,
७४ महिपतगड,	९३ नाहवा,	११२ हाडसर,
७५ कल्याणगड,	९४ हातगड,	११३ परबल,
७६ सुवर्णदुर्ग,	९५ अहीवडा,	११४ गंभीरगड,
७७ वसंतगड,	९६ मार्कंडा,	११५ बहिरवदुर्ग,
७८ मृगगड,	९७ रवला,	११६ विशालगड,
७९ ढाका,	९८ जवला,	११७ रांगणा,
८० पवनगड,	९९ अणकाई,	११८ मनोहार,
८१ जीवधन,	१०० ठणकाई,	११९ भिवगड,
८२ कर्नाळा,	१०१ रामसेज,	१२० पारगड,
८३ वारूगड,	१०२ भास्करगड,	१२१ वल्लभगड,
८४ गुणवंत ऊर्फ दातेगड,	१०३ त्रिंबक,	१२२ मधलीरगड,
८५ सदाशीवगड,	१०४ गडगडा,	१२३ महिंद्रगड,
८६ गहनगड ऊर्फ चंद्रगड,	१०५ घोटाडा,	१२४ महिपालगड,
८७ गगनगड ऊर्फ हलवडा,	१०६ रतनगड,	१२५ सामानगड,

66 Sāvapur.	85 Sadashivagad.	104 Gādgala.
67 Deogad.	86 Gahangad alias	105 Ghotāda.
68 Kothale.	Chandragad.	106 Ratrngad.
69 Vishalgad.	87 Gagangad.	107 Hari:chandragad.
70 Dhākga.	88 Rasālgad.	108 Kunjargad.
71 Summargad.	89 Vikatgad.	109 Sitgad.
72 Vishramgad.	90 Kamalgad.	110 Gorakhnath.
73 Kalānidhigad.	91 Kot Kollhapur.	111 Chāwand.
74 Mahipatgad.	92 Sāleri.	112 Hadsar.
75 Kaliyangad.	93 Nāhāva.	113 Parbal.
76 Suwarnadurg.	94 Hatga.	114 Gambhirgad.
77 Wasantgad.	95 Ahivada.	115 Bahiravdurg.
78 Mragagad.	96 Markanda.	116 Vishalgad.
79 Dhākā.	97 Ravala.	117 Rāngna.
80 Pawangad.	98 Javla.	118 Manohar.
81 Jivdhan.	99 Anakai.	119 Bhivgad.
82 Karnālā.	100 Tankai.	120 Pargad.
83 Warugad.	101 Ramsej.	121 Wallabhgad.
84 Gunwant alias Da-	102 Bhaskargad.	122 Madhalirgad.
tegad.	103 Trimbak.	123 Mahindragad.

१२६ कठोरगड,	१४५ कुरूड,	१६४ दहेर,
१२७ भुदरगड,	१४६ केळणा,	१६५ वाघेरा,
१२८ बहादूरबंदा,	१४७ मंडणगड,	१६६ खैरा,
१२९ ठाणे इसलामपूर,	१४८ रसाळगड,	१६७ शेवगांव,
१३० ठाणे मिरज,	१४९ हारशा,	१६८ भूपतगड,
१३१ ठाणे सोनी,	१५० मतगड,	१६९ कुहन,
१३२ कोपाल,	१५१ श्रीमंतगड,	१७० बळवंतगड,
१३३ माणीकगड,	१५२ प्रौढगड,	१७१ मोहनगड,
१३४ सरसगड,	१५३ महिपालगड,	१७२ मित्रगड,
१३५ सागरगड,	१५४ गंधर्वगड,	१७३ बाहुला,
१३६ सुरगड,	१५५ राजसगड,	१७४ बिताका,
१३७ सारगड,	१५६ मर्दनगड,	१७५ मारदत्ता,
१३८ खांदेरी,	१५७ भूपालगड,	१७६ औंढा,
१३९ कुलाबा,	१५८ विलासगड,	१७७ अवड,
१४० घोसाळे,	१५९ पवित्रगड,	१७८ पाभारी,
१४१ सोनगड,	१६० मंडणगड,	१७९ सिपाला,
१४२ लिंगाणा,	१६१ सालोत्रा,	१८० निंबगिरी,
१४३ विरुरंग,	१६२ अचळगीर,	१८१ सोनगीर,
१४४ कालेगड,	१६३ कनेरा,	१८२ गनीरगड,

124 Mahipalgad.	144 Kalegad.	164 Daher.
125 Sāmāngad.	145 Kurud.	165 Waghera.
126 Kathorgad.	146 Kelna.	166 Khaira.
127 Bhudargad.	147 Mandangad.	167 Shevgaon.
128 Bahadurbanda.	148 Rasālgad.	168 Bhupatgad.
129 Thana-Islampur	149 Hārshā.	169 Kuhan.
130 Thana-Miraj.	150 Matgad.	170 Balvantgad.
131 Thana-Soni.	151 Shrimantgad.	171 Mohangad.
132 Kopa'.	152 Proadhgad.	172 Mitragad.
133 Manikgad.	153 Mahipatgad.	173 Bahula.
134 Sarasgada.	154 Gandharvgad.	174 Bitākā.
135 Sagargad.	155 Rājāsgad.	175 Mardatta.
136 Surgad.	156 Mardangad.	176 Oundha.
137 Sārgad.	157 Bhupalgad.	177 Awad.
138 Khanderi.	158 Vilasgad.	178 Pābhari.
139 Kulāba.	159 Pavitragad.	179 Shipala.
140 Ghosāle	160 Mandangad.	180 Nimbgiri.
141 Songad.	161 Sālotra.	181 Songir.
142 Lingānā.	162 Achalgir.	182 Ganirgad.
143 Virurāng.	163 Kanera.	183 Komangad Diva.

१८३ कोमनगडदिवा,	१८९ सोर,	१९५ फत्तेदुर्ग,
१८४ करवीरगड,	१९० सिद्दी,	१९६ सरोरा,
१८५ सुपे,	१९१ कडवल,	१९७ खापरा,
१८६ भांडे,	१९२ द्रोणागिरी,	१९८ नरगुंद,
१८७ महिमर्दनगड,	१९३ वीरगड,	१९९ तोरगड,
१८८ कानकादीगड,	१९४ माणेंगड,	२०० मलंगगड.

मुलकी खातें.

—:०:—

(अ) जमिनीची पाहणी व जमाबंदी.

[२७५] ताकीदपत्तें चिटणिशी श्रावण वद्य दशमी गुरुवासरे रासोजी विन त्रिंबकजी जाधव मोकदम मौजे जायगांव परगणे हवेली मेहेकर देशमुख ह. स. १७४६-४७. व देशपांडे परगणे मजकूर यांस ताकीद, मौजे जायगांव परगणे सबा अर्बैन मया व अलफ. मजकूर येथील पाटिलकी मशारनिल्हेची आहे तेथील जमिनीचा साबान ४. थलझाडा कुळकर्णी यापाशीं होता तो धामधुमीमुळें गेला, त्यास रेणुको अनंत देशपांडे यांज-कडे थलझाडा आहे परंतु ते आपणांस देत नाहींत. तरी रेणुको अनंत यांस ताकीद करून मौजे मजकूरचा थलझाडा व पांढर झाडा कुल कैफत दस्तक शिकियानिशीं करून यांज-पाशीं देणें. फिरून बोभाट येऊं न देणें ह्मणून पत्र १. या कामास जेजाल बारदार पाठविले:—२५ कुसाजी मिलारा. २५ बहिरजी तुपा एकूण ५०.

184 Karvirgad.	190 Sidhi.	196 Sarora.
185 Supe.	191 Kadval.	197 Khapra.
186 Bhānde.	192 Dronagiri.	198 Nargunda.
187 Mahimardangad.	193 Virgad.	199 Torgad.
188 Kānkārdigad.	194 Māngad.	200 Malangagad.
189 Sour.	195 Fatredurg.	

(275) The Thalzada (field register) of Jaygaon in Pargana Haveli A. D. 1746-47. Mehekar was lost by the Kulkarni during a disturbance. The Patil informed Government that a copy of the document was with Renuko Anant Deshpande, and that he refused to give it. Orders were issued to the officer of the Pargana to get documents from Renuko Anant, and to give to the village officers a new Thalzada and Pandharzada (House register) duly signed and sealed.

(ब) साऱ्याचा वसूल, सूट व हसेबंदी.

[२७६] राजश्री नागोजीराम यांसी आज्ञा जे, मौजे मापूर तर्फे (लागत नाही) तुमचीं शेतें आहेत तुह्मीं ज्याप्रमाणें बोली केली असेल त्याप्रमाणें रयतेची उगवणी करावी ती गोष्ट एकीकडे ठेवून बोली रयतेस दुसरी बोलिला हें तुह्मांस योग्य नव्हे तर पहिले बोलीप्रमाणें वांटणी घेणें ह्मणून पत्र १.

इ. स. १७५२-५३. सलास खमसैन मया व अलफ. मोहरम २५.

[२७७] मोकदमानी मौजे राहमतपूर यांसी अभयपत्र जे, कसवे मजकुरास कसाला पडिला यानिमित्त गांव खराब जाला. याकरितां सन इहिदे खमसैनची बाकीपैकीं रुपये ३००० व सन इसनेपैकीं स्वारीपट्टी एकूण दोन कलमें सोड दिली तरी बेशक लावणी करणें. खंडणी-प्रमाणें उगवणी केली जाईल. अभय असे. पत्र १.

इ. स. १७५२-५३. सलास खमसैन मया व अलफ. रमजान २१.

(क) मामलेदार आणि कमावीसदार.

[२७८] हुजूर खर्चाची ओढ आहे याजकरितां मामलेदारांकडून पेस्तर सालच्या मामलतीपैकीं ऐवजाबदल ऐवज घेतला, यास येणेंप्रमाणें देणें. पेस्तर सालच्या ऐवजीं व्याजमुद्दां मजुरा दिल्ले जातील. २०००० राजश्री प्रतिनिधीस पत्र जे, तुमच्या चिरंजीवाकडे आज्ञात देशमुखीचा मामला आहे त्याऐवजीं तूर्त देणें येविशीं राजश्री अंताजी शिवदेव यासी आज्ञा केली आहे. ते लिहितील त्याप्रमाणें ऐवज सत्वर पाठवणें पत्र १.

इ. स. १७५२-५३. सलास खमसैन मया व अलफ. रजब १२.

(276) Nagoji Ram let out his fields at Mapur for certain rents. He desired to levy from his tenants higher rents than those previously fixed. He was directed to stick to the original terms.

A. D. 1752-53.

(277) Kasaba Rahimatpur having been plundered, a remission of land revenue to the extent of Rs. 3,000 was granted.

A. D. 1752-53.

(278) Government being in need of money, an advance payment on account of next year's revenue was taken from the Mamlatdars, and they were informed that credit

A. D. 1752-53.

१०००० राजश्री घनःशाम नारायण यास पत्र जे, ऐवज पाठवणें. या कामास जासूद जानू जथा निसवत अंदोजी नाईक जाधव पाटील यासी खर्चास रुपये १० दहा देणें, पत्र १. एकूण ३०००००.

[२७९] कित्तापत्र चिटणिशी देशमुख व देशपांडिये परगणे साखरखेडले यासी आज्ञा
इ. स. १७४३-४४. केली ऐसी जे, पुतळी सरकारांतील बायको इजला मौजे वडदरें
अर्वाअर्बेन मया व अलग. परगणे मजकूर हा गांव दहा वर्षांचा इजारा करून दिल्ला
सफर ९. होता. तेथील इजारा दोन वर्षे चालविला. तिसरे वर्षी बेजहा
करून बेज्या पैसा घेतला व मौजे मजकूरच्या पाटलाकडे कर्ज आहे तेंही मना केलें, झणून
हुजूर विदित जाहलें. ऐसीयास इजारियाशिवाय जास्ती पैसा व्यावयास प्रयोजन काय आहे ?
हल्लीं हें आज्ञापत्र सादर केलें असें तरी देखत आज्ञापत्र इजान्याशिवाय जास्ती पैसा जो घेतला
असेल तो फिरून देणें, व पाटील कुळकर्णी यांचें खत पुतळीकडे आहे तें पाहून पाटिलास ताकीद
करून वाजवी कर्ज असेल तें खताप्रमाणें हिशेब करून देवणें झणून पत्र. परवानगी महादू
भोसला दिमत थोरला वाडा पत्र १.

(ड) गांवच्या शिवेसंबंधी तंट.

[२८०] कित्तापत्र बनाम देशमुख व देशपांडिये परगणे गेरूमाटरगांव सरकार नरनाळा सुभे
इ. स. १७४४-४५. पायाघाट यासी आज्ञा केली ऐसी जे, रामसिंग बिन संभाजी सव-
खमस अर्बेन मया व अलग. डदकर देशमुख देहाय परगणे अंबडापूर सरकार मेहेकर
रजब २. बालाघाट याचें वतनी देशमुखीचें गांव मौजे चिंचपूर व मौजे
थोरभोकर व. मौजे घोणसर परगणे अंबडापूर या गांवींचे शिवेशीं धुळोजी बिन उजळोजी
वाकरा मोकदम मौजे फत्तेपूर परगणे मजकूर हा कमिया करीत होता. याजबद्दल रामसिंग
देशमुख यांणी परगणे मजकूरचे देशपांडिये व देहाय मजकूरचा मोकदम रायभानजी इंगळा

would be given for the payment made, together with interest, in the amount of the next year's revenue.

A. D. 1743-44. (279) The revenue of Waddare in Pargane Sakhar-Khedle was farmed out for ten years to Putali, a female servant at the palace.

(280) In a dispute regarding the boundary of the village of Bala-
pur, the Panch asked the Patil to walk over the old
A. D. 1744-45. boundary after taking cow's hide over his head.

व निंबाजी विश्वनाथ पांडिया देहाय मजकूर यासी समागमें घेऊन अवरंगाबादेस नवाब निजामनमुलूख याजकडे जाऊन फिर्याद केली. ते समयी धुळोजी वाकरा याचा लेंक दुर्गोजी वाकरा अवरंगाबादेस जाऊन नवाबास रुजू न होतां राहिला. रामसिंग याचा करीना नवाब यांणी मनास आणून हुकूम दिला जे, मवाजने माफीला जमीन जे कदीम असेल ते अनमवाबी. त्यास मौजे रायदर व मौजे धारुड परगणे बाळापूर व मौजे फत्तेपूर परगणे गेरुमाटरगांव, एकूण तीन देहांची मुकदमी धुळोजी वाकरा याची त्यास धुळोजीनें फत्तेपूरची जमीन रायदर व धारुड या गांवांखाले घालून फत्तेपूरचे जमिनीस उणाव आणून रामसिंग देशमुख व रायभान मुकादम यांच्या तिहीं गांवांशीं कजिया करितो. त्यास रामसिंग देशमुख व रायभान इंगळा मोकदम याचे तीन गांव मौजे चिंचपूर व मौजे थोरभोकर व मौजे घोणसर, एकूण तीन गांव व धुळोजी वाकरा याचे वतनी गांव मौजे फत्तेपूर परगणे गेरुमाटरगांव व रायदर व मौजे धारुड परगणे बाळापूर, एकूण देह तीन ऐसे साही गांवची जमीन मवाजना करून कानगोच्या दसरी कदीम रकमाला असेल त्याप्रमाणें जमीन दुमाले करून घेऊन अनमवाबी. एकमेकांनीं कटकट करूं नये. येणेंप्रमाणें नवाबांनीं हुकूम करून दिवाणी परवाना करून दिला. त्यास मवाजना करावयास धुळोजी गैरहजीर होऊन कृष्णाजी व येसाजी अटोळे यांचे विद्यमानें पंचाइट मते निवाडियांस मान्य जाहला. त्यास तुर्ही परगणे मजकूरचे देशमुख व देशपांडिये व जयाजी पाटील मौजे दिवठाणें परगणे मजकूर व जानजी वाकरे देशमुख व मुकादम मौजे खोखडे परगणे बाळापूर व धुळोजी वाकरा ऐसे एकमत होऊन पायाघाट व बालाघाटाचें गोत जमींदार जमा केले. त्यास तुर्ही व समस्त गोतांनीं वेचार मनास आणून सांगितलें जे, हरदु जणाचे शिवेचा कजिया आहे त्यास त्यांणी आपलें तय स्मरोन शिवेवरून चालावें. त्याप्रमाणें आहीं पंचाइट गोत पाठीमागोन शिवेवरून धोंडे घाकून शीव करार करून देऊं झणोन तुर्ही व पंचाइतांनीं निश्चय केला. त्यास धुळोजी भ्रमवादी याणी क्रिया करावी. तो क्रियेस गैर रजावंद जहाला. ते समयी तुर्ही व समस्त गोतांनीं रामसिंग सबडदकर देशमुख परगणे अंबडापूर यासी सांगितलें जे, तुर्ही आपल्या शेकदमाजवळून क्रिया करवणें. त्यावरून रामसिंग याणें मान्य करून रायभानजी इंगळा शेकदम देहयेंतील यासी क्रिया करणें झणून सांगितलें. त्यावरून पंचाइट गोतांनीं रायभान इंगळा याचे डोईवर गाईचें कातडें व गळां तुळशीच्या माळा व पांदरीचा जोडा पांघोन तुर्ही तिहीं गांवची शीव असेल ती चालवून घेणें झणोन सांगितलें. त्याप्रमाणें रायभान मान्य होऊन कदीम शीव होती त्याप्रमाणें चालला. पाठीमागोन पंचाइट गोत वतनदार यांणी शेंवेवर धोंडे ठेविले. दस रात्र पंचा रात्रीचा वायदा रायभानास दिल्हा. त्याप्रमाणें क्रियेस

The Patil did so, and also stood an ordeal for fifteen nights. The boundary was therefore confirmed as pointed out by him.

खरा जाहला. क्रियेचे समर्थी गाईचें कातडें रायभानानें डोईवर घेतलें होतें. त्यास शुद्ध करावें याजबद्दल क्रियेचे दिवशीं पायाघाट व बालाघाटचें गोत वतनदार होते. ते ब्राह्मण मिळोन रायभानास शुद्ध करून गोतानें आपलें साक्षीपत्र करून दिल्लें. त्याप्रमाणें तुळीं धुळोजी वाकरा याणें शिवेवर धोंडे रोंवून आपलें संवादपत्र रामसिंग देशमुख व रायभान मोकदम यासी लिहून द्यावें, तें न करितां या गती कजिया करूं लागला याजबद्दल.—रामसिंग देशमुख व रायभान इंगळा मोकदम देह तीन हुजूर येऊन वर्तमान विदित केलें. त्या धुळोजीस हुजूर येणें झणून तलब केली. त्यावरून धुळोजीचा पुत्र गोविंद वाकरा हुजूर आला. रामसिंग देशमुख व गोविंद वाकरा याचा कजिया मनास आणून राजीनामे व जामीन घेऊन पंचाईत नेमून दिल्ली. पंचाईतांनीं हरदू जणांचा करीना मनास आणून करार केला जे, रायभान इंगळा मोकदम चिंचपूर व मौजे थोरभोकर व मौजे घोणसर यांणीं गोताच्या सांगितल्यावरून गाईचें कातडें डोईवर घेऊन आपली शींव कदीम होती त्याप्रमाणें चालिला. दस रात्री व पंच रात्रीचे क्रियेस खरा उतरला. त्याप्रमाणें वर्तवें ऐसा निश्चय करून हुजूर विदित केलें. त्याप्रमाणें गोविंद विन धुळोजी वाकरा याणेंही मान्य केलें, आणि आपलें पत्र रामसिंग देशमुख व रायभान मोकदम यासी लिहून द्यावयासी मान्य होउन पळोन गेला. त्यावरून हें आज्ञापत्र तुळांस सादर केलें असे. तर बालाघाट व पायाघाट येथील वतनदार गोत व तुळीं जमा होऊन रायभान इंगळा मोकदम देहायेंतील याजकडून क्रिया करून शींव करार करून दिल्ली आहे, त्याप्रमाणें हुजूरून करार केली असे. तरी तुळीं धुळोजी वाकरा मोकदम मौजे फत्तेपूर शिवेवर येऊन पूर्वी क्रियेचे समर्थी वतनदार गोत होतें तें जमा करून शिवेवर धोंडे रोंवून आपलें पत्र धुळोजी वाकरा मोकदम मौजे फत्तेपूर परगणे भजकूर याचे संवादपत्र रामसिंग सबडदकर देशमुख व रायभान मोकदम देहायेंतील यास लिहून देऊन कजिया तोडणें. याउपरी फत्तेपूरकर रामसिंग देशमुख व रायभान मोकदम देहायेंतील परगणे अंबडापूर यांसी शिवेचा कजिया करितील तर तुमचें वतन व धुळोजी वाकरा याचे वतनी गांव हुजूर अमानत होतील असें स्पष्ट समजोन वर्तणूक करणें. रामसिंग देशमुख व रायभान मोकदम देहायेंतील याचेतील धुळोजी वाकरा याणें जिरायत कापून नेलें आहे, तें व गुरें घोडी नागावा नेला आहे तो माघारा देऊन पाबल्याचें पत्र घेऊन हुजूर पाठवणें. या पत्राची प्रती लिहून घेऊन हें अस्सल पत्र भोगवट्यास रामसिंग सबडदकर देशमुख याज-पारशी परतोन देणें झणून पत्र चिटणिशी, श्रावण शुद्ध प्रतिपदा रविवार.

१ सदरहू पत्र, १ वतनपत्र रामसिंग देशमुख सबडदकर व रायभानजी मोकदम देहायेंतील परगणे अंबडापूर सरकार मेहेकर, १ राजश्री संताजी अटोळे यास पत्र, १ राजश्री उदाजी अटोळे.

इतर कर.

जमिनीच्या महसुलाखेरीज दुसरे कर. (जकात.)

[२८१] कमावीसदार जकात महालानिहाय व चौकीदार व देशमुख देशपांडे व मोक-

इ. स. १७४४-४५.

खमस अर्बेन मया व अलफ.

रबिलाखर २.

दमा जिल्हेनिहाय महालानिहाय यांस आज्ञापत्र जे, कासारशेटे

सासवडे व समस्त कासार हुजूर बाजार व कासार महालानिहाये

यांनीं स्वामीसंनिध येऊन विनंति केली. कासारांनीं हरएक पेठेस

जिन्नस खरेदी फरोक्त केला. त्यास व मार्गी जकाती हंशील व चौकी माफ आहे, व गांवगळा

कासार राहतात त्यांसही सारा व हंशील माफ आहे. अशास सांप्रत मार्गी व पेठांत व गांव-

गळा राहतात त्यांस व यात्रेत उपसर्ग लागतो याजकरितां स्वामींनीं पत्र करून देऊन

पुरातन जकात व हंशील व सारा व बैठक वेठबिगार कासारांस माफ आहे. त्याप्रमाणें

चालविलें पाहिजे ह्मणून विदित केलें. त्यावरून मनास आणून हें आज्ञापत्र सादर केलें

असे. तरी कांसारी जिनसांस जकात व हंशील व चौकी वेठबिगार बैठकसारा कासारांस

माफ पुरातन आहे त्याप्रमाणें चालवणें. ह्मणून पत्र चिटणिशी, मार्गशीर्ष शुद्ध तृतीया इंदु-

बासर शके ६८ दुर्गति नाम संवत्सरे पत्र १.

इतर उत्पन्न.

घासदाणा.

[२८२] मोकदमा जिल्हेनिहाय प्रांत वाई.

इ. स. १७५२ ५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.

जमादिलाखर ११.

१ मौजे देगांव, १ मौजे किकली, १ मौजे जांब, १ मौजे वनगेळे,

१ मौजे मालगांव, १ मौजे शिवथर, १ मौजे वडूय, १ मौजे

जळगांव, १ मौजे जांबबुदुक, १ मौजे तडवळे, १ मौजे शेंदूर-

जणें, १ मौजे चंचळी, १ मौजे तांदुळवाडी, १ मौजे जायगांव, १ मौजे चिंचणे. येकूण

(281) All Kasars (Braziers) enjoyed immunity from taxation

A. D. 1744-45. in regard to any purchases made in the town, and

from Octroi on the road or at the fair, and from forced labour. The immunity was continued.

(282) Baburnao Sadashiv levied Ghasdana from fifteen villages in

A. D. 1752-53. Prant Wai at Rs. 10 to 20 from each village. The

villagers refused on that account to pay the amount of Sirdeshmukhi (to Government); they were told that the levy of Ghasdana was no reason for withholding the Sirdeshmukhi dues.

देहे १५ यांसी आज्ञा केली ऐसी जे, राजश्री बाबुराव सदासीव यांनीं देहाये मज-
कूरापासून घासदाणियाबद्दल गांव पाहून दहावीस रुपये घेतले. यास्तव तुझीं सर-
देशमुखीचा ऐवज तटला ह्मणून हुजूर विदित झालें, त्यावरून हें आज्ञापत्र सादर केलें
असे. तर राव मशारनिलहे यांनीं घासदाणियाचे रोखे केले ह्मणून सरदेशमुखीचा अंमल
तटावयास तुझांस प्रयोजन काय? सुदामतप्रमाणें सरदेशमुखीचा ऐवज राजश्री हैबतराव
केशरकर यांकडे सुरळीत देणें. उजूर केलिया मुलाहिजा होणार नाही ह्मणून पत्र १.

महालच्चे व गांवच्चे वतनदार.

[२८१] किता एक वतनपत्रें श्रावण बहुल दशमी भौमवार बाजी येशवंत व गंगाधर येश-
वंत उपनाम चंद्रचूड गोत्र (जागा कोरी आहे) सूत्र आश्वलायन
इहिदे अर्बेन मया व अलफ. निमे कुळकर्णी व ज्योतिषि मौजे निंबगांव नागाणा तर्फ खेड सरकार
जमादिलावल २९. जुन्नर यासी दिल्लें वतनपत्र ऐसें जे, तुझीं सातारियाचे मुक्कामी
हुजूर येऊन स्वामीसन्निध विनंति केली कीं, ह्याळसाबाई कोम मल्हार रघुनाथ अत्रे गोत्र
अत्रि कुळकर्णी व ज्योतिषि मौजे मजकूर इचे पोटी पुतसंतान नाही, वतनसंबंधें व योगक्षेमामुळें
कर्ज जाहलें तें वारावें व वृद्धापकाळीं कांहीं दानधर्म करावा यानिमित्त आपला जांवई
लक्ष्मण गोविंद उपनाम टल्लू यास निमे वतन दान दिल्लें आणि आमच्या घरास येऊन
आपले खुश रजावंदीनें ह्याळसाबाई इणें सदरहू वतन कुळकर्ण व ज्योतीषदेखील कानू कायदे
व घरवाडा निमे आपणांस रुपये दोन हजारस विकत दिल्लें, आणि खरेदीखत व
गोताचा महजर करून दिल्ला आहे तो राजश्री बाजीराऊ पंडित प्रधान यांस दाखवून
पत्रें करून घेतलीं आहेत, तीं स्वामींनीं मनास आणून वतनपत्रें करून देऊन वंशपरंपरेनें
चालविलें पाहिजे ह्मणोन विदित करून खरेदीखत महजर राजश्री प्रधान पंतांचें पत्र हुजूर
आणून दाखविलें.

खरेदीखत शके १६५६ आनद नाम संवत्सरे अश्विन वद्य प्रतिपदा ते दिवशीं राजश्री
बाजी येशवंत व गंगाधर येशवंत उपनाम चंद्रचूड अजहत देशपांडिये सरकार जुन्नर यांसी
ह्याळसाबाई कोम मल्हार रघुनाथ अत्रे गोत्र अत्रि कुळकर्णी व ज्योतिषि अष्टाधिकारी मौजे
निंबगांव नागाणा तर्फ खेड सरकार जुन्नर मुरुसन खमम सलासीन मया व अलफ सन
११४४ कारणें लिहून दिल्लें खरेदीखत ऐसें जे, मौजे मजकूरचें कुळकर्ण व ज्योतिषपण

(283) Mahalsabai Komi Malhar Raghunath Atre, holder of the

A. D. 1740-41. Kulkarni and Jotishi Watanis of Nimbgaon Nagana
in Tarf Khed of Sirkar Junnar, having no son, and
being in embarrassed circumstances, made a gift of a half share in her

पुरातन वतन आहे, त्यासी आपले पोटी पुत्रसंतान नाही व वंशांतही कोणी नाही. एका जिवानिशी आपण राहिले. वृत्ति चालवून पांढरीची सेवा करावयास कोणा वंशवृद्धि नाही, नाउमेद झाली, आपली वृद्धावस्था जहाली, कांहीं दानधर्म करून जन्माचें सार्थक करावें व आपणांस योगक्षेम व वृत्तीमुळे कर्ज जहालें आहे तें वारावें यानिमित्त मौजे मजकूरचें कुळकर्ण व ज्योतिष आपलें पुरातन वतन त्यांपैकीं माझे जांवई लक्ष्मण गोविंद उपनाम टक्क्यांसी देखील घरवाडा व कानु व कायदे निमे वतन दान दिल्लें, आणि तुमच्या घरास येऊन तुमच्या गळां पडोन तुझांस सदरील वतन कुळकर्ण ज्योतिषदेखील घरवाडा व कानु कायदे, हक्क लाजिमा निमे वतन वडीलपण तुझांस विकत देऊन रुपये २००० तुझांपासून घेतले घरवाडा उजवे बाजूस निमे तुझांस दिल्ला व डावे बाजूस निमे लक्ष्मण गोविंद यांसी दिल्ला. तुझीं आपले उजवे बाजूस घर बांधून सुखरूप वंशपरंपरेनें नांदणें. कुळकर्ण्याचा मुशाहिरा टक्के ६० साठी एकूण रुपये २४ व गह्या खंडी ३ येणेंप्रमाणें आहे तो निमे तुझीं घेणें व निमे लक्ष्मण गोविंद यांसी देऊन वंशपरंपरेनें अनभवून रहाणें. कुळकर्ण व ज्योतिषपणाचें मान.

कुळकर्णाचें मान.

१ दिवाणांतून शिरपाव पाटिलामागें.	१ दिपवाळी दसरा बाजवणें पाटिलामागें.
१ तेलियाचें तेल दर दुकानास दररोज १ माळियाची सेव सबाजी पाटिलामागें.	
१४४९ टांक.	४ श्री मार्तंडजीचे देवळाचे हक्क उत्पन्न. कलमें.
१ चांभाराचा जोडा वर्षास एक.	१ माहे पौर्णिमेचे यात्रेस टक्के २॥.
१ कोळियाचे पाणी पाटिलामागें.	१ भंडारप्रसाद पाटिलामागें.
१ लांकडाची मोळी सणाची एक.	१ अश्वीन आदितवारी महिन्यांत उद पाटिलामागें, एका वारी घ्यावें.
१ शईस तेल व कागदास रुमाल गांवापैकीं.	१ अश्वीने पौर्णिमेस मिठाई यात्रेचे दिवशीं पाटलाचे निमे. एकूण ६.
१ तांबोळियाकडील पानें पाटील घेईल त्याचीं निमे घ्यावी. एकूण ७.	

Watans to her son-in-law, and sold the remaining half to Baji Yeshwant and Gangadhar Yeshwant Chandrachud for Rs 2000. The sale was sanctioned by the Peshwa, and was subsequently ratified by the Raja at the request of Chandrachud, a present of Rs. 500 being levied. The rights and perquisites of the Watans were as follows:—

Kulkarni Watans.

- 1 Sirpav to be received by the Kulkarni after the Patil.
- 1 Music to be played at the Kulkarni's house on the Dipawali and Dasra festivals, after at the Patil's.
- 1 Oil weighing 9 Taks to be taken from every oilman's shop.

ज्योतिषाचे हक्क :—१ बलुते गुरवारोवर, १ देवळी प्रसाद भर बलुतियावरोवर,
१ इनाम शेत साडे बारमणी जमीन विचे ८२९ एकूण ३.

येणेंप्रमाणें कुळकर्णाचे मान तेरा, निम्मे तुळीं घेणें व निम्मे लक्षुमण गोविंद यासी देणें, व ज्योतिषपणाचे हक्क उत्पन्न होईल ते निम्मे तुळीं घेणें व निम्मे लक्षुमण गोविंद यासी देणें. इनाम जमीन विचे ८२९ पैकीं निम्मे तुळीं घेणें. सदरील कुळकर्ण व ज्योतिषपण दरोबस्तपैकीं निचे तुळांस दिल्लें व मानपान, हक्क, उत्पन्न वगैरे लाजिमे निमेप्रमाणें घेऊन सुखरूप राहाणें. वंशपरंपरा भोगवटा घेणें व आपला मिरासचा घरठाणा आहे त्यापैकीं निचे उजवे बाजूस तुळांस दिला असे व निचे डावे बाजूस लक्षुमण गोविंद यासी दिल्ला असे. यांसी कोणी आपला अगर आपण हिला हरकत करील त्यांस पूर्वजांची शपथ असे. हें खरेदीखत लिहून दिल्लें असे.

येणेंप्रमाणें खरेदीखत व महजर गोताचे साक्षीनिशीं व राजश्री प्रधान पंताचें पत्र आणून दाखविलें तें मनास आणितां तुळीं ह्याळसानाई कोम मल्हार रघुनाथ अत्रे इजपासून मौजे मजकूरचें निचे कुळकर्ण व निचे ज्योतिषदेखील कानुकायदे, व बरवाडा दोन हजार रुपये देऊन खरेदी केलें ऐसें तहकीम कळोन आलें. त्यावरून स्वामी तुळांवरी कृपाळू होऊन सदरहू वतन मौजे मजकूरचें निचे कुळकर्ण व निचे ज्योतिष-देखील बरवाडा व कुळकर्णाचा मुशाहिरा व इनामसहित व हक्क लाजिमे कानुकायदे, वडीलपण, मानपान, तशीफ खरेदीखताप्रमाणें तुळांस व तुमचे पुत्रपौत्रादी वंशपरंपरेनं अजरामन्हामत करून देऊन हें वतनपत्र करून दिल्लें असे. तरी तुळीं सदरील वतन आपले दुमाले करून घेऊन वतनाची सेवा करून तुळीं व तुमचे वंशपरंपरेनं वतन अनभवून सुखरूप राहाणें.

- 1 Vegetable to be taken from the vegetable sellers, after the Patil.
- 1 One pair of shoes from the shoe-makers annually.
- 1 Water to be supplied by the Koli after at the Patil's house.
- 1 One bundle of fuel on each festival.
- 1 Oil for ink and a piece of cloth for keeping papers, to be received from the village.
- 1 Half the number of leaves received by the Patil, to be taken from the leaves-sellers.
- 1 Proceeds of the temple of Shri Martand.
- 1 2½ Taks at the Pournima fair.
- 1 Bhandara presents after the Patil.
- 1 Sweet-meats, half the quantity received by the Patil.

Jotishi Wattans.

- 1 Baluta equal to Guravas.

तुमचे माया वतनसंबंधें शेरणी कुतर्फी रुपये १०० करार केले असेत. वसूल देऊन मुखरूप राहणें क्षणून येविशीं पत्रें.

[१८४] किस्ता वतनपत्र वैशाख शुद्ध तृतीया गुरुवासेर शिंदोजी बिन शिवाजी बिन इ. स. १७४०-४१. क्षसानी थोरात देश चौगुला तर्फ वाळवे प्रांत पन्हाळा बास दिव्हें इहिचे अर्बेन मया व अलफ. वतनपत्र ऐसें जे, तुम्हीं किल्ले सातारियाचे मुक्कामी हुजूर स्वाधी-रविलावल २६. संनिध येऊन विनंति केली कीं, आपणांस कांहीं वतन करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविलें पाहिजे क्षणून. त्यावरून मनास आणितां तुम्हीं कदीम स्वामीकथा राज्यांतील एकनिष्ठपणें सेवा करीत आहां. तुमचें चालवणें अगत्य जाणोन स्वामी तुझांवरी कृपाळू होऊन तालुके मजकूरचें देश चौगुलकीचें वतन नूतन अनरामन्हामत करून दिव्हें असे. देहे वितपशील.

१ कसबा वाळवे, १ मौजे उरूण देखील पेट इसलामपूर, १ मौजे गोटाखिडी, १ मौजे येलूर, १ मौजे शिरगांव, १ मौजे पुणदी, १ मौजे देवरंडे १ मौजे पळूस, १ मौजे थापडे, १ मौजे कामेरी, १ मौजे बाहे, १ मौजे कुंडल, १ मौजे येडें, १ मौजे रेंड, १ मौजे नागांव, १ मौजे कणेगांव, १ मौजे नागठाणे, १ मौजे भादुरवाडी, ऐकूण १८. येणेंप्रमाणें देहे अठरा तर्फ मजकूर येथील देश चौगुलकीचें वतन तुझांस व तुमचे

1 Presents at the temple, equal to the first-rate Balutas.

1 Inam of 25 Bighas assessed at 12½ Maunds.

(284) The Desh Chowgulki Watan in 18 villages of Tarf Walve in

A. D. 1740-41. Prant Panaha was granted to Sidhoji bin Siwaji

Thornt and Nazar of Rs. 1,000 was levied. The

rights and perquisites of the Watan were as follows:—

1 An allowance at the rate of Rs. 1-4 per hundred of the village revenues in cash to be levied from the villages.

1 Faski to be levied on sales of corn in the markets.

1 Land to be taken in the villages at the rate of 1½ Bighas for every Chahur.

1 Butter and vegetables to be taken from villages on the anniversary ceremonies of the death of parents.

1 Oil nine Taks to be taken every day from every oil press.

1 One goat from each village on the Dasara festival.

1 25 leaves to be taken from each leaves-seller every day.

1 One pair of shoes from the shoe-makers of each village.

पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेने दिव्हे असे. या वतनास हक्क लाजिमा रयते निसवतीने करून दिव्हा असे वितपशीलः—

१ गांवगजास नक्त आकार होईल त्यास	१ बाजारांत गळा फरोक्त न होईल त्यास फसकी
दर सनदे रयत निसवत रुपया १।	व्यावी कलम.
याप्रमाणें हक्क व्यावा कलम.	१ पितरांस लोणी व शाकभाजी गांवगजा
१ गांवगजा दर चाहुरी जमीन विघा १।	व्यावी कलम.
प्रमाणें व्यावी कलम.	१ तेलियाचे घाणियास दररोज तेल नवटांक
१ दसरियाचें बकरें १ दर गांवास व्यावें	व्यावें कलम.
कलम.	१ तांबोळियाचे दर दुकानास दररोज पानें
१ दरगांवास चांभारापासोन १ जोडा व्यावा	सुमारें २५ प्रमाणें व्यावां कलम.
कलम.	१ बाजाराचे दिवशीं माळवें शेव व्यावी कलम.
१ रावता महार १.	१ वाणियाचे दुकानास सुपारी तंवाव् व्यावी
१ फांट्यांच्या मोठ्या सणास गांवगजा	कलम. एकूण ६.
व्याव्या कलम. एकूण ६.	

एकूण कलमें बारा हक्क करार करून देऊन तुझांस हें आज्ञापत्र मादर केलें असे. तरी तुझी तर्फ मजकूरचे देश चौगुलकीच्या वतनाची सेवा दंडकप्रमाणें याचे हातें घेत जाणें. हक्क लाजिमा कानु कायदे सदरहुप्रमाणें व पान मान तश्रीफ यास व याचें पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेने चालवणें. प्रतिवर्षी नूतन पत्राचा आक्षेप न करणें. या पत्राची तालीक लिहून घेऊन हें अस्सल पत्र भोगवटियाबद्दल याजवळी परतोन देणें, येविषयी पत्रें ५.

[२८५] कित्तापत्रें चिटणिशी बाळाजी रुद्र व कसो रुद्र व मोरो रुद्र शेणवै पोतदार

इ. स. १७४०-४१. तर्फ राजापूर याणीं हुजूर शाहुनगर नजीक किल्ले सातारचे
इहिदे अबैत मयाब अलफ. मुक्कामी स्वामीसंनिध येऊन विनंति केली की, तर्फ मजकूरचें
जिल्हाद ९. पोतदारीचें वतन आपलें आपण उपभोग करीत असों, परंतु वतन-

1 One Mhar for menial service.

1 Vegetables to be taken from vegetable-sellers on every Bazar day.

1 Bundles of fuel to be taken from villages on every festival.

1 Beetle-nut and tobacco to be taken from Banya's Shops.

(285) Balaji Rudra, Keso Rudra and Moro Rudra, Shenawai Pot-

A. D. 1740-41.

dar of Rajapur, having brought to notice the inadequacy of Haks and perquisites of his Watan the

following addition was made to the same:—

संबंधें हक लाजिमा थोडका तेणेंकरून कुटुंबाचा योगक्षेम चालत नाही. तरी महाराजांनीं कांहीं जास्ती हक लाजिमा करून भोगवटियास हुजूरची पत्ते करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविलें पाहिजे झगून विदित केलें व जिल्हे जिल्हेकडील पत्रें आणून दाखविलीं, त्यावरून मनास आणितां पोतदारमजकूर पुरातन वतनदार, कुटुंबवत्सल यांचें चालविणें आवश्यक जाणोन स्वामी यांवरी कृपाकू होऊन यांस हक लाजिमा जास्ती करार करून दिल्या वितपशील :—

हक रयत निसबत गांवगन्ना लाहारी
दाभोली.

२०० कदीम हल्लीं चालत असत.

२०० जास्ती करार केल्या असेत.

४००

एकूण चारशें लाहारी गांवगांवगन्नापैकीं

हक करार करून दिल्या असे व सदरहूखेरीज गांवगन्ना मानपान पुरातनप्रमाणें करार केला असे. देवीत जाणें. १ कलम.

मौजे रिंगणें तालुके मजकूर पोतदार मजकूरचा पुरातन खोतीचा वतनी तेथें इनामत पूर्वी चालत होती हल्लीं चालत नाही त्यावरून हल्लीं जमीन इनाम करार करून दिल्ली असे.

७७ भातजमीन.

७३ बरकसजमीन.

७१०

मीठबंदर राजापूर व राहा मुसकी व बाजे महाल व महाल मजकुरी ठिकाणांत जकात येथील मोईन.

मीठ खंडीस रुके. बैली हरनिजस रुके.

७६ कदीम.

७१ कदीम.

७६ जास्ती.

७१ जास्ती.

-/-

७२

बारा रुके दर दर बैली रुके दोन हर-
जिनसास देवीत जाणें.
होईल त्यास वाण्या- कलम १.

पासून पारखावणदेत बाजे महाल व राहा मुसकी पाणवाट फसकी जाणें. कलम १.
मीठारुंतरांडि- पुरातनप्रमाणें देवणें.
यास मीठ पांटी १. कलम १.

एकूण कलमें चार. येणेंप्रमाणें चालवीत जाणें कलम १.

पोतदार मजकुरास पालक.

बरे ५ खासा.

५ बैसी.

1 The Hak to be levied from the Ryot direct which amounted to 200 Laharies was raised to 400.

1 The remuneration in connection with the salt manufactory and an octroi in the Mahal, which was calculated at the rates of 6 Rukas for every Khandy of salt sold, and one Ruka for every Khandy load of other articles, was ordered to be calculated at double the rates.

1 One basketful, of salt was to be taken from every ship carrying salt.

एकूण दहा विघे जमीन इनाम दिल्ली असे. चतुसिमा करून देऊन इनाम चालवणें. कलम १.

कसबा राजापूरी घरवंताची ठिकाणें दोन आहेत, त्यांखालें झाड झाडोरा वगैरे आदिकरून इनाम दिल्ली असत. ठिकाणें दोन्हीं इनाम चालवीत जाणें. कलम १.

एकूण कलमें पांच कदीम व जास्ती हक्क लाजिमा व पालक व इनाम सदरहुप्रमाणें करार करून दिल्हा असे. तरी तुळीं पोतदार मजकूर याचे दुमाला करून याचे हाते वतनाची सेवा घेऊन यासी व याचे पुतपौत्रादि वंशपरंपरेनें चालविणें. प्रतिवर्षी नवीन पत्राचा आक्षेप न करणें येविषयी पत्रे ४.

[२८१] कित्तापत्रें चिटणिशी बाळंबट व विश्वनाथभट बिन रघुनाथभट वैद्य गोत्र गार्भ्य

इ. स. १७४०-४१. सूत्र आश्वलायन हे स्वामीची सेवा निष्ठेनें करितात यांचें चालवणें इदिरे अर्बेन मया व अलफ. अवश्य जाणोन यासी नूतन वतन महालानिहाय. जिल्हाद १०. १ हवेली दाभोल, १ तर्फे चिपळोण, १ तर्फे आवडे, १ तर्फे वेळंब, १ तर्फे गोहागर, १ तर्फे खेडतळवटी, १ तर्फे टाळमुरे, १ तर्फे पंचनदी, १ तर्फे केळशी, १ तर्फे वसवी, १ तर्फे नातू पाळवण,

एकूण महाल अकरा मुभा प्रांत दाभोल येथील सर मोकदमीचें वतन यासी व याचे पुत्र पौत्रादी वंशपरंपरेनें करून दिल्लें असे. यास वतनास हक्कलाजिमा रयत निसबतीनें गांवगळा महालानिहाय आकार होईल जलमार्ग गळवतावरून जिजस येईल त्यास. त्यास रयतनिसबतीनें. कैली मापें खंडीस हक्क तीन पायली १.

नक्की आकारास दर सनदे रुपया १. वजनी खंडीस हक्क दहा शेर १. किराणा जिजस आकारास वजनी खंडीस मीठबंदरी मीठ पिकलें तेथें दरखंडीस हक्क तीन पायली १. हक्क एक धडा १.

1 Ten Bighas of land, as also the trees in two pieces of land at Rajapur belonging to the Watandars, were granted in Inam.

1 Five houses of the Watandars, five she-buffaloes, two shops and three houses of servants and slaves were exempted from taxation.

(286) In consideration of the loyalty of Balambhat and Vishwanathbhat bin Raghunathbhat Waidya, the Sir Patilki Watan of Haveli Dabhol, Chiplun and

A. D. 1740-41.

ऐन भिनसी आकारास बारुळे खंडीस तेलियाच्या पाणियासी तेल दरसाल हक
गळा तीन पायली १। वजन कबें अच्छेर ४४॥
एकूण कळमें तीन जकातीस दर बैलस गांवगळा हक सालिना दरगांवास.
हक एक रुका. छोणी एक शेर ४४१, इरलें १.
गौळियाच्या सैशीस हक सालीना दर- गांवगळा चांभाराकडील जुतें दरसाल १.
सैशीस छोणी अच्छेर ४४॥

येणेंप्रमाणें हक करून दिलहा असे. तरी यासी व यांचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें चालवणें प्रतिवर्षीं नवीन पत्राचा आक्षेप न करणें. या पत्राची प्रती लिहून घेऊन हें पत्र भोगवडियास याजबळ परतोन देणें येविशीं पलें १४, मार्गशीर्ष बहुल तृतीया इंडुवासर.

[२८७] किताबनें राजश्री देवराव मेघःशाम व राजश्री नागोजीराव मेघःशाम मोक्ष
इ. स. १७४२-४३. प्रथमांति सत्त आश्वलायन हे स्वामीची सेवा निष्ठेनें करितास. त्यांचें
कळसभयेंन मया व अलफ. चालवणें आवश्यक जाणोन स्वामी याजवरी कृपाळू होऊन यासी
मोहरम ५. नूतन वतन परगणे इंदापूर सरकार जुन्नर येथील नाडगोंडीचे

other Mahals, was conferred on them. The Haks to be levied on account of the Watan from the ryot were as follows:—

- 1 Rupee 1 for every hundred Rs. of the land revenue in cash.
- 1 Three Pailies for every Khandy (by measure) of grain of the land revenue in kind.
- 1 One Dhada for every Khandy (by weight) of groceries of the land revenue in kind.
- 1 One Ruka from the carrier of every bullock-load on account of octroi.
- 1 Three Pailies for every Khandy (by measure), and ten Sheers for every Khandy (by weight), brought by sea.
- 1 Three Pailies of salt from every salt manufactory.
- 1 Half a sheer of oil every month from every oil-press.
- 1 Half a sheer of butter every year for every she-buffalo belonging to a cow-herd.
- 1 One sheer of butter, and one head screen for use in the rainy season every year from each village.
- 1 One pair of shoes every year from the shoe-maker of each village.

(287) In consideration of the loyalty of Deorao and Nagojirao Meghasham, the Nadgauda Wat an of Pargana Indapur in Sirkar Junnar was conferred on them.

A. D. 1742-43.

वतन वास व याचे पुतपौत्रादि वंशपरंपरेनें अजरामम्वहामत वतन करून दिव्हे असे. चासी हक्क व लाजिमा व बाजे कानूकायदे वितपशील.

गांवगळा परगणे मजकूर.	मोहतर्फ व जकात व टोकरा कमावीस-
जमीन पड व हितकदीम रकमाला आहे	बाव व फुरयबाव व वनचराई आकार होईल
त्यास दर चाहुरी इनाम जमीन विधे ४२.	त्यास दर सनदे रुपये २ कलम १.
जमाबंदी नक्की व गळ्या व वजनी व	किता बाजे कानूकायदे.
सुमारी जो होईल त्यास रयत निसवतीनें दर	१ शिरपांव देशमुख व देशपांडे यांचे मागे
सनदे दुहोत्राप्रमाणें हक्क कलम १.	व्यावा कलम.
पाळणुक देशमुख व देशपांडिये यांच्या	१ गांवगळा दर गांवास राबता महार एक
शिरस्तियांप्रमाणें चालवणें कलम १.	महिना व्यावा.
कसबे मजकुरी गैरवारशी पांदरीमध्ये	१ बाजारास फसकी व शेव.
जमीन आहे तेथें यास वाडा बांधावयास पेठ	१ तेलियाच्या दर बाणियास दरमाहा
व कसबा मिळोन जमीन विधे ४२.	तेल्याचे मागे तेल वजन ४४१ एक शेर
आंबराई वगैरे झाड झाडोरा सरकारांत	पेठ व मांवगळा कलम.
जमा होईल त्यास दरसनदे २, कलम १.	१ दरगांवास चांभारापासून सांलिना जोडा १
मणवार व पितरांचें तूप व वानवळा	कलम.
पावीत जाणें. एकूण कलम १.	१ गांवगळा मेंढरांचे कळप आहेत त्यापा-
गुहाळ्यास दर फडास गुळाची देण १.	मून दर कळपास सांलिना मेंढरूं १. एकूण
कलम १.	कलम.

The Haks of the Watan were as follows:—

- 1 Two Bignas of land in Inam for every Chahur of the total land in each village.
- 1 A tax at the rate of two per cent on the Jamabundy of every village (including revenue in cash and in kind) to be levied from the village.
- 1 Two per cent of the Mohotarfia, Octroi, pasturage fees, fines &c.
- 1 Exemptions from house-tax like the Deshmukhs and Deshpande.
- 1 Sirjau after the Deshmukh and Deshpande.
- 1 One Mhar for menial service for one month from each village.
- 1 Faski and Shewa levies (levies of grain and vegetables from traders in these articles) on market days.
- 1 One sheer of oil every month from every oil-press in the villages.
- 1 One pair of shoes from the Chambhars of each village.
- 1 One goat every year from the owner of each flock.

इनाम गांव मौजे पिंपरीबुद्रुस परगणे १ लग्न मुहूर्तास टिका, विडा, सोपरी-
मजकूर दुतर्फा, खेरीज हक्कदार व कदीम इना- याची वाटी कलम.

मदार देखील इनाम तिजार्ई देह १. १ मांगाकडील गांवगमा येळचे कलम.

पानमळे परगणे मजकुरीं आहेत त्यास १ तांबोळियाचे दर दुकानास दर माठ-
पाटलास हक्क जो असेल त्याचप्रमाणें यास वडा पानें सुमारे २५.

देवीत जाणें. कलम १. १ वाणियाचे दर दुकानास बाजारी सुपारी १.

१ साळी व कोर्छी याचे मागास साळीना
अटफळे १.

१ धनगराचे मागास साळीना घोंगडे १
कलम.

येणेंप्रमाणें कलमें बेवीस हक्क व इनाम व इनामगांव व बाजे कानूकायदे करून दिव्हे
आहेत. याप्रमाणें याचे दुमाला करून याशी व याचे पुत्रपौत्रादी वंशपरंपरेनें चालवणें. प्रति-
वर्षीं नवीन पत्राचा आक्षेप न करणें येविशीं पत्रें ८.

[२८८] बाळगोपाळजी विन येसाजी भोसले यासी दिव्हें वतनपत्र ऐसें जे, तुमचें, बाळ-
ह. ख. १७४४-४५. वणें आवश्यक जाणून स्वामी तुझांवरी कृपाळू होऊन तुझांस नूतन
कमस अर्बन मया व अलफ. वतन कर्यात अष्टे प्रांत मिरजपैकीं देहाय वितपशील.
सवाल १८.

- 1 One rope from the Mangs of each village.
- 1 Leaves, a piece of cocoa-nut, and sandal ointment, at every marriage.
- 1 25 leaves every week from every shop of the leaves-seller.
- 1 One Beetle-nut from every Bania's shop.
- 1 One cloth every year from every loom of salis and one from every loom of dhangars.
- 1 Two Bighas of land in the village of Indapur for building a house.
- 1 Two percent of revenue from mango fruit, dead wood &c.
- 1 The usual levies on festival days, and on anniversaries of the death of parents.
- 1 One lump of Joggerly from every Joggerly Manufactory.
- 1 A village in Inani.
- 1 The rights of Patil in regard to levies from leaves producing gardens

(288) The Desh Chougulki Watan of 8 villages in Karyat Ashte
of Prant Miraj was conferred on Balgopalji bin
A. D. 1744-45. Yesuji Khole. The Haks of the Watanis to be

१ कसबा अष्टे, १ मौजे तांदुळवाडी, १ मौजे मालवाडी, १ मौजे कुंडलवाडी, १ मौजे पोखरणी, १ मौजे ठवली, १ मौजे साखराळे, १ मौजे इटकीर.

एकूण देह आठ येथील देशचौगुलकीचे वतन तुझांस वंशपरंपरेनें अजराम-हामत करून देऊन वतनास हक्क व इनाम व कानूकायदे रयतेनिसबतीनें.

गांवगळा जमाबंदी आकार होईल त्यास रयतेनिसबतीनें दरसनदे रुपये १। सवाप्रमाणें हक्क कलम १.

किता हक्क गांवगळा दरसालीना.

१ दसरियास बकरें एक.

१ राबता महार एक.

१ पक्षास लोणी व शाकभाजी.

१ सणाचे दिवशीं महारांनीं लांकडांची मोळी

द्यावी कलम. एकूण ४.

तांबोळियाच्या दुकानास दररोज पानें

सुमारे २५ पंचवीस कलम एक १.

बाजार भरेल ते दिवशीं हक्क.

१ बाजारांत गह्वा फरोक्त होईल त्यास फसकी.

१ बाणियाच्या दुकानास सुपारी एक व तंबाखू.

१ माळवे विकेल त्यास शेव ध्यावी कलम. एकूण ३.

चांभारानें सालीना पायपोसजोडा एक द्यावा.

तेलियाच्या घाणियास दररोज तेल ४४४४॥.

साडे चार टांक कलम १.

येणेंप्रमाणें हक्क व इनाम व कानूकायदे कलमें बारा नेमून दिलीं असेत. तरी तुझीं कर्त्यात मजकूरचे देशचौगुलकीचे वतनाची सेवा दंडकप्रमाणें करून वतनास हक्क व इनाम कानूकायदे सदरहूप्रमाणें आपले हुमाला करून घेऊन तुझीं व तुमचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें वतन अनपमून सुखरूप राहाणें घणून कार्तिक शुद्ध पंचमी छ मजकूर पत्रें ४.

levied from the ryots were as follows :—

1 A tax from the ryots at the rate of 1-4 for every hundred Rupees of the land revenue.

1 One goat, butter and vegetable on anniversaries of parent's death; a bundle of fuel on festivals, and one Mhar for menial service to be given every year by each village.

1 25 leaves every day from every leave-seller's shop.

1 Faski and Shewa (levies of grain and vegetables from dealers in these articles), and one beetle-nut and tobacco from every Bania's shop on every market day.

1 One pair of shoes annually from the Chambhars.

1 4½ Taks of oil from each Oil-press.

[२८९] वतनपत्र जेष्ठ शुद्ध द्वितीया भानुवासर गोरखोजी विन तुकोजी विन
 इ. स. १७३०-३१. कोंडाजी पाटील भापकर निमे मोकदम व वडीलपण मौजे बगोजी
 खमसेन मया व अलफ. गांव परगणे कडे सरकार जुन्नर सुभे खुनस्ते बुनियाद यासी
 राजव १३. दिल्लें वतनपत्र ऐसें जे, तुष्णीं कसने कोरेगांव संमत मजकूर पर
 गणे वाई येथील मुक्कामी स्वामीसंनिध विनंति केली जे, मौजे मजकूरचे कदीम मोकदम
 बगोजी विन घालोजी विन तुकोजी कुदंडा याजवर वतनसंबंधे कसाला पडोन कर्जदार जंहाला.
 याजबद्दल त्यानें मौजे मजकूरची निमे मोकदमी वडीलपण आपणास विकत दिल्लें. त्याची
 किंमत रुपये ७७९१ सात हजार सातशें एकावन रुपये करार करून आपणाकडून घेऊन
 वतनाचें खरेदीपत्र आपणांस करून दिल्लें. त्याप्रमाणें मौजे मजकूरची निमे मोकदमी व
 वडीलपण आपण अनभवीत आहों. महाराज स्वामीनीं खरेदीपत्र मनास आणून भोगवटियास
 पत्रें करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविल्लें पाहिजे आणून विनंति करून खरेदीपत्र आणून
 दाखविल्लें.

खरेदीखत शके ११९३. विरोवकृत नाम संवत्सरे अश्वीन वद्य त्रयोदशी रविवार. ते
 दिवशीं राजश्री गोरखोजी विन तुकोजी विन कोंडाजी पाटील भापकर मोकदम. मौजे छोणी
 परगणे सुभे सरकार जुन्नर यासी बगोजी विन घालोजी विन तुकोजी पाटील कुदंडे मोकदम मौजे
 भानगांव परगणे कडे सरकार जुन्नर मुरुसन हजार ११४१ कारणें खरेदीपत्र लिहून दिलें
 ऐसें जे, आपणावर कसाला दिवाणाचा व पांढरी पडिला त्यामुळें कर्ज जाहलें. आपली मात-
 वानी आणि गांवही खराब पाडिला. द्यावयास अवकाश नाहीं, दोही दिवाणच्या कसालिवाणें
 तंग केले. मग आपण विचार केला कीं, मौजे मजकूरची मोकदमी कुल आपली दरोबस्त आहे
 त्यास निमे मोकदमी देऊन आपणांस भाऊ करावा आणि कर्ज वारावें. गांव लावावा ऐसें जाहलें.
 मग आपण एक दो जागा जाऊन निमे मोकदमी विकरा घातली. ते जागा आपल्या चित्तास
 न आली. मग तुह्यांसी येऊन कुल हकीकत जाहीर केली, आणि तुमच्या गळां पडोन तुमचें
 मन मनावून मिनत माना करून तुह्यांस आपली निमे मोकदमी वडीलपण आधीं तुमचें नांव
 भागोन आपलें नांव आपले खुषीनें खुष रजावंदीनें निमे मोकदमी देखील जल, तरु, पाषाण,
 सहित दिघली असे. याचा महजर हल्लीं दुतर्फेचे व देशमुख व देशपांडिये यांच्या ठाण्यांत
 तुष्णीं आर्क्षी जाऊन करून देऊं. महजरास खर्च जो पडेल तो तुष्णीं देणें. आपण तुह्यांस
 निमे मोकदमी वडीलपण देऊन तुह्यांपासून वतनाची किंमत रुपये मोकदम ७७९१ करून

(289) Half a share in the Patilki Watan of Bhangoon in Pargana
 Karde of Sirkar Junnar of Subhe Mujaste Baniyad,
 A. D. 1730-31. was sold for Rs. 7751 by Bagoji Kudanda to Ghor-

केले असेत. मिने मोकदमीचा हक्क व मानपान हक्क व घरठाप्ता व शेत जिरायत मळे बांधवत दिवले असेत. मानपान हक्क आदा व जितपशीलवारः—

मान.

- १ मोकदमीचें नांव आधीं गोरखोजी पाटील मागून बंगोजी पाटील याप्रमाणें लिहावें.
- १ दिवाणांत भेट गोरखोजी पाटील भापकर यांनीं ठेवावी बंगोजी पाटील यांनीं न ठेवावी.
- १ दिवाणांतून शिरपाव व पानें आधीं गोरखोजी पाटील यांनीं घ्यावीं, मागून बंगोजी पाटील यांनीं घ्यावीं.
- १ पोळ्याचा बैल आधीं गोरखोजी पाटील याचा बेसीतून यावा, मागून बंगोजी पाटील याचा याचा.
- १ तोरण मांगानें व गेरु महारानें आधीं गोरखोजी पाटील याचें घरीं द्यावी, मागून बंगोजी पाटील याचें घरीं द्यावी.
- १ दिपवाळीचे वाजंत्री आधीं गोरखोजी पाटील याचें घरीं वाजवावें, मागून बंगोजी पाटील याचें घरीं वाजवावें.
- १ कोळ्यानें पाणी आधीं गोरखोजी पाटील याचे घरीं घालावें, मागून बंगोजी पाटील याचे घरीं घालावें.
- १ गणेश व गवर आधीं गोरखोजी पाटील याची वाजवीत आणावी आणि दुर्गामातेप्राशीं ठेवावी. मागून बंगोजी पाटील याची वाजवीत आणून दोन्ही एकत्र करून पुढें गोरखोजी पाटील यांची, मागून बंगोजी पाटील यांची न्यावी.
- १ कडकणें आधीं गोरखोजी पाटील, मागून बंगोजी पाटील यांचे घरीं द्यावें. एकूण ९.
- १ होळीची पोळी आधीं बंगोजी पाटील याची वाजवीत आणावी; मागून गोरखोजी पाटील याची वाजवीत आणून बंगोजी पाटील याची आधीं लावून मागून गोरखोजी पाटील याची लावावी.
- १ दसरियाचीं वाजंत्रें रोज दहा व गांवच्या माळ्यानें फुलें व गुरवानें कावरी आधीं बंगोजी पाटील याचे घरीं, मागून गोरखोजी पाटील याचे घरीं.
- १ दसरियाची आपटियाची पूजा आधीं बंगोजी पाटील यानें करावी, मागून गोरखोजी पाटील यानें करावी.

khoji Bhapkar. The rights and perquisites of the share sold were as follows:—

- 1 All documents to be signed, first by Gorkhoji and then by Bagoji.
- 1 The present to Government to be made by Gorkhoji.
- 1 The Holi cake to be brought and presented to the Holi, first by Bagoji, and then by Gorkhoji.

१ शिराळशेट आधीं बंगोजी पाटील याचा वाजवीत आणून ठेवावा. मागून गोरखोजी पाटील याचा वाजवीत आणून दोन्ही एक जागा करून पुढें बंगोजी पाटीलाचा, मागून गोरखोजी पाटीलाचा जावा.

१ टिळा विडा आधीं गांवांतील बंगोजी पाटील, मागून गोरखोजी पाटील यास द्यावा.

१ तुळशीजी पूजा कार्तिकी द्वादशीची आधीं बंगोजी पाटील याचे घरीं ब्राह्मणानें सांगावी, मागून गोरखोजी पाटील याचे घरीं सांगावी.

१ हरिजागर कार्तिक वद्य १ प्रतिपदेस आधीं बंगोजी पाटील यांनीं करावा, मागून गोरखोजी पाटील यांनीं दुसरे दिवशीं करावा.

१ महाराजें मोळी आधीं बंगोजी पाटील याचे घरीं देऊन, मागून गोरखोजी पाटील याचे घरीं द्यावी. एकूण ८.

नांगर करावा तो उभयतां मोकदमास पुसोन कुळकर्णीं यांनें करावा कलम १.

समाईक हकलाजिमे शिरस्ताः—शेलपाटी दर बुडास मोकरीर ११॥ दीड मण. १ पाळ-भारा दर असामीस कडबा सुमार २९. १ कापूस दर टिकियास वजन ८८९. १ हुरडा दर असामीस भारा एक. १ चांभारानें जोडे दरसाल दोन द्यावे. १ बाटुक दर असामीस भारा एक. १ तेलियाच्या दर वाणियास दररोज तेल ८८८९ नवटांक. १ तांबोळियाच्या दर दुकानास दररोज पानें सुमार तेरा. १ गुन्हाळास दर शेतीं हक्क (१ गुळाची ठेप. १ उंसाची मोळी. १ रसाची माण. एकूण ३.) सदरहू जोशियाच्या मळ्यांत न ध्यावे वरकड जगा ध्यावे. १ बकरें दसरियाचें दर कळपास एक ध्यावें कलम. १ साळी कोष्टी व मोमीन याच्या दर मागास दरसालीं अटफळें एक. १ धनगराच्या मागास दरसाल अटफळें एक ध्यावें. १ खोबरियाच्या वाट्या. (१ मागणीची, १ फुल लग्नाची, १ पाटाची एकूण ३.) १ माळव्याची शेव माळ्यानें द्यावी. १ माळ्याच्या मळ्यामध्ये धान्य पेन्चा-खेरीज जिन्नस होईल त्यास एक वाफा द्यावा कलम. १ बाजाराची शेव उकलून ध्यावी. १ वाणियांचीं विराडें राहतील त्याकडे वोटल घाटा शिरस्तेप्रमाणें द्यावा. १ वाणियाच्या किराणियाचे गोणीस मोकदमास हक्क वजन पावशेर. १ मीठ व भुसाचे गोणीस शिरस्ते-प्रमाणें मोकदमाचा हक्क. १ नाहे जमा दरसाल रुपये २९ पंचवीस ध्यावे. १ वाणियाच्या दर दुकानास दररोज एक सुपारी ध्यावी.

1 The Sirpav and leaves from Government to be received, first by Gorkhoji and then by Bagoji.

1 Gorkhoji to have precedence over Bagoji as regards the Pola Bullock procession, the fixing of Toran, the Dipwali singing, the Koli's water and the Gunesh and Gowri processions.

एकूण कलमें एकवीस उत्पन्न होईल ते निमेनिम वांटणी करून निमे गोरखोजी पाटील व निमे बंगोजी पाटील याप्रमाणें व्यावी. घरजागा बंगोजी पाटील मोकदम्याच्या वाडियाः पैकीं निमे गोरखोजी पाटील मोकदम व निमे बंगोजी पाटील मोकदम एकूण कलम १.

हकीम व देशमुख व देशपांडिये यांस अर्ज करून इनाम गिराईत करून घेतले तर निमे गोरखोजी पाटील मोकदम व निमे बंगोजी पाटील मोकदम यांनीं व्यावें कलम १.

मुंदी वसात व शिकार उभयतांनीं वांटून व्यावी. आधीं गोरखोजी पाटील यांनीं व्यावी, मागून बंगोजी पाटील यांनीं व्यावी कलम १.

गांवापाशीं पेंठ नवी वसवितां ज्याच्या थळांत वस्ती होईल त्यास कटकट करावयास संबंध नाही. तेथील हक्क लाजिमा मानपान होईल तो उभयतांनीं निमे निम वांटून व्यावा कलम १.

मोकदमाचीं गुरें भरतील त्यांचीं कातडीं महारांनीं आणून उभयतां मोकदमाचीं घावीं कलम १.

उभयतां मोकदमांनीं आपले भाऊ भापकर व कुदंड वजा करून बाकी असामीदार कुळें बांणामून हक्क व्यावा कलम १.

हक्क व लाजिमे लिहिले आहेत याशिवाय जुने हक्क व लाजिमे राहिले असतील ते व नवे हक्क लाजिमे व कानू कायदे उत्पन्न होतील ते निमे गोरखोजी पाटील भापकर व निमे बंगोजी पाटील कुदंडे यांनीं व्यावे कलम १.

मिराशीचीं शेते गिराईत व बागाईत जमीनः—-१२॥- शेत नांगीचें परतणें चावर -॥-॥- पैकीं वांटणी बंगोजी पाटील कुदंडे. १। शेत शिबदेवळगांव बाबत जानजी कुदंडे दोरी २॥ पैकीं वांटणी वडील दोरी. -॥- शेत रखोजी पाटील कुदंडे. (-॥- मांजरखिला. -॥- चिपा एकूण -॥- -॥- शेत डोंगरनजीक चवरा बाबत माणकोजी पाटील कुदंडे परतण. -॥- शेतबाबत हिवजी पाटील कुदंडे मल्यावर तें परतणें.

1 Bagoji Patil to have precedence over Gorkhoji in regard to the Dasara singing, the Dasara worship of the Apta plant, the Shiral-shet procession, the anointing with sandal and the present of leaves at ceremonies, the Tulsi worship, and the receipt of a bundle of fuel from the Mhar.

1 The Haks to be levied from a suburb newly created, to be shared equally by both.

1 The hides of their dead cattle to be given to them by the Mhar.

1 The following levies to be shared equally by both among themselves:—

1 25 Bundles of Karbee from each cultivator.

1 Cotton five Sheers per field.

२ शेत बाबत ताबेर थळपैकीं बजा बागायत विघे ८१६ बजा करून माती कोरी वा शेव -११ शेत पागारपटी परतणे -१२ शेत बाबत कवडा थळ पैकीं नजिक लागती बाबत पेंडपल. एकूण ६८११.

बागायत मळेजमीन विघे वितपशील:—८१६ पिंपळाचा मळा, (८८ बंगोजी पाटील, ८४ विठोजी पाटील कुदंडे, ८४ रामजी कुदंडे, एकूण ८१६.) ८१६ मळा बाबत ताबेर विघे सोळा ८१२. एकूण साहा दोरिया अर्धे परतणे वत्तीस विघे. तुळांस साहा बाबत यास बागा गांवामध्ये गतकुलनिवारशी जागा पाहून देऊं कलम १.

येथेप्रमाणें मिरास तुळांस करून दिली असे. निमे मोकदमी तुळांस व तुमचे पुत्रपौत्रादी वंशपरंपरेनें अनुभवून अर्जाती करणें. यासी आपले वंशीचा कोणी व भाऊवंद कुदंडे मुक्त झाले तरी आपण समजावूं. त्यास तुळांशीं बोलावयास संबंध नाही. यासी यासी आजसारखें करूं. तरी आपणांस आपल्या कुलस्वामीची व श्री भानेश्वर स्वामीची व वेष्टाळीस पूर्वजांची शपथ असे. हें सत्य सत्य त्रिवाचा सत्य असे. हें खरेदीपत्र लिहिलें. माही निशाण नांगर बंगोजी पाटील कुदंडे मोकदम बिकलम सखोजी त्रिमळ व रामाजी त्रिमळ अर्जाती जोशी कुळकर्णी मौजे मजकूर यासी साक्ष कुदंडे. विठोजी बिन संतानी पाटील व रामजी बिन गंगाजी पाटील कुदंडे मौजे मजकूर. १ शिवाजी पाटील वल्लद बंगोजी पाटील वित पुबाजी पाटील कुदंडे मौजे मजकूर येथेप्रमाणें खरेदीपत्र एक.

येथेप्रमाणें खरेदीपत्र आणून दाखविलें, तें मनास आणून तुळांवरी स्वामी कृपाक होऊन तुळांस हें वतनपत्र सादर केलें असे; तरी तुळांस मौजे मजकूरची निमे मोकदमी मळीलपत्रा खरेदी करून खरेदीपत्र करून देऊन अनुभवीत आहां. त्याप्रमाणें वतन तुळांस व तुमचे

- 1 A Bundle of Jowari sars from every cultivator.
- 1 Two pairs of shoes from the shoe-makers every year.
- 1 One bundle of green stalks from every cultivator.
- 1 Nine Taks of oil from every oil-press every day.
- 1 13 leaves from each Tamboli's shop.
- 1 A quantity of Jaggery, a bundle of sugar-canes and a can of sugar-cane juice from every field except one belonging to a Joshi.
- 1 One goat on Dasara day from every herd.
- 1 One cloth from every loom of weavers, and one from every loom of Dhangars.
- 1 Pieces of Cocoa-nut at negotiation of marriage, at marriages, and at re-marriages.
- 1 Vegetables from vegetable producer.

वडापरंपरेने करार केले असे. तरी तुझी सदरहू वतन तुझी व तुमचे पुत्रपौत्रादि वडापरंपरेने अनुभवून वतनाची सेवा वडाकप्रमाणे करून सुखरूप राहणे. वतनसंबंधे तुमचे माया शेरजी बेरीज रुपये. करार करून निमे ऐवज हुजूर व निमे जिल्हेकडे वसूल घेतला असे, सगून जेष्ठ शुद्ध द्वितीया मानुवासर शके ७९ विभव नाम संवत्सरे पत्रे.

[१९०] मोकदमानी व कुलकर्णी व रयाज मौजे निरवांगी परगणे इंदापूर यांसी

इ. स. १७५२-५३. आज्ञा जे, मौजे मजकूरच्या पाटिलाच्या कजियामुळे हुजूरकम सलास कमसैन मया व अलफ. पाटिलास मसाला केला; त्या दहशतीने रयत परागंदा झाली सगून रजान १. हुजूर विदित झाले. तर तुझी बेराम होऊन रयत जमा करून मौजे मजकूरची लावणी सुदामत आहे, त्याप्रमाणे करून सुखरूप राहणे. कौल असे पत्र एक.

[१९१] राधोजी बिन यमाजी व सटवाजी बिन आबाजी खडके न्हावी कसबे पुणे तर्फ हवेली

इ. स. १७७९-८०. प्रांत मजकूर याणी हुजूर किल्ले सातारा येथील मुकामी स्वाभी- समानीन मया व अलफ. संनिध येऊन विनंति केली की, कसबे मजकूरचे व प्रांति रविलाखर १७. मजकुरपैकी देहे ६ सहा येथील दरोबस्त न्हावीपणाचे वतन पुरातनपामून आपले वडील अनमवीत असतां काळादुकळामुळे परागंदा होऊन किल्ले राधरी येथे जाऊन राहिले. मार्गे नरसोजी बिन शितोजी मगर न्हावी याचे वडील मौजे माळशिरस परगणे सुपे येथून कसबे मजकुरास येऊन न्हावीपणाचे कामकाज करू लागले.

1 From the produce except corn grown by gardeners, the portion grown on one plot.

1 $\frac{1}{4}$ of a seer to be taken from traders for every bag of Groceries.

1 The usual levy to be made for every bag of salt and grain.

1 One beetle-nut from every trader's shop every day.

1 Both the Patils to levy the Haks from all persons excepting the members of their families.

The Sale was sanctioned by the Raja and a Nazar was levied.

(290) The Patil of Nirwangi Pargana Indapur was fined in connection with a dispute regarding the Patilki Watan.

A. D. 1752-53.

The ryots became alarmed at this, and left the village. A letter was sent to the Patil and Kulkarni and the ryots, assuring them of their safety, and directing the Patil and Kulkarni to collect the ryots and cultivate the land.

(291) The barber's Watan of kasba Poona, originally belonged to the Khadke famiy. The family having left the village in times of scarcity, the duties of the Watan

A. D. 1779-80.

त्यावर कित्तेका दिवसांनी आपले वडील कसबेमजकुरास आले. त्याणीं पूर्ववतप्रमाणें वतन अनभवावें, परंतु पदरीं नातवानी आणि घराण्यांत पुरुषबळही नाहीं, वतन मेहनतीचें, वामुळे आपले वडिलांनीं व मगराचे वडिलांनीं वतन निमेषनिम बराबरीनें चालविलें. त्यानंतर कांहीका दिवसांनीं जाचक नाईकवाडी कसबे मजकूर याचे बिरादरीत विठोजी बिन हसाजी अढाव न्हावी सुपेकर याचा वडील चाकरीस होता. याणें गंगातीरीं दादाजी कोंडदेव सुभा प्रांत मजकूर याचें क्षौर केलें. तेसमयीं ते कांहीं पैका देऊं लागले. स्वब अढावानें मागणें मागितलें कीं, मजला कांहीं वतन करून दिल्लें पाहिजे. त्यावरून दादाजी कोंडदेव याणीं कसबे मजकुरी अढावास आणून कामकाज करावयास व बलुतें ध्यावयास सांगितलें. तेव्हां आपला व मगराचा व अढावाचा कजिया लागोन मनसुबी दादाजी कोंडदेव यापाशीं पडली. त्याणीं मनास आणून सदरहु वतन तिहीं ठाई करून दिल्लें. नितपशील :—

कसबे मजकूर येथील न्हावीपणाचें दरोबस्त वतन मेहेतरकी मानपानमुद्रां तिहीं ठाई तीन तक्षिमा तिघांजणांनीं अनभवून उत्पन्न होईल तें तिघांनीं अनभवावें. कलम १.

प्रांत मजकूरपैकीं देहे १ याची वांटणी येणेंप्रमाणें :—

१ खडके याजकडे तर्फ हवेलीपैकीं (१ मौजे वानवडी, १ मौजे पर्वती, एकूण २.)

२ मगराकडे. (१ मौजे हिंगणेबुदरुख कर्यात मावळ, १ मौजे वडगांव तर्फ हवेली, एकूण २.)

३ अढाव याजकडे. (१ मौजे भाववडे तर्फ हवेली, १ मौजे बावधनबुद्रुक कर्यात मावळ, एकूण २.)

एकूण कसबे मजकूर व देहे सहा सदरीलप्रमाणें अनभवावयासी सांगितलें, परंतु पत्रें झालीं नाहींत. त्याप्रमाणें न्हावीपणाचे वतनाचा भोगवटा सदरील तिघां जणाकडे अद्यापीवर चालत आहे. परंतु भोगवटियासी पत्रेही असावीं याजकरितां महाराजांनीं कृपाळू होऊन भोगवटियासी पत्रें करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविलें पाहिजे झणोन विदित करून कसबे मजकुराहून देशमुख व देशपांडिये व मोकदमांनीं व शेटे महाजन यांची सड आणून दाखविली. त्यावरून मनास आणितां कसबे मजकूरचे न्हावीपणाची तिसरी तक्षीम मानपानमुद्रां व मौजे वानवडी व मौजे पर्वती हे दोन गांव येथील न्हावीपणाचें वतन याचें याजकडे अद्यापीही चालत आहे, ऐसें जाणोन स्वामी याजवरी कृपाळू होऊन यासी हुजुरून याचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें वतन करार केलें असे. तरी तुझीं कसबे मजकूरचें न्हावीपणाचें

were performed by the Magar family which came from Malshiras in Pargana Supa. The Watan was since then divided between the two families.. The Watan was subsequently granted by Dadaji Kondeva Subha of Prant Poona to Haseji Adhav, in consideration of the latter having saved him on the banks of the Ganges. The other two families protested

वतन तिसरी तक्षीम मेहेतरकी मानपानसुद्धा व सदरील दोन गांवचें पुरातनपामून याजकडे चालत आहे, त्याप्रमाणें त्यासी व त्याचे वंशपरंपरेनें वतन चालवणें. प्रतिवर्षीं नवीन पत्राचा आक्षेप न करणें. या पत्राची प्रती लिहून घेऊन हें पत्र भोगवटियासी याजवळ परतोन देणें. येविशीं चिटणिशी पत्रें:—

१ भोकदमानी व शेठे महाजन व माळी मेहेतर कसबे पुणें व मौजे वानवडी व मौजे पर्वती तर्फ हवेली प्रांत मजकूर. १ मुख्य नांवाचें पत्र. १ राजश्री देशाधिकारी व लेखक वर्तमान भावी प्रांत पुणें. १ देशमुख व देशपांडे परगणे मजकूर. १ राजश्री माधवराव पंडित प्रधान यास पत्रें जे, न्हावी मजकुरास भोगवटियास तुल्ली आपलीं पत्रें करून देणें एकूण ९.

न्यायखाते.

[२९२] अभयपत्र दिमत महमद वगैरे पटवेकरी यांस जे, तुल्लीं किल्ले सातारच मुक्कामी ह. स. १७२४-२५. स्वामीसनिध येऊन विनंति केली कीं, आपल्यामध्ये व जंगमामध्ये समस्त अचारीन मया व अलफ. उदिमाचा कज्या लागला होता, त्याच्या निवाड्याबद्दल पटवेकर व रमजान २१. जंगम पैठणीथळास गेले होते. तेथील देशमुख व देशपांडे व महाजन चौधरी व भोकदम व कांसार व मण्यार व समस्त महास्थळिक लोक यांच्या भेटी घेतल्या, आपलाळे करिने सांगितले बितपशील :—

जंगमानीं सांगितलें कीं, सत्ते आपली रेशमी काम आणलें आहे. पटवेगार याणीं सांगितलें कीं, सत्ते आपली रेशमी कामकाज जें करणें तें पटवेकर करतात, सालाबाद पूर्वापार चालत आलें आहे, तेणेंप्रमाणें आपण करीत असों. ऐसे करिने पैठणी थळिकास सांगितलें, त्याणीं थळिकांनीं हरदोजणांस सांगितलें कीं, समस्त सभा करतो, दोघेजण सभेस येणें. जें सांगणें तें सांगोन त्यावरी थळिकांनीं सभा केली. हरदोजणास बलावूं पाठविलें. त्यास पटवेकर सभेम हजर जाळे, जंगम गैरहजर झाले. त्यांची थळिकांनीं चार दिवस वाट पाहिली. जंगम हाजीर

and the result was that Dadoji divided the Watan equally among the three families. A Sanad confirming the Watan was now granted.

(292) A dispute arose between the Patwekaries (manufactory of silken threads &c.) and Jangams as to the privilege to work in silk. They went to Paithan where the village community convened a meeting to consider the question. The Jangams however failed to attend. The meeting decided that the prac-

मालेच नाही; त्यावरी थळिकांनीं समस्त महाजनाऊ जेजूरी यांस पत्र लिहून दिलें आहे जे, पैठणी चाली परंपरा रेशमीकाम (फाटलें आहे.) पटवेकरांनीं करावीं, जंगमास संबंध नाही. सुती काम कटदोरे व सूत वगैरे जितकें पडेल तें जंगमांनीं करावें ऐशी चाली आहे, ह्मणून थळीचें पत्र छ १२ जमादिलाखर सन सलासचें आहे, तें स्वामींनीं मनास आणून पैठणीचे चालीप्रमाणें हरदोजण वंशपरंपरेनें वर्तणूक करीत ऐसें केलें पाहिजे ह्मणून विदित केलें व थळपत्र आणून दाखविलें. त्यावरून स्वामी तुझांबरी कृपाळू होऊन हें तुझांस अभयपत्र सादर केलें असे; तरी तुझीं पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें रेशमी कामकाज असेल तें करीत जाणें. तुमच्या रेशमी कामास व सळैस जंगमास संबंध नाही. जंगमांनीं सुती काम असेल तें करावें. येणेंप्रमाणें अभयपत्र दिलें.

[२९३] राजश्री बाजीराव प्रधान यांस पत्र जे, सुभानजी निंवाळकर तुळाजी गाडेकर इ. स. १७२५-२६. यांचा चोपडजचे पाटिलकीचा कज्या लागला आहे याचा इनसाफ सित अशरीन मया व अलफ. करावा लागतो याबद्दल परगणे सुपें येथील देशमुख देशपांडे मोहोरम ११. व मोकदम देहाय व बाराबलुते चोपडज व वाकीव परगणे पुणें येथील देशमुख देशपांडे व चोपडजचे गिर्दनवाई गावीचे गावींच मोकदम हुजूर आणविले आहेत. तुझींही ताकीद करून ८ रोजांत हुजूर हजीर होत असें करणें.

[२९४] राजश्री आबाजी बिन शंकराजी राजे महाडीक यासी दिल्लें वृत्तीपत्र ऐसी जे, इ. स. १७२८-२९. सौभाग्यवति मातोश्री भवानीबाई महाडीक यासी तर्फ तारळे येथील तिसा अशरीन मया व अलफ. वतन सरदेशमुखी व नाडगोंडा व इनाम कसबे दरोबस्त वगैरे जमादिलाखर १६. देहे तर्फ मजकूर आपण दिल्ले होते. त्यास राजश्री शंकराजी राजे महाडीक देहावसान पावले. भवानीबाई याणीं सहगमन केलें. ते समयीं दुर्गोजी महाडीक जेष्ठ पुत्र यासी आपणापासून वारंवार द्रव्यांश विशेषात्कारें पावला असोन अमर्यादेनें वर्तोन

tice was for the Jangams to work in cotton and for the Patvekaris to work in silk, and gave a document to that effect to the Patvekaris. The Patvekaris now prayed the Raja to confirm the decision. Their prayer was granted.

(293) Bajirao Pradhan was directed to send within 8 days, certain Deshmukhs, Deshpahdes and Patils for the settlement of a dispute regarding a Patilki Watan in Prant Poona.

(294) On the death of Shankarji Raje Mahadi't, his wife Bhavani-bai burnt herself on his pyre. Before herself emolation she asked the Raja to continue her Watan

विभक्त आहे. अबजी महाडीक यासी कांहीं पावले नाही. तरी सदरहू वतन इनामें कुली यास देऊन यांचे चालविले पाहिजे असें बोलोन स्वामीचे हातें दिले. त्यास प्रस्तुत सर्व सभेच्या मते जेष्ठ पुत्रास यापैकी कांहीं घावे ऐसा निश्चय जाहला. त्यावरून सदरहू वतनें व इनामाचा विभाग करून तुळांस विभाग करून दिला आहे वितपशील :—

वतन सरदेशमुखी व नाडगोंडकी देहाय. १ कसबा तारळे, १ मौजे बेपोशी, १ मौजे तोडोसी, १ मौजे वजरोसी, १ मौजे मरळोसी, १ मौजे कडवेखुर्द, १ मौजे घोट, एकूण ७.

खालसा व हुजूर वसुली इनाम देहे. १ मौजे बेपोशी, १ मौजे मरळोसी, एकूण २. इनाम पट्टी देशमुख व देशपांडे तर्फे मजकूर रुपये १०८.

इनाम दुतर्फी. १ कसबा तारळे दुतर्फी देखील इनाम तिजाई कुलबाब, कुलकानू व जकात तर्फे मजकूर. ३ दुतर्फी देखील इनाम तिजाई दिलहा कुलबाब कुलकानू. (१ मौजे घोट, १ मौजे तोडोसी, १ मौजे कडवेखुर्द) एकूण ४. धनगरवाडा वस्ती तर्फे मजकूर यांजकडून सर-देशमुखी व नारगोंडकीचा हक्क होईल त्यापैकी निमे -॥ किता १.

येणेप्रमाणें तुळांस व तुमचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें दिले असे. तरी तुझी सदरहूप्रमाणें अनुभवून सुखरूप राहणें येविशीं पत्रें, पौष बहुल द्वितीया इंदुवासर मुक्काम पाली. १ राजश्री आबाजी महाडीक याचे नांवें वृत्तीपत्र, १ राजश्री देशाधिकारी व लेखक वर्तमान भावी मांत कऱ्हाड, १ देशमुख व देशपांडे तर्फे तारळे, १ मोकदमानी देहाय सरदेशमुखी व नाडगोंडा, २ खालसा व हुजूर वसुली देहे (१ मौजे बेपोशी, १ मौजे मरळोसी.) १ कसबा तारळे दुतर्फी दिला तिजाई, ३ दुतर्फी दिलहा तिजाई (१ कडवेखुर्द, १ तोडोशी, १ घोट.) १ इनामपट्टी देशमुख देशपांडे १०८, १ धनगरवस्ती वाडा तर्फे तारळे, एकूण १२.

[२९५) किता वतनपत्रें चिटणिशी ज्येष्ठ बहुल त्रयोदशी सौम्यवासर वतनपत्रें बनाम

इ. स. १७४०-४१.	मलकाण्णा बिन बाळशेट व नागापा बिन बाळशेट व चेनापा बिन
इहिदे अर्बेन मबा व अलफ.	महादशेट कोरे शेट कसबे तासगांव कर्यात मजकूर प्रांत मिरज
रबिलाबल २९.	यांस दिले वतनपत्र ऐमी जे, तुळांशी व गंगाण्णा बिन सांतशेट

to her younger son Abaji, as elder son treated her with disrespect and was living separate from her. After her death, the question as to the continuance of the Watan having now come up before the Raja. it was directed with the advice of the council to give a portion to the elder son. The rest was continued to the younger son.

(295) There was a dispute regarding the Shere Watan of Tasgaon

A. D. 1744-45.

in Prant Miraj between Malkanna and others on the one side, and Siva-Ganganna and others on the other.

An inquiry was made in the matter by Khandoji Jagthap, Thanedar of

व संगाप्या बिन लिंगशेट महाजन कसबे मजकूर यांस कसबे मजकूरचे शेड्याकडून काढून लागला होता. त्यास हरदू जणांचा इनाफ राजश्री खंडोजी जगताप ठाणेदार कसबे मजकूर याणीं मनास आणून मौजे ब्रह्मनाळ येथें श्री कृष्णेची क्रिया नेमून दिली. क्रियेस गंगाणा व संगाप्या खोटे झाले. त्या सदरहु क्रियेस गैररजावंद मौजे वाडी प्रांत मजकूर येथील मुक्कामी गंगाणा व संगाप्या हुजूर येऊन फिर्याद जाले. त्यावरून तुझांस तक्रार करून हुजूर आणिले आणि कसबे जत प्रांत विजापूर येथें थळास पाठविलें. तेथील गोतांनीं तुझां दोषां वादियांच्या तकरिरा लिहून घेऊन कसबे मजकूरचे गोताची सह आणविली, यास गंगाणा बिन सांतशेट व संगाप्या बिन लिंगशेट हे दोघेजण गोताचे सवेस रजावंद न होऊन किल्ले सातारियाचे मुक्कामी येऊन विनंति केली की, पुन्हा श्रीकृष्णेची क्रिया नियत करून आपणांस नेमून घ्यावी; ज्यास कसबे मजकूरचे गोत श्रीतून हातीं धरून बाहेर काढील, नियत पावेतो दिव्यास उतरेल तो खरा. त्यावरून हरदू मण महानन-मजकुरांस व तुझांस जामीन घेऊन कसबे मजकूरचे देशमुख व देशपांडे व बारा बहुते हुजूर आणून पुरसीस केली. त्याणीं तुमचे वडील शेटेपण करीत आले झणून साक्ष दिली. त्याउपरी दश रात्रींची नियत करून तुझां हरदू जण वादियांस श्रीचे स्थळ संगममाहुली येथें नेमून देऊन महादजी बिन (जागा कोरी आहे.) पाटील मुतालिक मौजे खेड तर्फ बंदन यांसी आझापत्र देऊन बराबरी सूर्याजी बिन नरसोजी भणगा हुजरे व संताजी काळ्या दिमत राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिमिधि व अंताजी कृष्ण हवालदार संमत कोरेगांव व निंब या तिचांस देऊन पाठविलें. त्याणीं श्रीत उभें करून कसबे मजकूरच्या गोतास बोलिले जे, क्रियापुरस्कर खरा असेल त्यास हातीं धरून काढणें. त्यावरून त्यांनीं तुझांस हे आपले गांवचे शेटे खरे असे बोलून हातीं धरून काढलें. त्याउपरीं तुझांस व गोतास हुजूरचीं माणसें येऊन रक्षण केले.

Kasbe Tasgaon, and the parties were directed to pass through certain ordeal at Brahmnaal on the banks of the Krishna. Siwa-Ganganna and others failed at the ordeal. Being dissatisfied with the ordeal, they applied to the Huzur. The other parties were then called and the inquiry of the case was entrusted to the villagers of Kasba Jat in Pargana Bijapur. The villages took down the statements of the parties, and called evidence of the caste people. Ganganna and others then came to the Huzur and expressed their willingness to abide by the decision of their caste people and prayed for an ordeal at the river Krishna. Securities were taken from all. The Deshmukh, the Deshpande and Balutas were called and examined. They stated that the Shete Watan belonged to Malkanna. Malkanna was then sent to the river Krishna at Mahuli in charge of some Government Officers. They made the parties to enter the river, and asked the caste-people to get out of water, whoever might be the real

दिव्यास उतरलेस यामुळे तुझी कसने मजकूरचे शेटेपणास खरे जालेस. गंगाणा व संगपा हे दोघेजम खोटे जाले. त्यास कसचा मजकूरच्या शेटेपणाशी अर्थाअर्थी संबंध नाही ऐसे जालें. त्यावरून हुजूरून गंगाणा विन सांतशेट व संगपा विन लिंगशेट महाजन कसचे मजकूर यांस आज्ञा केली की, तुझी शेटेपणास भांडत होता त्यास दिव्यामुळे खोटे जाहलेस. याउपरी बळकाणा व नागापा व चेनापा व कोरेशेट कसचे मजकूर यांस इजीतखत लिहून देणें. त्यावरून त्यांनीं आपलें खुष रंजावदीनें तुझांस इजीतखत लिहूल दिल्लें. कसचे मजकूरचें शेटेपणाचें बतन पुरातन तुमचें खरें; तुमचे वडील पिढी दरपिढी बतन अनुभवीत आले, असें जाणून स्वामी तुझांवरी कृपाळू होऊन कसचे मजकूरचें शेटेपण तुमचें पूर्ववतप्रमाणें तुमचे दुमाला करून बतनपत्र करून दिल्लें असे. तरी तुझी कसचे मजकूरचें शेटेपणाचें आपलें पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें अनुभवीत जाणें. शेटेपणाचें हक्क, लाजिमे, पानमान, तश्रीफ, इनामगळ, कानूकायदे सुदामत चालत आले असतील त्याप्रमाणें आपले वंशपरंपरेनें वृत्ति अनुभवून उपयोग घेणें. बतनसंबंधें तुमचे माथां शेरणी, स्वराज्य व मोंगलाई दुतर्फा रुपये ९०० पांचशें करार केले त्याचा बसूल निमे हुजूर व निमे जिल्हेकडे देऊन सुखरूप राहणें येविशीं पत्रे:—

१ मुख्य पत्र, १ मोकदम कसचे मजकूर, १ देशाधिकारी व लेखक वर्तमान व भावी, १ देशमुख व देशपांडे, १ खंडोजी जगताप, एकूण ५.

[२९१] येसाजी विन शहाजी विन विसाजी व शिवजी विन विसाजी कचे भोसले

इ. स. १७४१-४२. निमे मोकदम मौजे मावडी तर्फ कऱ्हेपठार प्रांत पुणें यासी दिल्लें
झमे अर्जें मचा व अलफ. वतनपत्र ऐसी जे, तुझीं शाहूनगर किल्ले सातारा येथील मुक्कामी
मोहोरम २०. स्वामीसंनिध विनंति केली जे, मौजे मजकूरची मुकादमी दरो-
बस्त बतन आपलें आहे. त्यास आपले वडील चाकरीमुळे गांव सोडून मोगलाईत गेले. मागे
गावीं आपलें कोणी नव्हतें. जगताप बळावून मुकादमी ग्वातात, आपणांस बतन लागों देत
नाहींत, त्यास महाराज स्वामींनीं जगताप यांस हुजूर आणून इनसाफ केला पाहिजे झणून
विनंति केली, त्यावरून गंगाजी विन बहिरजी विन तुकोजी जगताप व मौजे मजकूर समाकूळ

owner of the Watan. The caste people took Malkanna out as the Shete Malkanna and his people were then kept at Mahuli, and guarded for 10 days. No harm came to them during that period, and they were consequently declared successful. Sanad was thereupon issued affirming their right to the Watan and a Nazar of Rs. 500 was imposed.

(296) For the adjudication of a dispute relating to the Patilki Watan of Mawdi, Panch were called. They consisted of 15 men from the village Chougula, Thal-

A. D. 1741-42.

पांडरी व बलुते व भोवरगांवीचे मुकादम हुजूर आणून भोर्विदराब शितोळे देशमुख व निळो विठ्ठल देशपांडे परगणे मजकूर याचे विद्यमाने तुझां हरदू जणाचे करिने मनास आणून राजीनामे वर्तावयाचे जामीन घेऊन मौजे मजकूरची समाकूळची समाकूळ पांडरी व भोवरगांव मोकदम मौजे मजकूरची समाकूळ पांडरी.—

बाबाजी बिन चांगोजी चाचर चौगुला १, मानाजी बिन लखमोजी गायकवाड चौगुला १, रत्नोजी बिन अमणाजी भोळा थळकरी १, सटवाजी बिन माणकोजी पाडव न्हावी १, भोंडजी बिन विठोजी पंडित सोनार १, हैबतजी बिन जोगोजी पाडव गुरव १, माहार गायकवाड (एक सुभाना बिन मलनाक महार, बेलनाक बिन मागूनाक महार एकूण २.

सटवोजी बिन संभोजी पांडा सुतार १, सुभानजी बिन विरोजी पन्हाळे लोहार १, कुंसाजी बिन रत्नमाजी परीट १, सेटियाजी बिन माणकोजी कणेकर कुंभार १, राबो महादेव बाब जोशी मौजे मजकूर १, तुळाजी बिन मोरोजी पोठ्या चांभार १, महादजी बिन सोनजी राउत मांग १.

भोवरगांवीचे:—खानाजी बिन सखोजी पाटील रानगा मौजे जवळ अर्जुन तर्फे कऱ्हे-पठार, माणकोजी बिन गणोजी तावरे पाटील मौजे अबिबुदुल्ल परगणे सुपे १.

येणेंप्रमाणें हुजूर आणून यांचे माथा सत्य घालून देशमुख व देशपांडे यांचे स्वरूप प्रथकाकारें पुरशीस केली. त्याणीं आपलें सत्य स्मरण सांगितलें जे, मौजे मजकूरची मोकदमी पूर्वीं लावे भोसले याची होती ते चाकरीमुळें गांव सोडून गेले. त्यामागें त्याच्या सात डोया गांवावरी आले नाहीं. मार्गे जगताप याच्या सात डोया मोकदमी करीत आहेत. देशी सास अवघ्यांनीं दिलियावरून देशमुख व देशपांडे (पुढें फाटलें आहे.) आहेत यास आज्ञा केली जे, भोसले व जगताप यांची समजाविशी करून देणें. त्यावरून त्याणीं तुमची व जगताप यांची समजाविशी करून निमे मोकदमी वडीलपण तुझांस व निमे मोकदमी धाकुटेपण जगताप यास देऊन नांव नागर तुझांकडे व मार्गेची होळी आधीं तुझीं बांधावी, तुझांमार्गे जगताप यांणीं बांधावी; वरकड पानमान, कानूकायदे, हक्क, इनाम सुदामत शिरस्ता असेल त्यापैकीं अर्धी वडीलपणें निमे तुझीं व्यावें, निमे धाकुटेपणें जगताप यांणीं व्यावें. याप्रमाणें समजाविशी करून तुमचा राजीनामा जगताप व जगताप याचा राजीनामा तुझांस देऊन

kara, carpenter, blacksmith, washerman, shoe-maker, Mhar, &c. and some men from other villages and the Deshmukh and the Deshpande. It appeared from the evidence of these men that the Watan originally belonged to the Bhosle family, that the family was absent from the village for 7 generations and that during that period the Watan was enjoyed by the Jagtap family. The Deshmukhs and the Deshpande were thereupon

समजावयाची बाप्रमाणें स्वरूप करून तुझांस हें वेतनपत्र सादर केलें असे. तरी तुझीं मौजे मजकूरची मोकदमी वडीलपण आपले दुमाला करून घेऊन नांव नांगर तुझीं करणें व होळीची पोळी आधीं तुझीं बांधणें, तुझांमार्गे जगताप बांधतात. बरकड कानूकायदे, पानमान व हक्क इनाम सुदामत असेल त्यापैकीं निम्मे वडीलपण आधीं तुझीं घेणें तुमचे मार्गे चाकुटपण निम्मे जगताप याणीं घ्यावें. येणेंप्रमाणें तुझीं पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें निम्मे मोकदमीचें वतन अनुभवून सुखरूप राहणें. या वतनसंबंधें तुमचे माथां शेरणी व स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा रुपये १००० करार केले असत. याचा वसूल देऊन हुजत घेणें. येविशीं पत्र शके ६८ दुर्मती नाम संवत्सरे फाल्गून वद्य सप्तमी सौम्यवासर सन इसचे अर्बेन मया. छ चिटणीशी पत्रें.

१ वतन पत्र, १ देशमुख व देशपांडे, १ देशाधिकारी, १ राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान, एकूण ४.

[२९७] वतनपत्र देवजी बिन दादाजी दांगट मोकदम मौजे वडगांवबुदुक तर्फ हवेली कर्यात

इ. स. १७४१-४२. मावळ प्रांत मावळे यासी दिल्लें वतनपत्र ऐसी जे, तूं शाहूनगर-इसचे अर्बेन मया व अलफ. नजीक किल्ले सातारा येथील मुक्कामी स्वामींसनिध येऊन विनंति सफर २. केली कीं, सन समान सलासीन मया व अलफ या सालीं महा-

रान उंबरेजीचे मुक्कामी असतां आपण येऊन वर्तमान जाहीर केलें जे, मौजे मजकूरचे मुकादमचें वतन पुरातन आपले आज्ञे पणजे खात आले. त्याजवरी काळदुकाळामुळें देशावरी गेलों. मार्गे गांवावरी शंकराजी बिन माणकोजी दांगट याचे वडील शिवाजी दांगट होता. आढनावांचा दांगट सणून मोकदमी करूं लागला; त्याजपासोन मोकदमी त्याजकडे चालों लागली. हल्लीं त्याचा शंकराजी बिन माणकोजी दांगट मोकदमी अनुभवितो. आपण गांवावरी आलों, आपल्यास पाटिलकीशीं दाखल होऊं देत नाही. तरी महाराजांनीं शंकराजीस हुजूर आणून—हक्क इनसाफ केलों पाहिजे सणून त्यावरून महाराजांनीं त्यास तलब करून हुजूर

directed to settle the matter amicably between the parties. This was done and the Watan was divided equally between two families.

(297) Deaji-bin Dadaji Dangat represented to the Huzur that the

A. D. 1741-42. Patilki Watan of Wadgaon Bk. in Tarf Haveli belonged to his family, and that during his ancestor's

absence from the village on account of famine, Shankarji Dangat's ancestors had usurped the Watan, and prayed that it might be restored to him. Shankaraji and Haraji were then called to the Huzur and they and the complainant were asked to put in their statement of the case.

आणवून त्यास व आपल्यास आज्ञा केली की, तुम्ही दोघे वादी आपले करीने काय भत्तलीक ते लिहून देणें. त्यावरून शंक्राजीनें व आपण आपलाले करीने लिहून दिले वितपशीलः—

देवजी बिन दादाजी पाटील दांगट मौजे वडगांवबुद्रुक तर्फ कर्यात मावळ हवेली सेवेशीं तकरीर लिहून दिल्ली ऐसी जे, आपला पणजा परसो पाटील याणें पाटिलकी केली परंतु किती दिवस केली, कोणाचे कारकीर्दीस, हें आपल्यास ठाऊक नाहीं. त्याचा लेंक बडील दावजी पाटील, धाकटा देको पाटील यांणीं केली त्याचेही कारकीर्दी ठावकी नाहीं. आपला बाप लहान होता त्याचें लग्न गांवावरी केलें. त्याउपरी काळ्यादुकाळ्याकरितां देशावरी गेले. तिकडेस आपला आज्ञा व बाप मेल. आपण थोर जाहलों आणे गांवावरी आलों तों संभाजी दांगट पाटिलकी करीत होता. त्याणें तूं आमचा भाऊ, आमीं तुझे भाऊ ऐसें मजला बोलावून आपल्यास पादिसकींच्या वाड्यांत जागा दिला. एक दो सणाच्या मोळ्या महाराकडून देविल्या. उकतें शेत दिल्लें. त्याउपरी त्याची आपली कटकट जाहली. शंक्राजीचा दाखला पाहतां आपले आज्ञे व बाप देशावरी गेले. मागें पठाराचा ऱरण करून गांवावरी येऊन राहिला. त्याणें दिवाणाचा कौल घेऊन पाटिलकी करूं लागला; यावरी त्या गांवांतून बाहेर काढावयास शंक्राजीचा पणजा शिवजी दांगट पांदरीनें आणून त्यास बोलिले कीं, तूं आडनांवाचा दांगट आहेस. पाटिलकीचा कारभार कर. तो कारभार करूं लागला. पठाराबाहेर घातला. त्यापासोन हे पाटिलकी करतात. आपल्यास तो वडिलांनीं सांगितलें कीं, आपलें वतन. त्यावरून गांवावरी आलों. परंतु जापल्यास लागों देत नाहीं, ऐसेयास हेत करीत आपण गोटमुखें खरी करून देईन. न देईन तर खोट पांदर व भोवरगांव श्रीकृष्णेंत शिरोन सांगतील, त्यास आपण राजी असा ऐशी तकरीरनामा लिहून दिला.

शंकराजी पाटील बिन माणकोजी पाटील व हरजी बिन संभाजी पाटील दांगट मौजे वडगांवबुद्रुक तर्फ हवेली कर्यात मावळ सेवेशीं तकरीर लिहून दिल्ली ऐसी जे, आपला वडिलापासोन पुस्त दरपुस्त मोकदमी आपली आहे. आपला पूर्वज भज पाटील बेदरचे पादशाहाचे वेळेस पाटिलकी करीत होता. त्याचा लेंक शिवजी त्याणीं केली. त्यास शिवजी लहान

Deoji stated in writing as follows:—

His great grand-father held the office of Patil as also his grand-father, during a famine, the latter left the village and died elsewhere. His son (Deoji's father) also did not return to the village. Deoji had heard from his father that the Watan in question belonged to his family, and on his father's death he came to the village. During the absence of Deoji's ancestors, a man named Pathara Charam commenced to officiate as Patil with the permission of Government officers. But the villagers displaced and brought in one Shankraji bearing the surname of Deoji's family.

होता. गांवात पठारे चारण करून होते ते कारभारास दखलगिरी करून पाटिलकीचें काम-
काम करूं लागले. हा लहान यासी रेटाई करून पाटिल आपण ह्मणवून शिवजींशीं वाद
सांगों लागले; त्यास शिवजी लहान होता तोंपर्यंत पठारे याणीं दत्त पांच वर्षे पाटिलकी
केली. शिवजी थोर जाहलियावरी पठारे यांस वाद सांगून पठाग गांवातून काढून राजश्री
दादाजी कोंडदेव याचे कारकीर्दीस पाटिलकी केली. त्याचा लेंक सुर्दाजी याणें कैदनावासी
थोरले महाराज यांचे वेळेस पाटिलकी केली, त्याचा लेंक संभाजी याणें पाटिलकी केली. त्याचा
लेंक भाणकोजी याणें पाटिलकी केली, त्याचा लेंक हल्लीं आपण पाटिलकी करित आणोन
आपली पाटिलकी खरी आहे. देवजी दांगट आपल्याशीं भांडतां त्यास हा आपला कांहीं
नव्हे यास पाटिलकीशीं निरवत नाहीं. याचा दाखलाच गांवारी नाहीं. येणेंप्रमाणें करीना
देशमुख व देशपांडे व समाकूळ पांडर व भोवरगांवचे मुनिं गग हा करीना करून देऊन.
ऐसे शंक्राजी दांगट याणें आपला तपशीलवार करीना बोधोन तक्ररीगनामा महागजनि
सेवेशीं लिहून दिला.

येणेंप्रमाणें आम्हीं हरदू वादी याणीं तक्ररीस लिहून दिल्या. त्याजारी महागजनीं राजा
केली कीं, तुम्हीं हरदू जण वादे पांडरीस राजी आहां कीं काय? त्यास आपण हरदू जण
बोलिलें कीं, पांडरेस राजी असों; त्यावरून महाराजांनीं राजश्री पंतमन्त्रीव यांसो आज्ञा
केली कीं, मौजे मजकूरचे बळुते आणविणें. त्यावरून कांहीं बळुते आणवून लुंगर दाखव
केले. त्याउपरी बळुते यांस महाराजांनीं पुरशांस केली तेव्हां बळुते याणीं तपरीस केव्हा
वितपशील. —

किता असायी. — १ बुद माली, १ शिवजी दिन कोंडनी न्हावी, १ बजागी दिन पठारीनी
परीट, १ रायनाक दिन सायनाक महार, १ हप्ता दिन चांदनाक महार. एकूण ३२ महार.

This man Shankraji then began to officiate and the Watan business was continued in his and his descendant's possession. On the 10th of the month to the village, Shankraji in order to conciliate him called him to his house and gave him a field and a part of his house. The whole of the land however belonged to himself (Deoji) and he added that he would prove true by the evidence of the residents of that and the surrounding villages. He further expressed his willingness to abide by any judgment if the villagers might make standing in a sacred river.

Shankraji and Hiroji stated as follows:—

The Watan belonged to their family. Their ancestor Bhau Patil officiated as Patil during the rule of the Emperor and he was on his death succeeded by his son (Shiv Patil). Taking advantage of Shiv's minority Pathara, a Charan, usurped the Watan, but was soon afterwards turned

पांचजणांनीं तक्रीर लिहून दिली कीं, कदीम पाटिलकी सयद बुरान करीत होता तो दुकाळापुळें गेला. त्यावरी दावजी दांगट थळकरी कुणबी गांवाचा, त्यानें सात वर्षे पाटिलकी जमेदाराचे आझेनें केली. त्याजवर सोरट पडलें. दावजी उठोन देशावरी गेला. त्यावर हसाजी पठारा चारण करून गांवीं होता त्याणें दोन वर्षे पाटिलकीचा कारभार केला. त्यास तूं कोण, पाटिलकी दांगटाची, झणून गांवांतून काढल्यावरी शिवजी दांगट मौजे शिवणी येथील बहुलीस होता तो गांवावरी येऊन दांगटाची पाटिलकी झणून करूं लागला. त्याचा लेंक सूर्याजी, त्याचे पुत्र सहाजण, वडील संभाजी त्याणें पाटिलकी केली. त्याचे माणकोजी व हरजी याणें केली. त्याचा शंकराजी हल्लीं करितो. इतुकें आपणास ठाऊक असे या पांचांनीं लिहून दिलें.

किता असामीः—१ निवाजी बिन जानोजी सुतार, १ वडजा बिन बहिरा चांभार, एकूण २. या दोघांनीं तक्रीर लिहून दिली कीं, शंकराजी दांगट याचे बाप आज्ञे यांनीं पाटिलकी आज तीन डोया करीत आले, हें आपले वडिलांनीं आपणांस सांगितलें आहे. हल्लीं शंकराजी दांगट व हरजी दांगट पाटिलकी करितात इतकें आपणांस ठाऊक आहे. देवजीच्या वडिलांनीं अगर देवजी दांगटनें पाटिलकी केली हें आपल्यास ठाऊकें नाहीं. अलीकडे दहा वर्षे हे दोघे भांडजात ऐमें या दोघांनीं लिहून दिली.

येणेंप्रमाणें बलुते याणीं लिहून दिलें. यावरी मजालसीस महाराजांनीं कयास केला कीं. देवजीच्या वडिलाच्या पूर्वींचा दाखला आहे व शिवजीपासोन शंकराजीतागाईत पांच डोया पाटिलकी करीत आला. याबद्दल या दोघांनीं निमे निमे पाटिलकी खाऊन राहावें असा करार करून आज्ञां हरजण वादियांस आज्ञा केली. या गोष्टीला वाद्या गैर रजावंद जाहला. मनमुक्तीचें ठिकाण लागणें होतें तों अवेगसाल आलें. याजकरितां बलुते गांस गांवास जाव-याची महाराजांनीं आज्ञा केली. ते गेले. बाजद वरसात आपले पाटिलकीविशीं महाराजांस

out during the administration of Dadoji Konddeo in the reign of great Shivaji. Shiv and his descendants, including Shankraji, have successively held the Watan, that he would prove this by the evidence of the Deshmukh, the Deshpande and the ryots of Wadgaon and the surrounding villages.

The statements of the parties being recorded they were asked whether they were willing to abide by the evidence of the residents of the village. Both consented. Chinnaji Pandit Sachiv was then directed to summon the Bahunas of the village. They came and were examined. Five persons, (one Mah, one barber, one washerman and two Mhars) stated that the Watan belonged to a Mahomedan family which had absconded since the famine, that the Watan was then managed, under the orders of the Jami-dars, by one Deoji Dangat, a cultivator of the village, and afterwards

अर्ज केला. शंक्राजी हजर हुजूर झाला. त्याजवरी महाराजांनीं आळां हरनू वादियांस पुर-
शीस केली जे, तुहीं दोघे कोणचे इनमाफास राजी आहां ? यास आपण हरदूजग वादे
समाकूळ पांढर भोयरगांव देशमूळ देशपांडे यांसी राजी आहों हणून घोटिलें. हणून महा-
राजांनीं पंडित मशारनिल्हे आज्ञा करून देशमुख व देशपाड्ये भोयरगांवींचे गोत ममाकूळ
पांढरी व बळुते हुजूर आणविले त्याणीं तकरार लिहून दिला बिनपशीलः—

मुख माळी बिन संतमाळी उमर वर्षे पाउणशें याणीं तकरार केली कीं, पूर्वीं मयद वुन्हारण
याची मोकदमी होती. तो देशावर गेला. त्यावरी दावजी दांगट थळकाम रुकें चौवीमचें
शेत नव्हाचे शिपेस आहे तें करून होता. तो पाटिलकीचा कारभार करूं लागला; मोकदम
हणविलें नाहीं. हणमंताची पोळी लावीत होता. तो दुकाळामुळें देशावर गेला. त्याउपरी
हसाजी पठारे दोन चार वर्षे पाटिलकीचा कारभार करीत होता; त्यावर शिवजी पाटील दांगट
पंधरा सोळा वर्षेचा बहुली तर्फ कुटेखोरें येथें होता. तो गांवावरी येऊन रव माळियास भेटून
आपण दांगटाचा आहे हणून सांगितलें. गांवीं रव माळी याणें राहून पाटिलकीचे कारभारास
लाविला. पठारास बाहेर काढिला. शिवजीस सोयरीक आपल्या वाडियांनीं राणवडियांमी
केली. त्यातागाईत शिवजीचा वंश पाटिलकी करितो. देवजी मुळकास कौळ जाळियावर गांवींची
वसाहात जाली. गांवास आळा, उक्तें शेत करून राहिला ऐशी तकरार केली. सही १.

भोयरगांव तर्फ मजकूरः—१ कावजी बिन माळजी पाटील कोंडूरकर मौजे आंबेगांव
बुद्रुक, १ रकमाजी बिन माळजी मते पाटील मौजे खडकवासले, १ हेमाजी पाटील पोळा मौजे
घायटी, १ येसजी बिन गोपजी पाटील बोराने मौजे नारजे, १ येसजी बिन येलचेजी पाटील
मौजे नव्हे, १ अमाई बोराने पाटलीण मौजे हिंमजेबुद्रुक, एकूण ९. या महाराजांनीं सद-
रहू सातजणांप्रमाणें तकरार केली.

Hasaji Pathar Charan; that Hasaji was then turned out, and Sivaji
Dangat of Siwne who had come from Behuli began to manage the
Watan, and that it had since continued in the enjoyment of his descend-
ants, of whom Shankraji was one.

Two persons one Chamberlain and one carpenter stated that the Watan
was, so far as they knew, long in the enjoyment of Shankraji's family
and that they were not aware of Desai's ancestors having ever served in
the village.

On this evidence the Raja after consulting his Council directed that as
it was proved that Desai's ancestors had once served in the Watan, and
that as the Watan had for five generations been enjoyed by Shankraji's
family, it should be shared equally by both the parties. The defendants
would not agree to this course. Before the matter could be decided, the

किता तकरीरा केल्याः—१ हसा महार, १ लिंगनाक बिन पदमनाक, १ राया महार, १ तत्रा महार. एकूण ४. या चौवांनीं तकरीर केली कीं, पूर्वीं संयद बुऱ्हारण बासी पाटिलकी होती तो दुकाळामुळें देशावर गेला. मग दाउजी दांगट थळकरी कुणबी होता. त्यां पै पांच सात वर्षांपर्यंत पाटिलकीचा कारभार केला तो सोरटाच्या दुकाळांत परागंदा झाला. त्यानवर शिवजीपासून आजतागाईत हल्लीं त्याचा वंश शंकाजी पाटिलकी करित आहे. देवजीचा कांहीं दाखला नाही. हे लिहिलें सही.

किता नांवनिशी : -१ भोरो नरहर कुळकर्णी, १ हरमाळी बिन संतमाळी, १ संतमाळी बिन राजमाळी, १ शिवमावला बिन राजमावला, १ दज वरदा, १ राया बिन रामनाक, १ तहनाक बिन संतनाक एकूण ७. या सातानणीं तकरीर केली जे, शिवजी दांगट याणीं पाटिलकी केली. त्याचा लेकरू सूर्याजी याणीं केली, त्याचा संभाजी याणें, त्याचा माणकोजी याणें, त्याचा हल्लीं शंकाजी करितो. देवजी दांगटाचा दाखला आपल्या वडिलांनीं सांगितला नाही व आपण ऐकिलें नाही. सुखमाळी व देवजी महार यांनीं समोपत्र केलें जे, पहिली पाटिलकी मुमचमानाची, अलीकडे दावजीनें केली ह्मणून लिहून दिलें सही.

येणेंप्रमाणें तकरीरा लिहून घेतल्यावरी पसंत करितां गोही साक्षीचे ठिकाण लागत नाही. साऱ्यांनीं तकरीरा एकसारख्या दिल्या. ऐंभें जागून वादी यास पुरशीत केली जे, याउपर विचार काय आहे? त्यावर शंकाजी बोलिला जे, माळियाच्या व महाराच्या वडिलांपासोन आपल्याशीं कुमूर आहे, यामुळें माळियानें आपल्यावर अदावत घातली आहे. यास आपण राजी नाहीं. नव्हने, सुख माळी व हसा महार खेरीजकरून व थलै जे यांहीं माळियाच्या बळें तकरीरा

Balutis had to return to their village as the year was about to close. After the monsoon Desji again applied to the Raja for the settlement of the dispute. The defendant was called, and he and the plaintiff expressed their willingness to abide by the evidence of Deshmukh, the Deshpande and the ryots of Wadgaon and the surrounding villages. These persons were again called and examined. Their statements were recorded in detail. All stated that the Watan was for a long period in the enjoyment of Shankaraji; some added that the Watan belonged to Mahomedan family and that it had for a few years been enjoyed by Desji's ancestor, who was a cultivator in the village.

The plaintiff alleged that two of the witnesses had a grudge against his family, and that he was unwilling to abide by their evidence. The other witnesses admitted that they had given their evidence on the strength of their relations with the two witnesses in question. An ordeal on the river Krishna was then suggested, but the defendant would not consent to it. The case was then referred to the officers of Tarf Khed Khore

लिहून दिल्या. ऐसें बोलिल्यावर श्रीकृष्णें दिव्य नेमिलें. त्यास शंकाजी वगैरे रजावंद न झाला. त्यावरी तर्फ खेडखोरे व मोसेखोरे व रोहिडखोरे येथील देशक हुजूर आले होते. त्याजवरी इनसाफ टाकिला. त्याणीं इनसाफ केला कीं, शिवजीपामून एकशें दहा वर्षें भोगवटा शंकाजीचा आहे व देवजीच्या वाडिलाचा सात वर्षें. यावरून दोन तक्षिमा व वडीलपण शंकाजीकडे द्यावें व देवजीकडे धाकूटपण व एक तक्षीम द्यावी. त्यामही राजीन जाहलों झणून महाराजांनीं रवा दिव्य नेमिलें. तेसमयीं सुखमावली भिन संतमावली याणें तक्रार केली कीं. मौजे मजकूरचे मोकदमीचा कजिया देवजी व शंकाजी दांगट यांमध्ये लागला आहे, त्याम अग्रवादी याणें अग्निदिव्य करावें, ऐशी स्वामीनीं आज्ञा केली. मूळ पाटिलकी दांगटाची नव्हे, दांगट थळकरी वतनदार आहेत. दिव्य करणें तरी थळकरी झणून करावें, पाटिलकीचें दिव्य करूं नये. पाटिलकी दांगटाची नव्हे. सयद बुग्हारण याची आहे. हल्लीं त्याचें नसल आहे. त्याम पूर्वीं कागदपत्रासमेत पंधरा दिवशीं हजर करीन. त्याजवरी आपण बोलिलों जे, माळी बोलतो हें लटकें. आपल्यास अग्निदिव्य नेमून द्यावें, खरा जाले तर महाराजांनीं पाटिलकी द्यावी, त्याजवरून पालीस दिव्य करावयाचें नेमून दिलें, बरोबर हुजुरे दिले.

श्रीसंनिध आपण अग्निदिव्य केलें, दिव्यास उतरले. याजकरितां महाराजांनीं भोगवट्यास पत्रें करून दिलहीं पाहिजे झणून विदित केलें. त्यावरून मनाम आणतां तूं दिव्यास गजी जाहलास. राजश्री अपाजी हणवंत सुभेदार व हुजुरे व जिल्हेकडील व बाळाजी दादाजी व बायोजी राउत याजबरोबर देऊन अग्निदिव्य काढवयात पालीस पाठविले, तेथील गोत हे मिळोन श्रीचे देवजीं बैसान तेल तू मोईनप्रमाणें एकत्र करून भाते लावून ताविले. तूं स्नान करून येऊन मौजे मजकूरची आपली मोकदमी, शंकराजी आपला नव्हे ऐसें बोलोन सर्वादेखत दोन रवा काढिला; उपरांती हातास लाखोटे केले. ते दिवशीं तेथें राहून दुसरे दिवशीं हरदू वादियांस मशारानिले जिल्हेकडाल कारकून घेऊन हुजूर आले. तिसरे दिवशीं

Mose Khore and Rohid Khore, who were at that time at the Huzur. Considering the evidence, they gave it as their opinion that as Deoji's ancestor and Shankaraji's family had enjoyed the Watan for 7 years and 110 years respectively, $\frac{2}{3}$ rds. of the Watan should be continued to Shankaraji, and that his be considered as the elder branch, and that $\frac{1}{3}$ rd. of the Watan be continued to Deoji. The plaintiff now declined to agree to these terms and an ordeal by fire was at last ordered. Sukha Mali, one of the witnesses above referred to, urged that the Watan really belonged to a Mahomedan family, that he was ready to produce the lawful claimant with his evidence, and that the Dangats should be allowed a trial by ordeal in regard to Patilki Watan. The plaintiff having expressed his determination to pass through the ordeal, and having staked his

हजीर मजाळसीस हाताचे लाखाटे फोडिले. तों पूर्वीचीं चिन्हें लिहिलीं होती. त्यास अधिक उणें नाहीं. दिव्यास उतरला. शंकाजीनेंही हात पाहून बोलिला जे, तूं पाटील खरा आपण खोटा. ऐसें बोलून शंकाजीनें तुजला इजीतखत लिहून दिलें, तेसमयीं समस्तांनीं टाळी पिटली व जाल्या करिन्याप्रमाणें थळकरी यांणीं थळपत्र करून दिलें आहे. तूं मौजे मजकूरचा पाटील खरा ऐसें जाणून हल्लीं तुझी पाटिलकरी तुझे दुमाला केली असे. तरी मौजे मजकूरचे मोकदमीचा मानपान, हक्कलाजिने व वाजे, कानू, इनाम पासोडी सुद्धा मत चालेत आले असेल त्याप्रमाणें तूं आपले पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें मौजे मजकूरची मोकदमीचें वतन अनभवून सुखरूप राहणें. या वतनमंत्रां तुझे माथां शेरणी दुतर्फां रुपथे—करार करून. (जागा कोरी ओह.) पत्रें. शके १८ दुर्मति संवत्सरे कार्तिक शुद्ध १३ भोमवासर सुा इसत्रे अर्बेन चिटणिशी पत्रें.— १ वतन पत्र, १ देशमुख व देशपाडे, १ देशाधिकारी व लेखक वर्तमान व भावी, १ पंत सचीव.

[२९८] वतनपत्र चिटणिशी कार्तिक बहुल त्रयोदशी भोमवासरे कानोजी बिन भायाजी

१. स. १७७१-४२. बिन धकोजी व खंडोजी बिन सुभानजी बिन खंडोजी व
इसत्रे अर्बेन मया व अलफ. अबाजी बिन अकोजी बिन काळोजी बोराडे हरपळे निमे
सवाल १७. मोकदम मौजे फुरसंगी तर्फे हवेली परगणे पुणें यासी दिलें वतन-

honour on coming out successful he was sent to Pali in charge of Appaji Hanmant Subhedar, an attendant of the Raja, and certain other persons. On reaching the village, the residents were called to the temple, a pot containing heated oil and ghee was brought, and the plaintiff who had bathed was directed to take out a piece of metal, lying at the bottom of the heated pot. He did so twice, solemnly repeating every time that the Watan belonged to him, and that Shankarji was not in any way related to him. His hand was then enclosed in a covering which was sealed, and he was brought to Satara. The covering was taken out in the presence of the Raja and his council, and the plaintiff's hand was found to bear all marks which were previously made on it. The defendant was also asked to see the marks. The plaintiff was then declared to have successfully stood the ordeal. The announcement was received with applause by the persons present. Shankaraji then admitted that Deoji was true and he false, and gave in a document acknowledging his defeat. The document together with a present was then handed to Deoji, and a Sanad was issued.

(298) The Patilki Watan of Fursungi in Tarf Haveli of Poona Pargana, belonged to the Kanchi family. The owner of half a share in the Watan having no son,

पक्ष ऐसें जे, तुम्हीं शाहूनगरनजीक किल्ले मजकूर येथील मुक्कामी येऊन स्वामीसंनिध विनंति केली कीं, मौजे मजकूरची मोकदमी पुरातन वतन कामधियाचें त्यास जिघन पाटील व सांत पाटील कामधे हे दोघे भाऊ मोकदमी करीत होते. जिघन पाटील कामधे यास पुत्रसंतान नव्हतें. एक कन्या शडांगुली जाली, तिचें नांव कोंडाई ते आमची वडील बाळजी बोरोडे हरपळे यासी देऊन आपणांजवळ ठेवून घेतला. त्याउपरी कित्येका दिवशीं दुकाळामुळें सांत पाटील आपलीं मुल्लेमाणसं घेऊन देशांतरास गेला. मागें जिघन पाटील गांवीं मोकदमी करीत होता त्याची बायको मृत्यु पावली. त्याउपरी बाळजी बोरोडा व कोंडाई त्याचेच घरी राहिली. पृच्छापकाळीं त्याची सेवा केली. त्याजकरितां जिघन पाटील आपली निमे मोकदमी बाळजी बोरोडे हरपळे यास दिली. उपरांतीक जिघन पाटील मृत्यु पावले. त्याजवर मौजे मजकूरची मोकदमी आमचा वडील बाळजी बोरोडाच करीत होता. तों सांत पाटील आपले पुत्र घेऊन गांवास आले आणि मोकदमी करूं लागले. आमचा वडील बाळजी बोरोडा याचा दाखला कांहींच नाहीसा केला. याजकरितां बाळजी बोरोडा याणें गाइक्वाड हरपळे पाटीराखे करून आणून कामधियांस रेटून काढिलें. त्यामुळें कामधे परागंदा जाले. मागें मोकदमी आमचा वडील करीत होता व गाइक्वाड हरपळे पाटीराखे करून आणिले तेही गांवींच होते. कित्येका दिवशीं गाइक्वाड हरपळे बोलावून आस्पास रेटून कुली कारभार तेच करूं लागले; त्याउपरी बाघोजी बिन सोनजी व वास्तेजी बिन जैतजी व तुकोजी बिन संताजी कामधे हे महाराजांपाशीं फिर्याद होऊन विनंति केली कीं, मौजे मजकूरची मोकदमी पुरातन आपले आहे. त्यास भिकाजी बिन सूर्याजी गाइक्वाड हरपळे बळेंच वतन खातो, त्यास हुजूर आणून इनसाफ केला पाहिजे. झणून त्यावरून महाराजांहीं भिकाजी गाइक्वाड हरपळे हुजूर आणून हकीकत पुशिली. त्याणें तकरीर केली जे, मौजे मजकूरची मोकदमी पुरातन आपली आहे. कामधे थलवाईक कुणची यास मोकदमीशीं संबंध नाही, हें गोतमुखें खरें करून देईन. न करवे तरी गोताचा अन्यायी दिवाणाचा

made a gift of it to his son-in-law surnamed Boride. The owner of the other half was then absent, but on his return he refused to allow Boride to do the duties of the Watan. Boride brought in a man surnamed Gaikwad to assist him, and took possession of the Watan. He was subsequently ousted by Gaikwad, who carried the duties of the Watan. A complaint was then made to the Huzur, and the parties were summoned. Gaikwad falsely swore by the feet of the Raja that the Watan belonged to him, and that Kamatini was a mere cultivator in his village. Divine retribution was however at hand. Gaikwad was attacked with diarrhoea and had to be carried on a bullock to his village where he died shortly afterwards. The parties again came to the Huzur, and requested the

गुन्हेगार ऐसें बोलिला. त्याउपरी परगणे मजकूरचे देशमुख व देशपांडे व भोवरगावीचे मोकदम व बलुते हुजूर आणून आज्ञा केली जे, समस्त गोत श्री कृष्णावेण्या संगमी जाऊन हरदू वादियांना इनसाफ करणे. त्यास भिकाजी हरपळा बोलिला जे, महाराजांचे पाय हेच कृष्णा, आपण पायाची क्रिया करितों ह्मणून मान्य करून पायाची क्रिया केली जे, मोजे मजकूरची आपले कामथे थळवाईक कुणबी ऐशी क्रिया केली. त्याजवर एक दो दिवसांत भिकाजी गाइकवाडास हगवण लागली. त्याजला बैलावरी घालून गांवास नेळ. तेथें क्रिया लागोन एका महिन्यामध्ये मृत्यु पावला. त्याउपरी मागती महाराजासंनिध येऊन विनंति केली कीं, भिकाजी गाइकवाड हरपळा महाराजांच्या पायाची क्रिया लागोन मेल. याउपरी महाराजांहीं परगणे मजकूरचे देशमुख व देशपांडे व समाकूळ पांढर यास हुजूर आणून आपला इनसाफ केला पाहिजे ह्मणून. त्यावरून महाराजांहीं देशमुख व देशपांडे व समाकूळ पांढर यास हुजूर आणून आज्ञा केली जे,—हरदू वादियांस घेऊन श्री कृष्णावेणी संगमी जाऊन इनसाफ करणे. त्यावरून देशमुख व देशपांडे व गोत बलुते श्री कृष्णावेणी संगमी मार्गशीर्ष वद्य त्रयोदशी प्रमादी संवत्सर सुरुसन अर्बा सलासीन मया अल्फ ते दिनीं कामथे व गाइकवाड हरपळे यांस श्री कृष्णावेणीमध्ये उभे केले. समस्त गोतांनीं स्नानें करून वाळवंटीं उभे राहिले. तेसमयीं समस्त गोत व बलुते यांच्या मते येकनाळ महार छेतरा मौजे मजकूर याणें उजवे हातीं कामथियास धरिलें, डावे हातीं गाइकवाड हरपळे यास धरिलें. मग बोलिला जे, मूळ वतन मोकदमी कुली कामथी याची, त्याचे लेंकीचा वंश बोराडे हरपळे त्यानीं पाठिराखे गाइकवाड हरपळे आणिले होते, त्याच्या नांवावर गाइकवाडास हातीं धरिलें आहे. ऐसें बोलोन बाहेर काढिले. त्याउपर परगणे मजकूरचे देशमुख व देशपांडे, भोवरगावचे मोकदम, मौजे मजकूरची समाकूळ पांढर हे बोलिले जे, कदीम वतन मुकदमी कामथियाची व जिवन पाटील कामथे याचे लेंकीचा वंश बोराडा, हरपळा आणि जिघन पाटिलानें शडांगुली कोंडाई तिचा दादला बाळजी बारोडा हरपळा यास निमे मोकदमी दिली होती. याजकारितां मौजे मजकूरची मोकदमी निमे वडीलपण कामथियांनीं अनभवाकें, निमे

Raja to decide the matter, after consulting the Deshmukh and Deshpande, and the ryots of the Pargana. These were called, and were directed to take the parties to the confluence of the Krishna and the Wenuya, and to decide the matter. They accordingly went to the place appointed. Kamatni and Gaikwad (a member of the dead Gaikwad's family), were made to enter the river. The caste-people on both the sides then bathed in the river, and stood on its bank. At the instance of the caste-people and the Balntas, Eknak Mhar of the village took Kamathi by the right hand and Gaikwad by the left, and declared that the Watan originally belonged to

मोकदमी धाकटे भाऊपणा बोरडे हरपळे यानीं अनभवावी. गाइकवाड हरपळे यास मोकदमीची संबंध नाहीं ऐसें बोलोन करार करून हुजूर आले, वर्तमान विदित केलें. स्वामींनीं दशरात्र पंचमास वायदा नेमून दिलहा; त्यास कामथे व आर्धी बोरडे हरपळे व समस्त गोत नेलीप्रमाणें तोंदे जमिनी कोणास क्रिया लागली नाही. त्याउपरी महाराजांनीं मनास आणून बाबोजी शिव रंजना बिन मावजी पाटील कामथे यास मौजे मजकूरची निमे मोकदमी व वडीलपण व आर्धी निमे मोकदमी धाकटा भाऊपणा येणेंप्रमाणें करार केले. त्याप्रमाणें कामथे व आर्धी अनभवीत आहों. भोगवटियास पत्रें करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविलें पाहिजे हा विदित केलें त्यावरून मनास आणितां पूर्वी गोतमुखें व दिव्यमुखें निवाडा जावा. मोकदमी वडीलपण व वडीलपणाचे मानपान व नांगर, दसरियाचा घट व पासोडीचें शेत बोरमल्ले व चोळीचा तुकडा शेत पाईट हे कामथियानें अनभवावे. निमे मोकदमी धाकटा भाऊपणा तुर्ही अनभवावा. होळीची पोळी एका एरंडास आर्धी कामथियानें बांधावी, त्यामागून त्याचे पोळीखालें तुर्ही बांधावी. दिवाणांत भेट कामथियाणीं ठेवावी; दिवाणेंतील शिरपाव विडा आर्धी कामथियाणीं घ्यावा त्यामागून तुर्ही घ्यावा. मोकदमीचा इनाम तुल्य थल रकम बारागणीचें आहे तें कामथियांनीं व तुर्ही निमेनिम अनभवावे. वरकड हा लाजिमे कानूकायदे सुदामत चालत आले असतील ते निमे आर्धी वडीलपणें कामथियांचे घ्यावे, मागून निमे तुर्ही घ्यावे; व कामथियाचे मिराशीचें शेत थल रकम तीन टक्यांचें आहे त्यापैकी त्याच्या वडिलांनीं महारास बारागणीचें दिलें. बाकी पावणेतीन टक्यांचें थलराशिचें कामथियानेंच अनभवावे. तुम्हांस त्या थळाशीं संबंध नाही. तुमचें शेत एक टक्याचें आहे तें तुम्हां अनुभवावे. यावेरीज मौजे मजकुरीं गतकुळाचीं शेतें असतील तीं कामथियांनीं व तुर्ही दिली घ्यावे. पांढरीवर पुरातन कामथियाचे वाडे होते त्यापैकी कोंडाई शडांगुलीस घर दिलें हे तुम्हां अनभवावे. वरकड जागे बाकी राहील ते कामथियांनीं अनभवावे व गांवांत गतकुळाचे व वळळ असेल ते कामथियांनीं व तुर्ही निमेनिम घ्यावे. येणेंप्रमाणें करार करून कामथियांनीं निमे मोकदमीचें वतनपत्र करून दिलें आहे. तरी मौजेमजकूरचे मोकदमीचे सेत दंडकप्रमाणें करून सदरीलप्रमाणें वतन पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें अनभवून सुखरूप राहणें. व वतनसंबंधें तुमचे माथां शेरणी, स्वराज्य व मोगलाई एकूण हुतफी रुमचे. येविशीं पत्रें :—

Kamathi and that Gaikwad was brought in for assistance by Borade, a descendant of Kamathi in the female line. They were then taken out of water and the Panch decided that half the Watan belonged to Kamathi, and the remaining half to Borade, whom it had been granted by a member of the Kamathi family. This decision was then reported to the Huzar. A period of 10 years was then fixed and no harm having come

१ मुख्य पत्र कानोजी बिन भायाजी बिन धाकोजी वगैरे, १ राजश्री पंत प्रधान,
१ देशाधिकारी व लेखक वर्तमान भावी परगणे पुणे. १ देशमुख व देशपांडिये परगणे पुणे.

[२९९] किंता एक पत्रें चिटणिशी फाल्गुन वद्य द्वादशी इंदुवार बनाम पठाण बिन

इ. स. १७४४-४५. मलिक दाउद भांड वस्ती कसबा पेण तर्फे मजकूर प्रांत कल्याण
खमन अर्धेन मया व अलफ. याणें मुक्काम मजकुरीं स्वामीसनिध येऊन विनंति केली, कोंकण
रविलावल १. प्रांत व वरघांट मावळे या प्रांतीं आपले वडील व आपण भांडपणाचें

कसब करून पोट भरित असतो, दुसऱ्या भांडाचा दाखला या प्रांतीं नाही. महाराज स्वामींनीं
आपणांस भांडपणाचें वतनपत्र व एक गांव इनाम करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविला पाहिजे
ह्मणून विनंति केली होती. त्यावरून मनास आणून कोंकण प्रांत सुभा राजपुरी परगणे चौल व
प्रांत कल्याण व वरघांट मावळे येथील भांडपणाचें कसब आपले वंशपरंपरेनें करून हक्क मागून
पोट भरावें. दुसऱ्या भांडास या प्रांतांत फिरावयास गरज नाही. ऐशीं पत्रें पेशजीं करून दिल्लीं
X आहेत व मौजे मुंगोशी तर्फे दुर्ग परगणे सागसे प्रांत कल्याण हा गांव आपणांस वंशपरंपरेनें
इनाम करून देऊन राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान यांकडून मौजे मजकूरचीं पत्रें करून
देविशीं. त्याप्रमाणें मौजे मजकूर आपले दुमाला करून घेऊन इनाम अनभवीत आहों. राजश्री
बाजीराव पंडित प्रधान यांणींही आपलीं पत्रें करून दिल्लीं. त्याप्रमाणें मौजे मजकूर इनाम व
कोंकण प्रांत व मावळे येथील भांडपण अनभवीत आहों. सांप्रत अजीज बिन जाफर भांड
नाशीककर पोट भरावयास कसबा भिंजडी येथें राहून आपणाशीं कल्याणप्रांतींचे भांडपणाचा
व इनाम गांवचा विभाग मागतो. त्यास तो आमचे अवलादेचा नव्हे. त्याशीं व आम्हांशीं
तालुका नाही ह्मणून विनंति केली. यावरून मनास आणितां पठाण भांड बिन मलिक दाउद
भांड यास राजापुरी व चौल व कल्याण व वरघांट मावळे येथील भांडपणाचें वतन पूर्वीं
करून देऊन पत्रें करून दिल्लीं आहेत व मौजे मुंगोशी हा गांव इनाम करून दिल्ला आहे.
त्याप्रमाणें पठाण मजकूर बावा याचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें अनभवितील, यांसी अजीज बिन
जाफर भांड कजिया करितो त्यास ताकीद करून याशीं कजिया करूं न देणें. अगर दुसरा

to Kamathi and Borade during this period they were declared to have
succeeded in establishing their claims and Sanads were issued accordingly.

(299) Pathan bin Malik Bhand of Kasba Pen, held the hereditary
Watan of Bhand in the territory of Rajapur, Choul
A. D. 1744-45. and the Mawals above the ghauts, and a village
was enjoyed by him in connection with the Watan. Another Mahomedan
having obstructed his possession of the Watan, he was warned against

कोणी भांड प्रांतांत फिरोन भीक मागेल त्यास सदरहु प्रांत फिरों न देणें. दस्त करून हुजूर पाठविणें येविशीं पत्रें चिटणिशी :—

१ देशमुख व देशपांडेये, १ देशाधिकारी, १ खंडोजी भाणकरास पत्र. १ अजीज बिन जाफर भांड यास मसाला, एकूण ४.

[३००] किता एक निवडपत्रें चिटणिशी आषाढ बहुल दशमी मंदवासर तद्दिनी

इ. स. १७४५-४६.

सित अर्बेन मया व अलफ.

जमादिलाखर २८.

फकीर महमद बिन नूरमहमद मेहेतरा खूम आतार परगणे पुणे यासी दिल्लें निवडपत्र ऐमी जे, तुवां मुक्काम मजकुरीं येऊन स्वामीसंनिध विनंति केली कीं, परगणे मजकुरीं खूम आतार बाची मेहेतरकी वतन आपलें आहे. त्यास आताराचे घरीं लग्न, शादी व मुंता होनील त्याकडे आपला मेहेतरकी मान, शेला व पानें आहेत त्यास बुवाजी बिन मोहबन आतार कमवे मजकूर हा खेलेल करून आपणांस मान व हक्क देत नाहीं. त्याम महाराजांनीं हुजूर आणून करीना मनास आणून निवाडा करून आपला मान, शेला व हक्क सुरळीत चाले ऐसें केलें पाहिजे झणून विनंति केली. त्यावरून राजश्री बाळाजी बाजिराव पंडित प्रधान यास आज्ञा करून बुवाजी बिन मोहबन आतार यास हुजूर आणून तुझां हरदू जणांचा करीना मनास आणून निवाडा करावयाची आज्ञा देशमुख व देशपांडे परगणे मजकूर याम केली. त्यावरून त्याणीं तुझां हरदू जणांचा करीना मनास आणून विनंति केली कीं, परगणे मजकुरीं आतार खुमाची मेहेतरकी वतन फकीर महमद याचें आहे. बुवाजी आतार मेहेतरकीचा हक्क द्यावयास खेलेल करितो तो खोटा आहे. त्याजला मेहेतरकीच्या हक्कास व मानास खेलेल करावयास संबंध नाहीं. बुवाजी आतारावरून कागदपत्र आहेत ते तगळुकी आहेत झणून विदित केलें. त्यावरून बुवाजीस काजवा पुरशीस करितां तो खोटा जाय. मेहेतरकीचा हक्क व मान तुजला द्यावयास रनावंद होऊन साक्ष मोझ्यानिशीं इकीतान लिहून दिल्लें तें मनास आणितां परगणे मजकूरच्या आतार खुमाची मेहेतरकीचें वतन पुरावन तुजें आहे. मेहेतरकीचा हक्क व लग्न, शादी मुंता आताराचे घरीं होतील. तेंच शेला व पानें मानाचीं आहेत हें तुवां घ्यावें. ऐसें जाणोन सदरहुप्रमाणें तुजे खुमाचे मेहेतरकीचें वतन तुजला करार केलें असे. तरी कसचा पुणें व गांवगला परगणे मजकूर व चाचा देग्वील

doing so, and orders were issued that no other Bhand should be permitted to wander over the province and ask alms.

(300) The Watan of Mehatar of the guild of Atars belonged to

A. D. 1745-46.

Fakir Mahamad Nur-Mahamad and by virtue of his holding it, he received a Sheia (silken garment) and leaves at every marriage and *santa* ceremony celebrated at an

आतार खुमाचे मेहेतरकीचें कामकाज तूं करून मेहेतरकीचा हक्क, शेला मानाचा व पानें तूं काढे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें घेऊन सदरहु वतन अनभवून सुखरूप राहाणें. बुबाजी विन मोहवत आतार तुजशीं कजिया करीत होता तो खोटा जाहला. त्यास तुजशीं कजिया करण्यास संबंध नाही. येविशीं पत्रें:—

१ मुख्य निवाडपत्र, १ देशमुख व देशपांड्ये, १ देशाधिकारी. एकूण ३.

[३०१] येसाजी गणेश व मल्हार जीवजी व आबाजी निराजी व माणको उद्धव
 स. स. १७४९-५०. उपनाम प्रभुणे गोत्र अगस्ति सूत्र आश्वलायन ज्योतिषि कुळ-
 राज सदा व अलफ. कर्णी निमे वतन मौजे जळगांव परगणे सुपें व मौजे जळगांव
 रजव १. तर्फ कन्हेंपठार प्रांत पुणें याचा मजकूर यादीवरी सविस्तर असे.
 पों ज्येष्ठ वद्य त्रयोदशी रविवार शके ७९ शुक्ल संवत्सरे चिटणिशी पत्रें:—

१ येसाजी गणेश व मल्हार जीवजी व आबाजी निराजी व माणको उद्धव उपनाम प्रभुणे गोत्र अगस्ति सूत्र आश्वलायन ज्योतिषि व कुळकर्णी निमे वतन मौजे जळगांव परगणे सुपें व मौजे जळगांव तर्फ कन्हेंपठार प्रांत पुणें यांनीं शाहूनगरसमीप किल्ले सातारा येथील मुक्ताजी स्वामीसंनिध विनंति केली जे, हरदो गांवींचें ज्योतिष व कुळकर्ण वतन पुणें यांचे आपले पणजे परशराम गणेश त्यांस पुत्र तिघे. त्यांतून मधील पुत्र दादोबा त्यांचे मकळ जाहलें, दोघांचें संतान आहे. वडील पुत्र नामाजी परशराम त्यास पुत्र त्रिंबक नामाजी, दुसरा शिवजी नामाजी, त्यांचें संतान त्रिंबकजीचा आपाजी व शिवजीचा पुत्र दादो त्यांचे त्रिंबका वडील भावांचें संतान. धाकटा भाऊ राधो परशराम तो आमचा आमा त्यांचे संतान—वडील गणेश त्याचा पुत्र येसाजी १, दुसरा जीवजी त्याचा मल्हार जीवजी १,

at his house. Another person having obstructed him the matter was referred to the Panch and they decided in Fakir Mahamad's favour.

(201) The Joshi and Kulkarni Watans of Jalgaon in Pargana Supa, and Jalgaon in Prant Poona, belonged to two brothers of the Prabhune family. The Watans were mortgaged by one of them (A) for Rs. 175. The period fixed for the return of the loan having expired the creditor pressed for repayment or failing that, for a sale deed in his favour of the Watan, and sent persons to sit *Dharana* at A's house till the demand was satisfied.

तिसरा निराजी त्याचा आबाजी १, चौथा उद्धव त्याचा माणकोजी १. येणेंप्रमाणें आपण राबो परशराम यांचें संतान. आमचे ऐन उभयतां बंधु एकत्र असोन देहाय मजकूरचें ज्योतिष कुळकर्ण वतन अनभवीत होते; त्यावर आमचे बाप रोजगार करीत होते. गांवीं नामाजी परशराम यांचे पुत्र त्रिंबकजी व शिवजी गांवीं वतनावर होते. त्यांचा परामर्श आमच्या बापांनीं करून कुटुंबास रक्षणेंनिमित्त नक्की ऐवज व वस्त्रें व गाई व बैल देऊन परामर्श केला असतां शिवजी नामाजी यांनीं आपल्या संसारकृत्यांस शिवजी दादाजी बुरटे दिमत हणमंतराव निंबाळकर यांचें कर्ज रुपये १७५ घेऊन त्यांस खत लिहून दिल्लें जे, पावणेदोनशें रुपये कर्ज घेऊन ऐवजास गहाण मौजे जळगांव परगणे सुपें येथील ज्योतिष कुळकर्ण वतन ठेविलें असें झणून मुदत करून खत लिहून दिल्लें. त्याची मुदत जाहालियावर शिवजी बुरट्यांनीं रुपयेचा तगादा केला जे, रुपये देणें किंवा जळगांवचें वतन गहाण ठेवलें आहे त्याचें विक्रीतपत्र लिहून देणें झणून त्वष्ट केलें. आणि पैकियानिमित्त माणसें लाविलीं तीं समागमें घेऊन शिवजी नामाजी आमचे वडील लष्करांत होते त्याकडे येऊन वर्तमान सांगितलें. तेसमयीं आमचे वडिलांनीं जिवजी रघुनाथ व निराजी रघुनाथ यांनीं शिवजी बुरटे यासी रुपये देऊन खत सोडविलें. तें शिवजी नामाजी याचे हातीं दिल्लें. व त्याची खर्चाची बेगमी करून गांवास रवाना केलें. याप्रमाणें आमचे वडील भावपणानें चालत होते ते मृत्यु पावले. यावर सांप्रत आझीं गांवास गेलों. तेथें आमचे नक्षीमदार भाऊ आपाजी त्रिंबक व दादो शिवदेव वतन चालवीत होते. त्यास पुशिल्लें जे, आझीं वतनावर आलों आहों. हरदो गांवींचें वतन तुझीं व आझीं यथाविभागें अनभवावें. त्यास आपाजी त्रिंबक मान्य जाहलें. दादो शिवदेव यानें आझांस उत्तर दिल्लें जे, तुझांस विभाग देत नाहीं. त्यास आपाजी त्रिंबक यानें सांगितलें जे, याचा व आमचा पणजा परशराम गणेश त्याचे संतान आझीं व हे ऐसे आहों, वतन निम्मे आझीं व तुझीं व यांनीं निम्मे याप्रमाणें अनभवावें. तुझीं यांशीं कटकट सर्वथा न करणें झणून दादो शिवदेव यांसी सांगितलें. परंतु त्याणें मान्य केलें नाहीं. आझांशीं कजिया कीरतो. निम्मे वतन आझांस अनभवूं देत नाहीं. आपाजी त्रिंबक मृत्यु पावले. त्यांचा पुत्र कुसाजी आपाजी व दादो शिवदेव गांवीं आहेत त्यास हुजूर आणून आपला इन्साफ मनास आणून वतन आपले दुमाले केलें पाहिजे झणून विनंति केली. त्यावरून याचा करीना मनास आणून इन्साफ करावयाविशीं राजश्री चिमणाजी नारायण सचीव यासी आज्ञा केली. त्यांनीं मोकदम मौजे जळगांव परगणे

The other brother, B, who was serving elsewhere at the time, paid the money and freed the Watan. Both the brothers subsequently died. The Watan remained in the hands of A's sons as they were residing in the village; and they refused to give a share of it to B's sons when the latter returned to their home. B's sons then complained to the Huzur and

सुपें व याचे तस्मीदर कुसाजी आपाजी व दादो शिवदेव यांसी तलब करून हुजूर आणविले. त्यास आपाजी त्रिंबक याचा पुत्र कुसाजी त्याचें वय बारा वर्षांचें. तो गांवी राहिला, आणि मौजे जळगांव परगणे सुपें येथील पाटील व निंबाजी पाटील खोमणा मन्हाटा व दादो शिवदेव हुजूर आले त्यांस पुरशीस केली जे, येसाजी गणेश याजशीं दादो शिवदेव वतनाविशीं कटकट करितो याचा करीना कैसा आहे तो सांगणें ह्मणून निंबाजी पाटिलास आज्ञा केली. त्यावर पाटील मजकूर यानें विनंति केली जे, येसाजी गणेश व दादो शिवदेव यांचा पणजा परशराम गणेश त्याचें संतान हे हरदो जण. यांस आपले स्वाधीन करावें. गांवीं नेऊन दोघांची समनाविशी करितों ह्मणून पत्त लिहून देऊन हरदोजणांस हातीं घेऊन गांवांस नेले. तेथें हरदो गांवींचे बळुते व पाटील व समाकूळ पांढर मिळोन दादो शिवदेव यांसी सांगितलें जे, हे व तुझीं एका पुरुषाचें संतान, हे तुमचे निम्मेचे भाऊ आहेत. दोन्ही गांवींचें वतन निम्मे कुसाजी आपाजी व तुझीं अनभवणें व येसाजी गणेश व त्याचे चुलत बंधु देखील चौघे यांसी निम्मे. येणेंप्रमाणें वतन अनभवणें, कलह न करणें. ह्मणून सांगितलें. तें दादो शिवदेव याणें अमान्य केलें. तें त्यांणीं हुजूर येऊन वर्तमान विदित केलें. त्यावरून दादो शिवदेव यास तलब करून हुजूर आणिला आणि पुरशीस केली. तो बोलिला जे, हे आपले भाऊ नव्हेत, यांस वतनाचा वांट्य देत नाहीं. त्यावरून त्यांस आज्ञा केली जे, बोलिल्याप्रमाणें हरदू जण तकरीरा लिहून देऊन जमान देणें; त्यावरून तकरीरा वितपशील.—

तकरीर कर्ंद येसाजी गणेश व मल्हार जिवजी व आबाजी निराजी व माणकोजी उद्धव ज्योतिषि कुळकर्णी मौजे जळगांव परगणे सुपें व मौजे जळगांव परगणे कऱ्हेपठार प्रांत पुणें सुा सित अर्बैन मया अलफ लिहून दिल्ही तकरीर ऐसी जे, आपला आज्ञा व दादो शिवदेव याचा आज्ञा हे दोघे सखे एकोदर भाऊ. वडील नामाजी परशराम, धाकटा राघो परशराम तो आमचा आज्ञा. हे उभयतां एकत्र असतां वतन उभयतां अनभवीत होते. रोजगारा-निमित्त आमचे बाप गांव सोडून दुसरे जागा पोटा भरावयास गेले. गांवीं शिवजी नामाजी होते. त्याचें आमच्या बापानें सर्वस्व चालविलें. शिवजी नामाजीनें मौजे जळगांव परगणे सुपें येथील वतन शिवजी बुरटे यास गहाण ठेवून रुपये १७५ घेऊन दाबत होते. ते आमचे वडील जिवजी रघुनाथ व निराजी रघुनाथ यांणीं रुपये शिवजी बुरटा यांस देऊन वतन सोडविलें. भाऊपणांत अंतर नव्हतें. आमचे वडील मृत्यु पावले. दादो हा वतनावरी राहिला ह्मणून आह्मांस वतनाचा वांट्य न द्यावा ऐसें नाहीं. वतन दोघां भावांचें

the adjudication of the claim was entrusted to Chinnaji Narayan Sachiv. The Sachiv thereupon had the defendants and the Patil of Supa brought before him. The Patil requested that if both the parties were handed over to him he would take them to the village and effect a reconciliation, and gave in a writing to that effect. The parties were accordingly

आहे. त्याणीं व आर्क्षीं निम्मेनिमप्रमाणें अनभवावें. परस्पर कजिया करावा ऐसें नाहीं. याप्रमाणें पांडरीचे साक्षीनिशीं खरें करून देऊं. न देऊं तरी दिवाणाचे गुन्हेगार व गोताचे अन्यायी लिहून दिल्ली तकरीर. सही बिकलम किता आबाजी निराजी जामीन अमरसिंग खापडे देशमुख तर्फे उतराली तालुके रोहीडखोरें वर्तावयास जामीन १.

तकरीर कर्दे बेशमे दादो शिवदेव ज्योतिषि कुळकर्णी मौजे जळगांव परगणे सुपें व मौजे जळगांव तर्फे कन्हैपठार प्रांत पुणें मुा सित अर्बैन मया व अलफ कारणें साहेबाचे शेवेसी लिहून दिल्ली तकरीर ऐसी जे, स्वामींनीं आपणांस तलब करून हुजूर आणून पुरशीस केली जे, येसाजी गणेश व मल्हारजी जिवजी व आबाजी निराजी व माणको उद्धव हे दोघे जळगांवचें वतन निमे आपलें क्षणतात. दादोबा व आपण एकजखी भाऊ, दोघांचे आज्ञे सखे एकोदर बंधू असोन आपल्याशीं कजिया करितात. त्यासी तुझा करीना काय असेल तो लिहून देणें क्षणून आज्ञा केली. तरी हे व आपण भाऊ खरे, परंतु वतनाचा विभाग यांस देत नाहीं. सबाब हे वतनावरी नव्हते याजबद्दल आपले भाऊ नव्हते क्षणत होतो. याउपरी यांस व आझांस दोन्ही गांवची पांढर सत्य स्मरोन सांगेल त्याप्रमाणें आपण राजी असों. नव दिगर करूं तरी दिवाणाचे गुन्हेगार व गोताचे अन्यायी हे तकरीर लिहून दिल्ली. सही बिकलम. हे वर्तावयास जामीन येसाजी बळवंतराव बेलसरे जोशी कुळकर्णी मौजे कालविर प्रांत सुपें येणेंप्रमाणें १.

येणेंप्रमाणें हरदुजणापासून तकरीरा व जामीन घेतलियावरी आज्ञा केली जे, तुझीं कोणत्या इनसाफास रजावंद आहां तें सांगणें त्यासी दादो शिवदेव यानें विनंति केली जे, गांवची पांढर हुजूर आणावी. ते आपलें सत्य स्मरोन सांगतील त्यासी आपण रजावंद असों क्षणून राजीनामा लिहून दिलहा. त्यावरून मौजे जळगांव प्रांत सुपें येथील पाटील व चौगुले व हरदु गांवचे बलुते हुजूर आणिले वितपशील.

पाटील खामणे मौजे जळगांव परगणे सुपें, २ क्षराटे (१ सुलतानजी बिन दुर्याजी पाटील मोकदम, १ लिंबाजी बिन माणकोजी पाटील.) २ संगर धनगर (मुभानजी बिन बापोजी पाटील, १ शेठ्याजी बिन रायाजी पाटील.) एकूण ४. पिराजी बिन संताजी जाधव चौगुला मौजे जळगांव परगणे सुपें. १

made over to him and he took them to the village. The village community, the Patilas and the Patils were then assembled, who advised the parties to divide the Watan in equal shares. A's sons refused to do so. B's sons represented the matter to the Huzur, and the defendants were again called up and interrogated. They alleged that that B's sons were not their Bhauband, and had therefore no right to a share in the Watan. Both the parties were then called upon to state their pleas in

बलुते हरदोगांवीचे.—बाबू बिन माणकोजी सुतार, १ सूर्याजी बिन उदाजी लोहार, १ सुभानजी बिन नावजी कुंभार, १ उदाजी बिन माणकोजी चांभार, १ सुभानजी बिन जिवाजी गुरव, १ वाघोजी बिन लिंबाजी कोळी, १ मल्हारजी बिन राजू न्हावी, २ महार (१ माणीकनाक बिन राजनाक, १ येसनाक बिन निंबनाक) १ संवनाक बिन अजनाक मांग, एकूण १०.

येणेंप्रमाणें असामी पंधरा हुजूर आणून त्यासी प्रथकाकारें राजश्री चिमणाजी पंडित सचीव यांनीं पुरशीस केली. त्यांनीं आपलें सत्य स्मरोन सांगितलें जे, या दोघांचाही पणजा एक पुरुष. त्याचे पुत्र वडील नामाजी परशराम त्याचे नातू आपाजी त्याचा पुत्र हल्लीं आहे कुसाजी दुसरा दादो शिवदेव येणेंप्रमाणें वडिलाचें संतान. दुसरा पुत्र राघो परशराम त्याचे नातू येसाजी गणेश व मल्हार जिवजी व अबाजी निराजी व माणको उद्धव येणेंप्रमाणें आहे. वतन हरदो गांवींचे ज्योतिष कुळकर्ण कुसाजी आपाजी व दादो शिवदेव या दोघांहीं निम्मे अनभवावें. येसाजी गणेश व त्याचे जुलतभाऊदेखील चवथे यांनीं निम्मे वतन येणेंप्रमाणें अनभवावें ऐसें प्रथकाकारें अवधियांनीं सांगितलें त्याउपरी पाटील व बलुते एकत्र करून विठ्ठल बाबुराव देशपांडे परगणे मुपें यांचे विद्यमानें माथा बेलभंडार घालून नरककुंड बोदून आज्ञा केली जे, हरदोजण ज्योतिष कुळकर्णास भांडत आहेत त्यास तुझीं आपलें सत्य स्मरोन काय तें सांगणें. त्यावरून त्यांनीं तकरीर लिहून दिली जे, परशराम गणेश ज्योतिष व कुळकर्णी देहाय मजकूर याचें संतान वडीलपुत्र नामाजी परशराम, दुसरा पुत्र राघो परशराम या दोघांनीं वतन अनभविलें त्याचें हें संतान हरदोजणांनीं निम्मेनिम वतन अनभवार्व ऐसी तकरीर लिहून दिली. त्यावरून दादो शिवदेव यास आज्ञा केली जे, तूं पांदरीस रजावंद होऊन राजीनामा लिहून दिला होतास त्यास पांदरीनें निवाडा करून सांगितलें आहे त्याप्रमाणें रजावंद आहेस किंवा नाहींस हें सांगणें. त्याणें विनंति केली जे, पांदरीनें निवाडा केला आहे त्याप्रमाणें आपण मान्य जहालों. दोघेही समजोन निम्मेनिम वतन अनभवितों

writing, and to give security (for abiding by the decision of Government) B's sons stated that they were Bhaubands of the Watan, and were entitled to a share, though they had not actually enjoyed it; that they would prove this by evidence of the villagers and that if they failed, they would willingly submit to any punishment that Government and their caste would inflict, and gave one Desshmukh as their security. A's sons admitted that B's sons were Bhaubands, but alleged that they had no share as they had never served in the Watan. They further added that they were willing to abide by any evidence that the villagers might truthfully give; and that if they failed to do so they would suffer any penalty

अमणि येसाजी गणेश यासी संवादपत्र लिहून देतों छणून मान्य होऊन संवादपत्र लिहून दिलें तें अलाहिदा असे. तें मनास आणून पाटील व बलुते यांसी गांवास जावयाची आज्ञा दिली. याउपरी मागती दादो शिवदेव याणें फाट बेतला जे, आपण जाहल्या निवाडियासी राजी नाहीं. गांवींचे पाटील व बलुते हुजूर आणिले होते ते मागती हुजूर आणून महाराज स्वामींनीं करीना मनास आणून निवाडा केला पाहिजे छणून विनंति केली. त्यावरून मौजे मजकूरची पांढर पेशजीं हुजूर आणिली होती त्यास मागती हुजूर आणून त्यास व विठ्ठल बाबुराव देशपांडिये परगणे सुपें यासी आज्ञा केली जे, यांचा निवाडा पूर्वीं तुझीं करून पत्र लिहून दिल्लें आहे त्यास मागती दादो शिवदेव लबाडी करितो. त्यास तुझीं आपलें सत्य स्मरोन काय असेल तें सांगणें छणून आज्ञा केली. त्यावरून त्यांनीं सांगितलें जे, आपण पूर्वीं हरदोजणांचा निवाडा सांगितला आहे तोच प्रमाण. हरदो गांवींचे ज्योतिष व कुळकर्ण कुसाजी आपाजी व दादो शिवदेव यांनीं निमे व येसाजी गणेश व मल्हार जिवजी व आबाजी निराजी व माणको उद्धव यांनीं निमे, येणेंप्रमाणें अनभवावें हेंच पेशजीं आझीं सांगितलें आहे तेंच प्रमाण आहे, ऐशी साक्ष दिली. त्यावरून दादो शिवदेव यासी आज्ञा केली जे, पांढरीनें चार वेळां तुज सांगितलें जे, हरदोजण निमेनिम वतन अनभवणें छणून सांगितलें असतां अद्यापि तूं लबाडी करितोस हा तुझा काय विचार? हे वर्तणूक स्वामीस मानणार नाहीं छणून आज्ञा केली. त्याउपरी दादो शिवदेव याणें विठ्ठल बाबुराव देशपांडिये व पांढरीचे साक्षीनिशीं रजावंद होऊन पूर्वीं संवादपत्र लिहून दिल्लें होतें तेंच स्वामीचे पुढें ठेवून हरदोजण समजलों, निमेनिम वतन

that Government or caste might inflict. They gave Esaji Balvantrao Belsare Joshi Kulkarni as their surety. They were then asked to state the kind of adjudication they would prefer. A's sons desired that the villagers should be called to the Huzur, and again expressed their willingness to abide by their evidence. The village Patil, Chaugula and Balutas (including Chambhar, Mhar, Mang, Barber &c.) were then brought to the Huzur, and were each separately interrogated by the Pant Sachiv, with the result that all of them were in favour of an equal division of the Watan between the two parties. They were then collected together, and the Deshpande of Supa put turmeric on their heads, symbol of hell was drawn and they were ordered to speak the truth. Both the parties adhered to their former statements. A's sons were then reminded that they had agreed to abide by the villagers' evidence, and had given an engagement to that effect and were asked whether they would now accept the opinion of the villagers, above referred to. They, however, refused to do so. The Patil and Balutas were thereupon permitted to return to the village. A's sons subsequently prayed that the Patil and Balutas might

अनभवितों ह्मणून साक्षीनिशीं सांगितलें. त्यावरून येसाजी गणेश व महार जिजाजी व आबाजी निराजी व माणकोजी उद्धव यासी दादो शिवदेव यानें संवादपत्र लिहून दिलें तें देऊन हरदो गांवींचें ज्योतिष कुळकर्ण निमे वतन करार करून शिरपाव देऊन हें पत्र तुझांस सादर केलें असे. तर तुझीं हरदो गांवींचें ज्योतिष व कुळकर्ण निमे यांसी व बाप्ते वंशपरंपरेनें चालवून कुळकर्णांची सेवा शिरस्ताप्रमाणें याचे हातें घेऊन यास तद्वद्द वतनास कुळकर्णांचा मुशाहिरा व हक्क व इनाम व मानपान तश्रीफ व कानू कायदे व ज्योतिषाचे बळुते व मिराशीचा वाडा पुरातन असेल तेणेंप्रमाणें चालवणें, प्रतिवर्षीं नवीन पत्राचा आक्षेप न करणें. या पत्राची प्रती लिहून घेऊन हें पत्र भोगवट्यासी यांजवळ परतोन देणें. याचे माथां हरदो गांवींचें वतनसंबंधें शेरणी स्वराज्य व भोगलाई एकूण दुतर्फी बेरीज रुपये करार करून निमे ऐवज हुजूर व निमे ऐवज जिल्हेकडे वसूल घेतला असे. पत्रें:—

१ भोकदमानी मौजे जळगांव परगणे सुपें व भोकदम मौजे जळगांव तर्फ कच्चेपठार प्रांत पुणें यांसी पत्र एक, १ वतनपत्र, २ देशमुख व देशपांडिये, २ देशाधिकारी.

एकूण सहा पत्रें देणें. पत्रें ज्येष्ठ वद्य त्रयोदशी रविवार शके ७५ शुक्ल नाम संवत्सरे.

[३०२] आबाजी महादेव व व्यंकाजी कृष्ण देशपांडे परगणे शिरवळ या हरदो-

इ. स. १७५२-५३. जणांचा वृत्तीसंबंधें कजिया लागला त्यानिमित्त आबाजी

सलास खमसैन मया व अलफ.

रविलाखर २.

महादेव हुजूर फियारी जाहला; त्यावरून व्यंकाजी कृष्ण यांसी तलब करून हुजूर आणून प्रांत बाई व प्रांत कच्हाड व आजूस्ती महालोमहालचे जमदार यांजकडे या हरदूजणांचा इनसाफ दिल्ला. त्यास तुझांकडील राजेजी

again be brought to the Huzur, and that the inquiry might be made by the Raja himself. The Patil and Balutas were again called up, and on being questioned expressed the same opinion as before. A's sons were then told by the Raja that their refusal to abide by the decision repeated 4 times by the villagers, was improper and was viewed with displeasure. A's sons then gave in a document stating that they had made up their quarrel with their opponents, and that both the parties should enjoy the Watan in equal shares. The document was made over by the Raja to the other party, and orders were issued to the village and district officers to accept service, and to continue the Watan accordingly.

(302) A dispute regarding the Deshpande Watan of Paragana Sirval having arisen between Abaji Mahadeo and Venkaji

A. D. 1752-53.

Krishna the former complained to the Huzur. The defendant was summoned and the District hereditary officers of Wai, Karad

समक्षीव रघुनाथ याचे विद्यमानें मनसुफी केली. असें असतां व्यंकाजी कृष्ण मनसुफीस राजी जाहला नाहीं. त्यावरून हरदूजणांस तुझांकडे पाठविले आहेत. हे तुझांस राजी जाहले तरी हरएक मनसुफी करून हुजूर पाठविणें. राजी न होत तरी हरदूजण श्री महास्थळ जाणून असेल तेथें दहा महालचे जमींदार व गांवगजाचे पाटील श्रीचे देवालयीं बैसवून हरएक मनसुफी कोणाची पाठ न राखतां यथान्याय वाजवी इनसाफ करून हुजूर पाठवणें क्षणून पत्त.—

१ राजमान्य राजश्री चिमणाजी पंडित सचीव यांसी, १ राजश्री कृष्णाजी त्रिंबक यांसी, एकूण २.

[१०३] मालोजी विन शहाजी, विन हिरोजी भणगा मोकदम मौजे वाघेसर तर्फ

इ. स. १७५२-५३.

मेढें सुभा व्याघ्रगड यासी दिल्ली निवाडपत्र ऐसी जे, तुवां हुजूर सलास खमसैन मया व अलफ. शाहूनगर नजीक किल्ले सानारा येथील मुक्कामी साहेबासन्निध रजब २३.

येऊन विनंति केली कीं, मौजे मजकूरची मोकदमी कदीम वतन आपले बडिलांपासून पिढी दरपिढी अनभवीत आहों. असें असतां आदल्याशीं व हिरोजी विन नरसोजी भणगा यासी हाडभाऊपणाचा कनिया होउन हरदूजण हुजूर साहेबांसन्निध उभे राहिलों. साहेबीं यांचा व आपला करीना मनास आणोन आपणाबराबर साहेबीं कृष्णाजी मोरे हुजरे दिव्हे आणि मौजे भणंग तर्फ मजकूर येथील गोत व देशमुख व देशपांडे यांसी आज्ञा केली कीं, हरदूजणांचा इनसाफ धर्मन्यायें करणें. त्यावरून तर्फ मजकूरचे देशमुख व देशपांडे व भोवरगांव व मौजे भणंग व मौजे मजकूरची समाकूल पांढर यांणीं श्रीचे

and other Mahals were directed to inquire into the case. Venkaji Krishna being dissatisfied with their decision, the parties were then sent to Chimnaji Pandit Sachiv and Krishnaji Trimbak, with instructions to investigate the matter in case the parties agreed to abide by their decision to report the result to the Huzur. In case the parties refused to abide by their decision, the Pant Sachiv and Krishnaji Trimbak were directed to take the parties to a sacred temple of time, and there to decide their dispute with strict impartiality, with the assistance of the Jamildars and Patils of 10 Mahals, who should be assembled for the purpose, and to report the result.

(303) A dispute regarding the Patilki Watan of Waghesar in Tarf

A. D. 1752-53.

Madhe of Subha Vyaghragarh having arisen between Maloji Bhanange and Hiroji Bhanange, both came to the Huzur. The Raja ordered the Deshmukh, the Deshpande and the male people of the village of Bhananga to inquire into the matter, and

त्यळी बसोन हरदूजण वादियांच्या तकरीरा व वर्तावयाचे जामीन घेऊन निवाडा केला. त्यास हिरोजी बिन नरसोजी याच्याने कलमाचा झाडा न होय व साक्षमोज्याही पुरे जाहला आणि कजिया करितो. आडनांवाचा भणगा, आपला हाडभाऊ नव्हे, आगांतूक असे खरे जाले. तेव्हां देशमुख व देशपांडे व समस्त गोत यांनी आपल्यास पुसिले कीं, हिरोजी तुम्हा हाडभाऊ नव्हे असे झाले. परंतु याच्या वडिलने तुमची सेवा चाकरी केली आहे, यासी बसावयास जागा व शेत देऊन थळवाईक आगांतूक झणून यासी राहूं देतां कीं नाहीं! त्यावरून आपण बोलिले जे, तुम्हीं गोत मायबाप आहां जे आज्ञा कराल त्याप्रमाणें वर्तणूक करूं. समस्त गोतानें आज्ञा केली कीं, तुम्हीं मौजे मजकूरपैकीं समाकूळ पांढरीमध्ये घर बांधावयासी जमीन लांबी हात सुमारे ३० व रुंदी हात सुमारे १५ येणेप्रमाणें नेमून देणें, व मौजे मजकूरपैकीं शेत अवल दुमसीम तीन प्रतींची जमीन जिथे तीसचा पाटीलकीचा हक्क येणेप्रमाणें देऊन थळवाईकपणें ठेवणें झणून. त्यावरून आह्मां समस्त भाऊ बसोन विचार करून आपले आत्मसंतोषें सदरहूप्रमाणें घरास जागा व शेत देऊन थळवाईकपणें ठेवावा असें केलें. त्यास समस्त गोतानें समजावीस केली असतां हिरोजी बिन नरसोजी भणगा गैरराजी होऊन साहेबांसनिध येऊन हुजूर उभा राहिला. त्यावरून महा राज साहेबी देशमुख व देशपांडे व समस्त गोतास व आपल्यास हुजूर सातारियाचे मुक्कामी आणून त्यास व सभानायकांस आज्ञा केली कीं, या हरदूजणांचा हरएक न्याय करणें. त्यावरून त्याणीं आह्मां हरदूजणांस पुरशीस केली, आणि हिरोजी भणगा यासी पुसिले जे, मनसुफी झाली त्यास तूं राजी नव्हेस, तरी तुझें काय वर्तमान असल तें निवेदन करणें. त्यास हिरोजीस तेव्हांही कलमाचा झाडा नव्हे व त्याच्या साक्षमोज्याही न पुरे. तेव्हां हिरोजी बोलिला कीं, तुम्हीं इनसाफ केला त्याप्रमाणेंच आपण मान्य आहे, मालोजी बिन शहाजी भणगा मोकदम यासी आपण हाडभाऊपणाचा वाद सांगत होतो तो खोटा जाहला. आपणांस मौजे वाघेसर तर्फ मजकूर येथील पाटिलकीशीं अर्थाअर्थी संबंध नाहीं. कालकला आपले वंशींचा होऊन मालोजी बिन शहाजी भणगा मोकदम यासी पाटिलकीविशीं अगर भाऊपणाशीं कजिया करील तो दिवाणचा खोटा व गोताचा अन्यायी, झणून इजीतखत लिहून दिलें. तें मनास आणून भोगवटियासी निवाडपत्र करून देऊन वतन वंशपरंपरेनें चालविलें पाहिजे झणून विदित केलें. त्यावरून मनास आणून तुम्हीं मौजे मजकूरचे मोक-

sent the parties to them in charge of a Government officer. These people assembled in the temple and took down the statement of both the parties. Hiroji failed to substantiate his allegation, and the Panch decided that he had no connection with Maloji and with the Watan. In view of the fact that Hiroji's father had served Maloji's family, the Panch directed

दमीचें वतन पुरातन, असें जाणून साहेब तुजवरी कृपाळू होऊन मोकदमीचें वतन तुज अजराममामत करून दिल्लें असे. तरी मोकदमीचा मानपान, नांव, नांगर व हक्कलजिक्क व कानूकायदा तुझ्या वडिलांपासून सुदामत चालत आला असेल त्याप्रमाणें तूं व तुझे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें मौजे वाघेसर तर्फे मजकूर येथील मोकदमीचें वतन अनमनून सुखरूप राहणें. हिरोजी बिन नरसोजी भणगा यासी समस्त गोट याणीं मौजे मजकूर-पैकीं समाकूळ पांढरीमध्ये घर बांधावयासी जमीन लांबी हात सुमारे ३० व रुंदी हात सुमारे १५ येणेंप्रमाणें व मौजे मजकूरपैकीं शेत अवल दुमसीम तीन प्रतीची जमीन बिबे + तीस याच्या पाटिलकीचा हक्क दिल्ला आहे. त्याप्रमाणें त्याणें घेऊन आगांतूक थळवाईकपणें मौजेमजकुरीं सुखवस्तीनें असावें. मौजे वाघेसर येथील मुकदमीशीं त्यासी संबंध नाहीं. या वतन-संबंधें तुझे माथां शेरणी स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फादेखील सरदेशमुखी रुपये २०० करार निमे ऐवज हुजूर व निमे जिल्हेकडे वसूल घेतला असे झणून निवाडपत्र १.

[३०४] आप्पाजी पाटील मौजे सोवेळी कसबा औंध यासी पत्र जे, दुधावजी जाधव इ. स. १७५२-५३. पुसेगांवकर यासी गाई २ व बैल २ एकूण चार गुरें विकत सत्तास खमसैन मयाब अलफ. देऊन रुपये १५ घेतले. तीं गुरें मौजे मजकूरचा जबा सुतार सवाल १२. याणें आपलीं झणून नेलीं. त्यास तीं गुरें ४ व रुपये व्याजमुद्धां घेऊन हुजूर येणें. या कामास हुजरे पाठाविले त्यांस देविले रुपये :—

५ घनाजी जाधव, ५ जनाजी जाधव, एकूण १०.

Maloji to give Hiroji a site to build a house on, and 30 Bighas of land. Maloji consented to the arrangement. Hiroji, however, was dissatisfied with the decision and applied for further inquiry. The Deshmukh, the Deshpande and the castemen of the village were called to the Huzur, and they and the members of the Raja's council were directed to investigate the matter. Hiroji again failed to produce evidence and admitted his defeat. A Sanad conferring the Watan on Maloji was issued to him.

(304) Appaji Patil of Soweli, in Karyat;Oundh, sold two cows and two bullocks to Dudhavji Jadhav for Rs. 15. A. D. 1752-53. The cattle belonged to Jaba Sutar, and were taken away by him. Apaji was directed to repair to the Huzur, with the cattle and the above sum together with interest.

[१०५] मोकदमानी मौजे सोनापूर तर्फ सातारा यांसी पत्र जे, मौजे मजकुरी पिराजी
 इ. स. १७५२-५३. रणनवरे याची स्त्री कासाई रणनवरे बुधवंतराव मोरे याच्या
 सहास सनसैन मया व अलफ. वाळ्यांत होती ती मृत्यु पावली. तिजला संतान नाही याजबद्दल
 जिल्हाद ११. तिचे भाचे जोत्याजी कोटकर यासी वस्तभाव व बटीक जे असेल
 तें देवविलें असे. बुधवंतराव याचे विद्यमानें देऊन पावल्याचें कबज घेणें, पत्र १.

[१०६] मोकदमानी मौजे शिदनाथवाडी संमत हवेली प्रांत बाई यासी पत्र जे, मौजे
 इ. स. १७५२-५३. मजकूर पेशजीपासून नागजोशी यासी दुतर्फा इनाम आहे ते
 सहास सनसैन मया व अलफ. मृत्यु पावले. याची स्त्री प्रयाग, काशी, गया त्रयस्थळी यात्रा
 जिल्हाद १४. करून आली, तिजला यात्रेमुळें कर्ज जालें तें पुत्रांनीं फारिक करा-
 वें तें करीत नाहीत, याजबद्दल मौजे मजकूर नागजोशी याच्या पुत्राकडे इनाम आहे तो
 अमानत करून काशीयात्रेचें कर्ज वारावें याबद्दल हुजूर खासगीकडे ठेविला आहे. तरी
 मौजे मजकूरचा ऐवज हिशेब घेऊन हुजूर येणें. या कामास शिदोजी तोडकर दिमत हुजूर
 पाठाविला यास मसाला रुपये तीन देणें पत्र १.

[१०७] राजश्री रायाजी जाधवराऊ यास जाव जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें की,
 इ. स. १७२६-२७. चंद्रभान बेलदार याणें सबुवन गोसावी जटाधारी यास
 सहा अशरीन मया व अलफ. दारू पाजिली यामुळें गोसावी मृत्यु पावला. हें वर्तमान आपणांस
 सफर १९. कळल्याउपरी बेलदार गोसावियाचे स्वाधीन केला झणून
 लिहिलें, विदित जालें. पाटील हिरामणी चोपदार मिरवे आवेराज.

A. D. 1752-53. (305) A Maratha lady having died without issue, her property, together with her female slave, was ordered to be given to her husband's sister's son.

(306.) The village of Sidhanath Wadi in Pargana Wai was an Inam to Nag Joshi. On his death his widow went on a pilgrimage to Prayag, Benares and Gaya. This involved her in some debt which her sons refused to pay off. The village in question which was in the possession of the sons, was therefore ordered to be attached for repayment of the debt.

(307) Chandrabhan, a mason, gave liquor to a Gosavi to drink. The Gosavi died from the effect of the liquor. Rayaji Jadhavrao therefore handed over the mason to the Gosavi, and informed the Raja of his action.

A. D. 1726-27.

[३०८] शेठ्याजी राऊत यास दिलें अभयपत्र ऐसी जे, तुम्हा बंधु शिंदोजी राऊत
 इ. स. १७३५-३६. मुकाम माची फिल्ले वंदनगड याणीं राख ठेविली होती तिशीं
 सित सल्लासीन मया व अलफ. याचा चुलत बंधु बकाजी अकमीं प्रवर्तक होता त्यास एक दोन
 रविलाबल ४. वेळां ताकीद केली परंतु ऐकिलें नाहीं. त्याउपरी बकाजी व रांड
 शिंदोजी राऊत याचे घरीं एकजागा धरून दोघांसही निवें मारिली, खून जाहला. हें वर्त-
 मान हुजूर लिहून पाठविलें. खुनाची दहशत घातलियाबद्दल खून माफ झणोन पत्र दिलें.
 चुलत बंधु मारला याचें प्रायश्चित वेऊन शुद्ध होणें. अभय असे झणून अभयपत्र १.

[३०९] कित्तापत्र चियणिशी वैशाख शुद्ध पंचमी रविवार पिंगळ नाम संवत्सरे बकाम
 इ. स. १७३६-३७. मोकदमानी मौजे धारगांव परगणे कर्डेरान्जणांव यासी आज्ञा
 सवा सल्लासीन मया व अलफ. केली ऐसी जे, दावजी पाटील मडका मौजे धारगांव तर्फे चांभार-
 मोहरम ४. गोंदे परगणा कडेवालिंत याणें हुजूर येऊन विनंति केली कीं,
 सदरद्वू दो गांभीचीं मुलें रानांत गुरें चारीत असतां दोन फौजा करून धारगांवकर मोंगळ
 आणि धारगांवकर मराठे ऐसे होऊन पांच रोज भांडत होते. त्या खेळामध्ये धारगांवकर
 मुलांनीं धारगांवकर मुलांस पिटून काढिलें. तेव्हां पळतांना मौजे मजकूरचा हजामाचा पोर
 तोंडघशीं पडून कपाळ फुटलें आणि मयत पंधरा विसा रोजांनीं जाहला. याकरितां हजामाचे
 पोराची आई अहंमदनगरास फिर्याद जाहली. तेथें काजीशरा याणीं इनसाफ केला कीं,
 मुलांचा कज्या आहे त्यांत खुनाचा दावा पोंचत नाहीं, खून माफ. असें झणून कागद शराचा
 करून दिलहा असतां हजामीण जागा जागा फिर्याद देत फिरते. तर महाराजांनीं इनसाफ
 करून हुकूम करणें तो करावा झणोन अर्ज केला. त्यावरून मनास आणतां तुमचे भांडणा-

(308) Sidhoji Raut of Machi Vandangarh, had a mistress. His
 A. D. 1735-36. cousin Bukaji kept an illicit intercourse with her.
 He was warned once or twice but without effect.
 On one occasion Sidhoji found Bukaji and the woman together in his
 house. He put them to death. He was afraid of being taken to task
 for the murder. At the request of his brother, a free pardon was granted
 to him and he was directed to undergo the necessary penance and purify
 himself from the sin of murdering his cousin.

(309) The boys of the village of Ghargaon in Pargana Karde Ran-
 A. D. 1736-37. jangaon and those of the village of Pargan
 in Tarf Chambhargonde while pasturing cattle
 in the forest, arranged a fight between them, the former representing
 the Moguls and the latter the Marathas. The fight lasted for five

मुळें पोर मेळा त्या खुनाचा दावा वाजवी नाहीं. ऐसें जाणोन काजीनीं इनसाफ केला आहे त्याप्रमाणें करार करून पारगांवकरास खुनाचें लिंगाड माफ केलें असे. दावजी पाटिकास शिरपाव मुंडासे देऊन खून माफ केला असे. तुझीं हजाम मजकुरास व त्याचे बायकोस ताकीद करून खुनाचा कज्या (?) करून यावें. फिरोन बोभाट आल्यास कार्यास येणार नाहीं. पार-
जांची कज्या करावयास संबंध नाहीं. ताकीद असें झणून पत्र १.

[३१०] किंत्ता एक अभयपत्र चिटणिशी कार्तिक बहुल चतुर्थी इंदुवासरे तारा नाईक

इ. स. १७४०-४१.

इहिदे अर्बेन मया व अलफ.

सावान १७.

व शंकरराव इंद्रजीत नाईक लमाण यांसी दिल्ली अभयपत्र ऐसी

जे, परसा नाईक लमाण याचा तुमचा जातीविशीं दावा होता

त्यामुळें तुझां हरदूजण दावेकरांची कटकट होऊन युद्ध जाहलें.

तेसमयीं परसा नाइकाच्या तांब्यांत सरकारचे गोविंद सांखराव, सकरू कोडी

कोडीवाले व माधव कारकून हे होते. युद्धसमयीं माधव कारकून मारला गेला. हे वर्तमान

कोठिवाल्याणीं येऊन हुजूर विदित केलें. त्यावरून तुझांस तळेगांवचे मुळामीं तलव

करून हुजूर आणून किछे सातान्यावरी कैदेंत ठेविलें. याजकरितां सखापा नष्टा खरडे-

करी याणें स्वामीसनिध विनंति केली कीं, लमाण मजकुराचा कज्यामुळें सरकारचा कारकून

मारला गेला. याची गुन्हेगारी लमाणापासून घेऊन महाराजांनीं अन्याय माफ केला पाहिजे.

झणून त्यावरून मनास आणून सरकारचा कारकून माधव मारला गेला, याची गुन्हेगारी

तुमचे माथां रुपये १९००० ठेवून सखापा नष्टा याचे गुजारतीनें हुजूर पोता वसूल घेऊन हें

days with the result that the boys of Pargaon routed the boys of Gharguon. In the pursuit a barber's son of Gharguon fell down while running and died some days afterwards. His mother complained to Kaji Shara at Ahamadnagar who decided that the facts disclosed no offence of murder and granted a certificate to that effect. The woman was not satisfied and went on complaining to one authority after another. Dawaji Patil of Pargaon represented the matter to the Raja and prayed for his decision. The Raja took the same view as the Kaji, and confirmed the order passed by the latter. Clothes of honour were given to the Patil. The Patil of Gharguon was asked to direct the woman to abstain from making any further complaint in the matter.

(310) In a caste dispute which took place between Tara Naik and

A. D. 1740-41.

Shankarrao Indrajit Naik Laman on the one hand

and Parsaji Naik on the other, a Karkun of Govern-

ment who was with the latter was killed. Tara and Shankarrao were

१. राजकीय महत्वाच्या मोदी.—1. Political Matters.

१८५.

अभयपत्र सादर केले असे. तरी तुम्हीं आपले तांब्यामध्ये जाऊन हरएक जागा हरजिप्त खरेदी फरोक्त करून तांडा चालवून उदीम व्यवसाय करून सुखरूप राहणें येविशीं अभयपत्र.

[३११] महादजी खांडके यांस आज्ञा जे, तुझे सुनेनें विहिरींत जीव दिला याजकरितां

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.
सफर १०.

मौजे मांडवेकर राजश्री धनसिंग जाधव याणें येऊन विदित केले. *Swici*

तुम्हें बायकोनें मारली सणून बोलिला. त्यावरून तुज हुजूर आपण

मनास आणून तहकिात केली व तुजकडे खुनाचा लाइया (

नाहीं. मुलीनें आपले आपण जीव दिल्या आहे हें खरें झालें. त्यावरून तुज हें अभयपत्र

दिहें असे. तर तुजकडे खुनाचा लाइया (?) नाहीं. तुज खुनाचा लाइया (?) कागणार नाहीं.

अभय असे सणून पत्र १.

(३१२) मोकदमानी मौजे हिंगणे गांव प्रांत पुणें यासी आज्ञा जे, कावजी नाद

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.
सफर २६.

कोळी चाकर सरकार याचा लेंक बापूजी कोळी यास सटवोणे

कोळी मौजे मजकूर याणें विप धालून मारलें सणून भिकाजी

कोळी याणें विदित केले. त्यावरून हें आज्ञापत्र सादर केले असे.

तर कोळी मजकुरास हुजूर पाठवून देणें. देखत आज्ञापत्र हुजूर पाठवणें पत्र १.

[३१३] मोकदमानी मौजे कावळे डबिगचें तर्फे विरवाडी यासी पत्र जे, येमाची करंज-

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.
सफर २७.

वणा वस्ती मौजे सेले तर्फे मजकूर याची आई महाडास बाजारास

गेली होती ती फिरान घरास जातां मागें कोणी मारिली, वस्तभाव

नेली सणून विदित जाहलें. तरी बायको मारिलियाचा धाक तुम्हीं

therefore kept in confinement at Satara. They were released on payment of a fine of Rs 15000, and were permittal to carry on their trade of carriers.

(311) A woman being beaten by her mother-in-law committed

A. D. 1752-53.

suicide. Her father-in-law, Mahādaji Khandke, was

brought to the Huzur and inquiries were made,

with the result that he was acquitted.

A. D. 1752-53.

(312) A Koli of Hinganagaon in Prant Poona

was poisoned by another Koli. The latter was called

to the Huzur.

(313) A woman on her way back from Mahād, where she had gone

A. D. 1752-53.

for marketing, was murdered, and her property

was taken away. The Mokadam of Kamble

लावून देणें, आणि मौजे मजकूरचे मोकदम हुजूर येणें. या कामास जानोजी नवलेकर हुजूर पाठविले यासी मसाला रुपये ९ देणें झणून पत्र १.

[३१४] शिदोजी भुडका वस्ती कडचे तर्फ तारळे यासी पत्र जे, तुझे मुनेनें प्राण दिल्या त्याची तहकिकात करावी लागते, तर हुजूर येणें. या कामास सटवोजी पोळ व शिवजी संकपाळ पाठविले हुजुरे यांसी मसाला रुपये १० देणें पत्र १.

[३१५] राजश्री हैबतराव भवानीशंकर सुभेदार प्रांत वाई यांसी आज्ञा केली ऐसी जे, तुझीं विनंतीपत्र पाठविलें त्यास मुकाळ्याच्या लेंकानें कोष्टि-याचा पोर मारिला, पोराच्या आंगावरील कडें रुप्याचें व कुडक्या घेतल्या, त्यावरी मार दिल्या तेव्हां वस्ता आणून दिल्या. मुकाळ्याकडे खून शाबूत जाहला. खुनाचे रुपये ३५० व दिवाणची गुन्हेगारी दोनशें रुपये एकूण साडेपांचशें रुपये घेऊन मुकाळ्याचें घर कैद केलेंत, त्याचें त्यांस घर देणें. मुदद्यास मूठमाती देणें. गुन्हेगारीचे रुपये हुजूर पाठविणें झणून पत्र १.

[३१६] रावदारी व मसूरकर जगदळे व लोक दिंमत पंडित प्रतिनिधि यांसी आज्ञा केली ऐसी जे, मौजे एकसळ संमत कोरेगांव येथें राजश्री सोइरो नरसिंह दफतरदार दिंमत मजमू राजश्री गणेश निळकंठ दिंमत राजश्री पंत प्रतिनिधि यांजकडे मुकासबाब व बाबती व खालसा

Dabirache in Tarf Birwadi was directed to trace the offender, and to come to the Huzur.

(314) Shidoji Bhudaka's daughter-in-law committed suicide. He was therefore called to the Huzur for inquiry.
A. D. 1752-53.

(315) A son of a man surnamed Sukali murdered a weaver's son and took away from his person, a silver bangle and ear ornaments. On being beaten, he produced the ornaments in question. He was proved guilty of murder, and the matter being reported to the Huzur by the Subhedar of Wai, a sum of Rs. 350 as compensation for murder and a Government fine of Rs. 200, were ordered to be levied from him. The amount of fine was to be remitted to the Huzur.

(316) A man surnamed Jagdale of Masur, while going for the celebration of a marriage in his family, haulted at Eksal in Samat Koregaon. The villagers of Eksal

मोग्हाई मुकासा आहे त्याऐवजी जमीन, शेते व मळे नेमणूक आहे. त्याऐवजी जगदळे यांचे लग्न मागे जात होते त्यास शिंग्याचे पोस्त गांवकरी मागत होते. मसूरकरांनी कटकट करून गांवकरियांची माणसे मारून जाया केली; गांवकरियांची काठी लागून जगदळे यांकडील परीट मृत्यु पावला. याकरिता गांवकरी परागंदा जाहले त्यांस कौल पाठविला आहे. वसाहत करून आवादी करणे झणून पत्र.

[३१७] अभयपत्र तुकाराम कुळकर्णी मौजे तावरे याचे मुनेने जीव दिव्हा सबब

इ. स. १७५२-५३. तिच्या भ्रताराने तोंडावर मारिली झणून. त्यास याचा शास्त्रार्थ ^{Swi}
सकास समसेन मया व अलफ. कऱ्हाडकर ब्राह्मणांनी मनास आणिला. त्यावरून कुळकर्णी याज-
सवाल १९. कडे व त्याच्या पुत्राकडे कांहीं अपराध नाही झणून पत्र दिले.
त्यावरून हुजुरून अभयपत्र दिले जे, तू सुखरूप राहणें. कोणे गोष्टीचे भय नाही झणून पत्र.

[३१८] राजसबाई पाटणकर यासी आज्ञापत्र जे, तुझी विनंतीपत्र पाठविलें, लिहिलें

इ. स. १७५२-५३. वर्तमान विदित जाहलें. कित्येक आपले एकनिष्ठेचा अर्थ लिहिला
सकास समसेन मया व अलफ. एसीयास तुझी पुरातन सेवक एकनिष्ठच आहां. यानंतर धार-
मोहरम १३. राव पाटणकर याणी संभापूर पेटेतून उदमी नागविले झणून
लिहिलें तर तुझी व ते भाऊवंद आहां आपल्यामध्येच समजावे हे उत्तम आहे; दरबारी या
गोष्टी कार्याच्या नाहीत. राजश्री धारराव यासही आज्ञापत्र सादर केलें असे झणून पत्र
छ ११ मोहोरम १.

asked for a present on account of the Shinga holidays. Jagdale's men refused. A scuffle ensued in which some of the villagers received mortal injuries, and a washerman of the side of Jagdale was killed. The villagers consequently absconded. A Kowl was therefore issued to the Jagdale and the people under the Pant Pratinidhi, to populate the village.

(317) A son of Tukaram, Kulkarni of Tambure, having slapped his wife in the face, she committed suicide. The A. D. 1752-53. Brahmins of Karad after consulting the Shastras, gave a decision exonerating the Kulkarni and his son from blame. An order was accordingly issued from the Huzur.

(318) Dharrao Patankar used to arrest the traders of Patan, who went on business to Sambhapur Peth, and to beat and imprison them. Rajasbai Patankar brought this fact to the notice of the Government. Dharrao was directed to release at once any traders confined by him, and to take care that no such complaints again reach Government. Rajasbai was, at the same time informed that it

राजश्री धारराव पाटणकर यासी आज्ञापत्र जे, संभापूर येथील पेटेंत बाजारास कसवे पाटण येथील लोक व कुठें कासार शिपी व साळी वगैरे कुठें जातात त्यांस तुझी भरून नेऊन अटक करून मारामार करतां झणून हुजूर विदित जाहलें. दरम्यान मुळकांत नानाप्रकारच्या टोंगाईच्या गोष्टी कोणी केल्या त्यांस हुजूरून पारपत्य करावें परंतु हें वर्तमान तुझांकडून न व्हावें, आणि तुझीं लोक एकनिष्ठ सेवक पुरातन राज्यांतील, याजवस्तु हल्लीं हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तर देखत आज्ञापत्र जीं कुळें नेलीं असतील तीं सोडून देणें. एक चडी उजूर करणें. फिरोन आपला कमावीसदार अगर दिवाण असतील त्यांस ताकीद करणें जे, ऐसी मनस्वी वर्तणूक न करीत. फिरोन बोभाट येऊं न देणें. झणून पत्र छं ११ मोहरम १.

[३१९] हातरोखे राजश्री येशवंतराव दाभाडे सेनापति व त्याची स्त्री सौभाग्यवति

इ. स. १७४६-४७. अंबिकाबाई दाभाडे यास खासदस्तकाचीं पत्रें जें, मौजे निंबगांव
 सचा अर्वेन मया व अलफ. परगणे सिन्नर येथील कमावीसदाराशीं कजिया करून त्याची
 सफर ६. वस्तभाव नेली आहे झणून हुजूर विदित जाहलें. हा गांव दुरुजी

महाल्लाडा पहिला याजकडे आहे तेथील वस्तभाव न्यावयास गरज काय? हल्लीं हे आज्ञापत्र सादर केलीं आहेत. तरी जे वस्तभाव नेली असेल ते जराबाजरा सोडून देणें. फिरोन बोभाट येऊं न देणें. या कामास दर्याजी नाईक पवार पाठविला असत तरी यास खर्चास देणें रुपये.

२०० सौभाग्यवति अंबिकाबाई यांजकडे, १०० राजश्री येशवंतराव दाभाडे सेनापति यांजकडे, एकूण ३०० पत्रें २.

[३२०] मोकदमानीं मौजे कटगूण परगणे खटाव यांसी आज्ञा केली ऐसी जे, राजश्री

इ. स. १७४६-४७. केशवराव शिंदे शिलेदार पथक हुजुरात यांच्या झशी मौजे जांब
 राहास खमरीन मया व अलफ. परगणे मजकूर येथून बेरडांनीं चोरून दोन म्हशी नेल्या. त्याचा
 मोहरम ४. माग मौजे मजकुरीं लागला. तो माग तुम्हीं कबूल करून म्हशी

would be better for them to settle their disputes between themselves without reference to Government.

(319) Yeshwantrao Dabhade Senapati and Ambikabai Dabhade, quarrelled with the Kamavisdar of Nimbgaon in A. D. 1752-53 in Pargana Sinner and removed his property. This village was assigned to the first wife of the Raja, and the Dabhades had no right to take away any property from the village. They were ordered to restore it and to pay Rs. 300 (Ambikabai Rs. 200, and Yeshwant-
 rao Rs. 100) to Daryaji Naik who took the order.

(320) Two she-buffaloes of Keshavrao Shinde, a Shilledar, were stolen away by the Berads from Jamb. The theft A. D. 1752-53. having been traced to the village of Katgou, the

अन्वयाचा करार करून तुम्हीं कतवा मानाजी पाटील शिंदे व सुरसिंग शिंदे पाटील मौजे जांब याचे नांवें लिहून दिल्या. त्यास झशी नेल्या त्या घाव्या किंवा त्यासारख्याच झशी घाव्या. तें न करितां वाज झैस व झेतारी झैस देतां झणून हुजूर विदित जाहलें. त्यावरून आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी केशवराव यांच्या झशी देऊन पावलियाचें कबज घेणें किंवा हुजूर येऊन झशीचा निकाल करणें. या कामास संताजी जाधव हुजुरे व पोकरोजी जाधव पाठविले यासी मसाला रुपये १० देविले असत. आदा करणें झणून च २९ माहे जिल्हेज १.

[३२१] पार्वती भोसली यासी आज्ञा जे, प्रांत कुडाळ व प्रांत राजापूर वगैरे प्रांतांचे

इ. स. १७५२-५३.

लोक श्री महायात्रेस जात असतां तुम्हीं शिराळे प्रांतीं जराबाजरा बलास सप्तसैन मया व अलफ. लुटोन घेतले असे नादान. तर ज्याची वस्तभाव जराबाजरा घेतली मोहोरम ७. असेल ती यात्रकरांस देऊन पावलियाचें कबज घेऊन हुजूर पाठ-

विणें. या कामास बाहिरजी लोंढे व गोपाळजी जाधव व बापूजी गाडकवाड व निंबाजी कदम हुजूर्याचे विद्यमानें वस्तभाव यात्रकरांचे पदरीं बालणें. हुजूर्यास मसाला रुपये २० देणें याविशीं पत्र १.

[३२२] मसणु बेरड असामी दोन २ वस्ती मौजे गुळुंब प्रांत वाई यांसी आज्ञा जे, मौजे

इ. स. १७५२-५३.

इसलामपूर कर्यान दहिगांव येथें चोरी करून गुरें नेलीं स त्याजवरून मौजे मजकुरीहून मांग मौजे डांभेवाडी प्रांत खटाव येथें आणिला. ५
जमादिलाखर ९. तेथें बेरड मेळवून शोध करितां तुजकडे मुद्दा शाबूत जाहला.

तूं कबूल जाहलास झणून हुजूर विदित झालें. त्यावरून हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी देखत आज्ञापत्र गुरें आणलीं तीं मागारीं देणें. नवदिगर केलिया मारले जाल हें स्पष्ट समजोन ॥

Patil of the village agreed in writing to surrender the animals in question to the Patil of Jamb. Instead of surrendering the she-buffaloes stolen or others similar to them, the Patil of Katgun offered to give one barren and one old she buffalo. He was ordered to surrender the animals stolen, or to come to the Huzur.

(321) Parwatibai Bhosle plundered, in the Prant of Sirale, certain

A. D. 1752-53

persons from Prant Kudal and Prant Rajapur who were going on a pilgrimage to Benares. She was censured and directed to restore all the property, obtained by her, to its owners.

(322) Masnu Berad of Gulumb in Prant Wai carried off some

A. D. 1752-53.

cattle from Islampur. The theft was traced up to Dambhe-wadi. The Berads of the village were

गुरें पाठवून देणें. या कामास कोंडजी पवार व तुकोजी गाइकवाड पाठविला यासी मसाला रुपये १० देणें झणून पत्र १.

१ [३२३] मोकदमानी मौजे जळगांव संमत कोरेगांव यास आज्ञा केली जे, मौजे वंजें इ. स. १७५२-५३. तर्फ सातारा येथून बाजारकरी वाणियाचा बैल चोरून नेला १ सलास सलसैन मया व अलफ. त्याचा माग मौजे मजकुरी लागला झणोन विदित जाहलें. तरी जमादिलाखर २७. तूं व मांग हुजूर येणें, नाहीतरी बैलाचा भाग वारून देणें. या कामास तुळाजी गाइकवाड व राघोजी जाधव हुजुरे पाठविला यास मसाला रुपये २ देणें पत्र १.

[३२४] नवलोजी शिडाला वस्ती कुडाळ यासी आज्ञा जे, भवान सावत नोकर याचे घरी त्याची मेहुणी नवरी हेती ते न्यावयासी तूं आलास. इ. स. १७५२-५३. ते हातास न चढली याचनिमित्त सावत मनकूर याचें घर सलास सलसैन मया व अलफ. जमादिलाखर २८. लुटून नेलेंस झणवून हुजूर विदित जाहलें त्यावरून हें आज्ञापत्र सादर केलें. तरी भवान सावत याची वस्तभाव जे नेलीस ते देऊन तूं हुजूर येणें. या कामास आप्पाजी सावत व रवळोजी तोडकर पाठविला यासी मसाला रुपये १० देविळे असत झणून पत्र १.

१ [३२५] मौजे रेठरें हरणाक्षाचें प्रांत कऱ्हाड यांसी ताकीद मौजे झसोली प्रांत मज- इ. स. १७५२-५३. कूर येथें सरदेशमुखाकडील वाटेकरी याचें घर चोरानें फोडून सलास सलसैन मया व अलफ. रजद २८. बैल ३ तीन, झशी ४ चार व रेडा १ एकूण ८ गुरें नेलीं

collected, and inquiries were made which proved Masnu to be the offender. He confessed, and was directed to restore the cattle. He was given distinctly to understand that failure to do so would cost him his life.

(323) A bullock belonging to a Bania, who had come to the market at Warne in Tarf Satara, was stolen. The theft was traced to Jalgaon in Samat Koregaon. The Patil of the latter village was directed to restore the bullock or to come to the Huzur. An order to the same effect was issued to the Berads of Nandgiri.

(324) Bhawani Sawat's wife's sister was staying with him. Her husband Nawaloji of Kudal, came to take her to his house. But he could not get possession of her. He therefore plundered Bhawani's house and took away his property. He was directed to restore it, and to come to the Huzur.

(325) The house of a tenant of a field comprised in the Sir Deshmukhi Watan (belonging probably to Government) at Mhasoli, was broken into by thieves, and 8

त्यांचा माग मौजे मजकुरास आला. त्यांस पुढे माग काढून देणें. पुढे माग लावून देत नाहीं तर सदरहू आठ गुरें त्याचीं त्यास देणें लागतील १.

[३२६] येसाजी बोधे वस्ती मौजे दुघी संमत कोरेगांव प्रांत वाई यांसी आज्ञा केली
इ. स. १७५२-५३. ऐसी जे, तुह्मीं आपले चाकर पाठवून मौजे शिरंबे, मौजे एकसळ
सलास समसैन मया व अलफ. व मौजे निगडी संमत मजकूर या गांवचे पोस्ताचे बांधाचें गवत
सवाल ७. बळेंच कापून नेविता व रामजी शिरका निसवत सुभा हा गांव-
गवाचीं तहसिलें घेऊन येत होता त्यांस तुह्मीं मारिलें व रसदेचा ऐवज वखें व झोळणा
बेतला क्षणून विदित जालें. तर याउपरी देहाय मजकूरचें शेताचें गवत राखिलें आहे; कापून
न नेणें. रामजी शिरका यांजकडील रसदेचा ऐवज व वखें झोळणा बेतला आहे तो घेऊन
तुह्मीं हुजूर येणें. या कामास लोक पाठविले यास देविले रुपये. १

[३२७] राजश्री मुद्राधारी व लेखक किल्ले चंदनगड यांसी पत्र जे, मौजे पळशी संमत
इ. स. १७५२-५३. वाघोली येथील निंबाजी पाटील याचीं गुरें मौजे पिंपवडे संमत
सलास समसैन मया व अलफ. मजकूर येथें किल्ले मजकूरच्या लोकांचीं शेते आहेत त्यांत गेष्टीं
जिलकाद २. क्षणून तुह्मीं निंबाजी यांसी कज्यास नेऊन दहा रुपये मसाला
बेतला. गुरें चुकोन गेलीं क्षणून मसाला व्यावें ऐसें नाहीं. तरी तुह्मीं किल्ल्याचा कारकून
हुजूर पाठविणें; त्याजबद्दल सरकारचा हुजऱ्या देऊन शेतांची चौकशी मनास आणून आज्ञा
कर्तव्य ते केली जाईल आणि निंबाजी पाटील यासी सोडून देऊन त्याचे घरी चौकी बस-
विली आहे ते उठवून नेणें. पाटिलापामून मसाला रुपये १० घेतले ते फिरोन मावारे देणें पत्र १.

heads of cattle were taken away. The theft was traced to the village of Rethare Harnakshi in Prant Karad. The village officers were directed to pursue the trace further, or to restore the cattle.

(326) Yesaji Bodhe of Dughi in Samat Koregaon used to remove through his servants, grass growing on the boundaries of fields at Sirambe, Eksal and Nigadi. He also forcibly took away on one occasion Government cash which Ramji Sirka, a servant at the Subha, was carrying from the village. He was directed to abstain from removing the grass any longer and to come to the Huzur with the cash plundered.

(327) The cattle of Nimbaji, Patil of Palshi Samat Wagholi, strayed into certain fields at Pimpawade, belonging to the people serving at the fort of Chandangarh. The officers of the fort took Nimbaji to the fort, and levied Rs. 10 as fine from him. They were informed that it was improper to levy fine on account of cattle straying into fields, and were ordered to release Nimbaji

[३२८] कित्तापत्र चिटणिशी चैत्र शुद्ध पौर्णिमा भृगुवासर मोरभट नागपूरकर यांची

१७४४-४५.

समस भवैन मया व भलफ.

रविलावल १५.

कन्या रमा इच्या भ्रतारास वेड लागोन देशांतरास गेला. हे

आपल्या बापाचे घरी होती. मोरभटाचा चुलतभाऊ याणें पाप-

दृष्टि धरली. त्याम हे बोलिली कीं, तूं आपला चुलता आणि

आपले ठायीं पापबुद्धि धरितोस हे गोष्ट कार्याची नाही. त्यावरून त्याणें इजवरी आणखी

कांहीं तुफान घेऊन दिवाणाकडून मसाला रुपये ३५ घेवविले व मोरभटाचें घर दगव केलें.

तुझीही त्रिंबकभटाचा पक्ष धरून मोरभटास उपद्रव करितां ह्मणून मोरभटानें हुजूर येऊन

विदित केलें. त्याजवरून मनास आणितां मोरभटाकडे कांहीं लाड्या नसतां लटकीं तुफानें घेऊन

उपद्रव करितात तर हे लबाडी कार्याची नाही. तर हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी मोर-

भटास व याची कन्या रमा ईस कोणे गोष्टीविशीं उपद्रव न करणें. फिरोन बोभाट आळियानें

मुलाहेजा होणार नाहीं येविशीं ताकीदपत्रें:—

१ देशमुख व देशपांडिये परगणे अतूर. १ मोकदम मांजे नागपूर परगणे अतूर.

१ त्रिंबकभट वस्ती कसबे नागपूर. एकूण ३.

[३२९] राजश्री मुद्राधारी व लेखक किल्ले महिमानगड यांसी पत्र जे, किल्ले मजकुरी

१७५२-५३.

इ. स. १७५२-५३.

समस भवैन मया व भलफ.

जिलकाद २.

मल्हारजी कुसापा गडकरी होता त्याणें बदअंमल केला ह्मणून

विदित जालें. त्यावरून त्याची असामी दूर करून त्याऐवजीं

सखोजी बिन नाइकजी जगदळे यांसी पेशजीं कुसापा मजकूर

to restore the fine, and to recall the men who were sent to keep a watch at his house. The Karkoon at the fort was also called in order that he and an attendant at the Huzur might be deputed to investigate the matter.

(328) The husband of a woman named Rama, daughter of Morbhat

A. D. 1744-45.

of Nagpur, having become insane and having absconded, the woman was residing at her father's

house. Her cousin desired to seduce her. As she refused his overture, he brought a false accusation against her, and had her fined Rs. 35. He also burnt to ashes her father's house. Morbhat came to the Huzur, and informed the Raja that the Mokadam of Kasba Nagpur, and the Deshmukh and the Deshpande of Pargana Antur, were taking the part of the cousin, above referred to, and molesting himself. They were directed to abstain from causing the least annoyance to Ramabai, and were warned that if any complaint in the matter reached Government, severe notice would be taken of their conduct.

(329) Malharji Kusapa Gadkari at the fort of Mahinagarh hav-

A. D. 1752-53.

ing committed adultery, he was ordered to be shot or thrown down a precipice.

कायप्रमाणें याची असामी करार केली आहे. त्यास किल्यावरी घेऊन याचे हातें अलग नौबतीची सेवा घेणें. तैनात सालिनादेखील चाकर मोईनप्रमाणें करार केले असेत. इस्तक-विल पैवस्तापासून वजा. दंडकप्रमाणें वजा करून उरलें वाटा वेतन दरबार शिरत्याप्रमाणें देत जाणें. चाकर मोईनप्रमाणें हजीर करतील त्या दिवसापासून चाकराचा हक शिरस्त्याप्रमाणें पावीत जाणें. यासी जमान किछे मजकुरी घेणें पत्र १.

सदरहू असामीविशीं हुजूर विनंति लिहिली त्यावरून करार करून सनद सादर केली असे. त्याप्रमाणें किल्यावरी घेणें. ज्याणें बदअंमल केला त्यास भांड्याचे तोंडी देऊन उडविणें अगर कडेलोट करणें पत्र १. एकूण २.

[३३०] अभयपत्र मोकदमानी मौजे शिरवडे तर्फ उंब्रज यांस दिरहें अभयपत्र जे, ह. स. १७२७-२८. रामा सोनार पुसेसावळीकर याणें येऊन दत्ता सोनार मौजे मज-
स्मान अशरीन मया व अलफ. कुरी राहतो त्यास सांगितलें जे, मौजे मजकूरचे शिबेस डोंगरा-
रजब २९. आलिकडे कऱ्हाडचे मार्गाचे पश्चिमेस बडजाई देव आहे तेथें पहिलें
तळें होतें. त्याचे पाळीस ठेवणें आहे तें कोणी काढील तर आपण देवधर्म ओळखीन असें
सांगितलें. आणि दोघे सोनार एकमत होऊन गांवांत येऊन पाटील कुळकर्णी, चौगुला व
लोहार याचा पोर व सुभानजी नायकवडा कुणबी पाटिलकीशीं वाद सांगत होता. त्यास
घेऊन जाऊन रात्रीचे त्या जागा खांटिले. पुरतें खांटलें नाहीं. मागती ते नैसेच टाकून निघोन
गेले. हें वर्तमान महादाजी कृष्ण अजहत देशमुख प्रांत कऱ्हाड यास कळलें. त्याणीं हुजूर
लिहिलें. तुझां अवघियांस हुजूर पाठवून दिरहें. त्याउपरी रामा सोनार यास आणून तुझांस
व त्यास हुजूरच्या बराबर देऊन कृष्णाजी विठ्ठल यांजकडे पाठविले. त्याणीं मनास आणून
चौकशी केली. रामा सोनार पुसेसावळीकर याणें फसविलें व सुभानजी नायकवडा गांवांतून
बाहेर पडोन ठेवण्याचा वाटा आपणांस देणें ऐंशी लबाडी केली तें तहकीक झालें. कृष्णाजी
विठ्ठल याणीं तुझां अवघियांस व सोनारास हुजूर पाठविलें. शोध पाहतां ठेवणें बाष्कळसें जालें.
परंतु रामा सोनार व दत्ता सोनार याचे बोलें संताजी पाटील व कुळकर्णी व चौगुला व लोहार
मौजे मजकूर याचे पोरगे कोणास न सांगतां ठेवणें खाणायास गेलेबद्दल तुमचे माथां
गुन्हेगारी रुपये २५० करार केले असत. याचा वसूल देऊन गांवांत मुखरूप राहणें.

(330) Two goldsmiths of Sirwade in Tarf Umbraj took with them certain village officers, and went to a field to dig out a treasure which, they believed, had been concealed there. They made some excavations and returned. The village officers were fined Rs. 250 for secretly going to dig out a treasure.

[३३१] गणू सोनार मौजे कनेर तर्फ सातारा यासी जात जे, कुसाजी जाधव यासी
 १८५२ ई. स. १७५२-५३. मौजे मजकूर याच्या घरावर तुंहां भुतें घातलीं आहेत त्याचान
 सलास खमसैन मया व अलफ. कुसाजीची बायको दुखणेनें पडली आहे. भुतें तुहीं जाणवीं देसी
 जिल्हा १४. खरी करून तुझे पदरीं घातली असतां तू वारीत नाहीस झणून
 विदित झालें. त्यावरून आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी आपलीं भुतें काढून कुसाजीची बायको
 बरी होत ते करणें. या कामास कुसाजी जाधव व सुभानजी मुळीक पाठवला यासी मसाला
 रुपये २० देणें.

[३३२] किल्ले वंदनगडास आज्ञापत्र जे, मालजी बागूल चाकर किल्ले मजकूर याजवर
 १८५३ ई. स. १७५३-५४. तुकोजी चोरखता यानें भुतें घातलीं तेणेंकरून बागूल मजकूर याचा
 खराबी आहे. याजकरितां तुहांस आज्ञापत्र सादर केलें आहे. तरी
 रमजान ४. दोघांची मनसुफी वाजवी करून खराखोटा हुजूर रवाना करणें
 झणून पत्र १.

[३३३] राजश्री पंत प्रधान यांसी पत्र जे, कसबे खेडशिवापूर तर्फ खेडबोर येथे
 १८५३ ई. स. १७५३-५४. तस्करांनीं उपसर्ग केला आहे, त्यामुळें गांव तजावजा झाले
 सलास खमसैन मया व अलफ. आहेत. तरी गणोजी बेरड पूर्वीं कसबे मजकुरीं रखवालीस होता
 सवाल २१. तो हल्लीं सिंहगडचे चाकरीस तुहांकडे आहे. त्यास तुहीं आपलें
 ताकीदपत्र देऊन खासगीच्या गांवाची रखवाली होय तें करणें. रयतेस उपसर्ग लागों न देणें

(331) Ganu Sonar of Kaner in Tarf Satara, having invoked evil
 A. D. 1752-53. spirits, against the family of Kusaji Jadhava.
 Kusaji's wife fell sick. This was brought home to
 Ganu, but he took no steps to set her free from the influence of the said
 spirits. He was directed to do so, and to cure the woman. A fine of
 Rs. 20 was imposed upon him.

(332) Malji Bagul, a servant at the fort of Wandangarh, invoked
 A. D. 1753-54. evil spirits to work against Tukoji Chorkhata.
 Tukoji was consequently suffering from their influ-
 ence. The officers of Wandangarh were directed to inquire into the
 matter, and to report on the truth or otherwise of the complaint.

(333) The village of Khed-Siwapur, under the management of the
 A. D. 1753-54. Khasgi department, was much infested by robbers.
 Ganoji Berad had charge of protecting the village.
 He was at Sinhgarh. The Pant Pradhan was directed to send him to the
 village, and to arrange for its protection.

का. १. चोरीची बेरड यांसी आज्ञा जे, कसवे खेडाशिवापूर हा गांव खासमीचा आहे त्यास चोरीचा उपसर्ग होतो त्यास कसवे मजकूरची रखवाली पेशजीपासून तुजकडे असतां चोरीचा उपसर्ग होतो. त्यास पूर्ववतप्रमाणे कसवे मजकूरची रखवाली करून चोरीचा उपसर्ग लागो न देजे वत्र १. एकूण २.

[३३४] विठू तांब्या धनगर खिलारी सरकारचा याच्या वाड्यावरी कसबा वाघोली

इ. स. १७५२-५३. येथील शिवारांत चोरी जाहली तिचा माग मौजे देगांव संमत +
मलास समसैन मया व अलफ. मजकूर येथील शिवारांत लागला. त्यावरून अवघे बेरड आण-
जमादिलाबल १. विले हुजूर बितपशील:—

किलेहाय:—१ बेरड किले कल्याणगड, १ बेरड किले वैराटगड भुईजंत राहतात, १ बेरड किले पांडवगड, १ बेरड किले चंदनगड, १ बेरड किले वर्धनगड, १ बेरड किले विवित्रगड एकूण ६.

प्रांत वाई:—१ मौजे गुळंब संमत हवेली, १ मौजे मुलतानपूर संमत मजकूर, १ मौजे करज खोप संमत वाघोली, १ मौजे सोळशी संमत वाघोली, १ मौजे पिंपवडे संमत वाघोली, १ मौजे देहूर संमत वाघोली, १ कसवे बावधन संमत मजकूर. एकूण ७.

एकूण ठिकाणे १३. तरी समस्त मिळोन चोरीचा माग लावून देणे. याकामास सुभानजी मुळिक व कोंडनी पोवार पाठविला यासी दर ठिकाणी रुपये, एकूण रुपये १३ आदा करणे झणून पत्र १.

[३३५] संताल राणा बेरड कसबा निंब यासी आज्ञा केली ऐसी जे, राजेश्री खंडेराव

इ. स. १७५२-५३. बक्षी सरकार याचे चुलते याचे घर मौजे मढें तर्फे मजकूर येथे +
सकास समसैन मया व अलफ. आहे. त्याचे घर चोराने फोडून वस्तुभाव कुल नेली. त्यावरून हे
रजब ७. आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी तेथील रखवाली तुझे स्वाधीन असतां
चोरी न्हावया गरज काय? याउपरी देखत आज्ञापत्र चोरीचे ठिकाण लावून वस्तुभाव जरावाजरा

(334) A theft took place at the house of Vithu Dhanagar, keeper of the Government cattle at Wagholi. Berads were brought to the Huzur, 6 from different forts, and 7 from different villages, in the Prant of Wai, and were directed to trace the theft.

(335) The house of Khanderao Bakshi, uncle of the Raja, was broken into by thieves, and his property was stolen. A. D. 1752-53. The duty of keeping a watch, at the village belonged to Santal Rana Berad of Nimb. He was directed to trace the

मशारनिल्लेचे पदरीं चालून पावलियाचें कबज घेऊन हुजूर येणें. या कामास स्वार हुजुरात निसबत माणकोजी भांडवलकर पाटील यास मसाला रुपये १० देणें छणोन पत्र १.

[३३६] राजश्री मुद्राधारी व लेखक किल्ले व्याघ्रगड यासी पत्र जे, तुळोजी भोसला ह. स. १७५३-५४. यासी किल्ले मजकुरीं कैदेंत ठेविला आहे तेथें सरदी बहुत, या- सलस खमसैन मया व अलफ. निमित्त किल्ले वंदनगडीं ठेवण्याची आज्ञा केली आहे. मल्हारजी सावान १७. भोसला वाड्यांतील मूल याजकडे हरजी यादव लोक असामी ४ पाठविले आहेत व किल्ले मजकूरचे लोक असामी ५ बराबर देऊन किल्ले वंदनगडीं पावित करून पावलियाचें कबज घेणें पत्र १. (या महिन्याच्या २७ तारखेस तुळोजी भोसला आजारी असल्या कारणानें सोडून दिल्याचा उल्लेख आहे.)

सरकारी कामदारांचें गैरवर्तन.

[३३७] राजश्री खंडेराव दाभाड्यास पत्र जे, परगणे जलोद प्रांत खानदेश हा महाल तिसा अशरीन मया व अलफ. तुळीं आपले तर्फेन येसाजी सोनवणी यास मोकासा दिल्या आहे. सवाल २७. त्याणें परगणे मजकुरीं मन मानेशी धामधूम करून परगणा लुटोन माणसें व बायका धरून बंदीस घातलीं. त्याचा मुकासा दूर करणें छणून स्वमुखेही आज्ञा केली होती. हल्लीं पुरुषोत्तम मुकादम पाठविला आहे, या- बरोबर परगणेयास कमावीसदार पाठवून परगणा आबाद करून येसाजी सोनवणी यास हुजूर पाठवणें. माणसें बंदीत घातलीं आहेत त्यांस सोडून देवणें, पत्र १.

theft, and to restore the property stolen to the owner, and to repair to the Huzur.

(336) Tulaji Bhosle was a prisoner at Vyaghargarh. The climate of the place being very cold, he was sent to Wandargarh. (He was on the 27th of this month released on account of his sickness.)

(337) Khanderao Dabhade gave the Pargana of Jalod in Khandesh as Mokasa to Yesaji Sonawani. The latter oppressed the Pargana, and illegally put men and women into prison. Khanderao was directed to recall him, to restore peace in the country, and to send Sonawani to the Huzur,

तर्फ निरयडी

१. राजकीय महत्वाच्या गोष्टी.—1. Political Matters.

१९७

[३३८] किता ताकीदपत्रें चिटणिशी तीथवार छ मजकूर पत्रें बनाम जिवाजी शाम-

इ. स. १७४४-४५. राज कमावीसवार परगणे पैठण दिमत सोळसकर यास आज्ञा
समस अर्बेन मयावअलफ. कीं, तुझी परगणे मजकूर मुकासबाबेचा अंमल वाजवी करावा,
जिल्हेज १७. ते न करितां मन मानेसारखी वर्तणूक मांडिली आहे. कसबे
मजकुरी गंगेचा घाट धरून ब्राह्मणी बायका लुटल्या, ब्राह्मणाची वस्तभाव नेली व चिरगुटें
पांघरुणें व घांगरी व चंबू वगैरे नेले असा कित्येक उपसर्ग केला. हें वर्तमान फौजदार
व जमीदार यांणीं हुजूर लिहिलें. तर ऐशी बदराहा वर्तणूक कार्याची नव्हे. याजउपरी
नागाबा घेतला असेल तो जराबाजरा सोडून देणें, आणि ज्याचें त्यास पावणें. तुझी मुकास-
बाबेचा अंमल सुदामतप्रमाणें घेणें. येविशीं सोळसकरासही आज्ञा केली आहे. फौजदार
व जमीदार यांस वाजवी अंमल घावयाविशीं लिहिलें आहे. तुझी गैरवाजवी वर्तणूक कराल
तर तुमचा मुलाहिजा होणार नाहीं, हें स्पष्ट समजोन वर्तणूक करणें. येविशीं मसालियाचीं
पत्रें:—

१ जिवाजी शामराज परगणे मजकुरी गांवगत्ता बसवावयास आज्ञा केली आहे, व सर्व
वस्तबाणी व घोडी जीं नेलीं तीं देविलीं असत, सोडून देतील. १ देशमुख व देशपांडिये यांस
मसाला धोंडजी साळोखा व पदाजी साळोखा व कोंडजी गोरुले बारदार निसवत पदाजी भोसले
रुपये ३००. पत्र १.

[३३९] महादाजी आबाजी यासी आज्ञापत्र ऐसी जे, मौजे वालें तर्फ निरयडी
इ. स. १७५२-५३. प्रांत पुणें येथील चौगुलकीचें भांडण मराळ्यामध्ये व ठाकरामध्ये
सलसलमसैन मयावअलफ. होतें तें मनास आणून मराळ्यास चौगुलकी करार करून पत्रें
जमादिलाखर ९. करून दिलीं. मराळ वतनावर गेला त्यास सासवडास नेऊन पंचवीस
रुपये मसाला घेऊन वतन अमानत केलें झणून हुजूर विदित जाहलें. ऐसीयासी खासगीचे
गांवीचे वतनाचा कजिया हुजूरसाहेबीं विल्ले लाविला असतां तुझी अमानत करावा हे गोष्ट

(338) Government was informed by the Fouzdar and Jamidar that Jiwaji Shamraaj, the Kamavisdar of the Mokasa Anal of Pargana Paithan on behalf of Solaskar, was acting in an improper manner, and robbed Brahmin women, who had gone to the river, of their ornaments. He was directed to restore the whole of the property taken away by him to its owners, and was informed that such conduct would not be tolerated by Government.

(339) A dispute between Maral and Thakar regarding the Chougula's Watan at Walhe in Tर्फ Nirthadi was decided by the Huzur in favour of Maral. Notwithstanding this decision, Mahadaji Ambaji attached the Watan, and levied a fine of Rs. 25 from Maral. He was informed that his action was un-

is more commonly used in the sense of तर्फ & rarely
 १५८ in the other sense शाह महाराज यांची रोजगारी.

सेवक लोकांस योग्य नव्हे. याउपरी पत्रदर्शनी मराठ्याची चौगुलकी अमानत केली ते बळकडी
 करणें. येवशीं फिरून बोभाट घेऊं न देणें झणून पत्र १.

[३४०] रामाजी रंगनाथ अजहत देशमुख तर्फ निरथडी परगणे पुणें यांसी पत्र जे, +
 इ. स. १७५२-५३. मौजे वाल्हे याजवरी कर्जाचें लटिकें तुफान करून मोगा सुतार
 सखस कामेन मयाव अलफ. यासी तगादा केला झणून हुजूर विदित जाहलें. तरी याजकडे
 रजव ६. कर्ज वाजवी नसतां याचे वरीं प्यादे बसवून मसाला व्यावसाय
 प्रयोजन काय? तरी सुतार याचे वाटेस न जाणें १.

[३४१] हवालदार व कारकून किछे सदाशीवगड यांसी पत्र मौजे करोडी खासगी
 इ. स. १७५२-५३. गांव येथील लोक बाजारास गेले त्यांपासोन वोंगडीं तीन गडकरी
 सखस कामेन मयाव अलफ. यांनीं हिरोन घेतलीं. त्याची किंमत निम्मे देतां झणून विदित
 रमजान ६. जाहलें. ऐसीयास रयतेपासून वोंगडीं घेऊन निम्मे किंमत जावी
 हा कोण विचार? याउपरी वाजवी किंमत रुपये देणें झणून पत्र १.

इनाम, नक्त, नेमणुकी वतनें वगैरे.

पण्येवळ

(अ) नोकरी केल्याबद्दल.

[३४२] केदारजी विन गुणाजी पार्टील मौजे डोवण तर्फ नाणेघोल प्रांत कच्छाड यास
 इ. स. १७३७-३८. दिव्हें इनामपत्र ऐसी जे, तुम्हा लेंक साखरोजी यादव हुजूर
 समान सहासीन मयाव अलफ. चाकरीस होता, तो पंढरपुगस स्वामीची स्वारी झाली, तेवें
 रविलावल ८. वाघाचे शिकारीमध्ये मयत झाला. याकरितां तुम्हें चालवणें

worthy of a Government servant, as the dispute had already been settled
 by the Huzur, and as the village was in charge of the Khasgi Depart-
 ment. He was ordered to remove the attachment.

(340) Rangnath Ajahat Deshmukh of Nirthali in Prant Poona, under
 the pretext of recovering a debt, kept peons at the
 A. D. 1752-53. house of Bhoja, carpenter of Walhe, and levied fine
 from him. He was reprimanded and directed not to molest the carpenter.

(341) The Gadkaries of Sadashivgarh purchased some blankets
 from certain traders of Karodi (a village under the
 A. D. 1752-53. management of the Khasgi department), and offer-
 ed to pay half the actual price. They were reprimanded for their action,
 and directed to pay the full price to the traders concerned.

(342) Sakroji Kedarji who was serving with the Huzur, lost his
 life while accompanying the Raja in a tiger hunt
 A. D. 1737-38. at Pandharpur. Five Bighas of land were there-

आवश्यक जाणोन तुजवरी स्वामी कृपाळू होऊन मौजे मजकुरी पडजमीन अवळ दुमसीम तीन प्रतींची विवे ८५ पांच कुलवाच, कुलकानूदेखील हल्लीपट्टी, पेस्तरपट्टी खेरीन हक्कदार करून स्वराज्यतर्फेने इनाम दिल्ला असे. तूं व तुझे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेने इनाम अन-
वचून सुलरूप राहणें झणोन:—

१ मुख्य नावांचें पत्र, १ मोकादम मौजे मजकूर. २ चिटणिशी पत्रें (१ देशमुख देश-
पांडे, १ देशाधिकारी.) एकूण. ४

[३४३] किता एक वतनपत्रें तीथवार छ मजकूर बनाम घासी बिन धनराज नाईक
इ. स. १७४०-४१. कोहार यासी दिल्लें वतनपत्र ऐसी जे, तूं शाहूनगर नजीक किल्ले
इहिचे अर्बेन मया व अलफ. सातारा येथील मुक्कामी स्वामीसंनिध विनंति केली कीं, स्वामीच्या
सवाल ८. राज्यांतील कोहाराचे कजिये होतात, ते आपलेच जागा मन-
सुब्बा करितात. त्या कजियाच्या मनसुब्बा आपले विद्यमानें करून निवाडा करावा व
स्वामी मेर्बान होऊन पालख्या देतात व स्वामीच्या राज्यांतील सरदार पालख्या देतात,
त्यास नवे पालखीचा कारखाना जो कोहार नायकी करून पालखी चालवील त्याणें प्रथमवर्षी
आपल्यास रुपये ५ द्यावे. हीं दोन कलमें महाराजांनीं नूतन वतन करून देऊन वंशपरंपरेने
चालविलीं पाहिजे झणून विदित केलें. त्यावरून मनास आणून तूं स्वामिसेवा बहुत वर्षे
निष्ठेनें करीत आहेस, तुझे चालवणें अगत्य जाणून स्वामी तुजवरी कृपाळू होऊन सदरहु
दोन कलमें वितपशील:—

कोहार कजिये करून आपलाले घरीं मनसुब्बा करितात, त्याचा निवाडा तुझे विद्यमानें
व्हावा. कलम १.

स्वामी मेर्बान होऊन ज्यास पालख्या देतील, व स्वामीच्या राज्यांतील सरदार व सर-
कारकून ज्यास पालख्या देतील, ते कोहार ठेवून जो नाईक पालखी चालवील त्या नायकांनें
प्रथम वर्षी रुपये ५ द्यावे. कलम १.

एकूण कलमें दोन सदरहूप्रमाणें तुज व तुझे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें वतन अजराम-
मत करून दिल्लें असे. तरी तूं आपले वंशपरंपरेनें अनभवीत जाणें येविशीं पत्र.

१ मुख्य वतन पत्र चडणिशी, १ समस्त कोहार यासी चिटणिशी पत्र, एकूण २.

fore given in Inam to his father at Dowan in Tarf Naneghol in Prant
Karad.

(343) In consideration of the loyalty and long service of Ghasi
bin Dhanaraj Naik Kohar, the following new Haks
A. D. 1740-41. were conferred on him.

1. All disputes hitherto settled by the Kohars in the country among
themselves should be settled through Ghasi.

[३४४] आबाजी शिवदेव व त्रिंबक शिवदेव व विठ्ठल शिवदेव उपनाम दाभे मोडे
 इ. स. १७४०-४१. मौन्य सूत आश्वलायन निमे कुळकर्णी व निमे ज्योतिषि मौजे
 इहिदे अर्बेन मया व अलफ. निगडी तर्फ सातारा प्रांत मजकूर याणीं सातारिचाचे मुक्कामी
 जमादिलावल १९. येऊन स्वामीसंनिध विनंति केली कीं, आपण वतनदार, वतन-
 संबंधें सेवा पडते. तरी महाराजांनीं आपणास कांहीं इनाम जमीन देऊन वंशपरंपरेनें चाल-
 विलें पाहिजे ह्मणून. त्यावरून हे वतनदार, वतनसंबंधें सेवा पडते, यांचें चालवणें आवश्यक
 जाणून स्वामी यावरी कृपाळू होऊन यास नूतन इनाम मौजे मजकुरी पडजमीन विवे ४१०
 दुतर्फा व इनाम तिजाई कुलवान, कुलकानू, हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी, खेरीज हक्कदार. येविशीं पत्रें
 श्रावण बहुल द्वितीया भोमवासर रौद्र संवत्सरे:—१ मुख्यपत्र, १ देशमुख देशपांडे तर्फ
 सातारा, १ देशाधिकारी प्रांत मजकूर, १ मोकदम मौजे मजकूर, १ राजश्री पंतप्रतिनिधि,
 १ मुद्राधारी किल्ले सातारा, एकूण ६.

[३४५] राजश्री वणगोजी नाईक बिन खंडेराव नाईक व ह्यालोजी नाईक बिन शहाजी
 इ. स. १७७६-७७. नाईक बिन खंडेराव नाईक व रामचंद्र नाईक व येशवंत-
 सबा खमसेन मया व अलफ. राव नाईक बिन खंडेराव नाईक निंबाळकर याणीं किल्ले मजकूर
 जमादिलाखर २२. येथील मुक्कामी स्वामीसंनिध येऊन विनंति केली कीं, आपले
 तीर्थरूप खंडेराव नाईक निंबाळकर हिंदुस्थानांत पानपतचे लढाईत स्वामीकार्यास आले,
 यास्तव कैलासवासी माधवराव पंडित याणीं आपल्यास मौजे कोलेगांव प्रांत भालवणी
 स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा देखील सरदेशमुखा व नाडगौडी दरोबस्त कुलवान व
 कुलकानू हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी देखील इनाम तिजाई, जल, तरु, नृण; काष्ठ, पाषाण
 निधिनिक्षेपसहित खेरीज हक्कदार व इनामदार करून चतुःशिमापूर्वक मर्यादेप्रमाणें सन
 सहास सितैनांत छ २२ रमजानीं नूतन इनाम देऊन पत्रें करून दिलीं. त्याजप्रमाणें

1. The head of the bearers of each palanquin, newly granted to any one by the Raja or by any Sirdar, shall in the first year pay Rs. 5 to Ghansi.

(344) Inam land was granted to Abaji Siwadeo, Trimpak Siwadeo, and Vithal Siwadeo Dane, sharers of half the Watan of Kulkarni and Jotishi in Nigdi in Tarf Satara, A. D. 1740-41 in consideration of the service attached to their Watan. (The last of these persons was the founder of the Vinchurkar's family.)

(345) Wangoji Naik and other sons of Khanderao Naik represented that the Peshwa had granted to them the village of Kolegaon in Prant Bhalavani in consideration of the

गांव आपले दुमाला करून घेऊन अनभवीत आहों. ऐसीयासी महाराजांनी कृपाळू होऊन गांव इनाम करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविला पाहिजे ह्मणोन विदित केलें. त्याजवरून मनांत आणितां हे स्वामीच्या राज्यांतील पुरातन एकनिष्ठ सेवक, यांचे तीर्थरूप खंडेराव नाईक निंबाळकर हिंदुस्थानांत पानपतचे लढाईत स्वामीकार्यास आले. यांचें चालवणें आवश्यक जाणोन स्वामी याजवरी कृपाळू होऊन यासी हुजुरून मौजे मजकूर स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा देखील सरदेशमुखी व नाडगौडी दरोचस्त कुलबाब व कुलकानू, हल्लीपट्टी, व पेस्तरपट्टी खेरीज हक्कदार व इनामदार करून चतुःशिमापूर्वक नूतन इनाम करार करून दिव्हा असे. तरी तुझी सदरहू प्रमाणें गांव यासी व याचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें इनाम चालवणें. प्रतिवर्षी नवीन पत्ताचा आक्षेप न करणें. या पत्राची प्रती लिहून घेऊन हें पत्र भोगवटियास याजवळ परतोन देणें ह्मणोनः—२ सनदी पत्रें (१ मुख्य पत्र नांवाचें, १ मोकदम मौजे मजकूर, एकूण २.) ३ चिटणिशी पत्रें (१ राजश्री श्रीनिवास पंडित प्रतिनिधि, १ राजश्री देशाधिकारी व लेखक वर्तमान व भावी प्रांत माण, १ देशमुख व देशपांडे भालवणी, एकूण ३.) एकूण ५.

[३४६] राजश्री बाळोजी नाईक व राघोजी नाईक महिपतराव नाईक बिन शाहाजी

इ. स. १७७६-७७.

सबा सवैन मया व अलफ.

जमादिसाखर १२.

नाईक निंबाळकर यांणीं किल्ले मजकूर येथील मुक्कामी स्वामी-संनिध येऊन विनंति केली कीं, आपले तीर्थरूप शाहाजी नाईक निंबाळकर सन खमस सवैनांत इंग्रजांचे लढाईत स्वामीकार्यास आले; यास्तव मौजे तांदुळवाडी परगणे भालवणी प्रांत माण सरकार विजापूर हा गांव स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फादेखील सरदेशमुखीमुद्धां दरोचस्त हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी, जल, तरु, तृण, काष्ठ, पाषाण, निधिनियेपसाहित खेरीज हक्कदार व इनामदार करून सन सित सवैनांत छ २४ सफरी नूतन इनाम देऊन पत्रें करून दिव्हीं. त्याजप्रमाणें गांव आपले दुमाला करून घेऊन अनभवीत आहों. ऐसीयासी महाराजांनी कृपाळू होऊन गांव इनाम करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविला पाहिजे ह्मणोन विदित केलें. त्याजवरून मनास आणितां हे स्वामीच्या राज्यांतील पुरातन एकनिष्ठ सेवक, यांचे तीर्थरूप शाहाजी नाईक

fact that their father Khanderao had lost his life at the battle of Panipat and prayed that the grant may be confirmed. Their prayer was complied with.

(346) Balaji Naik and other sons of Shahaji Naik Nimbalkar re-

A. D. 1776-77.

presented that their father having lost his life in a battle against the English in A. D. 1774-75, they

were granted the village of Tandulwadi in Prant Bhalawani, and prayed that the grant may be confirmed. . . Their request was complied with.

निंबाळकर इंग्रजांचे लढाईत स्वामीकार्यास आले, त्यांचे चालवणे आवश्यक जाणोन स्वामी याजवरी कृपाळू होऊन यासी हुजूरून मौजे मजकूर स्वराज्य व मोंगलाई एकूण दुतर्फादेखील सरदेशमुखीसुद्धां दरोबस्त हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी, जल, तरु, तृण, काष्ठ, पाषाण, निधिमिक्षेपसहित खेरीज हक्कदार व इनामदार करून नूतन इनाम करार करून दिल्हा असे. तरी तुष्ठी सदरहूप्रमाणे गांव यासी व याचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें इनाम चालवणे. प्रतिवर्षी नवीन पत्राचा आक्षेप न करणे. या पत्राची प्रती लिहून घेऊन हें पत्र भोगवटियासी याजवळ परतोन देणे सणोन पत्रे:—

३ चिटणिशी पत्रे (१ राजश्री श्रीनिवासपंडित प्रतिनिधि, १ राजश्री देशाधिकारी व लेखक वर्तमान व भावी प्रांत माण, १ देशमुख व देशपांडे प्रांत मजकूर, एकूण ३.)
२ सनदी पत्रे (१ मुख्य पत्र नांवाचे, १ मोकदम मौजे मजकूर,) एकूण ५.

सदरहु विद्यमान राजश्री माधवराव पंडित प्रधान याचे तर्फे कारभारी राजश्री कृष्णराव अनंत याचे परवानगीनें.

धर्मकृत्ये अगर मेहरबानगीदाखल.

[३४७] मौजे पाटेगांव परगणे दैठण सरकार मजकूर हा गांव गंगान्हवी काशीबाई इ. स. १७३३-३४. राजश्री बापूजी महादेव याची कन्या शके ५२ विभावसु संवत्सरे अर्बा सलासीन मया व अलफ. श्रावण बहुल प्रतिपदा भृगुवासर कुलबाब कुलकानूदेखील हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी खेरीज हक्कदार व इनामदार वंशपरंपरेनें इनाम करून दिल्हा तें पत्र बहुत जाया जालें. भोगवटियास पत्र असलें पाहिजे. याकरितां राजश्री स्वामीनीं आज्ञा केली कीं, या पत्राची नकल लिहून मुद्रा करून देवणे. त्यावरून तेच तारखेचे पत्र नूतन लिहून पहिले जीर्ण पत्राचे शिके उतरून हल्ली पत्रावरी शिके घेऊन दिल्लें पत्र बनाम मोकदम मौजे मजकूर १. सलके पाटील हुजूर रवानगी हिरामण चोपदार बरोबर मिरघे तुकाराम. मागली तीथ, वार, संवत्सर घालून नूतन सनद करून द्यावयाची

(347) An Inam was given to Kashibai, daughter of Bapuji Mahadeo and a Sanad was issued. The Sanad having been much damaged, was ordered to be renewed. It is stated that the usual practice when a Sanad was to be renewed was to issue a fresh one bearing the date of the fresh issue. In this case, however, a copy of the old Sanad was made, and the dates and seals in the original were entered therein, and it was issued as the original Sanad

पद्धत नाही. परंतु वाड्यांतलि परवानगी रवाना फत्तेसिंगबाबास जाली. फत्तेसिंगबाबांनीं आग्रह करून कागद याचप्रमाणें करून मागितला यास्तव करून द्यावासा झाला.

[३४८] नुरकबेग यासी दिल्लें इनाम पत्र ऐसी जे, तुवां हुजूर विनंति केली कीं,

ह. स. १७३६-३७. हातखामरहूम मनसबदार याची बायको हनीफा बानो इजला
सबा सलासीन मया व अलफ. हजरत औरंगजेब पादशहा याणी परगणे नेवासें येथें पड-
रमजान. २३. जमीन चावर एक दिलही चितपशीलः—कसबे नेवासेंखुर्द चावर

निंबे -॥, मजरे नारायणवाडी कसबा मजकूर चावर निंबे -॥, एकूण एक चावर आहे.
मोगलईकडील सनदापत्रें आहेत ऐसियास तिचे पोटीं अवलाद नाहीं याकरितां आपण
तिचा पुतण्या झणून आपणास पुत्र वेऊन इनाम आपणांस दिलहा आहे. तरी महाराजांनीं
कृपाकू होऊन स्वराज्य तर्फेनें इनाम करून देऊन चालविलें पाहिजे झणून. त्यावरून मनास
आणून तुझें चालवणें जाणोन तुजवरी स्वामी कृपाकू होऊन सदरहूप्रमाणें एक चावर जमीन
कुलबाब कुलकानू देखील हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी खेरीज हक्कदार करून इनाम दिलहा असे.
तरी तुझी सदरहूप्रमाणें एक चावर जमीन आपले दुमाळे करून वंशपरंपरेनें इनाम अनभवून
सुखरूप राहणें झणून पत्रें छ मजकूरः—

३ फडणिंशी पत्रेंः—(१ बनाम नुरकबेग. १ कसबे नेवासेंखुर्द, १ मजरे नारायण-
वाडी कमबे नेवासेंखुर्द.) २ चिटणिंशी पत्रेंः—(१ देशमुख व देशपांडे, १ देशाधिकारी
व लेखक वर्तमान भावी.) एकूण ९ शिके पा.

[३४९] रानश्री मुरारजी हिंदुराव बोरपडे वजारतमहा यांसी पत्र जे, श्री-येथून

ह. स. १७४१-४२. वेदशास्त्र संपन्न मुराराचार्य गिरीहून हुजूर येऊन विदित केलें
इसबे अबैन मया व अलफ. जे, संस्थान त्रिचनापल्ली येथून श्रीस महाभिके व पूजा पूर्वी-
रबिलावल १८. पामून चालत होती तेप्रमाणें सांप्रत चालत नाहीं झणून विदित

This was done under special instructions of the Raja as communicated through Fatesing Bawa.

(348) Hanifa Bano, the widow of a Mahomedan, officer of Newase

was granted Inam land by Emperor Aurangzeb.

A. D. 1733-37.

Her nephew represented that he had been adopted by her as her son and prayed that the Inam might be continued to him. His prayer was granted.

(349) Government was informed that worship of the deity at Giri

by Trichinapalli (officers?) was not performed as before. Murarji Hindurao Ghorpade Vajarat Maha

was directed to continue the worship as also the allowance granted for it.

केले. ती श्रीचा अभिषेक व पूजेची मोईन पूर्वी असेल तेणेप्रमाणे मनास आणून आचार्यांचे विद्यमाने श्रीचा अभिषेक व पूजा चालवणे द्याणून पत्र १.

[३५०] किता एक इनामपत्रे कार्तिक शुद्ध दशमी मंदवासर वेदमूर्ति खंडभट विन

इ. स. १७४१-४२.

इसजे अर्बेन मया व अलफ.

रमजान ११.

विठ्ठलभट उपनाम शाळग्राम मूल आश्वलायन वास्तव्य कसवे पुणे याचेविषयी राजश्री बाळाजी बाजीराव पंडित प्रधान यांनी स्वामीसंनिध येऊन विनंति केली की, वेदमूर्ति थोर सत्पात्रस्थ स्नानसंध्यादि षट्कर्म आचरून स्वामीस व स्वामीच्या राज्यास कल्याण चिंतून आहे. याचे कुटुंबाचा योगक्षेम चालवावयाबद्दल तीर्थरूप राजश्री बाजीराव पंडित यांनी मौजे पर्वती तर्फे हवेली प्रांत पुणे येथे थळकुंड मावळ्यापैकी इनाम जमनि छ १७ सफर सन सित अशरीन चावर -॥- देऊन आपली पत्रे करून दिल्ली आहेत. ऐसीयास महाराज स्वामींनी कृपाळू होऊन सदरहू जमिनीचे पत्र करून देऊन वेदमूर्तीस वंशपरंपरेने इनाम चालविला पाहिजे द्याणून विनंति केली. त्यावरून मनास आणून तुळांस व तुमचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेने चालविलिया श्रेयस्कर जाणोन स्वामी तुळांवरी कृपाळू होऊन राजश्री बाजीराव पंडित यांनी तुळांस सदरहू मौजे पर्वती तर्फे हवेली प्रांत मजकूर येथे थळकुंड मावळ्यापैकी जमनि चावर -॥- इनाम दिल्ले आहे. त्याप्रमाणे हुजुरून स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फादेखील इनाम तिजई कुलचाव व कुलकानू हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी खेरीज हक्कदार तुळांस व तुमचे वंशपरंपरेने इनाम दिल्हा असे. येविशी पत्रे ४.

२ फडणिशी.—१ इनामपत्र, १ गांवास पत्र. २ चिटाणिशी.—१ देशमुख व देशपांडे, १ देशाधिकारी व लेखक. एकूण ४.

[३५१] वेदमूर्ति राजश्री विठ्ठलभट विन महादेवभट व भिवभट विन गोपाळभट व

इ. स. १७६६-६७.

सबासितैन मया व अलफ.

सफर २४.

त्रिंबकभट विन केशवभट उपनाम वालिंबे गोत्र वासिष्ठ मूल आश्वलायन वास्तव्य कसवे शिरवळ यांनी शाहूनगर नजीक किल्ले सातारा येथील मुक्कामी स्वामीसंनिधी येऊन विनंति केली की, आपण कुटुंबवत्सल, योगक्षेम चालला पाहिजे याजकारितां स्वामींनी कृपाळू होऊन कांहीं इनाम जमीन देऊन वंशपरंपरेने चालविला पाहिजे द्याणून. त्यावरून मनास आणून हे थोर

(350) An Inam was granted at the request of the Peshwa to

A. D. 1741-42.

Khandbhat bin Vithalbhat Salgram of Poona in consideration of his being a man of great sanctity.

(351) Some Inam land was given to Vithalbhat bin Mahadeobhat

A. D. 1766-67.

and others surnamed Walimbe of Sirval in consideration of their being men of great sanctity. It is

ब्राह्मण सत्पात्र स्नानसंध्यादि षट्कर्मी निरत याचें चालविलिया स्वामीस व स्वामीच्या राज्यास कल्याण ऐसें जाणोन स्वामी याजवरी कृपाकू होऊन यासी गांवगळा परगणे शिरवळ-पैकीं जमीन पांचा हात पांचा मुठीच्या पांडानें वहीतः—कसबा शिरवळ जमीन चावर .।., मौजे नाहावी परगणे मजकूर जमीन चावर -।- एकूण जमीन चावर निमी यासी बांटाणी वितपशीलः—

विठ्ठलभट बिन महादेवभट यासी सदरहु निमे चावर जमिनीचा विभाग निमे. भिवभट बिन गोपाळभट व त्रिंबकभट बिन केशवभट यासी सदरहु निमे चावर जमिनीचा विभाग निमे.

येणेंप्रमाणें निमे चावर जमीन स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा देखील इनाम तिर्जाई व सरदेशमुखी व साहोत्रा व नाडगौडी व ध्वाकरी (!) कुलवाच व कुलकानू, हल्लीपट्टी व पेस्तर-पट्टी, जल, तरु, नृण, काष्ठ, पाषाण, निधिनिक्षेपसहित खेरीज हक्कदार करून नूतन इनाम करून दिल्ला असे. तरी तुह्मी देहाय मजकूरपैकीं सदरहुप्रमाणें निमे चावर जमीन चतुः-शिमापूर्वक याचे दुमाला करून यासी व याचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें इनाम चालवणें. प्रतिवर्षी नवीन पत्राचा आक्षेप न करणें. येविशीं पत्रेंः—

१ देशमुख व देशपांडे प्रांत मजकूर, १ राजश्री माधवराव पंडित प्रधान, १ देशाधिकारी लेखन वर्तमान भावी, १ राजश्री पंत सचीव, एकूण ४.

२ सनदी पत्रें (मुख्यपत्र १ व मोकदमानी कसबे शिरवळ १ व नाहावी १ एकूण तीन) एकूण ७. पत्रें राज्याभिके शके ९० सुभानुनाम संवत्सरे अधिन शुद्ध पंचमी भोमवासर मुरुसन अर्बा सितैन मया व अलफ कारकीर्द राजश्री माधवराव पंडित प्रधान यांचे तर्फेनें राजश्री वेंकाजी माणकेश्वर यांणीं पत्रें लिहावयास चिडी पाठवली परंतु पत्रावरी शिके जाले नव्हते ते राजश्री गणेश विठ्ठल हे कारभारी जालियावरी पत्रावरी शिके केले, मुरुसन सित मितैन मया व अलफ चैत्र मासी शिके जाले.

[३५२] वेदमूर्ति गणेशभट व बाळभट बिन बापूभट उपनाम पुरंदरे गोत्र भारद्वाज

इ.स. १७६६-६७.
सबासितैन मया व अलफ.
सफर २५.

मूत्र आश्रलायन वास्तव्य कसबे सासवड यांणीं हुजूर शाहूनगरा-
नजीक किल्ले सातारा येथील मुक्कामी स्वामीसंनिध येऊन विदित
केलें कीं, कैलासवासी बाळाजी पंडित प्रधान यांणीं आह्मांस

stated that the Sanad was issued in accordance with a note sent by Vyankaji Mankeshwar on behalf of Madhavrao Pandit Pradhan..

(352) An Inam was granted by the Peshwa to Ganeshbhat and Balambhat bin Bapu Bhat Purandhare of Saswad in consideration of their being men of great

A. D. 1766-67.

मौजे खानवडी तर्फे कऱ्हेपठार प्रांत पुणे येथील जिरायत जमीन उत्तम प्रतीची चावर. १. एकूण विषे तीस स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फादेखील इनाम तिजाई व सरदेशमुखी कुलबाब व कुलकानू, हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी, जल, तरु, तृण, काष्ठ, पाषाण, निधिनिक्षेपसहित खेरीज हक्कदार करून इनाम देऊन मौजे मजकूरच्या दस्तांत बाद घालून पत्रे दिल्लीं त्याप्रमाणें अनभवीत आहों. तरी महाराजांनीं सदरहूप्रमाणें इनाम करार करून हल्लीं नूतन साहोत्रा व नाडगौंडी इनाम देऊन वंशपरंपरेनें चालवावें याविशीं पत्रे करून दिल्लीं पाहिजेत झणून विदित करून पंडित मशारनिल्ले यांचीं पत्रे आणून दाखविल्लीं. त्यावरून मनास आणून हे भले ब्राह्मण सत्पात्र स्नानसंध्यादि षट्कर्मीं निरत यांचें चालविलिया स्वामीस व स्वामीचे राज्यास श्रेयस्कर ऐसें जाणून स्वामी यांजवरी कृपाळू होऊन यांसी पंडित मशारनिल्ले याणीं मौजे मजकूरपैकीं जिरायत उत्तम प्रतीची जमीन चावर पाव एकूण तीस विषे स्वराज्य व मोगलाई एकूण दुतर्फा दरोबस्त इनाम तिजाई व सरदेशमुखी हल्लीपट्टी व पेस्तरपट्टी, कुलबाब व कुलकानू, जल, तरु, तृण, काष्ठ, पाषाण, निधिनिक्षेपसहित खेरीज हक्कदार वंशपरंपरेनें इनाम दिल्ला. त्याप्रमाणें करार करून हल्लीं नूतन सदरील जमिनीस साहोत्रा व नाडगौंडी यासी व यांचे वंशपरंपरेनें इनाम करून दिल्ला येविशीं धर्मशास्त्राचीं वचनें:—

स्वदत्तां परदत्तां वा यो हरेच्च वसुंधरां ॥ षष्ठि वर्षसहस्राणि विष्टायां जायते कृमि ॥ १ ॥
स्वदत्ता दुहिता भूमिः पितृदत्ता सहोदरी ॥ अन्यदत्ता भवेन्माता यो हरेत् त्रिषु संगमी ॥ २ ॥
दानपालनयोर्मध्ये दानात् श्रेयो नु पालनं ॥ दानात् स्वर्गमवाप्नोति पालनादच्युतं पदं ॥ ३ ॥

येणेंप्रमाणें धर्मशास्त्राचीं वचनेंयुक्त पत्रे करून दिल्लीं आहेत तरी तुल्लीं मौजे मजकूरपैकीं सदरहूप्रमाणें पाव चावर जमीन चतुःशिमापूर्वक यासी व याचे वंशपरंपरेनें इनाम चालवणें. प्रतिवर्षीं नवीन पत्राचा आक्षेप न करणें. पत्रे राज्याभिषेक शके ९० सुभानु नाम संवत्सरे आश्विन शुद्ध पंचमी भौमवासर येविशीं पत्रे:—

२ सनदीपत्रे (१ मुख्य पत्र, १ मोकदम.) ३ चिटणिशी (१ देशमुख देशपांडे, १ देशाधिकारी, १ राजश्री माधवराव पंडित प्रधान.) एकूण ९.

कारकीर्द राजश्री माधवराव पंडित प्रधान सातारियाम त्याचे तर्फेनें गणेश विठ्ठल याचे कारकीर्दीस शिके जाले. परवानगी व्यंकाजीपंत.

(या वर्षांत व पुढील वर्षांत अशाच तऱ्हेच्या पुष्कळ सनदा दिलेल्या आहेत. या सनदांच्या योगानें पेशव्यानें दिलेलीं इनामे चालू झालीं.)

sanctity. A Sanad was issued by Satara Raja confirming the above.

(Most of the Sanads issued, in this and future years are of this nature. They merely confirm grants made by the Peshwa.)

किताबती व बहुमान.

—:०:—

- इ. स. १७३६-३७.. [३९३] विश्वासनिधि राजमान्य राजश्री देवजी सोमवंशी ✓
सबासलासोन मया व अलफ. यास पत्र जे, तुझी स्वामीचे एकनिष्ठ सेवक, सेवा बहुत निष्ठेने
जिल्हेज २४. केली, याकरितां तुझांवरी स्वामी कृपाळू होऊन हिंदुराईचा किताब
दिल्हा हणून पत्र १.
- इ. स. १७५२-५३. [३९४] पुरुषोत्तमराव खटावकर यांचें पत्र जे, वखें साहेबीं
सलास खमसोन मया व अलफ. द्यावीं तीं तशींच राहिलीं पाठवून द्यावीं हणून लिहिलें त्यास
जमादिलाखर २८. मागाहून वखें देऊं, हणून पत्र १.

सार्वजनिक इमारती व लोकोपयोगी कृत्ये.

- [३९५] हुजूर वाडियास सागवानी लांकडे पाहिजेत याकरितां गुलाब परदेशी यास
इ. स. १७४१-४२. जे जागा लांकडे असतील तेथून तोडून आणावयाची आज्ञा केली
इमने अर्बेन मया व अलफ. आहे. ऐसीयासी परदेशी मजकूर जे जागा लांकडे असतील
रविलाखर १०. तेथून तोडून आणील तरी यास कोणी अटकाव न करी व
मार्गी हांशिलाचा वगैरे तगादा न लागे ते गोष्टी करणें हणून चिटणिशी पत्र.
- १ राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान, १ राजश्री चिमणाजी पंडित सचीव, १
सुभेदार व कारकून व पारपत्यगार व जमींदार व चौकीदार महालानिहाय एकूण ३.

A. D. 1753-57.

(353) Deoji Somawanshi was for his long and faithful service, given the title of *Hindurai*.

- (354) Parshottamrao Khataokar requested the Raja to be favoured with clothes of honor promised to him. He was informed that the clothes would be sent afterwards.

A. D. 1752-53.

- (355) Gulab Pardesi was sent to bring timber required for the construction of the royal palace, and letters were sent to the Pant Pradhan, the Pant Sachiv, Subhedars,

A. D. 1741-42.

Karkuns, Parpatyagara, Jamindars and Chaukidars of the several Mahals, not to obstruct him in cutting and removing the wood

[३९६] ताकीदपत्रें त्रिबकनी विन शिदोजी गुरव मौजे कळंब व मौजे नांदरे तर्फे

इ. स. १७४६-४७.
सबा अर्बेन मया व अलफ.
मोहरम २२.

महाळंग संमत जुन्नर तीथ, वार श्रावण शुद्ध दशमी सौम्यवासर
चिटणिशी पत्रें. देहाय मजकुरीं इनाम जमीन बितपशीलः—
चावर १ मौजे कळंब येथें मार्गावर पव्हई घालून मार्गस्थास

पाणी पाजावें याबद्दल पुरातन इनाम जमीन, चावर १ मौजे नांदूर, एकूण २.

एकूण चावर दोन इनाम पूर्वीपासून चालत आहे, त्यास आपले बाप शिदोजी गुरव यांचें
महाराज राजश्री कैलासवासी थोरले स्वामी यांसी विनंति करून भोगवटियास पत्रें करून
घेतलीं होती तीं पत्रें धामधुमेमुळें गेलीं. सदरहु इनामजमीन चालत आहे त्यास भोगवटियास
महाराज स्वामीनीं पत्रें करून देऊन वंशपरंपरेनें चालविलें पाहिजे झणून विनंति केली.
त्यावरून मनास आणून याजवरी स्वामी कृपाळू होऊन देहाय मजकुरीं सदरहु जमीन पुरा-
तन इनाम चालत आला असेल त्याप्रमाणें यास व याचे वंशपरंपरेनें करार तेविशीं पत्र.—

१ देशमुत्र व देशपांडे, १ देशाधिकारी, २ मोकदमास, १ राजश्री पंत प्रबान,
१ त्रिबकनीचे नावे पत्र, एकूण ६.

[३९७] राजमान्य राजश्री चिमणाजी पंडित सचीव यासी आज्ञा केली ऐसी जे,

इ. स. १७५२-५३.
सबास खमसैन मया व अलफ.
जमादिलाखर ३.

गडावरी व शहरांतील कारखान्यांचीं घरें खराब जालीं. तुर्की
सालावाद घरें तयार व नीट करीत असतां हल्लीं प्रजीनकाळ समीप
आहे तरी घरें नीट करणें; पुढें दुप्पट काम पडेल. या करितां हें

पत्र सादर केलें असे. या कामास गोदजी गायकवाड व कासीमखान पाठविला यास खर्चरुपये १०.

[३९८] कृष्णाजी महादेव कमावीसदार जकात नजीक पव्हई यासी पत्र जे, जका-

इ. स. १७५२-५३.
सबास खमसैन मया व अलफ.
जमादिलाखर १६.

तीचे ऐवजीबद्दल मुशाहिरा केसोराम चाकर धर्मपवई असामी
४ यासी दर असामीस दरमहा रुपये ६ प्रमाणें एक दरमहा
रुपये २४ प्रमाणें इस्तकवील फाल्गुन मास तागार्हित मृगसाळ

सदरहुप्रमाणें देत जाणें झणून पत्र १.

(356) One Chahur of land was formerly assigned by Raja Siwaji to
A. D. 1746-47. a Gurav for supplying water to thirsty passenger on
the road at Kalamba in Sirkar Junnar. The Inam
was continued.

(357) The Government buildings at the fort and the public offices
A. D. 1752-53. in the town of Satara were every year repaired by
the Sachiv. As the monsoon was approaching, he
was directed to carry out the repairs.

(358) An establishment consisting of 4 peons at Rs. 6 each per
A. D. 1752-53. month was kept up during hot weather at a place
to supply water gratis to travellers.

वैद्यकी व शस्त्रक्रिया.

[१५९] इनामपत्रें सैद दाउद बिन सैद दावल हकीम शखवैद्य याणें शाहूनगर-
 इ. स. १७४२-४३. नजीक किल्ले सागरा येथील मुक्कामी स्वामीसंनिध येऊन विनंति
 कलास अर्बेन मया व अलफ. केली की, आपण स्वामीची सेवा निष्ठेनें करीत आहे. आपल्या
 रजम. ७. कुटुंबाच्या योगक्षेमास कांहीं इनाम जमीन देऊन वंशपरंपरेनें
 चालविलें पाहिजे अर्चना. त्यावरून मनास आणितां त्याचें चालवणें आवश्यक जाणोन स्वामी
 कृपाळू होऊन मौजे येगेगांव तर्फे उंब्रज प्रांत कन्हाड येथें नूतन इनाम पडजमीन चावर
 -II- एकूण निवे साठे स्वाज्य व मोंगलाई एकूण हुतफादेखील इनाम तिलाई, कुलबाव,
 कुलकानू हक्कदार करून यास व याचे अवलाद वंशपरंपरेनें इनाम दिला असे. तर सदरहू-
 प्रमाणें निवे चावर आपले दुमाला चतुःसिमापूर्वक करून घेऊन अनभ्रवणें आणि सुस्वरूप
 राहणें येविशीं पत्रें:—

२ फडाणिशी (१ इनामपत्र, १ गांवास.), २ चिटागेशी (१ देशमुल व देशपांडे,
 १ देशाधिकारी व लेखक वर्तमान व भावी.), एकूण ४.

इ. स. १७५२-५३. [३६०] शिद्द न्हादी वस्ती गौने मुंशी संमत कोरेगांव
 सलसलमसैन मया व अलफ. यासी पत्र, राजश्री पंत अमत्य यांचे खीम बरें वाटत नाहीं
 जिल्लाद ८. त्यास तुजला औषधउपाय कळतो तर हुजूर येणें पत्र १.

व्यापार व कारखाने.

[३६१] राजश्री संभाजी आंग्रे यास पत्र की. अरब पूर्वी स्वामीच्या राज्यांत बंदरो-
 इ. स. १७३४-३५. बंदरीं येऊन साहुकारी करीत होते, त्याप्रमाणें हल्लीं यावें ऐसी
 समस सलामीन मया व अलफ. उमेद भरितात, मस्कतच्या मुख्यांनीं येविशीं (जागा कोरी
 रविलाखर २२. आहे.) या बरोबर स्वामीस पत्र पाठावडें त्यावरून स्वामीनें त्यास
 आमरत्कीं करणें छणून लिहिलें आहे; राजापरचें बंदर नेमून दिलें आहे. ऐसीयास अरबाचीं

A. D. 1742-43. (359) Shekh Daud bin Shekh Daud, a man skilled in surgery, was given a village in Iram.

(360) Pant Amatya's wife was ailing. She had been of Mungi in Samat Koregaon who was reputed to have knowledge of medicine was called to the Huzur to attend on her.

(361) Arabs formerly used to trade at certain ports in the Raja's territory. They now wished to reopen the trade and their Chief at Muscat wrote to the Raja. They

A. D. 1734-35. were permitted to open trade with port Rajapur. Sambaji Angria was

तरांडी, बोडे व हरजिस्त घेऊन राजापूरचे बंदरी येतील उदीम व्यवसाय सरेदी व करात्म करतील त्याचे तुष्टी हरवेकविशीं चालवणें. दर्यामध्ये जातां येतां तोडीस न लावणें. हुजूर बोडे व हरजिस्त घेऊन येतील ते पोहोचवून देत जाणें सणून पत्र १.

[३६२] मस्कतचे इमामाकडून मलिक महंमद पत्रें घेऊन स्वामीचे दर्शनास आले, त्यांचा बहुमान करून यासवागें हुजूरून महंमद सुजपत घेऊन कामस सलासीन मया व अलफ. मस्कतास रवाना केले आहेत. हे तुझाजवळ येतील तरी तुष्टी जमादिलाकर १२. यास जहाज घेऊन बंदर मजकुरास पावत तें करणें सणून पत्रे:-

१ फोंड सांवत सरदेसाई प्रांत कुडाळ, १ संभानी आग्ने सरसेळ, एकूण २.

[३६३] किता अभयपत्र विठगिरी श्रावण बहुल दशमी भोमवासर वनाम सेटे महा. जन व रयाणी पेठ शिवापूर नजीक सिंगणापूर येथे पुरातन राजश्री इ.स. १७४०-४१. महाराज, राजश्री (जागा कोरी आहे.) यांच्या वेळेस पेठ होती, इहिदे अर्बेन मया व अलफ. बाजार भरत होता. त्या अलीकडे पेठ उध्वस्त जाली. ऐसीकास जमादिलाबल २५. पुरातन पेठेची आबादानी करावी हें राजश्री स्वामीस अगत्य, याकरितां राजश्री वसवंतराज यांची पेठ वसवून आबादानी करणें सणून आज्ञा केली आहे, आणि आबादानीवरी नगर घेऊन स्वामी रयतेवरी कृपाळू हाऊन सातसाला कौल दिलहा असे. तरी पेठ मजकुरी घेऊन वसाहत करून आबादानी करणें. पुरातन बाजार भरत होना त्याप्रमाणें वरणें. कौलाप्रमाणें स्वामी तुमचें चालवितील, जानती उपसर्ग लागणार नाही येविशीं अभय असे.

१ पेठेस कौल सातसाला, १ साहित्यपत्र राजश्री महादानी वाटगे, एकूण २.

directed not to molest them and to send to the Huzur the horses presented by them to the Raja.

(362) Malik Mahomad was sent by the Inam of Muscat with letters to the Raja. He was treated with respect. When he was returning, Mahomad Sujapat was sent with him and a ship was provided for his journey to Muscat.

(363) There was a suburb called Siwapur near Singnapur and a market used to be held therein in the time of the previous old Raja. The suburb being now desolate, a Kowl was granted for populating it.

सरकारने घेतलेले कर्ज.

11 - June 1733

✓ [१६४] राजश्री खंडोजी गोगवले हवालदार दिमत पोते यास पत्र जे, राजपूरचे
 ह. स. १७३३ ३४. शामलाचे मसलतीस राजश्री फत्तेसिंग भोसले व राजश्री श्रीनिवास
 कर्ज खंडोजीमवा व अलक. पंडित प्रतिनिधि व राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान वगैरे रवाना
 कोरब १. केले. यांचे रवानगीस तुझांपासून कर्ज रुपये गुजरात हाथ घेतले.
 त्यास शिर्षा स्वारीहून फत्ते करून आख्यानंतर व्याजासुद्धा जो हिशोबी ऐवज होईल तो
 देविता जाईल. सदरहु तारीखवार ऐवज याप्रमाणें घेऊन त्याप्रमाणें हिशोब करून देविता जाईल.
 पैसा तुझांस न पावे तर मुखूज तुझांस कमावि. दिता जाईल. यासी व्याज तिहोत्राप्रमाणें
 दरमाहे दर सदे देविळें जाईल झणोन पत्र १.

वेठ.

ह. स. १७१९-२०. [३१९] राजश्री प्रधान पंत कामगारी हरजिमत झाडें
 अखरीन मवा व अलक. अवरांगावादेहून आणविलीं असेत, ती आपणांकडाल कमाविस-
 कामान २२. दारास ताकीदपत्रें देऊन गांवगन्ना वेठे बरोवरी देऊन झाडें हुजूर

पावते करणें. झाडें तपशीलः—

बेटेचीं झाडें पत्री रोपें—१ विही, १ शोव, १ अकू, १ शफताकू, १ बेदाणा, १ नाशपाती,
 १ गळगळ, १ चकोतरा, १ कौळा, १ संगतरा, १ कमरंद, १ फणम, १ नदाम, एकूण १३
 येणेंप्रमाणें मिनसांची रोपें.

फुलझाडें रोप—२ केतकी व मंदमालत १ मदबोय, १ बटमोगरा, १ मुरु, १ बतमजसली
 एकूण ६. येणेंप्रमाणें मिनसांची रोपें.

(364) Fatesing Bhosle, Shrinivas Pandit Pratinidhi and Bajirao
 Pandit Pradhan were sent against the Shamal of
 A. D. 1733-34. Rajpuri. A loan was taken from Khandoji Gogavale
 for the expedition and was told that on their return, the money would be
 returned with interest at Rupees 3 percent per mensem and that in case
 of failure a province would be made over to him in Kamawis.

(365) The seedlings of certain trees and plants were ordered from
 Aurangabad. It was directed that these should
 A. D. 1719-20. be sent in charge of me. impressed for the service.

[३६६] कित्तात्रे श्रावण बहुल दशमी भोमवासर देणे इनाम निवाजी भिन हणमोजी

इ. स. १७३७-३८.

समान सलामीन मया व अलफ.
रबिलाखर २९.

गडविरीक खेत मौजे कालगांव तर्फ उंब्रज प्रांत कऱ्हाड काक
धाकटा भाऊ उदाजी गडविरीक मौजे मजकूरचे वेठे वेउन कसले
उंब्रजेस दिवाग वेडीस आला होता. वेठ करून मावारा गांवास
जात, यावदल टोकरियांत बसोन श्री कृष्णोन्नीकडे जात असतां कृष्णेचे मध्यभागी टोकरा
बुझला; त्यामध्ये उदाजी मजकूर बुडोन मया जात. त्याच्या भावाचे व रांढापोराचे बाळिचे
पाहिजे. याकरितां निवाजी गडवितेक याजवरी स्वामी कऱ्हाळ होउन मौजे मजकूरी स्वराज्य
तर्फेने याचे मिराशीव्या कुमाराचेय. रें शे. आहे त्यापैकी पंडीजमीन अवल दुम सीम तीन
प्रतीची विवे ४१० कुठारा कुठारान् हजोमट्टी व पेलराट्टी देखील इनाम तिजार्हे खेरीज
हक्कदार करून यास व याचे पुत्रांमादि वंशपरंपरेने इनाम दिल्ला असे. प्रतिवर्षी नवीन
पत्राचा आक्षेप न करणे ह्मणून पत्रे देखिलीः—

२ फडगिशी (१ इनामत्र निवाजी गडविरीक, १ गांवास पत्र.) २ चिटणिशी (१ देशमुख
व देशगांडी, १ देशाधिकारी व देशदेखक वर्तमान भावी.) एकूण ४.

गुलाम.

[३६७] वेतनात केशो बुडाळ सरनोन दिनन तोफखाना लिंगी बरीक बारामतीकरून

इ. स. १७३२-३३.

सलास सलामीन मया व अलफ
रजब २५.

आली तिवा कोगी खावंद नाही. आत्मसंतोषे बंदिकारप्राप्त
कमूठ जाली. ते जा करून मशारानिहेंवे वेतनात खंडून दिल्ले.
बरीक १ एकूण किंमत रुपये १२.

(366) Udaji Gadwirik of Kalgaon in Tarf Umbraj while returning home from Umbraj after executing some service for which he was impressed by Government officers was drowned in the river Krishna. Inam land was therefore given to his brother and widow and children for their support.

(367) Lingi, a woman from Baramati, had no master. She consented to become a slave. She was valued at Rs- 12 and made over to Keso Ballal Sabnis in part payment of his salary.

इ. स. १७४०-४१.

दिल्ले भविष्य मया व अलफ.
जिल्हा १५.

[३१८] किता एक पत्रे वाडियांतील कुणविणीस सोड

दिल्ली त्यास डोले सुमार ११ एकूग नांविनीशी मरून दिल्ली
माघ बहुल द्वितीया गुरुवासर.

किता नांविनीशीवार. तुझी वाडियांत चाकरीस होता त्याचें देहावसान जालें तेसमयीं
तुझांस मायां तेल चालून अजात केलें असे. जेव्हा रहाल तेथें सुखरूप राहणें. तुझांशी कोणास
मुजईला व्हावयास दरकार नाही. १ हलबी, १ सावळी, १ सवी, १ रावी, १ कुसवी,
१ तापी, १ शेवती, १ जनी १ झवकी १ मुलवी.

संतीस दिल्लें सोड अजातपत्र ऐमें जे, तुजज वाडियांत देहावसान जालें तेसमयीं दाना-
बद्दल खरिदी केलें होतें परंतु दानास दिल्लें नाही; याजकरितां तुजला सोड दिल्ले असे. तरी
जेथें राहशील तेथें सुखरूप राहणें. तुजशी कोणी मुजईला व्हावयास दरकार नाही सणून.
येविशीं पत्र १ चिटणिशी तीथवार छ मजकूर.

[३१९] कितापत्र चिटणिशी तीथवार छ मजकूर बनाम एशी बायको ईस पत्र दिल्लें

इ. स. १७४१-४२.

इसने भविष्य मया व अलफ.
जिल्हा २५.

कीं, तूं पुरंधरी होतीस त्यास राजभ्री रागोजी भोसले याणी हुजूर
निवेदन केलें कीं, आपले कुणविणीची पोरमी आहे त्यावरून
तुजला हुजूर आणून करीना मनास आणितां मशारविस्हेनीं तुझे

छम केलें होतें याजकरितां त्याणीं तुझां कुणविणींत ध्यावें ऐसें नाही. याजकरितां तुझा वारसा
त्यास पोहोचत नाही. तुझ्या मनास येईल तेथें सुखरूप राहणें. तुजला मुजईला होण्यास
कोणास संबंध नाही. येविशीं तुझे नावें पत्र चिटणिशी पत्र १.

(368) Ten female slaves in the service of a member of the royal

A. D. 1740-41. family (probably Raja's wife), had their heads
anointed with oil, at the time of their mistress' death

and were set free. They were informed that they were at liberty to re-
side anywhere they liked.

Another female slave who was purchased for being gifted away on
the occasion but was not gifted away was also set at liberty.

(369) On the application of Ranoji Bhosle, Yesi residing at Pooran-

A. D. 1741-42. dar was brought to the Huzur, and enquiries were
made. It was found that Ranoji had her married

(to somebody else), and that he could not therefore lay claim to her as a
slave. Yesu was permitted to live where she liked.

[३७०] किष्वा सोडपत्र चिठ्ठिणी तीषवार. छ मजकूर दशी तावरी ईस सोडपत्र
 द. स. १७४१-४२. दिव्हें ऐसी जे, इजवरी नदअमलाचें तुफान आळें बागवळितां
 वजने जवैन मवा व मळफ. हुजूर आणून किल्ले सातारा येथें महालचे कोठीस ठेविउं होतें.
 जिल्हा २३. त्यास हल्लीं इचा दादला महादजी तावरा छप्करास मेळ होता
 जो हुजूर वेडून हिचे मुबदला दुनरी बडीक रलनी दिव्ही. त्यावरून हे बायकोस सोड देऊन
 इच्छा इचा दादला महादजी तावरा याचे स्वाधीन केलें अमे. तरी तूं आपले बरी जाऊन
 मुसलरूप राहणें. कोगी मुजार्हला होणार नाहीं झगून सोडपत्र १.

[३७१] साबाजी पाटीळ मौजे आरळें संमत निंब प्रांत वाई यासी आज्ञापत्र जे, तुजे
 द. स. १७५२-५३. बटकीची लेंक राजश्री बहिरजी धापटे यांनीं आपल्या मुलाकस
 वजने जवैन मवा व मळफ. केलियानिवित्त त्यास हुजूर आणविलें कीं दुसरियासी वळ करीतो
 रजब २५. ऐसा नादान देखत आज्ञापत्र हुजूर येणें. यासी मसाला रुपये
 ५ पांच देणें १.

[३७२] राजश्री आनाजी सुंदर कमाविसदार मौजे वीर तर्फे नीरवडी प्रांत पुजे
 द. स. १७५२-५३. यासी आज्ञा जे, राजश्री गोपाळ यादव यास किल्ले सातारिबावरी
 वजने जवैन मवा व मळफ. सरकारची कुजबीज दिव्ही होती, ते गुदस्तां पळोन मेळी. तिचे
 वजने १. नांव मानकी. तिच्या पायांत सरकारांतून कडी घातली आहे ते
 तुझ्यास सांगवली तरी बहारनिव्हेकडीळ माणसें व हुजरे पाठविले आहे तरी कुजबीज याचे
 स्वाधीन करणें झगून ताकीदपत्र १.

(370) A woman having committed adultery was made a slave, and
 A. D. 1741-42. was attached to the fort of Satara. Her husband,
 who was serving in the army, came to the Huzur
 and offered to give another slave to Government in place of his wife. The
 offer was accepted, and the woman was handed over to her husband.

(371) A daughter of a female slave of Sabaji Patil of Arle in
 A. D. 1752-53. Samat Nimb was given in marriage to a slave of
 Bahirji Dhapte. Sabaji was reprimanded for get-
 ting the girl married to another person, and was called to the Huzur.

(372) A female slave of Government employed under Gopal Yadav
 A. D. 1752-53. at fort Satara absconded. She had rings put round
 her feet. Men were sent for her arrest, and orders
 were issued to surrender her to them if found.

धर्मसंबंधी व सामाजिक.

[१७९] किष्ठा चिटगिरी पत्र बतनदारानी.

इ. स. १७२१-२२. दिपजी मोकदम व समस्त दाहीमण कसबा चांभारगोंदे, मोकदम व समस्त दाहीमण कसबा जिती, गोमाजी कोळे मोकदम व समस्त दाहीमण मौजे पळसदेव परगणे इंदोपूर, मोकदम व समस्त दाहीमण मौजे सेड तर्फे चांभारगोंदे, भावंट मोकदम व समस्त दाहीमण मौजे हिमजी परगणे पेडगांव, मकाजी मोकदम व समस्त दाहीमण दिवेगव्हण तर्फे राशीन, मुबाजी देशमुख व मोकदम व समस्त दाहीमण कसबा राशीन, राधोजी मुकादम व समस्त दाहीमण मौजे शेट-फळ तर्फे चांभारगोंदे, मोकदम व समस्त दाहीमण मौजे भांबोरे तर्फे चांभारगोंदे, येमाजी झस्के मोकदम व समस्त दाहीमण मौजे वडगांव तर्फे पेडगांव, मानाजी मोकदम व समस्त दाहीमण मौजे कुंभारगांव परगणे राशीन, मोकदम समस्त दाहीमण कसबा चांहे पेडगांव तर्फे पेडगांव.

यांस आज्ञा केली ऐमी जे, तुझी विनंतीपत्र पाठविलें तें प्रविष्ट जाहलें. पुताजी बिन मुकोजी वाडघर चौगुला कसबा जिती तर्फे चांभारगोंदे, पेशजी दावळजी सोमवंशी याकडे वाकूर होता. लष्करावरुन सुरत प्रांती गेला होता. तेथें मोंगलास हस्तगत जाला. मोंगलानें यास भ्रष्ट केला. वर्ष सवा वर्ष मोंगलांचे सेनेंत होता. राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान दिल्लीहून आले ते सगळीं पळोन लष्करांत मिळोन गांवास आला. आपली हकीकत सांगितली ते समस्त गोत बसोन ममास आणोन सदरीं गोतांत व्यावें असें गोतांचें मत जालें आहे. स्वामी आज्ञा करितो त्याप्रमाणें वर्तणूक करून झणून लिहिलें तें विदित जालें. ऐमीयास पुताजी मजकूर वाडघर मोंगलानें बलात्कार करून भ्रष्ट केलें. हे काहीं आपले संतोषें भ्रष्ट जाहलां नाहीं. वाकूरितां यास गोतामध्ये व्यावथार्ची आज्ञा केली आहे. तरी तुझी समस्त गोत मिळोन

(373) Putaji bin Mudhoji Wadghar, Chougula of Kaaba Jite in

A. D. 1721-22. Tarf Chambhargonde, while employed under

Davalji Somawanshi, went with the army to Surat. He fell into the hands of the Mogals and was polluted by them. He remained in the Mogal camp for a year. When Balaji Pandit Pradhan was returning from Delhi, Putaji joined his army and came to his village. He related the facts to his castemen who decided upon admitting him into the caste. The Patils of Chambhargonde, Rasni and other villages communicated the decision of the caste to the Raja and asked his permission to carry it into effect. The Raja direct-

शास्त्रप्रमाणे शुद्ध करून गोतामर्चे घेणे, आणि पूर्ववत वर्तन करणे झणून पत्र सदरहू बतनदारास सादर केले.

[३७४] कितापत्र राजश्री विठोजी शिरके यासी जाव कीं, तुझी विनंतीपत्र पाठविलें

ह. स. १७२६-२७. तें प्रविष्ट जाहलें. राजश्री संडेगाव दाभाडे सेनापति यांचा आमचा
सकाळ २०. शरीरसंबंध व्हावा. अनुपसिंग यासी आपली त्याणीं कन्या घाली
ऐमी बोली पूर्वी जाहली आहे झणून अर्थ लिहित्यावरून
कळला. उभयतां अर्थी उत्तम आहे. याउपरी अखतीयार तुमचा आहे १.

ह. स. १७२८-२९. [३७५] शिंपी व रंगारी यांचा इनसाफ होणे आहे, बाबदक
तिसा अचारीन मया व अलफ. त्याचे घरी लग्न, मुहूर्त, कार्य, प्रयोजन मना केलें. कार्य प्रयोजन
सकाळ ११. होऊं न देणें झणून पत्र.—

१ आनाजी नाईक निशाऊकर परगणे फठटग यास पत्र, १ कसबा तळेगांव इंदुरी,
१ नमीदार सेत्र पंढरपूर, १ देशमुख व देशपांडे व मोकादम प्रांत कऱ्हाड. १ कर्नात सासवड,
१ कसबा तळेगांव गावाडी, १ परगणे शिरवळ, १ कर्नात सासवड, १ कर्नात बारामती,
१ प्रांत पुणे, १ सुपे, १ वाई, १ बुधपाचेगांव, एकूण १३. पत्रबराबर चांदखान जोपदार
बिरादरी तुळाराम.

[३७६] राजश्री सेखोजी आग्ने सरखेल याचा जाव कीं, विनंतीपत्र पाठविलें प्रविष्ट
ह. स. १७२९-३०. जाहलें. राजश्री संभाजी आग्ने यासी दत्ताजी देशमुख नाशिककर
सकाळीन मया व अलफ. यांचा शरीरसंबंध केला आहे झणून लिहिलें. तरी लग्नसिद्ध
रजब २३. करून संतोषाचें वर्तमान लिहिणें १.

ed that Putaji should be first purified according to the Shastras and then admitted into the caste.

(374) Vithoji Shirke wrote to say that it was previously settled that Khanderao Dabhade should give his daughter in marriage to Anupsing. The Raja expressed his approval of the match.

(375) As a dispute had arisen between the tailors and the dyers and as it had not been decided, orders were issued to the officers of various provinces to prevent marriages and other festive ceremonies taking place in those castes.

(376) Shekhoji Angria informed the Raja that he had arranged for Sambhaji Angria's marriage with the daughter of Dattaji Deshmukh of Nasik. He was in reply told to celebrate the marriage and to write after that happy event had taken place.

[३७७] प्रांत पुणे येथील जोशियाचा व सोनाराचा उपाध्येपणाचा कजिया जाला

ह. स. १७३०-३१. आहे. त्यास जोशी क्षणतात की, सोनारानें उपाध्येपण आपण
इतिदे सलासीन मया व अलफ. वेऊं. ऐसीयास सोनाराचे उपाध्ये त्याचे स्वजाती आहेत त्याणीं
रविलाबल २९. सोनाराचे उपाध्येपणाचा हक्क घ्यावा. तुझी जोशियासी ताकीद
करून असा कजिया न होय तें कारणे क्षणून राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान यास पत्र १.

नंदग १७८ [राजश्री उदाजी पवार यास पत्र जे, तिमानी नलवडा मौजे पाडळजे परगणे
ह. स. १७३३-३४. सुलतानपूर येथें राहतो; तो दुखवा याचा चाकर आहे. त्याणें
अर्बा सलासीन मया व अलफ. लग्नाची बायको टाकून दुसरे अन्य जातीचे बायकोशीं मुहूर्त
मोहरस १६. लाविला आहे, लग्नाचे बायकोस नांदवीत नाही क्षणून त्याचा

मेहुणा हुजूर आहे याणें व बायको व सासूनें विदित केलें. त्यावरून तिमानी नलवडा यास
हुजूर आणविला आहे. तरी तुझी त्याची घोडी सहा वगैरे क्षैशी देखील त्यास हुजूर पाठवून
देणें मनास आणून आज्ञा केली जाईल. तिमानीनें बायको केली आहे ते पाठवणें क्षणून पत्र
सादर केलें. या कामास रामजी शेलार दिमत हुआ पाठविला आहे यास रुपये ५० देविले
असत तिमानीकडून देवणें क्षणून पत्र १.

[३७९] राजश्री फांड सांवत भोमले मरदेसाई प्रांत कुडाळे यासी पत्र की, राजश्री
ह. स. १७३५-३६. गोपाळ रामराव याचा काविला तुझीं अटकावून ठेविला आहे.
सित सलासीन मया व अलफ. त्यासी निरोप देऊन पाठवणें क्षणून पूर्वीं तुझीं लिहिलें होतें;
रजब २२. परंतु ते गोष्टी न केली. ब्राह्मणाचा काविला अटकेन ठेवावा हा

(377.) There was a dispute between the Joshis and goldsmiths of
A. D. 1730-31. Prant Poona as to who had the right to officiate
as priests of the latter caste. It was decided, that
as there were priests in the goldsmith's caste they and not the Joshis
should receive the priests. Haks from the goldsmiths. Bajirao Pradhan
was directed to communicate the decision to the Joshis and to see that
no quarrel took place between the contending parties.

(378) Timaji Nalavada of Padulja in Pargana Salrapur married a
A. D. 1733-34. second wife of a lower caste by the *Muhurta* mar-
riage, and abandoned his first wife. The first wife,
her brother and mother complained to the Raja. Orders were issued
for sending Timaji with his property and his second wife to the Huzur.

(379) Fodsawant Bosle was reprimanded for keeping in confinement
A. D. 1735-36. the wife of a Brahmin (Gopal Ramrao) and was told
that such an act was opposed to the principles of

महाराष्ट्रचर्म नव्हे. प्रस्तुत हे स्वामीसमिच आहेत. तरी त्यांचा कबिला त्यांस मुक्त करून पाठवून देणें झणून पत्र १.

विाट [३८०] गोदजी गायकवाड पाटील मौजे बहुली तर्फे मुठेखोरे नोकर सव्व यासी अन्नवः
इ. स. १७३५-३६. पत्र दिल्लें ऐसी जे, तो हुजूर येऊन विनंति केली कीं, मामाजी
सित सलासीन मया व अलफ. घोरपडा पाटील मौजे सायगांव तर्फे मेहें याची लेक वनाव
जिल्हेज ४. जानी हे जोत्याजी सावंत कसचा दहिगांव कर्नात मनकूर
यासी दिल्ली होती, त्यास जोत्याजी मनकूर इनला ठाकून गेला. त्याचा मार्ग
हने दहा बारा वर्षे पाहिला परंतु तो आला नाही. मायबापही मरोन गेला,
दादल्याकडीलही कोणी अन्नवः चालवावयासही नाही. याकरितां पलीकडील वर्षी स्वामी-
संनिध येऊन वर्तमान विदित केलें कीं, आपलें अन्नवः चालवायास कोणी नाही, या-
उपरी आपण काय करावें? त्यावरून पाटाचा दादला करावयाची आज्ञा स्वामीनीं केली, त्यावर
हे मुठेखोरे येथें येऊन देशमुख देशपांडे व गोत यास स्वामीनीं आज्ञा केल्याचें वर्तमान
सांगितलें. त्याणीं मनास आणून इशां आपणाशीं पाट लावून बायको करून दिली असें असतां
यंदां राजश्री सचीवपंत याणीं आपणास मसाला करून आणून तगादा केला कीं, तूं कोणाच्या
हुकमानें पाट लावला? त्यास महाराजांचे आज्ञेवरून पाट लाविला झणून सांगितलें.
ऐसीयास पुढें मागें कोणी आपणाशीं कजिया करील तरी हुजूरचें पत्र असावें झणून विदित
केलें. त्यावरून मनास आणून हें अभयपत्र सादर केलें असे. तरी तूं व हे सुस्वरूप मांदोन
आपला संसार करणें झणून अभयपत्र १.

[३८१] पेश कसबे भूम संमत परडे येथील शेटेपण सदाशीं व साकरे याचें पुरातन; मध्यें

इ. स. १७५२-५३. वीस पंचवीस वर्षे दाखला नव्हता. हल्लीं साहेबाचे वेळेस जीणीं-
सलास सप्तसैन मया व अलफ. द्वार जाहला. शेटेपणाचा अंमल करीत असतां बरेखान मुसलमान
जमादिलाबल २५. याणें ठाणेदाराचे मते होळीस पोळी बांधली. यामुळें त्यास बेबी

Maharashtra religion. He was directed to set the woman at liberty and to send her to the Huzur as Gopal Ramrao was there.

(380) A woman named Jani of Dahigaon was left by her husband.

A. D. 1735-36. She waited for 10 or 12 years; but the husband did not return and his whereabouts were not known.

Jani's relatives all died during this period and she had none to support her. She came to the Raja and asked what she should do. She was then permitted to marry a second husband by the *Pat* ceremony.

(381) A Mahomedan of Peth Bhum acting in concert with the of-

A. D. 1752-53. ficers of the Thana made the first offering of cake to the *Holi* fire notwithstanding that the Watan

साकून आदितवार पेठें त्याचें शेटेपण लखडीचें आहे तें अमानत करणें झणून पत्रें:—

१ राजश्री मुघोजी माईक निवाळकर, १ देशमुख व देशपांडे, १ चिरंजीव दर्याबाई, एकूण ३.

[१८२] कितापत्र चिटणिशी तीथवार छ मजकूर बनाम शेटे महाजन व देव कसबा आमदनगर यास आज्ञा जे, मल्हारजी जाधव यास तुझी जातीत वर्तवीत नाही तर तो साळसूद कुणची असतां व जातही कुणची असतां न वर्तवावयाची सबब काय? तरी यास जातीत वर्तवणें. जर कोणी नषादिगर करील त्यास हुजूर घेऊन येणें झणून पत्र १.

[१८३] किता एक पत्र चिटणिशी माघ वद्य एकादशी रविवारस समस्त कलाल कोंकणे वस्ती शाहुनगर व पुणें व तळेगांव यांसी आज्ञा केली ऐसी जे, रेखी कलालीण इणें हुजूर घेऊन विनंति केली, आपला बाप लखमोजी जाधव कलाल कोंकणा याणें आपल्यास गरीब गुजर कलाल यासी लग्न करून दिल्लें, त्याचे संतान पुत्र तुळजा व नाना व राणा एकूण तिचे पुत्र जाले. याबरी भ्रतार मृत्यु पावला. आपणास व आपल्या पुत्रांस जातीत घेत नाहीत. तरी आपल्या बापाचे जातीचे कलाल कोंकणे कलाल आहेत, यांस आज्ञा करून गोतांत घेऊन मुळांस सोयरिक देत ऐसी आज्ञा केली पाहिजे झणोन विदित केलें. त्यावरून सोमाजी सवळा वगैरे कलाल वस्ती शाहुनगर यांसी हुजूर बोळावून रेखी कलालीण व तिचे तिचे पुस त्याचे हातीं देऊन यांस गोतांत घेऊन सोयरिका देणें झणून आज्ञा केली आहे. त्यावरून त्याणीं रेखी कलालीण व तिच्या पुत्रास हातीं घेऊन गोतांत घेऊन सोयरिका देतों झणोन मान्य केलें आहे. तरी यासी कोणी जातीविशीं दूषण न ठेवणें. दूषण ठेवील तो दिवाणाचा गुन्हेगार असें स्पष्ट समजोन वर्तणूक करणें. उजूर न करणें ताकीद असे झणून पत्र १.

of Shetye of the place belonged to another person. He was therefore imprisoned and his Watan was attached.

(382) Malharji Jadhava, though a Kunbi, was not admitted into society: by his caste-people. Order was issued to the Shete Mahajan and the caste-people at Ahmednagar that this was improper, and that the man should be admitted into the caste.

(883) Lakmoji Jadhav, a Kokni Kalal (Manufacturer of liquor) gave his daughter, Rekhi, in marriage to Garib, a Guzar Kalal. On Garib's death, the Kokni Kalals

[३८४] राजश्री संताजी आटोळे पुरंधर समशेर बहादूर यास आज्ञा की, तुळजोभट
 इ. स. १७४४-४५. जोशी मौजे देउळगांव परगणे घाटबेरी यास जहिल कोसावी
 खमस अर्बेन मया व अलफ याणीं मोहोन चालून बाटविलें. कांहीं दिवस त्याचे सहवासी होता.
 सफर ११. त्यानंतर देहावरी येऊन पश्चात्ताप होऊन क्षेत्र प्रैठण येथें ब्राह्मण-
 सभेस उभा राहून आपला अपराध क्षमा करून ब्राह्मणांत घेतलें पाहिजे ह्मणून बजीद
 जाहला. त्यावरून समस्त ब्राह्मणाहीं शास्त्रार्थ मनासी आणितां अनुताप जाला त्यास प्राय-
 क्षित देऊन ब्राह्मण्यांत ध्यावा असा निर्णय जाला. त्याउपरी समस्त ब्राह्मणांनीं तुळजोभट्यास
 प्रायश्चित देऊन शुद्ध करून पंगतीपावन केला आणि समस्त ब्राह्मणांस परगणे मजकूरच्या
 शुद्धपत्र करून दिल्लें आहे. तर तुळीं परगणे मजकूरच्या देशमुख देशपांडे यांस व समस्त
 ब्राह्मणांस ताकीद करून तुळजोभट्यास पंगतीपावन करवणें. प्रैठणच्या पन्नास कोणी जो दिगर
 करील त्यास जो दिगर करावयास प्रयोजन नाहीं ह्मणून पत्र १ तीथवार छ मजकूर.

[३८५] रघवंसी वस्ती पेंठ सुरजी परगणे अंजनगांव सरकार गांवले प्रांत वराड
 इ. स. १७४४-४५. याणें स्वामीसनिध येऊन विनंति केली जे, बोहर मेहर रघवंसी
 खमस अर्बेन मया व अलफ वस्ती कोल्हापूर याणें आपली कन्या माझा पुत्र माधवसिंग यासी
 रबिलाखर २६. द्यावी हा विचार करून सोयरिकेच्या निश्चयास राजमण न्हावी

would not admit Rekhi and her sons into the caste. Rekhi petitioned to the Huzur; the Kulals of Satara were called and were directed to admit her into the caste, and to intermarry with the family. It was ordered that any person finding fault with the Kulals for so doing would be treated as an offender.

(384) A haired Gosavi bewitched a Brahmin named Tuljo Bhat Joshi of Deulgaon in Pargana Ghatberi, and polluted him. The Brahmin was for some days in the company of the Gosavi and messed with him. The Brahmin subsequently repented for his action and prayed the Brahmins of Paithan, assembled in a meeting, to re-admit him into the caste. Having regard to his repentance, the Brahmins after referring to the Shastras, granted his prayer. The Raja thereupon issued an order directing District Officers and the Brahmins of the Pargana to admit him into the caste, and to dine with him.

(385) Bohar Meher Raghuwansi of Kolhapur sent Rajman barber to negotiate for the marriage of the farmer's daughter with a son of Sukhanand Raghuwansi of Peth Surji Paragana Anjangaon of Sirkar Govale in Prant Berar. Sukhanand consult-

पाठविळा तेसमयी आपण सुरजीमध्ये आपले जातीचे रचबंसी रजपूत होते त्यांस पुढे सोयरीक मान्य करून न्हावी यास जेवावयास घालून दोन रुपये देऊन न्हावी रवाना केला. अनुकूलता करून लग्न करावे तंव कसबा मंगरूळ पिराचे येथें लछीराम सोहोडीया रचबंसी रजपूत राहतो त्याणें, बळेंच लग्न करून घेऊन गेला. ऐसीयास आपले जातीमध्ये सोयरी-क्रीचा निश्चय जाला असतां दुसरा सोयरीक करीत नाही असें असून लछीरामां आपणावरी मोरावारी केली आहे; त्यांचें पारपत्य केलें पाहिजे झणून विनंति केली. त्यावरून तुझांस हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी तुझी लछीराम यासी ताकीद करून सुखानंद याच्या पुत्रास दुसरी सोयरीक करून देऊन लग्न करून देवणें, येविशीं बोभाट येऊं न देणें झणून तीथवार छ. मजकूर पत्रः—

१ कमाविसदार दिंपत मोकाशी परगणे मंगरूळ पिराचें समत वाशीम, १ कमाविसदार दिंपत बाबंतीत व सरदेशमुखी परगणे मजकूर.

[१८६] सरदारांनीं या गांवशिल्लेदारांनीं व ठाणदारांनीं व कमावीसदारांनीं यांस पत्र
 इ. स. १७४५-४६. जे, वेदमूर्ति बामा जोशी विन दिवाकर "जोशी कसबे वानकोंडा
 सित अर्बेन मया व अलफ. याणीं स्वामीसंनिध विनंति केली कीं, श्रीमंत परमहंस अद्वैत
 साबान १०. वेदांत श्री पूर्णप्रकाश याचे मठ उभयतां गोदातीरीं परगणे
 वानकोंडा व परगणे वानवळे व परगणे इंदूर व आणखी जागा आहेत व शिष्यसमुदाय
 आहे त्यास लंपकरचा वगैरे उपसर्ग लागतो त्यास ताकीद होऊन उपसर्ग न लागे तें केलें
 पाहिजे झणून विदित केलें. त्यावरून मनास आणितां श्री थोर तपस्वी यांचे मठ व शिष्य-

ed his caste, and consented to the marriage. The Barber was given a dinner and 2 Rupees, and sent back. Sometime afterwards Lachiram, a Rajput of Mangrul Perache forcibly married the girl, and took her away. According to the custom of the Rajputs, negotiations regarding Sukhanand's son's marriage having once been concluded, other Rajputs would not offer their girls in marriage to him. Sukhanand complained to the Huzur and orders were issued to the Kamavisdars to reprimand Lachiram, and to arrange for the marriage of Sukhanand's son with another girl.

(386) Bama Joshi lin Diwakar Joshi represented that annoyance

A. D. 1745-46.

was caused to the religious asylums of Shrimant Parama Hansa Adwait Vedant Shri Poorua Prakash, founded on the banks of the Godawari in the Pargana of Wankonda, Wanwell and Indur and at other places. Orders were issued to all Shirdars, Shilledars, Thanedars and Kamavisdars, to abstain from giving any the least annoyance to the asylums and to the disciples residing therein.

समुदाय निरुपद्रव रसिल्लिया श्रेयस्कर जाणोन हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तर जे जाणत नव व शिष्यसमुदाय असेल त्यास काडीमात्र उपसर्ग कोणी न देणें झणून तीपचार उ मजकूर ताकीदपत्र चिटणिशी १.

[१८७] देशमुख व देशपांडिये व मोकदम व रयानी व साहुकारांनी महालाभिहाव
 इ. ख. १७४५-४६. प्रांत वराड व खानदेश यांसी पत्र जे, श्री शंभूमहादेव येथें हरहु-
 सित अर्चन मया व अलफ. प्रांत मजकुरीहून यात्रा सालाबाद दहशतीने काही सालें बाकी
 वेळाल ५. येत नाही, ऐसीयास कजिया विल्हेस लावून सोनगी वाटगा बास
 यात्रा आणावयाची आज्ञा करून तुझांस हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी कोणे बाबे शकें
 न धरितां यात्रेस येऊन श्रीचें दर्शन व उदीम व्यवसाय सुदामतप्रमाणें करणें. ज्याजती मलाकें
 होणार नाही. अभय असे व श्रीच्या नवसांचे कंठाळे बैल व नवसांचीं घोडी व गुरे व नव-
 सांचे जिन्नस श्रीचे बडवे व दांगट मुलखांत फिरोन घेऊन येतात त्यास त्याचे स्थावीन वप-
 साचा जिन्नस करीत नव जाणें. यात्रेस येते वेळेस श्रीसंनिध घेऊन येत जाणें. ताकीद असे
 झणून पत्रें चिटणिशी कार्तिक शुद्ध अष्टमी इंदुबासर पत्रें:—

१ देशमुख व देशपांडे प्रांत मजकूर, १ कमावीसदार दिमत मोकाशी महालाभिहावे,
 १ राजश्री रघोजी भोसले सेना साहेब सुभा एकूण ३.

[१८८] किता देशमुख व देशपांडिये संमत जुन्नर यांस पत्र जे, त्रिंबकजी गुरव मज-
 इ. ख. १७४६-४७. कूर याणें पूर्वी मुहूर्तीची बायको केली तिचें नांव भिवी. त्यास
 कथा अर्चन मया व अलफ. बहुत वर्षें जालीं. हल्लीं आपली जात दिकत घेती. त्यास जातीस
 मोहरम २२. ताकीद करणें झणून पत्र बरहुकूम याद चिटणिशी पत्र १.

(387) Pilgrims from Khandesh and Berar did not visit the fair at Shambhu Mahadeo through fear. They were invited to come to the fair, and to carry on their trade without any hesitation. They were further told that they should not hand over their offerings consisting of Bulls, horses and other articles to the Badwes and Dangats who wander over the country for the purpose, but should present them in person to the deity.

(388) Trimbakji Gurav married a woman named, Bhiwi, by the *Muhurta* form of marriage. After the lapse of many years, the caste-people raised objections to the marriage. The Deshmukhs and Deshpandes of Prant Junnar were ordered to direct the caste people to raise no objections.

[१८९] वेदशास्त्रसंपन्न दामोदरभट्ट विन दादंभट्ट व रामभट्ट विन बासुदेवभट्ट व नारायण-
 इ. स. १७४७-४८. भट्ट विन त्रिमलभट्ट व विनायक दीक्षित विन भट्टभट्ट उपनाम
 ज्ञानां अर्चन मया व अक्षफ. सफरे संगमेश्वरकर गोत्र अग्नि सूत्र आश्वलायन यांनीं मुक्ताम मजकुरीं
 रविवार ६. स्वामीसंनिध येऊन निवेदन केलें जे, तळकांकण प्रांतीं अहद
 साळशीं तहद दाभोळची खाडी यामधील देश आहेत तेथील महत्कृत्य, अनुष्ठानें व देव-
 प्रतिष्ठा व कलशारोपण व ध्वजारोपण व अर्चा व चलअर्चा व रुद्रैकअनुष्ठान व अश्वत्थोद्यापन
 आरामोद्यापनादिक अनुष्ठानें होतील, तेथें आचार्यत्व मुख्य मौनवृत्ति आपली, दुसर्यास संबंध
 नाही. याप्रमाणें वृत्ति आमचे मूळपुरुष महादेवभट्ट पटवर्धन सफरे विन कृष्णभट्ट सफरे
 यांची इस्तकवील कारकीर्द विजापूरपासून वृत्ति आहे. प्रभावळीकर यांनींही आपलीं पत्रें
 करून देऊन वृत्ति चालविली. व महाराज कैलासवासी स्वामींनीं पूर्वील पत्रें भोगवटा मनास आणून
 आपलीं पत्रें करून देऊन वृत्ति चालविली, त्यास आपणाशीं पत्रें होती तीं धामधुमेच्या प्रसंगांत
 गेलीं, एक पत्र लक्ष्मोजी राजे प्रभावळीकर यांचें व वेदशास्त्रसंपन्न राजश्री श्रीकराचार्य पंडितराव
 यांचें पत्र एक ऐशीं आपणाशीं आहेत, तीं स्वामींनीं मनास आणून पत्रें करून देऊन वृत्ति
 वंशपरंपरेनें चालविली पाहिजे ह्मणून निवेदन करून प्रभावळीकर व पंडितराव यांचीं पत्रें
 आणून दाखविली. तीं मनास आणून स्वामी याजवरी कृपाळू हाऊन सदरहू प्रांत मजकुरीं
 महत्कृत्य वगैरे अनुष्ठानें होतील तेथें आचार्य स्वमुख्यमानें पूर्वी यांचे वडील महादेवभट्ट
 पटवर्धन विन कृष्णभट्ट सफरे यांचे वृत्ति विजापूरचे कारकीर्दीपासून आहे त्याप्रमाणें करार
 करून पत्र सादर केलें असे. तरी प्रांतमजकुरीं सदरहूप्रमाणें याचे आचार्यत्वाची वृत्ति
 हे व यांचे विभागी भाऊ अनभवीत आहेत. यांसी व यांचे पुत्रपौत्रादि वंशपरंपरेनें
 चालवणें हे वृत्तीविशीं दुसऱ्या ब्राह्मणास समंध नाही ह्मणून पत्रें चिटणिशी पौष बहुल
 तृतिया गुरुवासर.

१ देशमुख व देशपांडे महालनिहाय आहद साळशी तहद दाभोळची खाडी.
 १ देशाधिकारी १ तुळाजी आंग्रे सरखेल. १ वेदशास्त्रसंपन्न याचे नांवें.

(389) The right of officiating as the Chief priest at important reli-
 gious ceremonies in Southern Konkan, from Salsi
 A. D. 1747-48. to Dabhol, belonged to a family surnamed Sufre,
 from the days of the Bijapur Government. The family had also in its
 possession a letter regarding their rights from Lakhmaji Raje Prabha-
 waliker and Shrikaracharya Panditmo. The right was ordered to be con-
 tinued to the family.

[३९०] कितापत्रे चिटणिशी कासार तांबट व सोनार बगैरे पंचाळ्यामध्ये व कळी

इ. स. १७४७-४८. बकाल यामध्ये लग्नाचे वरातीबद्दल कनिया लाभला आहे.

समान अबैत मया व अलफ. त्याचा निवाडा करावा लागतो. त्यास गावोगांव व शहरांमध्ये
सावान २४. पंचाळाची लग्ने होतात तेव्हां पंचाळाचा नवरा हमरस्ता चारी

पेंठांतून वरात मिरवत येतो कीं नाहीं व पूर्वी याचा कनिये जाहले होते तेसमयीं निवाडा
कसा जाहला व मलीकअंवराचे वेळेस इनसाफ झाला ते. समयींचीं पत्रे पंचाळ्यामळ आहेत.
त्याचा दाखला कसा आहे व परगणे मजकूरच्या पेंठ्यांतून कैसी चाल चालते येत आहे
ते सत्य स्मरणे बेतालीसपूर्वक तपशीलवार हुजूर लिहून पाठवणे खणोन पत्रे :-

किता पत्रे देशमुख व

किता.

देशपडे यांचे नावे.

१ प्रांत कऱ्हाड.

१ प्रांत कोल्हापूर.

१ प्रांत पुणे.

१ प्रांत जुन्नर.

१ प्रांत खटाव.

१ प्रांत फळटण.

१ प्रांत पनाळा.

१ प्रांत कल्याण व भिवडी.

१ प्रांत शिरवळ.

१ परगणे पैठण.

१ परगणे बृध.

१ कर्नात माईणी.

१ प्रांत दाभोळ.

१ तर्फे बोअरपाधवड.

१ प्रांत राजापूर.

१ परगणे महाड.

१ राजश्री जगजीवन पंडित प्रतिनिधि यांस
जिल्हेंतील राजापूर, चिपळूण, कऱ्हाड,
खटाव, माईणी, सांगोले, मिरज, विजापूर,
अथणी, वाई येथील पेंठांतील तहकीकान
मनास आणणें.

१ राजश्री बाळाजी पंडित प्रधान यांसी
जिल्हेंतील बीड, जुन्नर, बोअर, शिर्जर,
नाशीक, पैठण, कल्याण, भिवडी, पुणे
व मुंबई येथील पेंठांतील तहकात करून.

१ राजश्री चिमणाजी नारायण सचीव
जिल्हेंतील तहकीकात मनास आणून.

१ राजश्री भवानीशंकर पंडित राजाज्ञा.

१ राजश्री यशवंतराव महादेव माहाडाबिशी.

१ शिवजी साळोखे मिरज प्रांती तह कैसा
आहे तो.

(३९०) There being a dispute in regard to marriage processions bet-

A. D. 1747-48 ween the Panchals (i. e. Kasars, workers in lead,
(Goldsmiths &c.) and the Wani Bakuls (traders), the

officer of the various provinces and the district Hereditary officers, were
directed to supply information on the following points:—

१ परगणे सांगोले.

१ परगणे सितर.

१ परगणे कुडाळ.

१ परगणे नाशीक.

१ परगणे बंकापूर.

१ परगणे बीड.

१ मामले चेऊळ.

१ परगणे अथणी.

१ प्रांत विजापूर.

१ परगणे बागलकोट.

१ शेटमाहाजन बंदर मुंबई. ए. २७.

[३९१] संताजी शेटे कसवे शिवाळ परगणे मनकर यांस आज्ञा जे, आपले लेंकीची साय

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.

मोहरम ७.

सोयरिक जिजा रिटे यांनी करून मग दुमरेस देतोस ऐसा स्तं

नादान. तर आपली लेंक जिजाजी रिटे याम देणें. या कामास

बहिरजी यादा व राणो जगताप दिमत महारजी भोसले यास

रुपये ९ देणें हणवून पत्र १. ज्यांणी फिनावून सोयरिक केली त्याम मसाला रुपये ९, हुजरे मशारनिलेह कामें २.

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.

रवेलाम्बर २३.

[३९२] संताजी हागवगा वस्ती पेंठ मंगलवार यासी तार्कीद

कीं, तुशी लेंक होनाण्या रवळे यांच्या लेंकास देऊन लग्न करून

वर्षे आठ जाहलीं ते मूल नांदत नाही तें नोंदोशी करणें हणून पत्र १.

1 Does the Bridegroom in a Panchal's marriage go in procession through all the streets and Peths.

2 How was the question decided on former occasions of dispute.

3 Is there any record to show the decisions passed in this connection by Malik Amber.

4 What is the practice in the Peths.

(391) Santaji Shete, notwithstanding his promise to give his daughter

A. D. 1752-53. in marriage to Jija Rite, was offering her to

some other person. He was directed to fulfill his promise, and to give the girl in marriage to Jija. A fine of Rs. 10 was imposed upon him.

(392) A daughter of Santaji Hagawana of Peth Mangalwar kept

A. D. 1752-53. herself away from her husband's house for 8 years

after her marriage. Santaji was directed to induce her to live with her husband.

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.
रविलाखर २३.

[३९३] संताजी गाडला तांबुळी वस्ती मौजे कुमडे तर्फे सातारा, तुम्ही लेंक नवरी आहे, ते तुवां होनापा रक्ते याच्या लेंकास देणें झणून पत्र १.

[३९४] नाईकजी घाटगा यांसी आज्ञापत्र जे, मौजे लासुरणे येथें असतां तु आंबली

रीक

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.
जमादिलाखर २३.

लेंक राणोजी शिंदे मुक्काम मौजे कोंपरली प्रांत शिरवळ यासी न पाहतां देऊं केन्हीस. हल्लीं पाहूं जातां रक्तपित्या निवाला. तेव्हां आल्या वरास देणें झणून अभयपत्र. तुजसी कोणीही हरकत करतील त्याचें पारपत्य हुजूरून केलें जाईल झणून आज्ञापत्र १.

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.
जमादिलाखर ५.

[३९५] गंगाजल निर्मल संतुबाई घाटगी यासी आज्ञा केली ऐशी जे, बापू व खंडेराव शिंदे यासी वधु एक सहा वर्षांची. व एक चहूं वर्षांमध्ये दोन्ही नवऱ्या पाहून हुजूर आज्ञापत्रे सादर करणें झणून पत्र १.

[३९६] मौकदम मौजे अंगापूर तर्फे वंदन यांसी आज्ञा, नागोजी चिन नरसोजी

इ. स. १७५२-५३.

सलास खमसैन मया व अलफ.
रजब १.

कणशे परगणे मौजे मजकूर याचा चाकर पिराजी जाधव गांवांत आंब्याचें झाड होतें त्यावर आंबे तोडावया चढला. त्यास झाडा-खालीं मौजे मजकूरच्या चांधाराची पोरगी उभी होती. त्यास

(393) A Tamboli (leaves-seller) of Kunthe in Tarf Satara, who had a marriageable girl was directed to give her in marriage to Honappa, Rewle's son.

A. D. 1752-53.

(394) Naikji Ghatge agreed at Lasurne to give his daughter in marriage to Ranoji Shinde of Koperly in Prant Shirwal. It was afterwards discovered that Ranoji was

A. D. 1752-53.

affected with leprosy. Naikji was therefore permitted to withdraw from his agreement, and to give his daughter in marriage to any person he liked. It was ordered that if any one obstructed him, he would be punished.

(395) Santubai Ghatgi was directed to select two brides for Bapu Khandernao Shinde, one aged 6 years, and the other four (4) years, and to write to the Huzur.

A. D. 1752-53.

(396) Piraji Jadhav was accused of adultery with a girl of the Cham-bhar caste. The charge was proved to be false. The caste people, however, refused to admit Piraji into

A. D. 1752-53.

the caste. The Patil of Angapur was therefore informed that no guilt attached to Piraji, and that the caste-people should dine with him.

मौजे वारजे येथील महार झाडाखाली आले, त्यांस जाधव मजकुरानें झाडाखाली उडी टाकून पळाला. जे हे राखणदार आंब्याचे हणऊन पळाला. त्यास चांभाराची पोरगी दोघे एके जागा पाहिली. त्यावरून माहारांनी जाधवावर चांभारणाचें तुफान केलें. त्यावरून किल्ले सांतारीयासी वर्तमान कळल्यावर किल्लेकरी यांणीं माणसें पाठवून तहकीकात करितां गोष्टी छटकी जाहली. त्यास जाधव मजकुरास गोतानें दिकत घेतली. त्यावरून किल्लेकरी यांणीं हुजूर विदित केलें. त्यावरून तुझांस हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी जाधव मजकुराकडे कांहीं लिगाड नाही. येथिशीं किल्ले मजकूरच्या लोकांनीही तहकीक केलें असे. तरी भोवगांव मौजे मजकूरचें गोत मिळोन पिराजी जाधव यासी पंक्तीपावन करणें. त्याजकडे कांहीं लिगाड नाही. यचा बोभाट हुजूर येऊं न देणें. १ मोकदमास मौजे अंगापूर सदरहू, १ राजश्री रंगोजी मोहिते हवलदार किल्ले मातारा, एकूण २.

[३९७] राजश्री नारो बाबाजी यांसी आज्ञा जे, मौजे खेडच्या शिवेमध्ये हणमंताची इ. स. १७५२-५३. मुहूर्त पुरली आहे ते काढून श्री कृष्णातीरी माहुली येथें स्थापना सल्लास खमसैन मया व अलफ. कारण ऐसी आज्ञा तुझांस रुवरू केली होती. ती व हल्लीं हें राजव २३. आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी मुहूर्त गाडीयावर घालून माहुलीस राजश्री गोपाळ कृष्ण यांचे स्वाधीन करणें. ते स्थापना करतील हणवून पत्र १.

[३९८] श्रीमंत महाराज मातुश्री आईसाहेबांचे शेवेसी. विनंति शेवक आज्ञाधारक इ. स. १७५२-५३. भिवजी शेडगे चाकर हुजुरांत. जोहार शेवेची आर्दास लिहून सल्लास खमसैन मया व अलफ. दिल्ली ऐसी जे, मौजे अवी तर्फे तारगांव येथें सरकारची शेरी खाबान ६. आहे त्यास साहेबीं माझे स्वाधीन देवरेख केली आहे. तरी मोकदमास साहेबांचें पत्र आहे त्याप्रमाणें मोकदम जो सरकारचे शेरीचा डाग दाखवितील त्याणीं लावणी संचणी आपण करून शेरी लाऊ यासी नवादिगर होणार नाही. हे शेवेशी आर्दास लेहून दिल्ली.

(397) There was an idol of Hanuman buried within the limits of Khed. Orders were sent to Naro Babaji to take it out, A. D. 1752-53 and to arrange for its consecration at Mahuli on the banks of the Krishna.

(398) A lease of land at Aravi in Paragana Targaon was executed by Ardas Bhiwaji Shedge in favour of Shrinant Maharaja Matushri Ai Sahib (who, it appears, was then in power). The term used in this document by the writer who is a Maratta to express compliments is 'Johan'.

[१९९] रागोजी धुपाळ पाटील मौजे सोनके संमत वाघोली प्रांत वाई यांचे वडीक वनाम उन्नी अंवाजी निकम याजवळी मौजे पठार प्रांत मजकूर ह. स. १७५२-५३. येथें विक्री वेतली. चार वर्षे त्याचे घरी आहे. अंवाजी निकम कोणी- सलाम खममैन मया व अलफ. सवाल १८. कडे गेला त्याचा थांग न लागे. ती बटीक हैबतजी सरक वस्ती मौजे तांबवे प्रांत फुलटग याची पळोन राजश्री मुघेजी नाईक निवाळकर याच्या घरास गेली. तेथून काढून अंवाजी निकम याणें आणून विकली. ती हैबतजी सरक याणें आपली उनंगळी आणि रागोजी पाटीलपासून नेली. परंतु त्यानें सांगितलें कीं ती बटीक वाटगी मुसलमानाचा अन्नव्यवहार केला होता असें सांगितलें. त्यावरून रागोजी पाटील यांस प्रायश्चित्त द्यावयाविशीं पत्रें. ---

राजश्री हैबतराव भवानीशंकर अजहत देशमुख प्रांत मजकूर यांचे पत्र १.

संमत वाघोलीचे गांव. - १ वाघोली, १ सोलसी, १ नायगड, १ नादवहाल, १ कर्जळोव, १ दहीगाडव, १ तडवळे, १ पिपेडेबुद्रुक, एकूण ८.

[४००] राजश्री शिवराम पंडित अमात्य यांचे स्त्रीस बरें वाटत नाहीं याकरितां ह. स. १७५२-५३. मौजे धोमास धोच्या सेवेकरतां रवाना केली आहेत. त्यांचे सर्व सलाम खममैन मया व अलफ. जिल्हाद १६. प्रकारें साहित्य शाकभाजी, गवत फाटे उपसाहित्य लागेल ते देणें. कोणेविशीं अंतर न करणें ह्मणून पत्रें:—

१ राजश्री चिमणजी पंडित सचीव, १ राजश्री हैबतराव भवानीशंकर मुभेदार प्रांत वाई.

१ किल्ले पांडवगडास, १ मौजे धोम तर्फ हवेली प्रांत वाई, एकूण ४.

[४०१] राजश्री साबाजी वाटगे याम आज्ञा जे, राजश्री भिकाजी शिर्के हवालदार ह. स. १७५२-५३. किल्ले वारुगड याची पुत्र ते नवरा आहे त्यास तुझांकडून नव- सलाम खममैन मया व अलफ. जिल्हाद ५. न्यास मुली आहेत. यांकरितां तुझांकडे भला माणूस मशार- निलहे पाठविले होते. त्यांस तुझी हुजूरच्या पत्राचा हुजूर धरिला

(399) Ranoji Dhumal of Sonake in Samat Vagholy purchased a female slave, who, it afterwards turned out, had messed with Mahomedans. Haibatrao Bhawani Shanker Ajahat Deshmuk of Wai, and the people of 8 villages were directed to administer penance and purify him.

(400) Siwaram Pandit Amatya's wife being ill was going to Dhoom to offer prayers to the deity. The Pant Sachiv and the Subhedar of Wai were directed to assist her.

(401) Bhikaji Sirke, Havaldar of the Fort of Warugarh, offered his daughter in marriage to Sabaji Ghatge's son. Sabaji desired that the permission of the Raja should be obtained to the match. The permission was granted.

सङ्गम विदित शालें. त्यावरून हें आज्ञापत्र सादर केलें असे. तरी शिकें मजकूर याचा तुमचा पुरातन शरीरसर्व आहे. तरी मुखरूप होऊं देणें सङ्गम पत्र १.

सार्वजनिक उत्सव.

इतर राजे अगर बडेलोक ह्यांच्या भेटी व त्यांजकडून
नजराणे वगैरे.

इ. स. १७२३-२४.
अर्वा अशरीन मया व अलफ.
रबिलाखर १७.

[४०२] संक्रमणाचे तिळगुळ व पदरेचे सरदारास पाठविं
त्या कामास लोक पाठविले यास याम वेतनात देविले:--

राजश्री धनाजीपंत याजकडे.

राजश्री शिंदोजी निंबाळकर याजकडे.

जगोजी जाधव याजकडे.

चिमणजी पंडित राजाज्ञा याजकडे.

राजश्री खंडेराव दाभाडे सेनापति.

देवाजी सोमवंशी याजकडे.

कानोजी भोसले याजकडे.

केरोजी पवार.

माणकोजी वायसे.

च्यंबकराऊ दाभाडे.

रत्नोजी पांदरे.

यशवंतराऊ पांदरे.

पदाजी बंडगर.

दामजी सोमवंशी.

पिळाजी जाधव.

कान्होजी आंग्रे सरखेल.

रामाजी जाधवराऊ.

मालोजी बंडगर.

राजश्री कान्होजी भोसले.

रावबाजी भोसले.

इ. स. १७२६-२७.
सवा अशरीन मया व अलफ.
सफर ८.

[४०३] विजयादशमी जमा नजर.

	रुपये.	मोहरा.	कापड संग.		रुपये.	मोहरा.	कापड संग.
जिल्हा प्रतिनिधि.	१००	०	०	महिपतराव.	१०	०	०
जिल्हा पंतप्रधान.	३३४	०	०	जीवनबोहरी.	१	०	०

A. D. 1723-24.

(402) This gives us a list of Sardars in Cum, to whom sesame were sent on the Saukramar festival.

A. D. 1726-27.

(403) This gives a list of the persons making presents to Raja on the Dasara festival.

	रुपये.	मोहरा.	कापड संग.		रुपये.	मोहरा.	कापड संग.
राजश्री पंतअमात्य.	०	०	२	दादेराव भीमसेन.	५	०	०
१ शेला.				कचेश्वरबाबा.	०	०	५
१ तिवट.				मंदील.			
—				जामा.			
२				जिमा.			
जिरुहा पंतसचीव.	०	१४	०	तुमान.			
पंतसुमंत.	०	१	०	दुपटा.			
राजश्री नारोराम मंती.	२०	०	०	—			
पंताजीपंत.	१००	०	०	५			
यादवगोपाळ.	५०	०	०	मलार खंडेराव चिटणीस.	४	०	०
यशवंतराऊ.	५००	०	०	विठ्ठल विश्वनाथ.	२	०	०
नरसिंगराऊ ठाकूर.	५	०	०	महादाजी गदाधर.	३	०	०
वेंकटराऊ.	२	०	०	मोरो शामराज.	१००	०	०
बाजीराव.	५	०	०	शंकराजी सगोजी.	२	०	०
पुत्र यादवगोपाळ.	२	०	०	भवानीदास मुनसी.	२	०	०
मकर खंडेराव.	५	०	०	नारो प्रल्हाद.	१	०	०
दादोबा.	५	०	०	बाळाराम मोदी.	२	०	२
गोविंद प्रभु.	३	०	०	हिराजी पवार.	०	०	२
गंगाधर.	१	०	०	१ मंदील.			
हुजुरबाजार.	१०००	०	०	१ शेला हिरवा.			
बेगजी.	२	०	०	—			
बाबुराव.	५	०	०	२			

इ. स. १७३३-३४. [४०४] तीळगुळ पाठविला तो घेणे सणून पत्रे.
अर्धो सलासीन मया व अलफ.
सावान २९.

१ राजश्री देवजी सोमवंशी, १ राजश्री रघोजी कदमराव. १. राजश्री विमलजी बछाळ, १ राजश्री संभाजी आंग्रे, १ राजश्री बाजीराव पंडित प्रधान, १ राजश्री विक्राजी काकडे दिनकरराव, १ राजश्री बाळजी बाजीराव, १ राजश्री मुरारजी चोरपडे, १ राजश्री

राव बोरपडे, १ राजश्री रघोजी भोसले, १ राजश्री दमाजी गाडकवाड, १ राजश्री
गाजी दाभाडे, १ उमाबाई दाभाडी, १ राजश्री बाबुराव दाभाडे सेनाखासखेल,
१ राजश्री यशवंतराव दाभाडे सेनापति, १ राजश्री उदाजी चव्हाण, १ राजश्री आनंदराव
सोमवंशी सरदार सरलण्कर, १ सखोजी वागमोरे सेना बारासहस्त्री, १ राजश्री सुभानजी
गाहार्णनवार फत्तेजंग बहादुर, १ राजश्री चव्हाजी बळवंतराऊ दउकात, १ राजश्री संताजी
बले, १ राजश्री पिलाजी जाधवराव, १ राजश्री त्रिवकराव हिंदुराव सोमवंशी, १ राजश्री
राजी यवले, एकूण २४.

इ. स. १७३४-३५. [४०५] नजर दसरा मोईनी. ---
त सलासीन मया व अलफ.

जमादिलावल ८.

नजर दसरा.

मोईनी.

५ राजश्री दादोबा.	५०० प्रतिनिधि.
१ रावो सुरे दिमत कानोजी भोसले.	३३४ प्रधानपंत.
✓ २ प्रयाग प्रभु.	१६७ सुरनीस.
५ विठोबा.	
२ बलिराम मोदी.	१००१
५ लक्ष्मण नानाजी.	
५ दादेराऊ.	
१ यादवप्रभु याबा पुत्र भास्कर.	१०० भगवंत शामराज.
१ जनार्दन नाईक.	१०० केदारजी केशरकर.
५ राजश्री आणय्या मूळ नांव रघुनाथपंत	५० बाजीराव यादव.
२ विठ्ठलराऊ बक्षी.	१०० बाळाजी डुवल.
१ अनंदराऊ दिमन बक्षी.	१०० येस माळी खागगी.
१ [मागा कोरी आहे] दरेकर.	१०० रत्नाकरपंत.
१ शिवाजी शामजी देशपांडे बाई.	१०० महादाजी कृष्ण. देशमुखी कच्हाड.
५ रामाजी गणेश मुताळीक.	

मजमू.

गाडेखानी भाषकर दिमत.

१ कर्तीह नाईकाचा लेक.

राजश्री फत्तेशिंग बाबा मोहिते. १०

२ रावो रामाचे पुत्र.

कुमाजी दशपुत्र. १

नजर दसरा.

- २ कृष्णाजी महादेव जकाते.
- १०० केसो हरी बाजर व त्याचे पुत्र.
- ३ भावशिंग.
- २ गंगारामपंत.
- २ जिवाजी फज्द.
- १ जिवाजी नाइकाचा लेंक तुळानी भोई.
- २ दत्ताजी रघुनाथ.
- १ महिपतराऊ दत्ताजी.
- २ भास्कर कृष्ण.
- ० देववा.
- ० जगोवा.
- ५ चिटकोवा.
- १ अनंदराव बहिरव.
- १ गोपाळराम दफतरदार सुरनीस.
- ५ त्रिंबकराव धायगुडे.
- ५ गंगाधर महादेव.
- ५ गोविंद महादेव फडणीस.
- २ मरुहार नारायण.
- १ सोयरो नरसिंह.
- ४ ठाकूर नातू सोनवाडी.
- २ चूडामण ठाकूर.
- ३ राधाराम.
- २ नानोजी भोईटे.
- १ जोगोजी.
- १ साहेबराऊ.
- २ देवजी शिर्के.
- १ नारो लक्ष्मण.
- ५ कारकून पवार.
- २ दारकोजीराव पाटणकर.
- १ वेंकाजीपंत.
- २ लक्ष्मणपंत.

मोर्ना.

- नरशिंगराऊ. १
- ठाकूर. १
- अमंदराव दिवाण सरलप्कर. १
- देववा मसकर. पोपाख २
- मुकुंदजी साळोखी. १
- [जागा कोरी आहे.] १
- १ रंग भेणवी.
- ० मुभेरगार.
- आधुराव याचा मूल.
- २ मजमदार.
- देववा जगोवा
- पोपाख.
- १ कर्णगीर गोसावी पासोडी व तीवट.
- १ घेवा मसकर.
- सुमेरगीर याम तरवार.
- देवाजी कचेश्वर.
- १ तिवाट.
- १ शेला.
- १ झगा.
- १ जिमा.
- १ इनार.
- ५
- १ प्रसादगीर तिबट.
- १ कृष्णभट नवते.
- १ दत्ताजी खंडागळा.
- १ तिबट.
- १ शेला दोरबेवजा.

३ नरसीपंत डुबळ.

४ रंगोपंत व त्याचा पुत्र पंत पवार.

२ मिरजा.

२ जमिनीस सरलप्कर.

१ केदारजी केसकर.

तिवट.

सेनापति पोशाख.

सरलप्कर कितांनी.

चादर.

नजरनक्त.

१ नारो येसाजी.

५५ तोफखाना.

१ जानाजी.

१ मजमदार.

१ फडणीस.

१ शिवबा दफतरदार.

१ निंबाजी नाकेदार.

५० किरकोळ जमा जमातेदार.

—

५५

६ (नांवनिशी लागत नाही.)

४ चितोराम व अपाजीराम.

२ शिंदो बापूजी तडवळकर.

३ देशमुख परंडे.

खंडोजी खापडे.

१ (नांव लागत नाही.)

१ खिजमतगार.

१ माहादु कासार.

५ निंबाजी चिटणीस.

१ नरसिंगराऊ दिमत ठाकूर.

० अवजी कासार दिकव जोड.

२ रामचंद्र रघुनाथ.

१ नरबा अनंतराव.

१ येसाबा इमारतीकडील.

१ रामजी हरी इमारती.

२ पांडुरंग खंडेराऊ.

२ परशुरामपंत दिमत दादेराव.

१ रामा.

२ देवबा भास्कर मोहरा व रुपये २ व
तिवट.

२ कोणेरराव.

६ धोंडो गोपाळ.

३ खासगत.

१ कानोबा.

१ गोविंदपंत.

१ माहादाजी गणेश.

—

६

१ बाळोजी धोंडो.

१ गणेश अनंत.

२८ दिमत देवराव दरोगे.

किरकोळ नांवनिशी.

२ खंड प्रभु जमिनीस.

सेनापति.

२ बाळकृष्ण निंबाजी दिवाण.

१३ निंबाजी कोंड देशमुख.

५ अपाजो पाटील रहिमतपूरकर.

३ गडकरी.

१ लिंगोजी मिरशीकर.

१ नारबा.

- ५ लक्ष्मण गोविंद.
 २ हिरोजी शिर्के.
 १ रामचंद्र चोपदार.
 १ रामचंद्र चोपदाराचा लेक.
 १ हाजारी.
 ५ सोनगीर गोसावी.
 १ शिलेदार.
 १ देशमुख तर्फ परळी.
 २ व्यंकाजी हवालदार दिमत एस माळी.
 २ नानोजी बणवे.
 ५ चिंतामण थोरात.
 १ शिवराम चोपदार.
 २५ दिमत नारोराम मंत्री.
 २० खासा.
 २ शीवबा.
 ३ लाला.
 २५
 १ कासार.
 ५ कारकून दिमत खालसा.
 १ चितोबा फडणीस.
 १ गंगोबा चिटणीस.
 १ मोरो शिवदेव.
 २ गोपाळराव.
 ५
 २ मेचःशामपंत देवराम याचा बाप.
 ० काशी अनंत न्यायाधीश.
 ० राजश्री यशवंतराव सेनापति.
 ० त्र्यंबकराव सौ.
 ० सरलष्कर
 ० जानो शंकर.
 १ [जागा कोरी आहे] भाचा.
 ० जानोपंत.
- ७ धापटे.
 १ पाटिली गांवकर.
 १ शेजली कोड.
 १ तुळाजी गिबजी पोतदाराचा लेक.
 १ बाळकृष्ण चोपदाराचा लेक.
 १ रंगराव उद्धव.
 २ भास्कर वैद्य.
 १ रंग प्रभु
 २ मोरोमंत बक्षी.
 १ खंडो मोरेश्वर बक्षी.
 १ अपाजी शेणवी.
 १ [जागा कोरी आहे] जाधव.
 ५ महादाजी गणेश.
 १ फडतरा.
 २ नारोराम दिमत.
 १ मल्हारराव कृष्ण.
 २ नागोजी भोता.
 १ बाबुराव दिमत बक्षी.
 २ कृष्णाजी जिवाजी.
 २ रघुनाथ भट.
 २ दिमत सुमंत.
 २ कृष्णराव.
 २ महिपतराव.
 २ आणा.
 २ मल्हार.
 —
 ८
 ५ यशवंतराव कानोजी भोसले.
 राजश्री फत्तेसींग भोसले मोहरा २५.
 नारो शंकर १.

शुद्धिपत्र.

पृष्ठ.	अ.ल.	अशुद्ध.	शुद्ध.
३	२२	join	gain
४	३	राजपत्र	राजपत्र
७	१३	गानेदानीची	गनीमाची
११	३	जाव खास गौडा	जाव खानगौडा
"	१९	Gaikhan gauda	Khan gauda
"	२९	Raj lurga	Rajadaya
१२	४	आणि	आणि
"	८	द पवाजीराव	दास बाजीराव
१४	७	गुजरात	हुजरात ( )
१५	१३	काते	काते
"	१७	आठले	आठले
"	२९	राजव २३	राजव १३
१७	१०	उठतूर	उठतूर
१९	३	राजव ११	राजव १७
२४	२०	गंगगा	गंगगा (खीरगा ?)
३५	१६	अंगारका	अंगारक
३६	५	ऊजा	ऊजा
३७	५	धारादल	धारादल
३८	१९	राजुरी	राहरी (?)
"	"	गुजे	गुजे
४५	२	गराडे	गराडे
"	६	ससंदेव	ससंदेव
४९	१६	चांदूर	चांदूर
५१	६	कळक	कळक (?)
५३	३	निसनवास	निसनवास
५५	५	केदार	केदार
"	७	श्रममाहस	श्रममाहस
६५	२३	हाते	हाते
६६	४	जिन्हा	जिन्हा
"	११	आंबड	आंबड
"	१४	खेड्यारे	खेड्यारे
६९	११	नांदेड	नांदेड
७७	६	हंगाजी	हंगाजी
"	१०	पानसबाळ	पानसबाळ
७९	१५	द्या ओलीगाली " गायकवाड " हें गदर समजाव.	
"	१९	सचरें	!
८३	४	कहाजी	सायाजी
८४	२५	रुबीत	रुबत
८९	१४	अंगारकाची	अंगारकाचा
"	"	तहरवाचा	तहरवाचा

९१	३	डोबावरी	डोहावरी
९३	१	जुवाहिन	जुवाहिक (?)
९६	२	नातें	जात
"	८	नातवानी	जातवानी
"	१८	बडवणी	बडवणी
१००	१६-१८	पैसे	पेवें
१०१	९	इनाम	इमान
१०४	१०	साटक	साटला
१०६	६	शिधे	सिधु
१०७	२६	away	away
१०९	२९-३१	suburl	suburb
१११	९	रह	रह
११७	५	तिळतुल्या	तिळतुल्य
"	१९	way	way
१२१	१४	मेणालीस	मनेलीस
१२७	१९	८७ गगनगड ऊर्फ हलडा	८७ गगनगड ऊर्फ वावडा
१२९	१	कोमनगड दिवा	कोकणगड दिवा
१३२	४	मार्फाला	मार्फिक
१३७	१३	तहकाम	तहकाक
१५५	७	बेपाशी	बोपाशी
"	२७	directed	decided
१५६	४	गैररजावद ह्यामुळे ' होऊन ' असे	वाचावे.
१६०	१०	पाटिसकाच्या	पाटिलकीच्या
"	१७	जापल्यास	आपल्यास
१६३	१८	धायटी	धायरी
१८४	४	करून	करून
१९०	३२५ कलम	रजक २८	रमजान ८
१९१	५	पोस्ताचे	शेताचे
१९३	२८	conceat	conceal
१९९	१३	कोहार	कहार
२१०	५	सुजपात	सुज्यात
२११	८	कमाविस	कमाविसीस
२१३	१०-१७	मुजाईला	मुजाहिम
२१४	५	"	"
२१६	१३	गाधाडी	दाभाडे
२१७	११	होशी	मवेसी
२२३	७	मोनवृत्ति	मान वृत्ति
२२९	१४	बंडगर	बाडगर
"	"	दामजी	दाम्कजी
"	१५	रामाजी	राथाजी
२३१	६	यवले	अटोळे

टीपः—मूळ कागद नकलरूपानें आल्यामुळें मोडी लिहिण्यांत पुष्कळ चुका झाल्या आहेत. त्यांत, शक्य तेवढ्या प्रमाणे सुधारणा आहेत.

शाहू महाराज ह्यांचे रोजनिशींतील कठीण शब्दांचा कोश.

पृष्ठ.	लेखांक.	शब्द.	अर्थ.
१	१	बदल देणें.	मोबदला देणें; खर्चाकरितां देणें.
"	"	लबे.	लव; जामूद; जामूदगिरी.
"	"	मसाला.	नौकर लोकांचा खर्च; एक प्रकारचा कर.
"	"	जथे.	जामुदांची टोळी.
"	२	किता (कित्ता.)	सद्धुप्रमाणें; वरील प्रमाणें.
२	३	हातरोखा.	दस्तक; आज्ञापत्र; चिठी.
"	"	वजारतमाहा.	आंगण्यांची पदवी.
"	"	खवडळी.	खोडी.
"	"	निशा.	खात्री.
"	४	तोलदार.	प्रचंड; भारी.
४	९	नतीजा.	शिक्षा; (मूळार्थ परिणाम,) शेवट.
"	"	माहोना.	[मोहोना जामूदाचें नांव असावें, असें वाटतें]
५	११	नियत.	ठरीव.
५	१२	गाह करणें.	जमाव किंवा तयारी करणें.
"	१३	वळीत.	वळनी; वळवून नेणें.
६	१५	वार्तिक.	जामूद; बातमी नेणारे.
"	"	दिनप्रतीनें.	दररोज.
७	१६	शह राखणे.	दाबांत ठेवणें; अटकाव करणें.
"	१८	शामल.	मंजिरेकर हबशी; शिद्दी.
८	१९	स्वस्ताक्षरपणी.	स्वतः लिहिलेला.
८	"	मिरधा.	हलकान्यांचा नाईक.
१०	२५	ताबान.	ताबेदार; नौकर.
"	२६	अमित्र.	शत्रू.
११	२७	पराश्रम.	परक्याचा रिवाज किंवा प्रवेश.
१२	२९	पायबंद देणें.	अटकाव करणें.
"	३१	कही.	चिन्नी; फौजेच्या आवाडीचे लोक.
"	"	मजरा.	मजरे.

१३	३४	गनीम.	शत्रू.
१४	३७	गुजरात कुली.	आणखी इसमांच्या.
"	"	दस्तक.	आज्ञापत्र; हुकूम.
"	३९	तांब्र.	मोंगल; पठाण.
१८	४७	चौकी बसविणें.	अंमल बसविणें.
"	४९	कटकट.	भांडण; तंटा.
१९	५१	पैरवी.	बंदोबस्त.
२०	५५	उजूर.	हरकत; सबब सांगणें.
२१	५६	आंगेजणें.	पराक्रम.
२२	५८	कबज केला.	ताब्यांत घेतला; कार्बीज केला.
"	"	दिंमत हुद्दे.	दिंमत हुद्देकरी.
२३	६०	बेहिसाब.	गैर विचाराचें; अयोग्य.
२४	६१	कोलावण.	परदेशांतील लोकांवर जी जकात किंवा जो बसवितात तो.
"	६२	हर्षार्प.	भांडण; चुरस.
"	"	संरक्षण.	सौरस्य; स्नेह.
"	६३	टाकोटाक.	ताबडतोब.
२५	६५	पेस्तर.	पुढील.
२६	६८	सोखी करणें.	लगट; चाल करणें.
"	"	मातबर.	मोठी; बलाढ्य.
२७	६९	भार बारदारी.	लबाजम्यासह.
"	"	मुजाहिम.	अडथळा.
२८	७१	तारांगण करणें.	दाणादाण उडवून देणें.
"	"	सुशाल.	सुखी; आनंदी.
"	"	जगनामोश.	जगभर कीर्ति; लौकिक.
"	"	डौलें.	डौलपत्रकें; यादी.
२९	७२	टाळेटोळे.	उनाड; बंडखोर.
३०	७३	उपराळा.	मदत; सहाय्य.
३०	७५	हरोल होऊन.	(मूळ अर्थ सैन्याची पिछाडी).
			सामील होऊन; सहाय्य होऊन.
३४	८३	मजत होतील.	(जमा होतील !)
३६	८७	पूजाउर्जा.	पूजाअर्चा.

॥	८८	योगक्षेम.	चरितार्थ; उदर पोषण.
३७	९०	धाराईत.	उदक सोडून.
३७	९१	सावकाश.	बरे; आराम.
॥	॥	सदरेस.	कचेरीत; दरबारांत.
३९	९८	निगादास्त.	बंदोबस्त; व्यवस्था.
५३	११७	जकिरा.	सामानमुमान.
५५	१२०	अजरामहामत.	वंशपरंपरा.
॥	॥	लाजिमा.	हक्क; वहिवाट; संबंध.
५७	१२७	हकीम.	गांवांवरील अधिकारी.
५८	१२९	फडफर्मास.	नजरनजराणा.
६०	१३६	हुक्मेबारदार.	हुक्याच्या कामावरील नौकर.
॥	१३७	झाडेनिशी.	हिशोबानिशी.
६१	१३८	विशदर्थे.	रागाने.
६५	१४४	जिल्हा.	ताठ्यांतील मुलूख.
॥	१४४	मजमून.	मुजुमदारीचा हुदा.
७०	१४९	शिरपाव.	पोषाख.
७४	१५२	एकूणांत करणे.	एकंदर बेरीज करून शेवटीं सही करणे.
॥	१५२	फेरिस्त.	यादी.
८४	१६९	बाजीद.	लाचार; दीन.
॥	१७०	रुबीत.	रुबरु.
८६	१७३	संगिनान.	स्वार; शिपाई; हत्यारबंद लोक.
८७	१७९	रुसीन.	रुजू होऊन.
८८	१८०	ताराज.	उध्वस्थ.
८९	१८३	अंगारक.	आंग्रे.
९१	१८८	अजुर्दा.	नाग्युष; खिन्न; उदासीन.
९२	१९०	विजरे.	पोर्तुगीज गव्हरनर (ः)
९३	१९३	नस्तनाबूद.	पराभूत करणे; नाश करणे किंवा गर्भगळित करणे.
९५	१९७	एखलासी.	स्नेह.
९६	२००	कसाला.	प्रसंग; संकट.
९६	२०२	बेचिराख.	ओसाड; उजाड.
९७	२०४	बेदरका.	(बेदरकार असा शब्द असावा. ह्याचा अर्थ माणसें वगैरे देऊन.)

९८	२०५	निकर्श.
१००	२०८	बंद धरून नेणें.
"	"	तालुका.
१०४	२२०	खलेल.
१०४	२२१	हरवजेनें.
१०४	"	नसीयत.
"	२२२	कबिला.
१०५	२२३	कथला.
१०६	२२५	कौल.
"	"	सरदेत.
१०७	२२८	वळती करणें.
१११	२४०	मोईनप्रमाणें.
११४	२४७	जानगिरी.
११५	२४८	रविसीनें.
११६	२५१	दिलदारी.
"	"	जबर.
११७	२५३	तिळतुल्या.
११८	२५८	नागावा.
११९	२६०	त्वष्ट.
१२१	२६५	लाजिम.
"	"	पैवस्ती.
"	"	वटाव.
"	"	दंडकप्रमाणें.
१२३	२६८	शिताबीनें.
१२४	२७१	जमियेत.
१२४	२७३	मुद्राधारी.
१२९	२७५	थळझाडा.
"	"	पांढरझाडा.
"	"	कैफत.
"	"	जेजौले बारदार.
१३०	२७७	रुचाग.

अनर्थ; त्रास; छल.
कैद करणें; अटकेंत ठेवणें.
संबंध; कारण.
अडथळा; तंटा; हरकत.
हरएक युक्तीनें.
शिक्षा (मूळशब्द नसीहत.)
बायकांमुलें.
कथळा; भांडण.
करारपत्र; अभयपत्र.
सरहद्दीत.
हल्ला करणें.
नेमणुकीप्रमाणें.
मृत्यु (?)
रवेसीनें; रीतीनें; सामोपचारानें.
उत्तेजन; धीर.
जरब; शासन; शिक्षा.
तिळमात्र.
नागवण; लूट.
तगादा; मागणें.
हक.
जमेची तारीख.
नाण्याचा मोबदला करण्याबदलचा आकार.
चालीप्रमाणें; वहिवाटीप्रमाणें.
शहाणपणानें; चातुर्यानें.
फौज; सरंजाम.
शिक्रे ज्यांच्या जवळ असतात ते; शिक्याव अधिकारी.
जमिनीचा हिशेब.
गांवठाण्याचा हिशेब.
खटल्याची हकीकत; वर्णन
जेजाला बाळगणारे शिपाई.
मक्का.

१३२	२८०	करीना.	जबानी; हकीकत.
"	"	मवाजनेमाफीक.	मोजणीप्रमाणें.
१३४	२८१	फरोक्त.	विकलेला; विक्री.
१३५	२८३	खुश रजावंदीनें.	स्वसंतोषानें; आनंदानें.
१३६	"	महजर.	निवाडापत्रक.
१३७	"	शेरणी.	नजराणा.
१३९	२८४	तालीक.	नकल; प्रत.
१४०	२८५	लाहारी.	तीन आणे किमतीचें नाणें.
"	"	राहा मुसकी.	(रस्त्याचें नांव असावें, असें वौटतें.)
"	"	पारखावण.	परीक्षा करण्याबद्दलचा आकार.
"	"	फसकी.	जकात.
१४१	"	पालक.	पाल दिलेलीं दुकानें; पालकरी.
१४३	२८७	पाळणूक.	कर देण्यापासून माफी.
"	"	फुरयबाब.	एक प्रकारचा कर.
१४४	२८९	शेलापाटी.	शेलापाटी=गांवच्या पाटलाचा मान.
१४८	"	मुंढीवसात.	गांवच्या पाटलाचा मान.
१५२	२९१	नातवानी.	गराबी; दारिद्र्य.
"	"	निरादर.	भाऊबंद.
१५३	२९२	थळिक.	गांवकरी; थळकरी.
१५४	२९३	गिर्दनवाई.	चहूंकडने ?
१५६	२९५	तलव.	समन्स; बोलावणें.
"	"	पुरसीस.	प्रश्न केले; जबानी घेतली.
"	"	सड.	दस्तऐवज; कागदपत्र.
१५७	"	इजीतखत.	इजितपत्र.
१८४	३०९	लिगाड.	लचांड.
१८५	३११	लाझ्या (?).	गुन्हा; दोष.
१८५	३१३	थाक.	ठिकाण; पत्ता.
८८	३१९	जराबाजरा.	किरकोळ सामानसुमान.
८९	३२६	तहसिलें.	वसूल.
९७	३३८	बदराहा.	वाईट चालीची.
९	३६१	आमरक्ती.	व्यापार ?
०	३६१	फरातग.	फरोक्त; विक्री करणें.

(६)

२१२	३६६	टोकरियांत.	कातळ्याच्या नांवेंत.
२१९	३८२	नवादिगर.	हरकत; तक्रार.
२२०	३८४	बजीद होणें.	लाचार होणें; दीन होणें; हरणें.
२३१	४०५	मोईन.	वर्षाची नेमणूक; ठोकळ रकम.

ZAKIR HUSAIN LIBRARY

111884

